

पयली भेट

(कथा)

मा.रोयसन फेर्नांडीस

आशावादी प्रकाशनाचें डिजिटल पुस्तक

वटवट जीवति, अहमाशरो

आशावादी प्रकाशन,
कोंकणी साहित्य प्रकाशनांत २५व्या वर्साक
मेटां काडच्या संधर्भारि सर्व बरें माग्तां

डॉ. रोनॉल्ड कुलासो,
जीन कुलासो
आनीं कुटाम

पयली भेट

(कथा)

- रोय्सन फेर्नांडीस

आशावादी प्रकाशनाचें डिजिटल पुस्तक

POILI BHETT - Konkani short stories written by Fr. Roysen Fernandes, transliterated and edited by Valley Quadros, digitally published by Ashawadi Prakashan.

(C) ASHAWADI PRAKASHAN

First Edition : 2024

Cover : Enigma Creations

Layout : Enigma Creations, Goa

Pages : 108 + 4

Copies : On demand (Min 10 copies)

Price : Rs.150

For communication

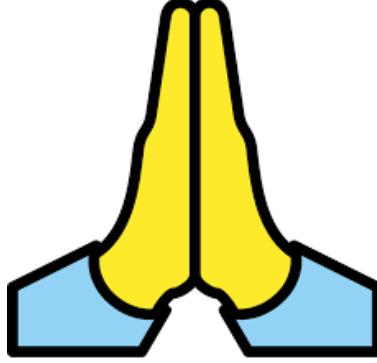
Email: ashawadi@gmail.com

WhatsApp: 7021967880

मांडावळ

- वैविध्यतेच्या संसाराक वरून वेच्यो भेटो (वल्ली क्वाड्रस) ६
- सुर्विलीं दोन उत्रां - जिणी पित्रांवच्या प्रेतनांत... (मा. रोयसन फेर्नांडीस) ९
- १.न्हंय १२
- २.वांज..... १९
- ३.बिंदास २६
- ४.मोद्याने रातीं ३२
- ५.जाप ३७
- ६.पयली भेट ४५
- ७.माद्रिची धूव..... ५३
- ८.मिषन मंगळूर..... ६१
- ९.आक्रेचें पत्र..... ६५
- १०.चिन्ना ७१
- ११.आक्रेची आशा..... ७५
- १२.निमाणी आशा ७९
- १३.दान्येलामाचो कोवीड रिपोर्ट ८४
- १४.निकुचें घर आनी नेकेत्र ८९
- १५.प्रतिकार..... ९५
- १६. निमाणी भेट..... १००
- आशावादी प्रकाशनाचीं पुस्तकां (प्रिंट) १०३
- आशावादी प्रकाशनाचीं डिजिटल ई-पुस्तकां १०६
- आशावादी प्रकाशनाचीं डिजिटल आ (आडियो) पुस्तकां १०८

धिन्वास

मुकेल प्रायोजक

- मानेस्त रोनालड कोलासो आनी जेन कोलासो
- डो. आस्टीन डिसोज प्रभू आनी कुटम चिकागो

सह-प्रायोजक

- मानेस्त जेम्स मेंडोन्सा आनी शोभा मेंडोन्सा
- मानेस्त जोसेफ मथायस आनी कुटम, दुभय

वैविध्यतेच्या संसाराक वरून वेच्यो भेटो

‘कथाकार म्हळ्यार कोण?’ म्हळ्ळें सवाल केल्यार एक वाचपी जावन तुज्या मतिंत कसली जाप उदेत? कथाकार एक दार्शनीक, एक स्वपणेली जो अपल्या कल्पनांच्या संसारांत जिविताचें दर्शन दितलो, व हेर थराची जाप. पूण वयचारीक चिंतपान तें सवाल घेतलें तर, कथा म्हळ्यार कितें? म्हळ्ळें सवाल उभें जाता. कथा जांव ती मिनी व मोटवी पूण एकलो कित्याक पासत कथा बरयता?

समाज म्हळ्यार एक सारकें चिंतचो लोक थंयचर जियेना बगार वेगळ्या चिंतपाचे, वेगळ्या सिदांताचे, वेगळ्या तत्वांचे जियेतात म्हणतच एक सारकें चिंतप थंयचर आसुंक साध्य ना. अशें म्हणताना बरे-वायट म्हळ्ळ्याचेर लाब-नस्ट म्हळ्ळ्याचेर एकामेका असमानता आसची सहज. आनी ह्या असमानतेचें फळ जावन उदेता संघर्श (Conflict). कथाकार म्हळ्यार त्या समाजेचो एक वांटो म्हणतच एका कथाकाराच्या अभिव्यक्तेंत सयत ह्या संघर्शाचो परिणाम पडचें सहज. मनीस म्हळ्यार थंयसर स्वार्थ सहज, सांगुंक निस्वार्थ म्हळ्ळो सबध सलीसायेचो तरयी खरेंपणीं खोलायेन वोरान पळेळ्यार मनशाचो निस्वार्थी फकत ‘अपूण’ आनी ‘अपल्या’ म्हळ्ळ्या केंद्र बिंदुच्या भंवारिच आस्ता. हाच्याकी इल्लें विस्तार तो निस्वार्थ पाचारलो तर अपलीं कुटमादारां, अपलीं मोगाचीं मात्र सोडल्यार ही परिदी चड विस्तारीत जावन आसची भोव उणी. आयच्या फास्ट लायफांत कोणाकयी चिंतुंक वेळ ना, फकत धांवणी, जिकची धांवणी, लाभाक धांवणी, आनी ह्या धांवणेंत मूळ इरादोच खंयचर, केदना आनी कसो गळ्ळा म्हळ्ळें कोणाकच पडून गेल्लेंना.

कथाकार म्हळ्यार अपल्या अभिव्यक्तेक अपल्या कल्पना सक्तेंत गुंतून समाजेच्या मनशाचें जिवीत व्हाळवंची कला जणासलो माहीर कलाकार. कोंकणच्या पाठभुंयचेर सांगचें तर ही एक वृत्ती न्हय बगार हव्यास. म्हळ्यार कथाकाराची वृत्ती वेगळीच आस्ता जी दीस्पडतो ग्रास जोडुंक मजत दिता. जेदनां वृत्ती आनी हव्यास (कथा) वेग-वेगळें आस्ता थंयसर एका कथाकाराक अपल्या अभिव्यक्तेचेर बंधड आस्ता. कथा विसच्या वसतुचेर तशेंच अभिव्यक्तेचेर सयत तड/गड आस्ता जाल्ल्यान एक कथाकार अपल्या अभिव्यक्तेंत प्रामाणीक जावन आसुंक साध्य ना. ही बंधड कसलीय आसुयेता, धर्मीक बंधड, राजकीय बंधड वा हेर रितीची बंधड. पूण कथाकार जेदना स्वतंत्र जावन अभिव्यक्त कर्ता तेदनां ताच्या कथेंनी स्पश्टता (Clarity) आस्ता. पूण हांगासर कथाकार सर्व थराच्या पूर्वगृह (Pre-set/biased) पिडेथावन मुक्त जांवची गर्ज आसा. कित्याक म्हळ्यार निर्णायक (Judgemental) मनोगतेंत बरयिल्लें साहित्य एका समाजेक मारेकार. कित्याक म्हळ्यार एक पिडेसत चिंतप समाजेक पिडेसत करयता.

आयचो काळ आमी कालच्या काळासवें तुलन केल्यार कळता आमी खंच्या दिशेन चमकून आसांव म्हणून. हेंच उतर आमच्या आज्या-आजियेथावन सयत आयकून आयिल्लें उतर. दीस गेल्लेपरिच आमी गोंदोळाच्या संकीर्णतेवशीन मेटां काडून आसांव. सत-नीत, नयतिकता, मौल्यां, आदर्शां सगळीं

पुसतकांनी पूण आमच्या जिण्येंत तांकां कसलोच महत्व ना. विचित्र म्हळ्यार चडताव आमकां तांची ओळोकच ना आनी ह्याविशीं कसलीच फिकीरयी ना. ह्या गोंदोळांच्या संकीर्णतेंत आमिंच समाजीक डोंग करून दाकवपाचें जिवीत जियेवन आसांव तशेंच आमचेमधेंच एकामेका पर्कीं जावन जियेवन आसांव. एकल्याक कोणेंय 'तूं कित्याक अशें कर्ताय वा तुवें कित्याक अशें केलेंय' म्हळ्ळें सवाल केल्यार, 'ताणें/ताणीं सयत अशें केलां, तूं तांकां विचारिनांय' म्हळ्ळी जाप मेळता. म्हळ्यार ताणें/ताणीं केलां म्हळ्यार तुकाय करुंक लैसन्स?. ही पिडा फकत राजकीय शेतांत मात्र न्हय, हेरका शेतांत (साहितीक शेतांत सयत) मेळता म्हळ्ळें एक दुरंत म्हणूं?

पूण एक साहितीक रचपी जावन ह्या गोंदोळांत आमीं अमकांच रेवडावन घेतांव. आमची अभिव्यक्त मात्र न्हय आमचें जिवीत, आमचें चिंतप सयत सभार पावटीं आमकांच घुस्पटमार (Suffocate) कर्ताना एकाथराचें विमूक चिंतप मतिंत उदेता. साहित्यांत हें मारेकार, कित्याक म्हळ्यार बरी समाज उदेशें करुंक बरें वाचप, बरें चिंतप भोव गर्जेचें. बरें म्हळ्यार भलायकेचें चिंतप. आनी जेदनां एक बरवपीच चिंतपा भलायकेंत बरो ना तर ताच्या साहित्याथावन कसली अपेक्षा करुयेता म्हळ्ळें व्हड सवाल. साहित्याची मुळावी जवाभदारी ह्या गोंदोळांक पुर्तो परियार न्हय तरयी त्या दिशेन वाट दाकवची शिवाय पयस रावून फातोर मार्ची न्हय.

कानडी लिपियेच्या कोंकणी कथेंचेर अध्ययन केल्यार १९५८ थावन १९५० पन्यांतल्या काळार लगबग पांयशी कथेंचीं पुसतकां छापून आयलीं पूण हांतूं नोवोद ठक्के पुसतकां धर्मीक चिंतपाचीं वा तर्जण जाल्लीं पुसतकां. हाचें कारण समजुंक त्रास नाकात कित्याक म्हळ्यार त्या काळार आमच्या देशाची राजवटकी करून आसले ब्रिटिशांचे. देकून पत्रिकुध्यम/अभिव्यक्तेचेर बंधड आसली जाव्येता. पूण १९५० थावन २००० चो काळ भांग्राळो काळ म्हण्येता. एकापरास एक अपुर्भायेचे कथाकार ह्याच काळार उदेल्ले आनी वावर केल्ले जावनासात. ह्या काळार रेडियोचो संसार टिवी/कंप्यूटरांक रीगल्लो काळ. पूण २००० उपरांतलो काळ अंतरजाळिचो, मोबायलांचो काळ जाल्ल्यान समाजेच्या रिती रिवाजिंचेर सयत हांचो परिणाम पडलो.

'पयली भेट' पुसतकाच्या एकेका कथा वाचून म्हाका जाल्लो अनभोग हांगासर उत्रावंक व्हचाना, कित्याक म्हळ्यार म्हाका जाल्लोच अनभोग तुकाय जायजय म्हणून ना जाल्ल्यान हांव सयत निर्णायक मनोभावांतलो भायर येतां. रोयसन फेर्नाडीस २००० उपरांतल्या काळार उदेल्ल्या थोड्या भर्वश्याच्या कथाकारांच्या मेळिंतलो एकलो म्हणून ह्या पुसतकांतल्यो कथा गवाय दितात. 'पयली भेट' पुसतकांतल्या एकेका कथेंक वाचून गेल्लेपरिंच ह्या कथेंचो कथाकार पूर्वगृह पिडेंत ना वा निर्णायक मनोभावांत कथा बरयना म्हळ्ळें समधान भग्ता. एका वाचप्याक हें पयलें प्रेरण दिता ह्या पुसतकांतल्यो हेरेक कथा वाचुंक. दुस्रें म्हाका संतोस करुंक सकल्लें म्हळ्यार ह्या कथेंचो कथाकार स्वतंत्र, देकून एकेका कथेंनी कथाकाराची स्पश्टता ताच्या निरूपणेंत जांव पात्रांनी जांव दिस्ता. वैविध्यता जरूर आसा, मोगाच्यो कथा, समाजीक चिंतपाच्यो, राजकीय कुयुक्त्यो/शित्त्यो ज्यो आमच्या समाजेंत रूप रूप दिसच्यो सयत हांच्या कथेंनी वेग-वेगळ्या पात्रांनी आयिल्ल्यो दिस्तात.

‘पयली भेट’ जम्यांतल्यो चडतीक कथानक समाजीक तरयी, भारीकायेन वाचून गेल्लेपरिंच समाजेच्या राजकीय चिंत्पाच्यो कथा जावनासच्यो (प्रतीकार, जाप, न्हंय) आमी दिसाळ्याचेर वाचून आयिल्ल्या घडितांचेर अपुर्भायेन आसो धर्तात. कांय थोड्यो मोगाच्यो कथा जावनासात; (निमाणी भेट, पयली भेट) ह्या कथेंनी सयत दिसपोडल्या समाजेंत घडच्या घडणुकेची साय निशेता. समाजीक चिंत्पाच्यो कथा जावनासात; (निमाणी आशा, अक्रेची आशा, चिन्ना, अक्रेचें पत्र, मिषन मंगळूर). कथा वाचून गेल्लेपरिंच थोड्यो नव्या विशयांचेर विणलल्यो कथा; (माद्रिची धूव, मद्याने रातीं, बिंदास, वांज) कांय इल्ल्यो पोलीश केल्ल्यो तर खंडीत जावन भोव अपुर्भायेच्यो कथा जावन उदेल्यो. पूण दोन कथा (निकुचें घर आनी नेकेत्र, कोवीड रिपोर्ट) नाजूक रितीन वाचप्यान वाचून गेल्लेपरिंच मतिच्या पडद्याचेर लांब काळ पंच्यांत यादित उर्च्येंतसल्यो काणियो.

अशें म्हणून कथा म्हळ्यार खबरेचो विवर दिवची अभिव्यक्ती न्हय. एका काळार थावन सुरू करून सुखा-संतोसान जियेलीं म्हणून अखेर कर्च्यो पारंपरीक काणियो हांतूं नांत. वयचारीक चिंत्पाचो वोसो आनी ही वयचारीक पात्रां मुखांत्र एकामेका आदळोन पडचें सयत कथेंनी भोव अपुर्भायेन उत्रायिल्लें आसा. कथर्चीं माताळीं (Heading) कांय वाचप्याक निर्णायीत मनोभावाच्या दिशेन बोटां जोक्तात पूण भिल्कूल निर्णायक मनोभावांत त्यो नांत. एकेक कथा मनरंजनाच्या नद्रेन कोणायकी निरास करिनांत.

कानडी लिपियेंतल्या कोंकणी साहित्यांत लिपियंतराचो वावर सुरू केल्लोच मेलवीन रोड्रिगसान चा.फ्रा.दे'कोस्ताच्या 'जिवीत' नेमाळ्यांत. पूण ह्या वावराक घटाय दिवून मुकार वेल्लो मौरीस शांतिपुरान 'उमाळो' नेमाळ्यांत लिपियंतर/बोलियंतर केलां. त्ये उपरांत हांवें पयणारिचेर नागरी-रोमी-कानडी लिपियेंत लिपियंतराक खूप वाचप दिलां. आज तांत्रिकतेचो फायदो जोडून कोंकणितल्या हेर लिपितलें साहित्य वाचुंक आवकास आसा पूण खरेंपणीं सांगचें तर, हेर लिपी सोड्यां, आमच्याच लिपितलें साहित्य वाचतेले बरवपी कितले आसात?

कोंकणी मोटव्यो कथा लाचार जावन येवच्या दिसांनी कथाकार कित्याक उदेनांत म्हळ्ळ्या सवालाक समजुंक कसलीच कृतीम भुध्वंत्काय (Artificial Intelligence) गर्ज ना. आमचेलागीं वाचुंक वेळ ना. एकाथराची अलक्षा, बेपर्वा आनी कोण वाचता? कितें फायदो म्हळ्ळ्या सवालांत हें चिंतप संसा. हेंच मुळावें सवाल; लाब-नसटाचें. आनी ह्या लाब-नसटाचें माप दुडवान कर्चें. पुर्तें चुकिचें म्हणून सांगचो म्हजो इरादो न्हय. यंडिमूरू वीरंद्रनाथाच्या 'दुडू दुडू दुडू' कादंबरेच्या उत्रांनी हाका जाप आसा; 'दुडवांत आमी व्हकत घेव्येत, भलायकी न्हय. दुडवांत आमी बूक घेव्येत, पूण जाण्वाय न्हय.' 'पयली भेट' एक सुर्वात मात्र, फुडिल्या दिसांनी माारोयसन फेर्नाडीस थावन कथा व्हाळुंदीत आनी कोंकणी मोटव्या कथेंच्या प्रकारांत नवी सकत आनी नवी दिशा दीवंक सकुंदीत म्हळ्ळेच म्हजे आंवडे.

- वल्ली क्वाडूस

संपादक, पयणारी.कोम

८ माय २०२३

जिणी पित्रांवच्या प्रेतनांत...

हेरेकलो अवश्य जावन आपल्ये जिण्येकाणियेचो हीरो म्हणता अमेरिकाचो कादंबरिकार जोन बार्थ. ह्या संसारांत जियेवच्या हेरेकल्याक ताचीच म्हळ्ळी एक सोभीत जिण्येकाणी आसा. कांय थोडे ह्ये जिण्येकाणिये भायर हेर काणियो रचुंक सक्तात आनी हेरांचेर आपलो प्रभाव घालतात. असल्या काणियेगारां थावन प्रभावीत जावन, हांवेंय कित्याक काणी बरवंक नजो म्हण चिंतून, म्हजी पयली काणी बरवन दोन धाकडे संपल्ल्या उपरांत, आज म्हज्या काणियांचो पयलो जमो 'पयली भेट' पुसतका रुपार पर्गट जाला. कोंकणी मोटव्या काणियांच्या बुकांच्या

संसारांत ही म्हजी 'पयली भेट'.

वीस वर्सां थावन कोंकणित कांय थोडें बरवन आयलां तरी, कांय थोड्यो काणियो म्हज्ये लिकणेशावन उदेल्यात तरी, हांव म्हाकाच एक बरोवपी वा कथाकार म्हण वळकना, बगार बरवची उमेद आसचो सादो वाचपी म्हणच लेक्तां. म्हज्या ल्हानपणाथावन म्हजेथंय आसची वाचची गिरांत म्हाका हांगा परयांत हाडुंक सकल्या. पत्रांनी, न्हेमाळ्यांनी फायस जांवच्यो सांकळ काणियो, मोटव्यो काणियो, लैबररितले काणियांचे बूक म्हाका चड मोगाचे आसल्ले. इसकोलाच्या शिकपा प्रास चडीत काणियो आनी कादंबरी वाचल्ल्यान, शिकपा उदेशीं म्हजी एकाग्रताय वाडली आनी ताचेसवें बरोवपी जायजे म्हळ्ळी आशा काळजा कोनश्यार उदेली. देकून हांव एक 'अवचीत कथाकार' न्हय!

म्हज्या बर्पा जिवितांत म्हज्या कुटमाचें भर्पूर उत्तेजन आसा. म्हज्या काणियांचेर विमर्सो करतल्यां पयकी म्हजी आवय प्रमूख. सेमिनरित शिकताना हांवें जायतें लीकल्लें तरी, तें जोगासाणेन सांबाळून दवरिजे म्हळ्ळें चिंतप मतिंत उदेल्लें ना. पाटल्या वीस वर्सांनी कोंकणिच्या विविध न्हेमाळ्यांनी छापून आयिल्ल्यो म्हज्यो काणियो म्हज्ये आवयन जोगासाणेन सांबाळन दवरल्ल्यान, आज म्हज्यो थोड्यो काणियो तरी बुका रुपार पर्गटुंक साध्य जालां. तिका म्हजे काळजागुंडायेचे धिन्वास.

२००८ इस्वेंत हांवें बरयिल्ल्ये दूसऱ्ये काणियेक राकणो साहित्य स्पर्ध्यांत पयलें इनाम लाबलें. ताच्या उपरांत हांवें पाटीं पळयिल्लें ना. सेमिनरिच्या शिकपा मधेंय जायत्यो काणियो लिकल्यो. तांतल्या चडावत काणियांक साहित्य स्पर्ध्यांनी इनामां लाबल्यांत. 'तुज्यो काणियो फकत साहित्य स्पर्ध्यांक

सीमीत करिनाका' संपादकांनी जागयताना, म्हजेथावन सराग म्हळ्ळेबरी काणियो व्हाळ्ळ्यो. तांतल्यो थोड्यो काणियो कथावसतुंक लागोन हळताच्या विवादांक कारण जाताना, म्हजी काणियो बरंवची उमेद निवच्या बदलाक आनिकी वाडली.

याजक जाल्ल्या उपरांत फिर्जाच्या राटावळिंनी व्यसत जाताना, म्हजी लिकणी बंद पडली आनी म्हजे भितरलो कथाकार निदलो. एके कुशीन वेळ ना म्हळ्ळें नीब तर, आन्येक कुशीन पादऱ्याबान आमचीच काणी बरयल्या म्हळ्ळो अपवाद येत म्हळ्ळी भिरांत. म्हज्या सेमिनरिच्या दिसांथावन म्हजें बर्पाचें देणें पार्किल्ल्या धर्माध्यक्षान 'उज्वाड' पत्राचो फुडार मतिंत दवर्न, म्हाका परत बरवंक उत्तेजन दिलें. अशें उज्वाड पंद्राळ्याक आनी हेर कोंकणी न्हेमाळ्यांक अपरूप म्हजीं लेखनां धाडलीं तरी, काणी बरवंक मन केलेंना. 'उज्वाड' पत्राचो संपादक जाल्ल्या उपरांत, मोटव्या काणियांचो तत्वार धोस्ताना, म्हजे भितरलो कथाकार जागो जालो. ह्ये काणी बरंवच्ये पिसायेन म्हाका दियेसेजिच्या पत्राचो संपादक जांवचे परयांत पावयलां. हांव निजायकी विज्मीत पावतां आनी देवाक अर्गां दितां.

नांवाडदीक कथाकार विलियम सिडनी पोर्टर वा ओ. हेनरी अशें म्हणता, मोटव्यो काणियो कशें बरंवच्यो म्हळ्ळो घूट हांव तुका सांग्तां. पयलें नियम, तुका संतोस दिवचे तसल्यो काणियो बरय. दुस्रें नियम ना! हांवें एदोळ परयांत हेंच नियम पाळ्ळां. ह्या बुकांतल्या काणियांनी आसच्या पात्रांनी म्हजीं भोगणां धाराळ मापान आस्येत, पूण खंच्याय काणियेंत एक पात्र जावन हांव ना आनी खंचें घडीत आधार जावन घेवन हांतल्यो काणियो लीकल्ल्यो नांत. काणी बरंवच्याक प्रेरण जोडुंक जिण्येसावळेचो पाटलाव केल्लो ना आनी रुकामुळांत बसोन ध्यान केल्लेंना. वाटेर पाशार जांवच्या हेरेक पर्कीं मनशाच्या वदनार म्हाका ताची काणी दिसल्या. हांचे पयकी म्हाका विपरीत धोसल्ल्या कथावसतुंक म्हजीं कल्पनां आनी भोगणां मेळोन, म्हज्ये लिकणेथावन ह्यो काणियो उदेल्यात. मनशांसंगीं भर्सुंचे प्रास, मनशाजिविता भितर तीळन पळेंवची उरबा मातशी चडीत आसल्ल्यान, ह्या पुसतकांतल्यो थोड्यो काणियो तुमकां वेगळ्या कालेतिच्यो वा सलीसायेन समजुंक साध्य नातल्ल्यो म्हण भोगल्यार नवाल ना! जिविताक एक सुर्वात आनी आखेर आसा. ह्या दोन पोंतां मधल्या पयणांत दिस्पडतें घडचें सगळें म्हज्या काणियांनी हांवें पित्रायलां. देकून सहज जावन चडावत काणियांच्या म्हाताळ्यांनी 'पयली', 'निमाणी', 'आक्रेची' उतर आसा.

म्हज्या काणियांनी एदोळ नाटकुळे आनी फिल्मांचें (पासपोर्ट, क्रिसतकिरण) रूप घेतल्लें, पूण बुका रुपार पर्गटुंक हांवें मन केल्लेंना. पाटल्या दोन वर्सांनी आशावादी प्रकाशनाच्या फुडार्पणाखाल कथापाट वेबिनारां चल्लाना, म्हजोय एक काणियांचो जमो पर्गटुंक जाय म्हळ्ळी आशा उबजाली. कथाकार वल्ली

क्वाड्रसान म्हाका भरपूर सहकार भासायलो. आतां 'उज्वाड' पंद्राळें पत्राच्या दशमानोत्सवा संदर्भी उज्वाड प्रकाशनाद्वारीं म्हज्यो काणियो पुसतका रुपार पर्गट जांवचें म्हजें भाग म्हण लेक्तां.

आपल्या प्रास्तावीक उत्रांद्वारीं ह्या बुकाक प्रेसत करून, म्हाका प्रोत्साह दिल्ल्या वल्ली क्वाड्रसाक म्हजे काळजागुंडायेचे धिन्वास. ताचो साहितीक वावर म्हाका सदांच प्रेरण. हो बूक छापुंक उत्तेजन दिल्ल्या दीपा टूसटाचो चेरम्यान मोन्सी. ब्यापटिस्ट मिनेजस आनी सरव टूसटिचो हांव अभार मांदतां. म्हज्या दोन धाकड्यांच्या कथा-पयणावेळीं आपल्या पत्रांनी म्हज्यो काणियो पर्गटलल्या सर्व संपादकांक, सलहा-सूचनां-तिद्वण दिल्ल्यांक, प्रेरण दिल्ल्यांक, बरें उतर उचारल्ल्यांक, ह्या बुकाचें मूखपान विन्यास केल्ल्या पिंटो, वामंजूर, सजवणी केल्ल्या चेतना प्रिंटर्स, छापून दिल्ल्या आस्सिसी प्रेस, हेर वावरांत आधार दिल्ल्या जोयलीन डिसोजा आनी हो बूक मोलाक घेवन वाचुंक मन केल्ल्या तुका म्हज्या मोगाळ वाचप्याक म्हजे धिन्वास.

जिवीत एक व्हड कादंबरी न्हय, बगार मुटी भितर धरयेत तितल्या मोटव्या काणियांचो जमो. असल्या थोड्या काणियांक मुटी भितर धरून, तांकां म्हज्या कल्पनांची झर मेळवन जिवीत पित्रांवचें एक ल्हान प्रेतन हांवें केलां. उज्वाड प्रकाशनाचो सात्वो बूक 'पयली भेट' हांतल्यो ह्यो सोळा काणियो तुमकां आंवडतल्यो आनी कांय केदनां धोसतल्यो म्हळ्ळ्या भर्वश्यान, म्हजें हें फुडलद पुसतक मोगान तुमचे हातीं ओपून दितां. तुमची अभिपराय, सलहा आनी उत्तेजनाच्या उत्रांक उत्या मनाचो स्वागत आसा.

रोयसन फेर्नांडीस, हिर्गान

'उज्वाड' पंद्राळें (आदलो संपादक)

न्हंय

टक टक टक... च्हायेचो पयलो घोट पियेतास्ताना, दारां ठोके पडल्ले आयकोन, पटेलान च्हायेचो गोबळो सकयल दवरलो. दार उतें करताना मुकार तुक्रा उबो आसल्लो. तुक्रान पटेलालाक नमसकार केलो. धनिया, न्हंयच्ये पलतडी पाचव्या आनी खावीं मुंडासवाल्यां मधें झगडें सुरू जालां. दोनी कुशिचे तर्नाटि हातेरां घेवन एकामेका कातर्न घालुंक तयार जाल्यात. देखून म्हालाड्यांनी तुका खबर दीवंक म्हाका धाडला. तुवें आतांच भायर सरन येजे कंय. तुक्रान एकच उस्वासान आपणें आयिल्ली गजाल सांगली. हें आयकाल्लो पटेल एकाच्छाणें उडोन पडलो. दोनी पाडतीं मधें झगडें जांवचें हेंच पयिल्ले पावटीं न्हय तरी, हातेरां तयार करुं मारामारी करुंक वेचें हेंच पयलें!

ह्या झगड्याक कारण कितें? पटेलान आतुराय दाकयली. पाचव्या मुंडासवाल्यांनी खावी मुंडासवाल्यांच्या वांट्याच्या न्हंयच्या उदकाक गोरवांचें मास घालां कंय. वसतूर उंबळुंक गेल्ल्या स्त्रियांनी उदकांत मास, गोर्वांची तकली आनी रगत आसल्लें पळेवन, घरच्यांक खबर दिली. आतां खाविवाले उंचाबळ जाल्यात. पूण पाचवे मुंडासवाले हें नेगारून आसात. पयलें वादविवाद चल्लो. आतां मारामारी सुरू जाल्या. तुवें घळाय केल्यार जीव वेचे खंडीत धनिया तुक्रान आपली भिरांत उचारली.

तुक्राचीं उत्रां आकेर जांवच्या फुडेंच पटेलान आपलो कुतांव शीरकावन धवो मुंडास मात्याक बांदून जाल्लो. गरजे खातीर आपली बंदूक घेवंक तो विसरलोना. आमी चल्यां. तुक्रा गाद्यामेरेंतल्यान चलताना, पटेल ताचो पाटलाव करुंक लागलो.

न्हंय उत्रोन केरी भितर रिगताना, तर्नाट्यांनी मारन पडोन आसचें पटेलालाक पयस थावनच दिसलें. कोणरे थंय... पटेलालाचो ताळो तर्नाट्यांच्या कानाक नाटवालोना. ढं... पटेलालाचे बंदूकथावन एक फार उसळ्ळो. बंदूकेच्या आवाजाक भियेल्ले तर्नाटि वांचल्यार भीक मागोन खातांव म्हण मेळल्ले वाटेन धांवुंक लागले. रगतान भीजल्ले तोणके, हातेरां थंयच पडोन आसललीं. एदोळच कांय थोड्यांची तकली फूटल्ली तर, थोड्यांचे हात पांय मोडल्ले. रगतान बुडोन, धरणीक शेवटाल्ल्या तर्नाट्यांक थंय आसल्ल्या थोड्यांच्ये कुमकेन आस्पत्रेक व्हरुंक पटेलान फर्मायलें.

पटेल केरीक पावल्ली खबर एदोळच सकडांच्या कानांत पडल्ली. भियान घरा भितर लिपोन आसल्ले दोनी पाडतिंचे म्हालाडे सवकास एकेकलेच घराथावन भायर आयले. स्त्रियो आनी भुर्गीं भियान जनेलांतल्यान तिळतालीं. तुक्रान पटेलालाखातीर एदोळच एक कदेल आंब्या रुकामुळांत तयार करुं जाल्लें. दोनी पाडतिंचे सांदे दोन कुशिंनी घेवन जम्ले. पोळन गेल्ले तर्नाटिथी सवकास जम्या मधें रिगले. पटेल येवन बसतच सककड धर्णीर बसले. सभा शांत जाली.

शांतिचो गांव म्हण नांव व्हेल्ल्या आमच्या गांवांत पाटल्या दोन वर्सांथावन कितें घडोन आसा म्हळ्ळें तुमी जाणांत. शेकड्या आदीं थावन आमची संतत हांगासर वसती करुं आसा. पूण आयलेवार आमच्या तर्नाट्यांक कसली बाळबूद सुरू जाल्या आनी कोण तांचे मती भितर वीक भरुन आसा म्हण हांव नेणां पटेलालाचीं उत्रां गाजताना, तर्नाटि तकली सकयल घालन मोने रावले. त्या वेळार कितेंय उलयल्यार, पटेल बदलाक ताची डबल ब्यारल बंदूक उलयता म्हण तांकां बरयान कळीत आसल्लें.

आमच्या म्हालगड्यांनी हांगासर पांवचे आदिंच ही न्हंय व्हाळोन आसल्ली. ही न्हंय आमा सरवांचें जिवीत म्हळ्यार चूक जांवचिना. आमच्या पुर्वजांनी ह्ये न्हंयचें पवित्र उदक वापारलें आनी आतां आमिची वापारून आसांव. हाचेववीं आमचें बेळें पिक्ता. हेंच उदक पियेवन आमी आनी आमचीं जान्वारां वांचोन आसांव. ही न्हंय निजायकी देवान आमकां दिल्ली आसत. ही न्हंय, आसचें वांटून घेवच्याक आनी मोगान सांगाता जियेवच्याक प्रकृतीन आमकां दिल्लें फुंक्याचें आनी अमोलीक दिवें. एकच उदक पियेवच्या आमकां एकवटान सांगाता जियेवंक देवान दिल्लो आवकास हो. वर्साच्या बारा महिनेची व्हाळोन आसल्ली न्हंय, आतां गिमेच्या दिसांनी सुक्ता. ह्या चार महिन्यांनी उदकाचें तत्वार आडांवचे खातीर तुमी दोनी पाडतिंचे सांगाता मेळोन न्हंयक काट बांदतात. दोनी पाडतिच्यांक उदक लाबचेखातीर तुमीच घेतल्लो निर्णय हो. पूण पाटल्या दोन वर्सांथावन न्हंयच्या उदकाक लागोन घडल्लीं कराळ घडितां निजायकी आमकां लजेक घाल्चे तसलीं. न्हंयच्या उदकाखातीर कितलिशीं झगडीं जावंक नांत? कितलेश्या जणांनी आपणाचें रगत व्हावंक ना? आपणाच्या नितळ उदकाक मनशागत भरसोन खद्वळ उबजोंचें पळेवन न्हंयच व्हाळोंक कावजेच्या कोण्णा. आपणाच्या उदकाखातीर चल्चो अन्याय पळेवन, न्हंयक, आपणाची झरच सुकोन गेल्यार बरें आसल्लें म्हण भोगलां जाव्येत. आमी मोस्मान भरल्यांव आनी स्वार्थी जावंक पावल्यांव. प्रकृतेक देव म्हण आराधन करचे आमी त्येच प्रकृतेखातीर झजल्यार, देवाचो शिराप आमचेर मागोन घेतल्लेपरीं जाता. आमकां मात्र उदक मेळ्ळ्यार पुरो, ऊरल्ले वचोंदीत पेल्यान... जर हें आमचें चिंतप तर, मुकार कितें घडात म्हण देवच जाणा पटेलान दीर्घ स्वास घेतलो.

धनिया, इतलें सर्व जावंक ते पाचवे मुंडासवालेच कारण. आमी देवी म्हण पुजा करच्या गोरवांक कातरन ताणीं आमकां अक्मान केला. इतलें पावनातल्ल्याक, तेंच मास, गोवांची तकली आनी ऊरल्लें म्हेळें आमच्या वांट्याच्या उदकाक घालन तें भूषट केलां. आमी उदक वापरिनातल्लेपरीं करुंक ताणीं केल्लो उपाय हो. ह्या गिमेच्या दिसांनी आमकांय उदकाची गर्ज आसा. मेळचेंच थोडें उदक; आतां तेंय म्हेळवन आमकां अन्याय केला. ते आमच्या बरेपणाचो फायदो उटवंक पळेतात. एदोळ परयांत वोगे बसोन आसल्ल्या खाविवाल्यां तर्फेन एकल्यान पाचव्या मुंडासवाल्यांचेर अपराध मांडुंक सुरु केलें.

हें सर्व फट धनिया, सांगाता जियेवन आसतां आमी बिल्कूल अशें करिनांव. ही आमकां मारुंक आनी आमकां ह्या गांवांतलें भायर धांवडावंक ताणीं केल्ली घुटमळ. पाचव्या मुंडासवाल्यांनी सोडन दिलेंना.

एकेकल्यानीच उटोन एकामेकाचेर आरोप मांडुंक सुरु करताना, व्हड गलाटो जावन, कोण कितें उलयता म्हळ्ळेंच कळ्ळें ना. थोडे तनाटि उचांबळ जावन परत एकामेकाचो गळो चिडुंक तयार जाले.

रावारे थंय कसाप्यांनो पटेल रागान सगळोच तांबडो जाल्लो. तुमची मारामारी पळेवंक हांव हांगा येवंक ना. तुमचो हंकार आतांच जिरयन. चड उसाळ्ळ्यार फार सोडन तुमकां आतांच ना करीन, लज्मांड्यांनो बसा थंय. पटेलान परत बंदूक वयर उकलताना, सक्कड शांत जाले.

थोड्या वेळाच्या मावनपणा उपरांत पाचव्या मुंडासवाल्यांचो मुकेली उटलो. आमी एकामेकाचेर अपराध मांडून वेळ पाड करचें सारकें न्हय म्हण म्हजी अभिपराय. हाका कितें पुणी परिहार सोधून काडिजे.

समस्से सुरू केल्ले तुमिंच. आतां तुमीच परिहार सोधून काडा. मऱ्यादीन हांगासर जियेतात जाल्यार, तुमकां जागो आसा. तुमची कसाप्पी बूद दाकयल्यार, तुमकां कशें वाटेक हाडिजे म्हण आमकां कळीत आसा खाविवाले सलीसायेन सोडन दीवंक तयार नातल्ले.

जाल्लें तें जावन गेलां. आतां मारामारी कर्न फायदोना. एदोळचें विसरन मुकार अशें जायनातल्लेबरी पळेवंक जाय. दोनी पाडतिंच्या तर्नाट्यांक पयलें समजया. ल्हान थावन सांगाता खेळोन, सांगाता जियेल्ल्यांनी आतां दुस्मानाबरी झुजचें तितलें सोभना. जाल्लें जावन गेलें. सांजेर एक जमात आपोवन दोनी पाडतीं मधें राजिसंधान चलव्यां. तवळ परयांत कोणेंय, कोणायचेर हात लावंक नजो पटेलान आज्ञा दिली.

पटेलान उटोन हातांत बंदूक घेवन तुक्रा सांगाता घरा तेवशीं मेटां काडल्ल्या उपरांत एकेकलेच उटोन गेले; वचोंक तयार नासतां दांत खिरलून आसल्ल्या तर्नाट्यांक घरच्यांनी बळान वोडन व्हेलें!

देशाक स्वातंत्र लाबोन साट वर्सां उतरल्यारी, स्वर्णहळ्ळेच्या लोकाक एदोळ परयांत स्वातंत्राचो अनभोग जावंक नातल्लो. आतांय थंयसर आधुनीक संसाराचो आनी तांतल्या सवलतेंचो प्रवेश जावंक ना. शहेराथावन स्वर्णहळ्ळेक पावजे तर, राना मधें सात मयलां चलाजे आसल्लें. थंयसर स्वातंत्र आसल्लें तर, फकत हळ्ळेच्या मदगात व्हाळच्ये स्वर्ण न्हंयक मात्र. स्वर्ण न्हंयच्ये दोनी बगलेचो गांव स्वर्णहळ्ळी. न्हंयच्ये आलतडी कांय पन्नास कुटमां आसल्लीं तर, पलतडी पाचव्या आनी खावी मुंडासवाल्यांच्यो दोन केरी. केरितलीं थोडीं घरां नळे देकोंक सकल्लीं तर, ऊरल्लीं आनिकी झोपडेंत जियेतलीं. दोन केरिंचो लोक त्या गांवाक केदाळा पावल्लो म्हण कोणी सारकें नेणात!

खाविवाल्यांनी रान कातर्न, सागोळी करूंक सुरू केल्लें. पूण पाचवे मुंडासवाले वनस्पती, लांकूड विकून, न्हंयत मासळी धर्न पेंटेक व्हर्न विकून दीस सारताले. सागोळेच्या कामांत तांकां कुसकूट आसत नातल्ली. दोनी पंगडां मधें आदिथावनयी दुस्मानकाय आसल्ली. देकूनच दोनी पंगडाचे दोन थरांचे मुंडास बांदून एकामेका थावन अलग रावोंक पळेताले. किर्कोळ कारणांखातीर तवळ तवळ झगडचें सदांचें जाल्लें. पूण झगडें जाताना तांकां पयलो उडास येवचो न्हंयच्ये आलतडी आसच्या पटेलाचो. धवो मुंडास बांदचो पटेल ह्या दोनी केरितल्या समुदायांचो न्हय तरी, ताच्या उत्रांक मान आसल्लो. धव्या मुंडासवाल्यांच्या समुदायांत पटेलाक देव म्हण लेक्ताले. सांगल्लेबरी ह्या तीन मुंडासवाल्यांची जात खंची? जातिखातीर एकामेकांचीं मासां खावंक तयार जाल्ल्या आयच्या काळार, मुंडासवाले सगळे एकेच 'मनशा जातिचे' म्हण सांगचें चड बरें.

पटेल शांतिखातीर नांवाडललो मनीस. बायल धा वर्सां आदीं अवचीत पिडेन अंतरल्ली. आतां आपले धुवे सविता सांगाता जियेवन आसा. हातांत चार कास, एकऱ्यांगटल्यान सागोळिची सुवात, हातांत डबल ब्यारल आनी शहेराच्या प्रभावी मनशांचो पाटिबो आसल्लेववीं तो सर्वांक 'पटेल' जावंक पावल्लो. त्याचखातीर पाचवे आनी खावी मुंडासवाले ताका मांदताले; मांदताले म्हणचे प्रास ताच्ये बंदूकेक भियेताले म्हणचें चड बरें. ताणे सांगल्लेंच निमाणें उतर. दोनी केरीं मधें झगडीं जाताना, सबार पावटीं ताणें राजिसंधान चलयिल्लें. पूण आयचो समस्सो चिक्के गंभीर जाल्ल्यान आनी पाटल्या दोन वर्सांथावन दोनी पाडतिंच्या तर्नाट्यांनी गर्जे भायर उचांबळ जांवचें चडल्ल्यान पटेलाची तकली विरार जाल्ली.

सांजेर साडेपांच वोरार पटेल न्हंय पलतडी केरित राजिसंधान करुंक भायर सरलो. गरजेखातीर ताणें आपली बंदूक घेतली. ह्या दिसांनी चांदनें आसल्ल्यान टोर्चाची गर्ज नातल्ली तरी, न्हंय तडीर चल्ताना पांयांमुळांत जिवदाळी आसल्यार कळचे खातीर ताणें टोर्च घेतली.

सविता हांचें पार्टी येताना रात जावंक पुरो. दार बंद करन निदे. जाग्रूत कर ताणें आपल्ये धुवेक चत्राय सांगली. तुक्रा एदोळच पटेलाक आपोवन व्हरुंक आयतो जाल्लो. दोगी केरी तेवशीं मेटां काडिलागले.

दोनी पाडतिंचे सांदे आंब्या रुकामुळांत जमो जावन पटेलाची वाट राकोन आसल्ले. हातां-पांयांक ब्यांडेज रेवडावन आसल्ले तनटिथी सभेक पावल्ले. थोड्यांची सारकी ओळोक्यी जायनातल्ली!

मोगाच्या भांवडांनो, आयच्या दिसा जें कितें घडलां, ताचेविशीं म्हाका खूब पश्चात्ताप आसा पटेलान उत्रांक बुन्याद घाली. मतिंतलें दूक, बेजाराय, हगें आनी द्वेष विसरन मुकल्ये वाटेविशीं चिंतचें अर्थाभरीत. दोनी पाडतिंथावन चुकी घडल्यात म्हण तुमी जाणांत. हें अशेंच सोडल्यार, दुस्मनकाय मुकारून वेतली आनी परत हिंसा जांवची साध्यता आसा. देकून आमी चुकी सारकें कर्चें वाजबी. आमच्या स्वर्णहळिळंत असल्यो संगती परत घडोंक नजो म्हळ्ळी म्हजी आशा. एकामेका भोगसून मोगान जियेल्यार आमकांच बरें. देकून हांव इतलें सांगोंक आशेतां, दोनी पाडतिंचे मुकेली मुकार येवन राजी जाया.

थोड्या वेळान दोन पाडतिंचे दोग म्हालाडे उटोन मुकार येवन एकामेका आरावन धरिलागले आनी उपरांत परत तांच्या जाग्याक वचोन बसले. थंय आसल्ल्यांक हें नाटकीय आनी फायद्याचें न्हय भोगुंक लागलें.

धनिया, तूं इतल्या सलीसायेन राजी जावंक सांग्ताय. तुजें आयकोन हे म्हातारे आरावन धरतात. तांची मत सारिकना. तांचे चड दीस उरोंक नांत. पूण आमकां मरयाद आसा. ह्या घडितावचीं आमकां खरेंच दुकलां. आमच्या भोगणां सांगाता खेळतेल्यांसंगीं आमी केदिच राजी जावंक तयारनांव खाविवाल्या तर्नाट्यांचो राग एका तर्नाट्याच्या तोंडांतल्यान भायर पडलो. हरेक पावटीं आमकांच अन्याय जाता तरी, तूं तांच्ये पक्षेनच उलयताय. तुका आपयल्यार सलीसायेन चुकोन घेव्येत म्हण ते बरयान जाणांत. एदोळ परयांत तुजीं उत्रां आयकोन आमी फसल्यांव. तुजेवरवीं आमकां ही गत उदेल्या. तांकां इतली चरब मांडल्या तर, ताका तुंच कारण. आमी आदीं थावन ह्या गांवांत जियेवन आसल्ल्यांव. ते पर्देशी उपरांत आयिल्ले. आतां आमचेरच सवारी करुंक पळेतात. ह्या उपरांत मार खावंक आमी तयारनांव. आमकांय स्वाभिमान आसा. आमच्ये सोसणिकायेक एक मीत आसा. आमच्ये देवीक मारतेल्यांचें आमी निस्संतान करतेल्यांव. शांती शांती म्हण तुवें आमकां मांकोड केल्लें पुरो. तुजी शांती तुजेलागिंच दवर. आमचे खबरेक येनाका. एकलो खाविवालो उजो वोंक्तालो.

आतां पटेल मातशें भियेलो. एके व्यक्तीन आपणाक पार्टी उलवंक धयर घेतल्लें हेंच पयिल्ले पावटीं. परिगत आपणाच्या हाता भायर वचोन आसा म्हण पटेलाक कळोंक वेळ लागलोना. तितल्यार थोड्या म्हालाड्यांनी तर्नाट्याक समजवचें प्रेतन केलें. पटेला विरोध उलयिल्ल्ये व्यक्तीन माफ मार्गोंक ताणीं बळ केलें. उपराटी तर्नाट्यांनी हाचेविशीं गणणें केलें ना.

तुमच्ये मतीक निजायकी दुकलां म्हण हांव जाणां. तुमी देवी म्हण मांदच्या गोवांक मारल्लें खंडन करिजे जाल्लें कृत्य. पूण हें अन्नाडपण चलयिल्लो व्यक्ती कोण म्हळ्ळें आमी कोणी नेणांव.

एकल्याखातीर सकडांक अपराधी करचेंय चूक. मुकार अशें जायनातल्लेपरीं चत्राय घेतांव म्हण पाचवे मुंडासवाले ओपल्यात. परत गोंदोळ उबजंवच्यांत अर्थ ना पटेलान आपली अभिपराय उचारली.

मुकार अशें घडल्यार, तसल्या हरामी सुण्यांक क्रूर शिक्षा दीजे. तांचे दोनी हात कातर्न घाल्यार मात्र ते बूद शिक्तात. तवळ कोणें आडायल्यारयी आमी सोडचेनांव. ह्या गांवांत आज थावन कोणी गोवांक मारीत तर, आमी तांकां आनी तांच्या कुटमांक सोडचेनांव खावी मुंडासवाल्यांचीं उत्रां फारिकपणाचीं जाल्लीं.

मुकार अशें घडनाशें आमी जाग्रूत घेतांव. ह्या पावटिंच्याक आमकां भोगशिया. हें सक्कड घडोंक आमचे पयकिके कारण व्हय तर, आमी ते सोधून काडन तांकां तिद्वितेल्यांव. मुकार अशें घडलें तर, उपरांतली विंचोवण तुमची पाचवे मुंडासवाले भासायलागले.

गंभीर परिस्थिती सवकास नितळोंक लागली. दोनी पाडतिच्या म्हाल्गड्यांनी एकामेका हात मेळयले. तनटियी एकेकलेच सवकास मुकार आयले. थोड्यांनी तांतूनयी कुसडाय दाकयली. पटेलान एक लांब स्वास सोडलो. अर्ध्या वोरान थंयसर कितेंच घडोंक ना म्हळ्ळेबरी सक्कड शांत जालें.

राजी जाल्ल्या संतोसाक एक जेवण कर्चें म्हण निर्धार घेतलो. थोड्यांनी कुंकडां हाडलीं तर, थोडे मसाला हाडन आयले. हाचे सांगाता सोरयाच्यो बोतली सयत सराग आयल्यो. रांदप सुरू जालें. बोतलियी खालो जाले.

रात जून जावन येताली. दोनी पाडतिंचे नाकभरन सोरो पियेले. पियेनातल्ल्यांनी जेवण संपयलें. पटेलाचे तकलेर एदोळच सोरयाचो अमाल चडल्लो. जेवण जातच सक्कड परत ऊरल्ल्यो बोतली खाली करूंक बसले. तितल्यार सात आट जण खावी मुंडासवाले तनटि हातीं बोतली घेवन उटले.

धनिया, आमी भायर सरल्यांव. घर्चीं राक्तात आसतेलीं, इल्लेशें जेवण घेवनच वेतांव. आमी तुजे विरोध इल्लें चुकोन उलयल्यांव. तुका दुकयिल्ल्याक माफ मागतांव. ते सगळे एका पाटल्यान एकले सरारां चलोंक लागले. ऊरल्ल्यांनी पार्टी मुकारिली. मधें मधें एकेकलेच उटोन गेले... थोड्यांक बायलांनी घेवन उकलन व्हेलें.

वोरां साडेइक्रा जावन येताना पटेलाक घर्चो उडास आयलो. मोद्यान रात जावन आयली. घरा धूव एकलेंच आसा. म्हजी वाट राकोन आसा कोण्णा. मादू आयलागी नांगी? हांव चल्लों. तुक्रा पटेलाक पार्टी आपोवन व्हर्चें स्थितेर नातल्लो. 'टोर्च हाडल्ली बरें जालें' पटेल मतिंत देवाक अर्गा दीवन, टोर्च पेटवन लकोन लकोन घरा तेवशीं मेटां काडिलागलो.

न्हंय उत्रोन तोटांतल्यान चलताना, पटेलाच्या कानाक कसलोगी आवाज आपटालो. पटेलाचे कान चुरूक जाले. आवाज आयिल्ले कुशीं ताणें टोर्च धरली. पूण ताका कितेंच दिसलेंना. कांय रान दुकोर आसतीत म्हण चिंतून ताणें बंदूक वयर उकलन वारयार एक फार सोडलो. तितल्यार पांच-स जणांनी धांवल्लेपरीं सब्द जालो. केरिंतले पिंवडे नारल चोरूंक आयल्यात आसतेले म्हण मतिंत लेक घालन, धयर आरावन आवाज आयिल्लेकुशीं माडा तोटांतल्यान चलोंकलागलो. तितल्यार...

पयस थावन एके चलियेची पिंरगोणी ताका आयकाली आनी पयशिल्यान एक उज्वाड दिसलो. पटेल थंयच रावलो. त्याच वेळा न्हंयच्या उदकांत कितेंगी पडल्लो आवाज जालो.

वोरां रातिचीं बारा जाल्लीं... कांय भूत 'मोहिनी' पुणी न्हयमू? भियान पटेलाच्ये तकलेर चडल्लें सोरयाचें आमाल एकच पावटीं देंवलें. ताचे हात-पांय कांपोन आसल्ले... तो पाटीं पळेनासतां घरा कुशीं धांवोंकलागलो. धांवच्या आमसोरार हातांतली टोर्च खंय पडली म्हळ्ळेंय ताका कळ्ळेंना. वांचत्यार फाल्यां विंच्येत म्हण तो धांवलो... जीव वांचोंवच्या अत्रेगान. काळोकांत धांवताना, वाट कळनासतां एक दोन पावटीं गाद्यांत वोवतोच पडलो.

खरशेवन घरा पावल्ल्या पटेलाक आंगणांत पांय तेंक्ताना, घर्चे मुकलें दार उतें आसल्लें दिसलें. हे हातीं धूव सविता कित्याक दार उतें दवरन निदलांगाय! दुबावी सवाल ताचेथंय उदलें. आपणें घरा येता म्हणासर दार उतें करिनाये म्हण सांगल्लें. बोवश्या पेटे घोंकचे आयकोन दार उतें केलें आसतेलें म्हण पटेलान लेक घालें. घरा भितर रिगोन बंदूक कुडांत दवरली. म्हेळें जाल्लें वसतूर निकळावन तो लुंगी न्हेसलो. ताणें घर्च्या मुकल्या दाराची खीळ भद्र केली. सवकास तो धुवेच्या कुडासरशीं गेलो. धरणीर मांद्री सोडवन आसल्ली दिसली तरी, धूव दिसलेंना.

सविता... सविता ताणें आपयलें तरी धुवेची जाप आयलिना. 'हे रातीक खंय गेलां आस्येत?' ताणें कुडां-कुडांनी सोधुंक सुरू केलें. जायतें आपयलें तरी, जाप आयलीचना. माळियेर चडोन पळेलें... ना! सविताचो पात्तोच नातल्लें पळेवन पटेल भियेलो. ताका दुबाव धोसुंक लागलो. घर्चे दार उतें करन तो आंगणाक पावलो. आनी आपोवंक सुरू केलें.

'सविताक कांय आपाय जाला?'' पटेल सगळोच पिसांतूर जालो. ताणें कोडक्याक वचोन थंय नीदल्ल्या मादूक जागवंक पळेलें तरी, मादू वेगिंच्याक उटलोना. मादुचे कुशीन आसच्यो तीन सोरयाच्यो बोतली पळेवन तो उडोन पडलो. सदांय उण्याचें पियेंवच्या मादूक ह्यो चड मोलाच्या सोरयाच्यो बोतली कोणें दिल्यो? पटेलाक कितेंच सुस्तारलें ना. मादूक उटंवचें प्रेतन निर्फळ जाताना, ताणें घरा भोंवतणी व्हडा ताळ्यान धुवेक आपोवंक सुरू केलें, पूण कांयच फायदो जालो ना. लागसार कोणाचिय घरा नातल्लें जाल्ल्यान, ताका त्ये घड्ये कितें कर्चे म्हळ्ळेंच समजालें ना.

पटेल सगळोच देदेस्पर जाल्लो. ताणें उज्वाडता परयांत राकाजे आसल्लें. 'आपणें घरा नातल्लें पळेवन कोणें तरी आपणाचे धुवेक अपहरिसलां जाव्येतागाय?' नाना रितींचीं चिंतनां ताचे मतिंत उदेलीं. ताणें कषटांनी रात पाशार केली.

फांत्यार मादू उटोन, सोप्यार रडोन बसोन आसल्ल्या पटेला सरशीं आयलो. पटेलान मादूक गजाल सांगली आनी ताका धुवेक सोधुंक धाडलें. आट वोरां भितर खबर सगळ्या गांवार विस्तारली. केरिचे मुंडासवालेयी येवन पावल्ले. सकडांनी मेळोन सोधनां सुरू केलीं. पोलिसांक खबर गेली. सविताच्या इश्टिणेंच्या घरांनी, सेजारच्या घरांनी सोधलें. थोडे आनीकयी मुकार पावोन बांयत तिळुंकलागले तर, कांय थोडे पाडितल्या रुकांचे फाटे सोधुंक लागले.

दोनपारां परयांत चेडवाची खबरच ना! पटेल आंगणांत बसोन गळगळ्यां रडतालो. सबार जण ताका भुजंवच्यांत मेतेर जाल्ले. पोलिसांनी पटेलाथावन गजाल समजोन घेतली. ताणें आदले रातीं आपूण केरीक गेल्लो विषय पोलिसांक सांगलो. पोलिसांनी मादुची तनखी केली. थोड्या अन्नाडी तर्नाट्यांची तनखी जाली. पूण कसलेच हिशारे लाबलेनांत.

सविताची खबर नासतां एक दीस पाशार जालो. पटेलाच्या कुटमाचीं एदोळच येवन पावल्लीं. कोणी उलंवचे स्थितेर नातल्लीं. सविता नपंयच जाल्ली गजाल सकडांक मिसतेराची जाल्ली.

दूसऱ्या दिसा सकाळीं सात वोरार तुक्रा दुकाची गजाल घेवन पटेलाच्या घरा पावलो.

धनिया, सविताची कूड न्हंयत मेळ्ळ्या. मासळेक घाल्ल्या जाळांत मोडें सांपडलां. ही खबर आयकातच पटेलाच्या घरा आकलास जालो. बोबाट आयकोन लोक जमो जालो. सककड न्हंयलागीं धांवोकलागलीं. थोड्यातर्नाट्यांनी पटेलाक न्हंय सरशीं उकलन व्हेलें. मोडें एदोळच वयर काडल्लें. मासळेंनी मोडें अर्थे खावन जाल्लें. कूड फुगोन कठीण घाण येताली आनी विद्रूप दिस्ताली. पोलीस येवन पावतच मोडें सर्कारी आस्पत्रेक सागसिलें. खावी मुंडासवाल्यांक पोलिसांची बरी ओळोक आसल्ली जाल्ल्यान, ताणीं सर्व कामांनी पोलिसांक आधार दिलो. दोनपारां पोसटमोर्टेम जातच सविताची निर्जीव कूड घरा हाडून निमाणी विधी चलयली. पटेलाची एकलीच धूव घडियांनी गोबोर जालें!

स्वर्णहळिळंतल्या सर्वांक हें घडीत एक व्हड मिसतेर जावंक पावलो. लोक थंय हांगा रुकामुळांत, आंगडी बागलांनी बसोन हीच गजाल उसतून उलयतालो. 'चेडूं बरें, ताणें कित्याक जीवघात केलो? कोणें पुणी मारन उडयलां? रातीं चेडूं न्हंयलागीं कित्याक गेलें? कांय पटेलानच जिवेशीं मारलां?'

हेणें पटेल संपूर्ण मोनो जाल्लो. न्हंय खातीर केरिंतल्या तर्नाट्यां मधें चलल्ल्या झुजांत ताणें आपल्ये एकेच धुवेक होगडायजे पडलें. पोलिसांनी तनखी केली तरी, ते कांय विशेष सोधून काडुंक सकलेनांत. महिन्या भितर पोसटमोर्टेम रिपोर्ट पटेलाच्या हातीं पावलो. ताचे पर्माणें मोडें मेळच्या दोन दिसां आदीं रातिच्या बारा वोरारशें जीव गेल्लो. कूड मासळेंनी खेल्ली सोडल्यार, हेर घाय नातल्ले. कुडीर विकाचो अंश नातल्लो. हो एक जीवघात म्हळ्ळें स्पशट जालां म्हळ्ळें तीर्प दिल्लें. दुस्रें कितेंच तांतून लिंकुंक नातल्लें. पोलिसांनी तनखी रावयली.

अशें आसतां सवितान कित्याक जीवघात केलो म्हळ्ळें पटेलाक समजालेंच ना. बायल सरल्ल्या उपरांत पटेल रातीं वेळार घरा येनातल्लो कंय. एकसूरपणाक लागोन चेडूं मतिंत सारकें नातल्लें कंय... चेडूं कोणाच्यागी मोगार पडल्लें आसतेलें. ह्या खातीर पटेलान भेश्टायिल्ल्याक चेडवान जीवघात केलो कंय. पटेल सोरो पियेवन धुवेक धोस्तालो कंय... हाड नातल्ल्यो जिबो हुळवुळताल्यो. सवकास लोकाक सविताच्या मरणाची विसर पडली. पूण पटेल आपल्ये धुवेविशीं नियाळन दीस सारुंक लागलो.

पावशिले दीस सुरू जाल्ल्यान, न्हंयत उदक भरोन येतालें. न्हंय देगेच्या बोल्या मधें लिपोन ऊरल्ली सोरयाची बोटल, पिटो जाल्लीं कांकणां, सविताच्या आंगल्याचो पिंजकर कुडको आनी तें रगताळें खावी मुंडास... न्हंयच्या आवरांत व्हाळोन वेचे परयांत कोणायचे दिश्टीक पडलिंचनांत!

आतांय न्हंयच्या उदकाखातीर केरिंनी झगडीं जावनच आस्तात. पूण पटेल राजी करुंक वचाना. ताका ह्या झगड्याविशीं कसलीच परवाना. न्हंय आजून आदलेपरीच आवाजाविणें व्हाळोनच आसा!

(राकणो साहित्य स्पर्धो २००८, मोटविकाणी विभागांत पयलें इनाम जोडल्ली काणी- राकणो दसेंबर

१८, २००८)

वांज

‘ढंय ढंय...’ हातांतली वाटली निस्त्रोन, धर्णीर गळोन व्हड आवाज करिलागली.
 कितेंगो, हातांत बळ नांगी? आसल्लें सगळें सत्यानास करतायगी? मांयचे पुपूर सुरू जाले.
 वाटली चुकोन धर्णीर पडली मांय.

मन नासतां काम केल्यार अशेंच जांवचेंगो. तुज्या बापायच्या घराथावन हाडल्ली वाटली न्हय ती; म्हज्या घोवान बोंबय काम कर्ताना कषटांनी घोळोन उरयिल्ल्यांत घेतल्ली वाटली. तूं येताना व्हड आसत हाडन येवंकनांय म्हण उगडास दवर. दुबळ्यांच्या घर्चे गुणेसत चेडूं म्हण हाडल्यार, तुका खावन बरी चरब मांडल्या. तुजो हंकार जिरवंक म्हाका कळीत आसा पर्देश्या... मांयचें वोरसांव मुकारून गेलें. हांवें जाप काडिनासतां सककड आयदानां धुवन नितळ कर्न मांडून दवरलीं. हांगा रावल्यार तिचे पुपूर चड जातात म्हण गोरवांक तण हाडुंक, हातांत कोयती घेवन हांव हितलाक गेलीं. पाटीं घरा येताना मांयचो गलाटोच जावन आसल्लो.

दूद रांदणीर सोडन खंय भोंवोंक गेलां हें गोड्डू. सिंती, ए सिंती...

आयलीं मांय हांव एकाच बाक्कारान हांव कुजनाक पावलीं.

कितेंगो माल्दिसांवा, दूद रांदणीर दवर्न खंय मिरवंक गेल्लेंय? दूद वोतून गेल्यारयी तुका खबर ना. आतांच मत पिव्रल्यागी? दूद सगळें पाड जावन गेलें. कितें दोळे वाटारन पळेताय? दोळे कोंकून काडीन. जाग्रूत. पयलें स्त्व नितळ कर. हांवें वेगीं वेगीं स्त्व नितळ केलो. ‘छे, तिणें पुपूरच्याकी, हांगा जांवच्याकी समा जाता!’ हांव म्हाकाच दुर्सांलीं.

सांजेचीं स वोरं जातना, सेजाच्या घर्चे विनू आंबे हाडन आयिल्लो. खंय थावन हाडलेरे बाळा? मांयन आंबे काणघेले.

आकयच्या घर्चे व्हडलिमांय.

कितलो बरो भुर्गो पुता तूं. राव तुका दोन चोकलेटां हाडतां मांयन दिल्लीं चोकलेटां घेवन विनू पाटीं गेलो.

सकडांच्या घरा आंजा सार्कीं सोभीत भुर्गीं आसात. आमगेर तेंयी ना. गोड्डू चेडवांक सून जावन घरा हाडल्यार, भुर्गीं जातेलीं तरी कशीं? मांयन गुणगुणचें आयकातालें.

पळेताय कितें, आंबे धुवन कातर्न हाडन ये. हांवें आंबे कातरन वाटलेंत दवर्न भायर हाडले. आवयन आनी पुतान खाताना, हांवेंयी एक कुडको खेलो. भारीच रूच आसल्ले. आन्येक कुडको काडचे खातीर हात वाटले सरशीं व्हेलो. तितल्यार मांयन पळेलें.

कितें आंब्याचो होरबोस लागल्ल्या गुर्वारल्याबरी करताय, गोड्डू म्होस खंचें. मुकार वोड्डायिल्लो हात पाटीं काडन हांव शीदा कुजनाक गेलीं. असलीं हिणसुंचीं उत्रां म्हाका कांय नवीं न्हय. पूण परत परत ‘गोड्डू’ म्हण मांयन सांगताना, दूक तडवनासतां हांव गळगळ्यां रडलीं.

हरेक चलियेबरी म्हाकाय जायतीं सपणां आसल्लीं. रायकुंवराबरी सोबच्या चल्यासंगीं म्हजें काजार जायजे, आमकां आंजा सार्कीं भुर्गीं जल्माजे, आमी एक बरें रावळेरा सारकें घर बांदिजे, तांतून हांवें आनी म्हज्या कुटमान संतोसान हासोन खेळोन जियेजे. प्राय तेवीस भर्ताना, म्हाका बीदच्यांची एक सयरीक

आयली. म्हजी सोभाय पळेवन तीं खुश जाल्लीं. म्हजो पती जांवच्या चल्या वयर हांवें कुजनाथावन लिप्सी दीषट घाल्ली. कातीन गोरो, पर्जळचे दोळे, दाट मिश्यो, बळिषट कूड... हांव सगळिंच भूलल्लीं. दोन महिन्यांनी हांव फेलिक्सची पतीण जावन बीदन्यां पावल्लीं.

फेलिक्स व्हडिलांक एकलोच पूत. म्हजो मांव लाडू सिकेर पंद्रा वर्सा आदीं देवाधीन जाल्लो. सासुमांय एलीज सिकेर कठीण शिसतेची व्यक्ती म्हण समजोंक म्हाका चड दीस लागलेनांत. म्हजो भर्तार सागोळेचें काम कर्तालो. सात एकऱ्यांची कृषेची सुवात आसल्ली. पंद्रा सेंटस जाग्यार आसच्या पर्न्या घरांत बिडी बांदून जिणी सार्च्या कुटमांत जल्माल्ल्या म्हाका सूरवेर ह्या बेसायेच्या घरांतलें काम करुंक कषट मारताले. तशें म्हण हांव कांय कामांत आळशी न्हय; फकत कृषिच्या कामाविशीं म्हाका माहेत नातल्ली. कुजनाचें काम, हाटिभर्न आसच्या गोरवांक-वास्रांक पोसचें, दूद काडचें, हाटी नितळ करची, खोली हाडची, तण हाडचें, कृषेचें काम, आळांक रांदून वाडचें... हांव एकच सगळिंच सलवोन गेल्लीं. 'कितले कषट आयल्यारयी सोसून व्हर पुता. सवकास सक्कडयी सवयेचें जाता' बाबाचीं उत्रां मतिंत जिवाळ आसल्लीं. सुखांत तशें दुखांत सांगात दीवंक पती आस्ताना, कसलेयी कषट सोसुंक हांव तयार आसल्लीं.

मोग काजाराचो प्रमूख वांटो. दादल्या-स्त्रियेचो एकवट तांच्या लग्नाची संपूर्णकाय काजारा पुर्विल्ले दोतोर्नेत पाद्राब्यान शिकोवन दिल्ली. काजाराची पयली रात म्हळ्यार सर्ग जोडल्लो अनभोग, जिणियेंतली भोव सुमधूर घडी. तुवें तुकाच तुज्या पतीक समर्पून दीवंक आसा इश्टण्यांनी तांचो अनभोग सांगताना हांव त्ये आमोलीक घडियेक अत्रेगान राकोन रावल्लीं.

काजाराच्ये पयले रातीं भोगणांच्या ल्हारांनी बुडोन, लजेन दोडोन हांव म्हजी पयली रात खर्चुंक पतिच्या कुडाक गेलीं. म्हजो भर्तार एदोळच खटल्यार निदोन आसल्लो. हांव सवकास ताचेकुशीं वचोन बसलीं. म्हाका पळेळलेंच तो घुवोन निदलो. म्हाका विचित्र दिसलें! चली जावन हांवें लजेवचें सहज, पूण हांगासर वेगळेंच घडलें. कांय म्हजेलागीं खेळता वा जाय म्हण म्हाका तुकलायता? हांवें म्हजो हात ताचे कुडीर दवरल्लोच तो एकाच्छाणें उडोन पडलो. कितें सिंती, ल्हान भुर्ग्यांबरी खेळताय? म्हाका पुरासण जाल्या. भेषटेंच धोशनाका, हांव निदतां. म्हजे कुडीर शेळें उदक उडयिल्लो अनभोग जालो. एक सब्द सयत उलयनासतां हांव निदलीं.

दुसी, तिस्री, चवती... जायत्यो राती पाशार जाल्यो तरी, हांवें आशेल्ली लग्नाची पयली रात उदेलिना. हांव सगळिंच निराशी जाल्लीं. 'हो कित्याक अशें करता? हांव लागीं गेल्ल्याफरा पयस धांवता. कांटाळो येंवचे तसलें म्हजेथंय कितें आसा? हांव एक स्त्री न्हय? म्हाका म्हज्या स्त्री-पणाथंय दुबाव जाल्लो. 'कांय फेलिक्सक म्हजेलागीं काजार जावंक खुशी नातल्ली? तो कांय दूसऱ्ये चलियेच्या मोगार आसल्लो, कांय आवयच्ये ओत्तायेक लागोन म्हजेलागीं लग्न जाला?' म्हजे मुकार आसल्लीं सवालां शिवाय जापी न्हय.

काजार जावन वर्सा पाशार जालीं तरी, एक मोगाचें उतर ताचेथावन म्हाका मेळ्ळेंना. तो गर्जेविणें केदनांय म्हजेलागीं उलयनातल्लो. ह्या दिसांनी मांयचें वर्तनयी बदल्लोंक लागल्लें. उटता बस्ताना हिणसुंचें चड जावन येतालें. ल्हान संगतीक रागार जावन पुर्पूचें, गाळी शिराप दिंवचें सदांचें जाल्लें. तिच्ये दिषटीन हांव 'फळ दीवंक सकनातल्लो रूक.' म्हाका 'गोड्डू' 'वांज' म्हण तिणें वोलावन

सोडल्लें. हांव करूं तरी कितें? म्हजी आनी फेलिक्सची लम्नाची पयली रात आनीकयी उदेवंक ना म्हणूं? वा तुजो पूत हेर चलियेच्या मोगार आसा, देकून म्हाका कांटाळता म्हणूं? वा तुजो पूत दादलो न्हय म्हणूं? आमचो एकवटच जावंक ना तर, भुर्गीं कशीं जल्मातेलीं म्हण तिका सवाल करूं? म्हाका कितेंच समजनातल्लें. एकेक पावटीं राग येताना पाटीं उलव्यां म्हळ्ळी ताळणी येताली तरी, व्हडिलांक मान दीजे म्हळ्ळो उपदेस उगडास जाताना वोगेच रावतालीं.

सबार तेंपा उपरांत म्हाका मेळचेखातीर बाब आनी मांय येताना, हांव संतोसान फूलल्लीं.

कशें आसाय पुता? संतोसा मधें लिपोन आसचें म्हजें खंतीषट वदन पळेवन, मांय म्हजीं भोगणां पार्कुंक सकलिंगी म्हण हांव नेणां. म्हजे कषट उचारन मांयक दुकवंक म्हाका मन जालेंना.

इतलो मोग कर्चीं मांय आनी घोव आस्ताना म्हाका कसली खंत मांय? हांव संतुषट आसां हांवें फट मारली. तितल्यार सासुमांय येवन पावली.

कितें येणिंगो धुवेक पळेवंक आयल्यातगी? आमी कांय ताका गीळन सोडुंक ना. तुमगेर बिडियो बांदून सुकोन गेल्लें. हांगा आयिल्ल्या उपरांत कशें फुगलां पळेया तिचीं उत्रां बाबाक रुचलिनांत म्हण म्हाका समजालें.

कसले धुवेक आमच्या घराक दिलेंगे तुमी? काजार जावन तीन वर्सां जालीं तरी, आनीकयी एक भूगेणें जल्मांक ना. हाचेवर्वीं आमचें संतानच कांय आळवोन वेतागी म्हळ्ळी भिरांत म्हाका. सासुचीं उत्रां भालियेबरी आमचीं काळजां शिंदुंक सकल्लीं. सासू भितर वेतच बाब म्हजे सरशीं आयलो.

हें हांव कितें देक्तां पुता? ती तुजी सासुगी न्हय सयतान? कशें दीस सार्ताय ह्या घरांत? बरें घराणें म्हण पात्येवन, हांवें तुका येमकोंडांत लोटलेंगे पुता. एके स्त्रियेन आन्धेक स्त्रियेविशीं उलवचीं उत्रांगी हीं? तुवें ही गजाल आमचेथावन कित्याक लिपयलीय? जर अशेंच मुकारून वचत तर, तूं घरा पाटीं ये. हांव तुका पोसुंक सक्तां. तुवें हांगा वळवळचें नाका. बाबाच्या दोळ्यांनी दुकां उदेलीं. म्हज्या जिवितांत बाबान रडचें हेंच पयलें पावटीं हांवें पळेंवचें.

ना बाबा, हांव हांगाच रावतां. काजारा उपरांत घोवाचें घरच एके चलियेक रावळेर म्हण काजाराच्या आदल्या दिसा तुवेंच सांगल्लीं उत्रां विसरल्योगी बाबा. सुखांत तशें दुखांत... लम्नाची भास हांव मोडचिना. दुकेसत काळजान मांय-बाब पाटीं पर्तल्लीं. ती रात हांवें दुकां गळवन पाशार केल्ली.

ह्या दिसांनी मांयच्यो धोशी चडोनच येताल्यो. हांवें आपडल्यार गोरवां गोड्डू जातात कंय, म्हजी दीषट पडल्यार भात पोल जाता कंय, म्हजी सावळी पडल्यार पुरो हेर स्त्रियो वांजडीं जातात कंय, कित्याक हांव गोड्डू, वांज, फळ दीवंक सकनातल्ली दाकवाल. असलीं अणकुर्चीं उत्रां आयकाताना, कुळारा धांव्यां, जीवघात करयां म्हण सबार पावटीं भोग्तालें. पूण जीव मोलाधीक म्हण समजोन वोगे रावतालीं.

म्हजे कषट समजोंक सकल्ली एकच व्यक्ती म्हळ्यार सेजाचीं आजेल टीचर. संदर्भ मेळताना हांवें तिचेलागीं म्हजे कषट सांगचे आसल्ले. तिचीं उत्रां म्हजेथंय धयर भर्तालीं, भुज्वण दितालीं. एके आवयचो मोग म्हाका तिचेथावन लाबतालो. तिणें म्हजेर दाकंवचो हुसको देक्ताना, म्हजें काळीज भरोन येतालें. भोव कषटांनी हांव दीस लोटतालीं.

उपार्शी बांदून घाल्ल्या पेट्याक चाळवंचे खातीर मारल्यार, तोयी धनी म्हण लेकिनासतां आंगार उडता. म्हजी परिगतयी तसलीच जावन येताली. म्हजो सोसणिकायेचो काट तुटोन येतालो. मांय वयलो द्वेश वाडात्त वेतालो, हगें बळ जातालें. दीस पाशार जाताना, पाटीं जाप दीवन सासुमांयचें तोंड सासणाक धांपवचे तितलीं हांव धयराधीक जाल्लीं तरी, मन आयकानातल्लें. सासुची तोंड धांपवची एक वेगळीच वाट म्हजे मुकार उती जावन येताली. इतल्याकयी मांय म्हजेथावन आशेता तरी कितें? फकत एक भुर्गें. काजार जाल्लो घोव जर हें दीवंक सकना तर... एक आड वाट उगती जाल्ली! एके अबल सुनेन आपल्ये सासू वयर, घोवा वयर घेंवचें हाचे प्रास वरतें फारिकपण दुस्रें खंचें आसा? व्हय हांव आयतीं जाल्लीं, फळ दिंवची दाकवाल जावंक, तेंथी बोल्लेच वाटेन. हांव जाणां, देवा मुकार हांव गुन्यांवकारी जातेलीं म्हळ्ळें. हांव करूं तरी कितें? केदोळ परयांत ह्या येमकोंडांत जीव आसोनयी मेल्लेबरी जियेंवचें? हें जिवीत कांटाळ्याचें जालां. पूण... हांवें म्हज्ये खुशेच्ये नव्ये वाटेंत चमकेंक म्हाका मजत दितलो कोण? म्हजी सोभाय चाकून लाळ गळवंचे जायते आसल्ले... आंकवार चल्यांथावन सत्तर वरसांच्या म्हातारयां परयान. हांचें मधें कोणाक विंचूं...? म्हज्या घोवाक उत्रोन ताची जवाब्दारी घेवंक, म्हज्ये सासूक आजी करुंक आनी म्हजी अधुरी आशा सुफळ करुंक कोण तयार? सवकास म्हज्या दोळ्यां मुकार ताचें रुपणें उबें जातालें. व्हय... तोच आलवीन... रेकेल बायेचो पूत. प्रायेन म्हजे प्रास चार वरसां ल्हानच... कोलेजिचें शिकप जोडन आसचो. आकरशीक कुडिचो तर्नाटो. हांवें घरा भायर आयल्यार पुरो... म्हाकाच पळेवन रावतालो.

आलवीक ताका कशें भुलवंचें? ताका कशें म्हज्या मोगाजाळांत घालन, म्हजी आशा संपूर्ण कर्ची... फकत एक आवकास, एक वेंग, एक मोगाघडी... हांव वेळ घडियेक राकोन रावलीं.

अबळे, हांवें आशेल्लो दीस उदेल्लो.

सांजेर व्हाळा देगेर गोरवांक तण हाडुंक गेल्ल्या तवळ, कोलेजिथावन पाटीं येंवचो आलवीन दिसलो. गाद्या मेरेर तो चलोन म्हजे तेवशीं येतालो. ताका देक्तच, होच आयिन्न वेळ म्हण चिंतून... हांवें जाय म्हणच म्हज्या कापडाचो पालंव सकला गळयलो. ताची दीषट कितें चोयता म्हण हांवें वांकड्या दोळ्यांनीच पार्किलें. तो लागीं लागीं येताना, पांय निस्त्रोन व्हाळाक पडल्लेबरी नटन केलें. आलविनान धांवोन येवन, हात दीवन म्हाका वयर उकल्लो. हांव सगळिंच भीजल्लीं. ताच्या हाताच्या स्पर्शान म्हजी कूड मिर्मिरोंक लागली... कुडिची ऊभ चडोंक लागली... कुडिंत एक रितीन वीजसकत पाशार जाल्लो अनभोग... लाबल्लो वेळ होगडायनास्ताना, हांवें तक्षण ताका पोटलून धरन उमो दिलो. हाकाच राकोन आसल्लो म्हळ्ळेबरी ताणें बरो सांगात दिलो... आकासार सूरयो मोडां-कुपांनी लिपलो. आमी दोगांयनी आडवारल्लें फळ चाकल्लें...

काळोक जावन येतालो. दोगांय उटोन घरा वचोंक तयार जाल्यांव. आलवी आपणाथावन घडल्ल्ये चुकिखातीर पश्चात्ताप पावोन, ही गजाल कोणायकी कळयनाशें म्हजेलागीं विनती कर्न आसल्लो. ताका कितें कळीत, म्हज्या फारिकपणाच्या खेळांत तो फकत एक बली म्हण. हो घूट कोणायकी सांगचेनांव म्हण एकामेका भास दीवन आमी घर्ची वाट धरली. दीस धांवताले, हांव कितेंच घडोंक ना म्हळ्ळेबरी सुशेगात आसल्लीं... मनशा-सहज भोगणांनी परत व्हाळा देगेर आलवीक भेटची आशा जरूर

धोस्ताली... पूण म्हजो इरादो फकत एक... एक भुर्गे आपणावन, 'वांज' म्हळ्ळो बिल्लो म्हज्ये तकले वयलो शाश्वत पुसून काडचो...!

आज कितेंगी सकाळीं उटतानाच तकली घुंवळ आसलली. कुडी भितर कसलेगी तळमळे भोगुंक लागले. कषटांनी कुजनाचें काम केलें. नोव वोरार वोंकारे आयिल्लेबरी जाताना, तोंड हातांत दांबून धरून न्हाणियेक धांवलीं. दोन तीन पावटीं अशेंच वोंकोन गेले. पीत खड्गळ्ळां आसतेलें म्हण चिंतून बिडांचें उदक पियेलीं. पोट पाड जालांगाय म्हण वकत पियेलीं. इल्लोसो सुशेग घेवंक आड पडलीं. वोरां इक्रा जालीं तरी, तकली घुंवळ रावली ना. म्हाका केदनांय अशें जाल्लेंना. म्हाका कितेंगी जालां... म्हजी मत जागयताली. निमाणें आस्पत्रेक वेचो निर्धार केलो.

मांय कितेंगी भलायकी बरी ना, तकली घुंवळ आनी घडिये घडिये वोंकोन गेलें. आस्पत्रेक वचोन येतां. आस्पत्रेक म्हण खंय खंय वचनाका पुनेगेल्ल्या, वेगीं ये. हांवें जायत म्हण तकली हालवन आस्पत्रेची वाट धरली.

दाक्तेरनीन म्हजी तपासणी केली. उपरांत चडीत परीक्षा कर्च्याक म्हाका प्रयोगालयाक धाडलें. एका वोरा उपरांत दाक्तेरन परत मेळ्ळी.

म्हज्या पोटान कांय वांदे आसातगी डोकरट?

ना सिंती. तुका एक बरी खबर आसा. तुज्या गर्भांत एक नवो जीव उदेवन आसा. तूं तीन महिन्यांची गरबेसतीण.

हांव गर्भेसतीण! सर्गाक तीनच गेण म्हळ्ळेबरी हांव खुशेन उडलीं. 'हांव आवय जांवच्यार आसां. हांव वांज न्हय. म्हजेथंय आवय जांवची सकत आसा' म्हज्या संतोसाक गड नातलली.

'आतांच वचोन त्या सयतान म्हातारेक ही बरी खबर दीजे. आज थावन म्हजे कषट परिहार जाल्लेबरीच. पळयतां, ही म्हातारी आनी मुकार कशें म्हाका वांज म्हण हेडायता म्हळ्ळें' हांवें धांवाधांवीं घर्ची वाट धरली.

घर्च्या दारा भितर पांय तेंक्ताना, मांय कुडा भितर कोणालागीं तरी उलवन आसा म्हळ्ळें म्हाका कळ्ळें. तो आंजेल टीचरिचो ताळो. बरें जालें. ही बरी खबर आयकात तर, तिकायी संतोस जातलो. कुडा तेवशीं मेटां काडताना दोगांय म्हजेविश्यांतच उलयतात म्हण म्हाका सुस्तालें.

न्हयगे एलीजबाय, सांगल्लेबरी तुजी सून खंय गेलां?

ताका वोंक कंय. आस्पत्रेक गेलां. खंच्या काळार गेल्लें, आनीकयी पार्टी येवंक ना. गोड्डू खंचें.

एक उतर सांगतां एलीज बाये, बेजार पावनाका. तुवें अशें सुनेक गोड्डू म्हण हिणसुंचें म्हाका तितलें सारकें म्हण भोगना. गोड्डू म्हण आपोवंक तें कांय गोरुंगी? बिर्मत कशें भोगात त्या चेडवाक.

भुर्गीं नातल्ल्यांक गोड्डू म्हणानासतां आनी कितें म्हणतात? मांयन सोडन दिलेंना.

ताका भुर्गीनांत म्हळ्ळें राजांय मांदतां. कांय ताची आवय जांवची प्राय उत्रोन गेलिगी? काजार जावन तीन वर्सां जालीं तितलिंच. देवाच्या बेसांवान सवकास भुर्गीं जातेलीं. आवय जावंक घळाय जाली म्हण वांज म्हण कशें म्हणचें? तें वांज म्हण तूं कशें सांग्ताय? तुज्या पुताकयी समस्सेनांत म्हण कसली खात्री? आज जायती वेग्यानीक प्रगती जाल्या. दोगांयकी शहेरांतले आस्पत्रेक व्हरन समस्स्याक परिहार सोध्येत

न्हयगी. सिसिलाचीं पूत आनी सून पांच वर्सांणीं नांत म्हण बेजारायेर आसल्लीं. कोड्याळ आस्पत्रेक वचोन वकत कर्न, आतां जोवळी भुर्गीं जावंक नांतगी? कोणाथंय भुर्गीं जांवची सामर्थी ना म्हण सोधून काडन समस्सो परिहार कर्चीं जायतीं नवीं नवीं विधानां आयल्यांत. तुका खुशी आसा तर, सिसिलाच्या पुतालागीं ती खंची आस्पत्र म्हण विचारिं एक दीस हांव दोगांयकी थंय आपोवन व्हरतां. आंजेल टीचरिचीं उत्रां आयकोन मांयचें वदन बावोन गेल्लें, हांवें दारा इडांतल्यान तीळन पार्किलें.

नाका आंजेला, तुवें तांकां खंय व्हर्चेंय नाका. तुवें सांगल्लेबरी दोगांयकी कोड्याळ दाक्तेरा सरशीं व्हरयेत. हाचेवरवीं कितें जायत म्हण तूं जाणाय? आमच्या घरा अनाहूतच घडोन वेतेलें... आमचें कुटम नास जातेलें... म्हजे कान चुरूक जाले.

कसलें अनाहूत एलीज बाये? कितें उलयताय तूं?

व्हय आंजेला, घर्चे दूद माडामुळा उडवंक जायना म्हळ्ळेबरी जाल्या आमची परिस्थिती. एदोळ परयांत सर्वाथावन लिपवन दवरल्लो घूट आज तुजेकडे सांगची गर्ज उदेल्या. तूं कोणायलागीं हें सत उगडापें करचेंनांय म्हण म्हाका भरवसो आसा. देकून हांव तुका हें सांग्तां. पांच वर्सां आदीं फेलिक्साचो मोगाचो ईषट जीवघात कर्न मेलो. ताची पतीण ताका सोडन पर्व्यासंगीं पोळन धांवलें. हो दखो सोसनासतां फेलिक्साच्या इषटान जीवघात केल्लो. आपणाच्या इषटाची गत पळेवन फेलिक्स पिसांतूर जालो. उलोणें बंद जालें. ताका हांवें मानसीक दाक्तेरासरशीं व्हेलो. दाक्तेरान ताची तपासणी केली. फेलिक्साचे मतीक कठीण दखो बसल्लो. सर्व चलयो इषटाचे बायलेबरी विश्वासघात्की म्हण ताचे मतिंत चूक चिंतप थीर जाल्लें. चलियां वयलो विश्वास ताणें होंगडायिल्लो. चलियांक तो कांटाळतालो. दाक्तेरान ताका काजार करिनाये म्हण म्हाका ताकीद दिल्ली. ह्या कारणाक लागोन ताणें आंकवार आनी एकसुरो उर्चें म्हाका खुशी नातल्ली. हांव मेल्या उपरांत ताका सांगात दीवंक एके स्त्रियेची गर्ज आसल्ली. काजार केल्यार पुणी तो सार्को जातलो म्हण भरवसोन, हांवें ही गजाल लिपवन ताचें काजार केलें. काजार जातच तो बदलतलो म्हळ्ळें म्हजें चिंतप फट जालें. तो आतांय बायलेक लागीं घेना... ताची दीषट पन्थान तो कांटाळता. फेलिक्साक काजार कर्न हांव एके चलियेक अन्याय केला म्हळ्ळें हांव जाणां. पूण म्हजेलागीं दुस्री वाट नातल्ली. खंची आवय आपल्या पुताक अनाथ सांडीत? आतां सांग, हांवें चूक केल्या म्हण तुका भोग्ता? मांय रडताली.

मांयचीं उत्रां आयकोन म्हाका साताट झगलाणीं एकच पावटीं मारल्लो अनभोग जाल्लो. फेलिक्स कित्याक म्हाका कांटाळता म्हण आज समजाल्लें. सत इतलें क्रूर आसात म्हण हांवें सपणांत सयत चिंतुंक नातल्लें. जर हांवयी विश्वासघात्की म्हण फेलिक्साक कळात तर? म्हजी कूड कांभाली. हांव वांज न्हय म्हण मांय जाणा! हांव कात्रित शीरकाल्लीं.

सत अशें आस्तानायी तुवें त्या चेडवाक 'वांज' म्हण हिणसुंच्यांत कसलो अर्थ आसागे? एक स्त्री जावन आसोनयी तूं कित्याक ताचीं भोगणां समजोंक सकनांय? तुजीच चूक आसल्यारयी, त्या चेडवाक कषट दीवन, ताणें करिनातल्लेय चुकिखातीर ताका गुन्यांवकारी कर्न शिक्षा दिंवचें निजायकी अन्यायच.

कितें आंजेला, हांव तितलियां कठोर म्हण तूं चिंताय? एक स्त्री जावन हांव ताचीं भोगणां समजतां. हांवें केल्ली चूक सार्की करचेखातीर हांवें आन्येक फट मारिजे पडलें. हांव ताका कित्याक वांज म्हण आपयतां म्हण तूं जाणांय? सिंती एक अपुरबायेचें आनी गुणाचें चेडू म्हण हांव जाणां. तें निजायकी

सोभायेची बावलीच. ताची सोभाय पळेवन लाळ गळंवचे कांय उणेनांत. गजाल अशी आसतां, जर आपणाचो घोव एक मानसीक पिडेसत, जो दादलो जावनयी एका नपुंसकाबरी जियेवन आसा म्हळ्ळें सत तें जाणा जालें तर, खंडीत जावन तें देदेस्पर जातलें. आपणाचीं स्त्री-पणाचीं भोगणां दांबून दवरुंक सकनासतां, फाल्यां सकाळीं पेल्या दादल्यांक आशेवन चुकोन पडलें तर, कितें गत? चेडूं खंडीत फटवोन पडतेलें. जर हांवें ताका तें वाज म्हण पात्येशें केलें तर, खंडीत तें ताकाच बरयाक पडतेलें. हळ्ळेंचें चेडूं जाल्ल्यान हांवें सांगल्लें सत म्हण तें पात्येलां. जर म्हजी एक फट ताचें निसकळपण आनी आमच्या कुटमाची मन्याद राकोंक सक्ता तर, हांवें कित्याक ताका वाज म्हण आपोवंक नजो? म्हज्या उलोण्यावरवीं ताका दुक्ता व्हय तरी, तें ताच्याच फायद्याक पडतलें. आतां सांग आंजेला, हांव गुन्यांवकार म्हण तुका भोगता?

पळे एलीज बाय, म्हाका कित्याकगी तुवें हें सत सिंतीक सांगचेंच बरें म्हण भोगता.

खंच्ये जिबेर हांव सांगों आंजेला? म्हाका कित्याकगी भें दिस्ता. कांय चडुणें घडात तर?

ना, एलीज बाये. फुडें कळोन अनाहूत जांवचे प्रास आतांच बरयान समजयल्यार तें समजातेलें. ताचेविशीं हांव बरयान जाणां. कांय भियेंवची गर्ज ना. हांव आसां. आज तें पार्टी आयिल्ल्या उपरांत ताका ही गजाल सांग्यां... तांचें उलोणें मुकारून आसल्लें...

हांगा म्हजें अंतसकरन जागें जाल्लें... हांव कायलिथावन उज्याक पडल्लीं. नीज गजाल नेणा जावन हांवें दर्वड केल्लो. लम्ना दिसा दिल्ली विश्वासपणाची भास हांवें तुटोन उडयिल्ली. म्हजें कोशेडद 'तूं चुकिदारन, गुन्यांवकारी, पाल्की' म्हण म्हाका हेडायताशें भोग्तालें.

फेलिक्स... सासुमांय... वांज... आलवीन... मोगाची तान... फारिकपण... लम्नाची भास... भुर्ग्याचें देणें... म्हजी मत घुस्पोडेंत रेवडाल्ली. जर हांव गुर्वार म्हण मांयक कळ्ळें तर? मत पिसांतूर जाताली.

'ना, अशें जावंक नजो!' एका निर्धारक पावल्लेबरी, हळू सब्द काडिनासतां हांव घरा भायर पडलीं. गेटी भायर येवन वेगान हांव आस्पत्रे तेवशीं पावलां काडन आसल्लीं. दोनपारांच्या वोताक म्हजी तकली करपोन आसल्ली तरी, म्हाका ताची पर्वानातल्ली.

कुडितलें सर्व त्राण आरावन हांव धांवोन आसल्लीं... जिणिये धांव... व्हय वेगाची धांव... गर्भांत वाडोन आसल्लें म्हज्या अनिसकळपणाचें खत धुवन काडन, परत म्हाकाच सासणाक वांज कर्चे वाटेर...!

(राकणो साहित्य स्पर्धो २००९, मोटविकाणी विभागांत दुस्रें इनाम जोडल्ली काणी- राकणो, जनेर ०१, २०१०)

बिंदास

मीस वीणा, हांगा ये इन्सपेकटरान आपयताना, हांव कावजेणेन ताचे मुकार उबीं जालीं.
ही रीना कर्वालो, रिमांड होमाची ईनचार्ज. तुवें तुजेविश्यांत आमकां सार्कीं माहेत दीवंकनाय देकून,
कानुना पर्माणें आमी तुका रिमांड होमा ताबेन दितांव. तुका बरे वाटेक हाडुंक ही कुमक करतेली.
हांवें तिचेर एक दीषट घाली. तिणें हासो पाटयल्यो तरी, हांव हासचे स्थितेर नातल्लीं.
तुजो गांव? तिणें सवाल केलें.

हासन म्हजी मोटवी जाप.

कितें करन आसाय? तिणें एदोळच म्हजी तनखी सुरू केल्ली.

डिग्री संपली. आतां कामाचे सोधनेर आसां.

इतलें शिकप आसोन कित्याक ह्ये वाटेक पावलेंय? तुका खंय पुणी काम मेळतें न्हय? तिणें मोवाळाय दाकयली.

बेकार्पण धोस्ताना दुस्री वाट नातल्ली. कुटमाची जवाब्दारी म्हजेर आसल्ली. म्हाका निर्वोग नातल्लो.
अवचीत ह्या जाळांत सांपडलीं भोवश्या ती म्हजी फटिंची शिंकळ सत म्हण पात्येली आसतेली.

बरें, त्या विश्यांत आमी उपरांत सविस्तार उलव्यां. ऐ वील हेल्प यू... ओके. आतां रिमांड होमाक यां.
डोंट वरीं.

तितल्यार इन्सपेकटरान थोडीं पत्रां मेजा वयर दवरलीं. हाचेर दसकत घाल. परत असलीं अन्नाडी कामां करिनाका. हांवें तकली हालवन दसकत घालन कर्वालोचो पाटलाव केलो. स्टेशनांत आसल्ल्या पोलिसांनी म्हाका पळेवन विचित्र हासो हासतना, दूक उमाळोन आयलें. तांच्यो त्यो विलक्षण हासो काळजाक भालियेपरिं तोमाल्यो तरी, हांव कितेंच करुंक सकलीं ना, कित्याक कानुना पर्माणें हांव अपराधी. पुन्याक तस्वीर काडुंक आंगार पडचे पत्रकरत नातल्ले. ना तर घाल्यांच्या पत्रांनी म्हजी खबर फायस जाती. 'एक पावटीं ह्या बांदपासाथावन सूटल्लीं तर!' हांव कर्वालो बराबर जिपाचेर चडलीं.

थोड्याच मिनूटांनी जीप रिमांड होमा मुकार उबें जालें. कर्वालोन म्हाका भितर आपोवन व्हरन एका कुडांत बसयलें. थंय बसोन आसल्ल्यो कांय चार पांच चलियो म्हाकाच देकच्यार पडल्यो. म्हजेबरीच तीं हांगा पावल्लीं आसतेलीं. थोड्या वेळान कर्वालो चा-फळहार घेवन म्हजे सरशीं आयली. भुकेन पोटांत वोडी येताल्यो जाल्ल्यान, खिणांनी हांवें ती चा-फळार खाली केली. कर्वालोन म्हजेर बिर्मतिची नदर घाली.

वीणा, तूं हांगा बसोन थोडो सुशेग घे. थोडीं दिसाळीं पत्रां आनी नेमाळीं आसात, तीं वाच. कांय भियेंवची गर्ज ना. हांव तुका थोड्या वेळा उपरांत मेळतां. हांवें जायत म्हळ्ळ्या जिन्सार तकली हालयली. प्यान चालू करन हांव एका कदेल्याचेर पर्तालीं. घडियेन मत चिंत्नां सागोरांत बुडोन गेली.

हांव गांवान शिमोगाच्या तीर्थहळिळचीं. आवय-बापायक हांव एकलिंच धूव जाल्ल्यान खंच्याकयी उणें नातल्लें. पूण चेडूं म्हळ्ळ्या कारणाक लागोन तीं म्हजे विश्यांत विशेस चत्राय घेतलीं. तांचेलागीं उलयनाका, हांचेलागीं भरसनाका बाबाची सदांची लदीन. बाब आपणाच्या बजाज चेतक स्कूटरार

म्हाका इसकोलाक पाववन, सांजेर पाटीं हाडतालो. सांजेर घरा पावल्ल्या उपरांतयी सेजारच्या भुय्यां ोर्णी खेळोंक नातल्लें. तीं कीळ जातिंचीं म्हण बाबाचें चिंतप. घर्च्या आनी इसकोलाच्या चार वणदीं भितर म्हजो संसार फिचार जाल्लो. एके रितीर हांव कूद-न्यापरीं वाडलीं.

धावी संस्रच, आमच्या गांवांत बरयो कोलेजी नांत म्हण बाबान म्हाका मंगळूर शहेरांतल्ये एके फामाद कोलेजीक भर्ती कर्ताना, म्हाका पयले पावटीं नीज सुटकेचो अनभोग जाल्लो. होसटेलांत रावना म्हण हट केल्ल्यान, बाबान म्हाका ताच्या इषटाच्या घरा रावयलें. जायपूरती लदीन गावन बाब पाटीं पर्ताल्लो.

कोलेजिंत म्हजें शिकप बरयान चलतालें. पूण एक्सुर्पण कठीण धोस्तालें. शहेरांतल्या हैकलास विद्यार्थीं मदें हांव एक हळ्ळेचीं 'गुग्गू' . हांवें त्याविशीं चडीत गण्णे करिनासतां म्हज्या शिकपा तेवशीं मत दिली. पियुसी संस्रच तेच कोलेजिंत पद्वी शिकपाक भर्ती जालीं. एदोळच म्हाका शहेराचो अनभोग जाल्लो. इंग्लीश उलवंकयी शीकल्लीं. कांय थोड्यांची इषटागत जोडुंक प्रेतन केलें तरी, मेळल्लो फकत तिरसकार. ह्या शहेराच्या बिदास संसारांत म्हजे तसल्या नर्गांतल्याक जागो नातल्लो. ह्या कोडू भोगणां मधें जियेताना म्हाका अवचीत एकल्याची इषटागत जाल्ली. तेंच तें टीना. गांवांत चीकमगळूरचें. पेयिंग गेस्ट जावन रावोन शिकालें. दीस वेतां आमची इषटागत वाडोनच गेली. म्हाकाय एक इषटीण मेळ्ळें म्हळ्ळो संतोस.

वीणा. तुवें इल्लें फ्री जायजे. तवळ मात्र असल्या शहेरांत हेरांची इषटागत करुंक जाता टीना तवळ तवळ म्हाका जागयतालें आनी थोडे पावटीं तुकलायतालें सयत. अपरूप तें म्हाका कोफी केफे डे, क्रीम पारलर म्हण भोंवडायतालें.

म्हाका भेटल्ल्या थोड्या तेंपान म्हाका टीना थंय थोडी बदलावण दिसोंक लागली. ताणें शहेरांतल्या है-फै विद्यार्थींची इषटागत केल्ली. तें लेकावरतें फ्री आनी बिदास जाल्लें. ताणें वीकेंडाक पब्लांक वचोंक सुरू केल्ले. थोडे पावटीं तें म्हाकाय ओत्ताय कर्तालें. 'बाबाक कळ्ळ्यार?' हांवें सुर्वे इन्कार केलें तरी, आसल्ले एकेच इषटिणेक होगडावंक मन नासतां, अर्ध्या मनान टीनाक सांगात दीजे पडलो. भायर गेल्यार टीनाच सगळो खर्च पळयतालें. पब्ल म्हणताना बियर आनी चियर चुक्ता? टीना एकदम बिदास जाल्लें. आसल्ल्यां सांगाता बरी मजा मार्तालें. चल्यां सांगाता ताचें वर्तन म्हाका बिल्कूल पसंद नातल्लें. तें बियरिच्यो बोटलीच तोंडाक दवर्तालें. हांव कोनश्याक बसोन ज्यूस पियेतालीं. अमाल सेवल्ल्या उपरांत एकेकल्याचीं अवतारां पळेताना म्हाका कांटाळो येतालो.

टीना तुजें इल्लें चड जालें. आनी मुकार हांव तुजे सांगाता पब्लांक येना हांवें एक दीस खडक उत्रांनी सांगोनच सोडलें.

वीणा, बी पन्थाकटिकल. जिणी आसचीच एंजोय करुंक. फाल्यां सकाळीं प्यामिली लैफांत सेटल जाल्या उपरांत हें सककड खंय मेळता? बी बिदास. टीनान सांगच्यांत इल्लें सत आसल्लें म्हण म्हाका त्या दीस भोगुंक धरल्लें. शिकप संस्रच काम, उपरांत काजार, मागीर जिणियेचे हजार समस्से. मतीक नवो उज्वाड मेळताना, हांवें टीनाक पब्लांत सांगात दिलो. एक दीस टीनान म्हजे मुकार बियर ग्लास वोड्डायलो. हांव पियेना. कमोन वीणा, भुय्यांबरी करिनाका. तुज्या बाबाक कळोंक हें तीर्थहळ्ळी न्हय, हें विलेज ईन पब. हांगासर दिवो सयत पेटयनांत. ह्या काळोकी संसारांत तूं एक फ्री बर्ड, बी बिदास. हांव बिदास जालीं. बियर ग्लास खाली जाताना, म्हज्या हातांत सिप्रेट खेळोंक लागली. हरेक सन्वारा वीकेंड

पार्टीक म्हण पब्बांची भेट सुरू जाली. थोड्याच महिन्यांनी शहेरांतल्या हेरेक पब्बाची म्हाका ओळोक जाल्ली.

हाचे मधें म्हाका थोडे बांदपास आसल्लें. हांव आजून बाबाच्या इषटाच्या घरा वसती कर्न आसल्लीं. हेरेक सन्वारा रातीं वेळ करन येवचें बाबाच्या इषटाक सारकें दिसलें ना. सुर्वेरे स्पेशल क्लास म्हण फटी मारल्यो तरी, उपरांत ताणें शीण उचारुंक सुरू केलो. म्हजी सदांची फट पात्येवंक तो तयार नातल्लो. ताका भोवश्या म्हजी जवाब्दारी वोजें जावंक पावल्ली. म्हाकाय ताचेथावन सुटका जाय आसल्ली. बाबाक कशेंय समजवन, हांवें टीनाच्या पेयिंग गेसटांत रावोंक सुरू केलें.

आतां हांव स्वतंत्र जावन उबचें सुकणें जावंक पावल्लीं. मनशान बिंदास आसजे म्हळ्ळें चिंतप म्हज्ये मतिंत रोंबोन गेल्लें. बिंदास जिणी जियेजे तर, फुंक्याक जाता? पयश्यांची रास आसल्यारी पावना. पूण बाबान म्हाका लेकाचे पयशे धाडचे आसल्ले. ह्या दिसांनी टीनाकयी म्हजेखातीर खर्चुंक नाखुशी आसल्ली तें ताच्या वर्तनांनी हांवें पाकिंल्लें.

वीणा, तुवें कित्याक तुज्या बाबालागीं चड पयशे विचारुंक नजो?

तें साध्य ना टीना, बाब विचारल्यारयी खंडीत दिंवचोना. तो लेकाचें लेक विचार्ता. आतां तुंच खर्चाक एक वाट दाकय. हांवें असहायकपण दाकयलें. वीणा तुवें कित्याक खंच्याय एका चल्याची इषटागत करुंक नजो. टैमपासयी जाता, सांगाताच खर्चाकयी वाट मेळता. थोड्याच दिसांनी टीनान म्हाका नितिनाची इषटागत कर्न दिल्ली. हेरेक सन्वारा नितिनाच्या खुस्तार पार्टी आनी बिंदास एंजोयमेंट.

ह्या मधें शिकपाथंय म्हजी आसक्त उणी जावन येताली. बिंदास व्हाळांत हांव पयस व्हाळोन गेल्लीं. बियारिचें अमाल पावना जाताना, ड्रगस सेवंक सुरू केलें. नितीनच गुर्मी ड्रगस हाडन दितालो. एक दीस पुणी ड्रगस मेळना तर, मत पिसांतूर जाताली. हांव म्हाकाच कळीत नासतां ड्रग-एडिकट जावंक पावल्लीं. अवचीत म्हजे प्रास चड सोबायेची चली भेटताना, नितीन म्हाका खोट मारुन गेलो. मै फूट! हांव निराशी जाल्लीं खरें. पूण, नितिनाच्या मोगार न्हय, बगार बिंदास जिणी जियेवची वाट धांपोन गेली देकून. पयश्यांचो तत्वार उबजताना हांवें परत टीना मुकार हात उदारे केल्ले.

एकलो गेलो तर, आन्येकलो टीनाची बिंदास जाप.

परत म्हाका दूसऱ्यांच्या हंगार जियेवंक नाका. कसली तरी स्वतंत्र वाट दाकय टीना. यू नो ऐ नीड ड्रगस...

एक वाट आसा टीनान दाकयिल्ली वाट आयकोन हांव थटाक जाल्लीं. फकत ड्रगसाखातीर, निसकळपणांतयी बिंदास जावंक हांव कबूल जाल्लीं. कशेंय लदीन गावंक बाबयी नातल्लो!

सुर्वेरे कांटाळो आनी लज भोग्ताली तरी, उपरांत सक्कड बिंदास. महिन्याक एक दोन गिरायकांची व्यवस्था टीनाच कर्तालें. चडावत गिरायक गिरेसतांचे पिले. ते कोण जाल्यार म्हाका कितें? म्हाका जाय पयशे आनी बिंदास जिणी! गिरायक आपणाच्या कारार शहेरा भायल्या होम स्टे-क वा लोडजांक व्हरन काम संपच सकाळीं पार्टी पावयताले. जोडल्ले पयशे सगळ्या महिन्याक पावताले.

आयलेवार पब एट्याक, होमस्टे एट्याक म्हण पोली चल्यांनी धाड घाल्ल्या उपरांत पब्बांक वेचेंय कषटांचें जाल्लें. ड्रगस जाय तर शहेरा भायले गुपीत जागे सोधून वचाजे पडतालें. कषटांनी मेळ्ळ्यारयी, चडीत दुडू दीवन घेजे पडतालें. चडीत पयशे जाय तर, चडीत गिरायकांक धादोशी कर्चें अनिवान्य जालें.

हफत्याक दोगांक धादोस कर्ताना, हांव नित्राणी जावंक पावल्लीं. ड्रगसाक लागोन कुडिची सोभाय सगळी पिगळोन गेल्ली, कूड लाचार जाल्ली. पूण निर्वांग नातल्लो. हांवें बिंदास जिणियेची विंचोवण कर्न जाल्ली. उदकाक देंवल्ल्या उपरांत हिंव म्हणोंक जाता?

पाटल्या वर्सांनी हांव म्हाकाच पात्येवंक जायना तितलीं बदलून गेल्लीं. हांव कांय चूक कर्न आसां? हांवें अंतसकर्नाचो ताळो काळजा भितर दांबून दवरन जाल्लो. वेळाचो रोद घुंवतालो. बिंदास जिणी लगाम नासतां धांवताली. पूण ते एके रातीं हांवें चिंतुक सयत नातल्ल्ये त्ये घड्ये म्हजे बिंदास जिणियेक खाडूं पडल्लें. हांव खिणांनी फिचार जावंक पावल्लीं. गिरायकाक 'सेवा' दितानाच पोलिसांची धाड जाल्ल्यान हांव कारित्रि शिकार्लीं. हांवें भियान अकलास सोडल्लो. रात फालें जांवचे भितर हांव पोलीस स्टेशनांत... हांव सगळिंच देदेस्पर जाल्लीं. आतां कर्चें कितें? हांगाथावन कशें सुटवें? असली परिगत उदेतेली म्हण हांवें सपणांत सयत चिंतुक नातल्लें. बिंदास वारयार धल्ल्या म्हाका कानुनाची सयत विसर पडल्लीं. फाल्यां जर ही गजाल सकडांक कळ्ळी तर? ही खबर घरा पावली तर? देवा, हांव आतां कितें करूं? हांव सगळिंच गळोन गेल्लीं. रातीं म्हजेसंगीं सांपडल्लो तो गिरायकी पुणी बचाव करीत म्हण चिंतलें तरी, तो दोनपारां भितर वशीलायेन जामीन घेवन घरा पाटीं वेताना, म्हजेर दीश्ट सयत घालिनासतां चलतच रावल्लो. म्हाका सक्कड वाटो बंध जाल्ल्यो.

पोलिसांनी सवालां वयर सवालां घालन तनखी करताना भियेलीं तरी, सत गजाल लिपयली. निमाणें कानुना परमाणे हांव रिमांड होमाक पावल्लीं.

प्यान वेगान घुंवतालें तरी, घाम सुटोनच आसल्लो. टीनाक खबर दिव्यां म्हळ्यारयी मोबायल, आसल्ले पयशे सक्कड पोलिसां अधीन जाल्ले. फाल्यां हांगासर म्हजी तनखी जातेली. सत अपापिं उगडापें जातलें. जर ही गजाल म्हज्या वळकिच्यांक कळीत जायत तर तीं हासतेलीं आनी म्हजेर थुकेलीं. बाब खंडीत म्हाका वांचोंक सोडचो ना. इतलें सक्कड घडल्ल्या उपरांतयी हांव कशें समाजेंत तकली उकलन चलूं? हांवें सकडांक घटयलें, घात केलो. बिंदास जिणियेखातीर म्हाकाच विक्रीत केलो! हांव चुकिदारन... पयले पावटीं हांव गुन्यांवकार्न म्हण म्हाका भोगुंक लागलें. म्हाका म्हजेरच कांटाळो आयलो.

हांगाथावन हांवें खंडीत सुटोंक साध्य ना. म्हज्या आवय-बापायक हांगा आपोवन म्हजी झडती जातली. म्हजे जिणियेक अर्थ आसा? ना... हांव ह्या संसारांत जियेवंक फावो न्हय. हांव गुन्यांवकारी... हांवें मराजे. ब्यागांत गर्जेक म्हण दवरल्ली ल्हान सुरी हांवें सोधली. एक पावटीं हातांची शीर कातरल्यार... तितलेंच पावता... म्हजी काणी संपेलेली... ताचेसंगीं म्हज्ये बिंदास जिणियेचीं काळोकीं सतां सासणाक लिपोन वेतलीं. म्हजी जीण बिंदास जिवीत सोधून ताचे पाटल्यान धांवतेल्यांक एक चेतावणी जायजे... म्हजी सगळी कूड कांपोन आसल्ली... हांवें हळू उटोन दारा भायर तीळन कोणी नांत म्हण नख्खी केलें... दार आड कर्न परत कदेल्याचेर पर्तालीं. हरद्याच्यो उडी चडत आसल्ल्यो... हांव खर्शेवन आसल्लीं... सवकास सुरी हाताचेर चरयली... म्हजे दोळे गयरे-गयरे जावन येताले. हात-पांय जोरान कांभाले... हांवें दोळे धांपले... म्हजी पाटली जिणी म्हज्या दोळ्यां मुकार उदेवन येतां... जल्म दीवन मोगान वागयिल्लीं तीं आवय-बापय... म्हजें बाळपण... म्हजे सांगाती... टीना... म्हज्ये जिणियेंत

पाशार जाल्ले ते व्यक्ती... पब्बाची मजा... बिंदास जिणी... ते गिरायकी... म्हजी स्कांदलाची जिणी... एका पाटल्यान एक मती पडयार उदेतालीं. हांवें सकडांक फटयिल्लें... आनी निमाणें म्हाकाच!

दोळ्यांतलीं दुकां काट तुटोन धर्तेंर गळोन आसल्लीं... गळो सुकोन येतालो. धूड मन कर्न सुरी हातांत घट्ट धरन शिरेचेर दवरतानाच... हात-कांपणेक लागोन ती चुकोन धर्णार पडली. हांवें मर्चे देवाकयी नाका? म्हजे तसलीं सर्गार सोड्यां, येमकोडांतयी आसोक फावो न्हय? हांव वांचोन उरोन कितें फायदो? वीणा जिणियेंत कसले कषट आयल्यारयी, धयर सांडुंक नजो. जीवघात करचो फकत पोळकूरयांनी... ह्या संसाराथावन पळापळ घेव्येत, पूण मुकल्या संसारांत नास चुकोना... बाबाचीं उत्रां कित्याकगी आज म्हाका उडासाक आयलीं.

हांव मेलीं तर, म्हजे समस्से संमले. पूण म्हजो मोग केल्ल्या आवय-बापायची कितें गत? तांकां दखो दीव? तांची सगळी जिणी दुकाभरीत करुं? म्हजेसगीं मजा भोगल्ले ते गिरायक, बिंदास जिणी जियेंवचीं टीना तसलीं मेल्यांत? पब्बांनी मार खेल्ल्यो त्यो चलियो, बासकळपणाची जिणी जियेंवचीं सककड मनशां मेल्यांत? पत्रांनी दिसान दीस आपणाविशीं नापास गजाली आयल्यारयी, ते राजकारणी जियेनांत? तर हांव कित्याक मरुं? मर्चे तसलें हांवें कितें केलां? म्हाका जिणी बदलुंक एक आवकास मेळचोना? कसलोगी नवो हुरूप जिवांत भरोन येतालो. अव्यक्त धयर म्हाका भोगुंक लागल्लें. उज्वाडाचीं नवीं किर्णां काळजा कोनश्यार उदेतालीं.

‘ना! हांव मर्ची ना... हांवें जियेजे. हे बिंदास जिणियेक पाट घालन एक नवी जिणी सुर्वात करिजे. हांवें आदलीं वीणा जायजे. जियेंवची आशा म्हजेथंय परत जिवी जावन येताली. हांवें म्हजो निचेव बदलिल्लो... एक नवी जिणी रुता कर्च्याक. पूण हांगाथावन कशें सुटचें? फाल्यां म्हजी तनखी जातली. एक पावटीं हांगाथावन चुकारी मारन थोडे दीस लिपल्यार जालें. पोलीस थोडे दीस सोधतले. निमाणें थकोन म्हजी गजाल विसर्तले. तांकां व्हड व्हड केजी सोडवंक आस्ताना म्हजेविश्यांत ते कित्याक तकली हून करन बसतीत? मुकल्या तीन महिन्यांनी कशेंय म्हजें शिकपयी संसा. एक पावटीं गांवाक पाटीं गेल्यार सककड अपापीं धांपोन वेतलें. बाब कशेंय म्हाका काजार कर्चेविशीं चिंतून आसा.

पूण हांवें एक निर्धार केल्लो... परत चुकोनयी टीनालागीं पाटीं वेचीं ना, ना तर परत हांव सांपडतेलीं. ‘छे! कसली चूक हांवें केली! जर हांवें टीनाची इषटागत करुंक नातल्ली तर! पब्बांक वचनातल्लीं तर! बिंदास जिणियेक वेंग मारुंक नातल्ली तर! टीनाची इषटागत सासणाक नाका!’ हांव बरीं जावंक आशेतालीं... पूण हांगाथावन भायर वेचें कशें?

आसल्लें इल्लें धयर आरावन चत्रायेचीं मेटां काडन, हांव कुडाथावन भायर आयलीं... मुकलें दार धांपल्लें तरी, बीग घालुंक नातल्लें. दारालागीं पारोत कर्ची स्त्री पोलीस दिसलिना. पूण बगलेच्या कुडांत सकडांनी सांगाता बसोन मावनपणी मागोन आसचें दिसलें. भायर काळोन जावन येतालो. भोंवतणी कोणी नांत म्हण नख्खी जातच परत कुडाक वचून ब्याग हाडन आयलीं. आवाज करिनासतां मुकलें दार उग्तें करुंक प्रेतन केलें तरी, आवाज जालोच... पुन्यान मागण्याच्या कुडांत आसल्ल्यांक कळ्ळें ना. वेळ पाड करिनासतां घरा भायर येवन दार परत आड कर्न हांव गेटी तेवशीन धांवोक लागलीं.

गेट उगती कर्न भायर वेतच परत रिमांड होमा तेवशीं एक दीषट घाली. ना... म्हाका कोणेंय पळेवंक ना. रसत्यार आशार-पाशार जातेल्यांक म्हजें वर्तन विचित्र दिस्तालें जाल्ल्यान, तीं म्हाकाच पळेंवच्यार

पडल्लीं. तांचें गण्णे करिनासतां हांव धांवोंक लागलीं. धांवोन धांवोन पुरासणेन खरस येताली तरी, म्हाका पर्वा नातल्ली. कित्याक, हांवें जियेवंक आसल्लें. परत आदलीं वीणा जावंक आसल्लें. एक पावटीं राज्यरसत्याक पावल्यार थंय बस्सां मेळतात. एक पावटीं पाटीं घरा पावलीं तर, उपरांत सर्व शांत...

थोड्याच वेळान हांव राज्यरसत्याक पावल्लें. थंय पावतच उबें रावोंक सयत सकनासतां थंयच एका रुकामुळा पर्तालीं. कोणी म्हाका पळेतीत तर? हांव भियान रुकाच्या आडोसाक वचोन बसलीं. बिंदास जिणियेन म्हाका ह्या हंताक पावयिल्लें! हांव चोरापरीं धांवोन आसल्लें. 'देवा एक पावटीं म्हाका बचाव कर!' सबार तेंपा उपरांत म्हाका देवाचो उडास आयलो. जर सांपडलीं तर, परिगत वायटाक पडत! एक पावटीं बस्स आयलें तर... हांव आजून खर्शेवनच आसल्लें.

रिमांड होमाथावन हांव सूटल्लीं खरें. पूण काल थावन हांवें भोगल्ले आटेविटे, कळवळे विस्रोंक साध्य? म्हाका जाल्लो अक्मान, भोगल्ली लज आनी नालिसाय, तें दूक इतले सलीसायेन विस्रोंक जायत? हांव परत जियेवंक सक्तेलीं तरी, हीं कोडू भोगणां कशें पयस करूं?

ह्या मानसीक दख्याथावन भायर येवन परत सामान्य जिवीत जियेवंक कांय वाट आसा...? व्हय वाट आसल्ली... सककड विस्रोंक कुमक कर्चे वकत... ड्रगस...! इल्लेशें मेळ्ळ्यारी पुरो. अमाल शिरां-शिरांनी व्हाळताना, दूक अपापीं विस्रोन वेतलें... बिंदास संयभ म्हज्या काळजा कोनश्यार परत जागें जावन येतालें. ड्रगसाक पयशे...! ताकाय वाट आसल्ली... टीना... गिरायक... रिमांड होम दिषटी भायर जंवचे आदीं म्हजो निचेव बदलल्लो... न्हय, हांवेंच बदलिल्लो!

पूण ह्ये घड्ये टीनाचो संपरक कसो कर्चो? म्हजेथावन इल्लें पयस एक कोयीन फोनाचें बूत आसल्लें म्हाका दिसलें... तक्षण ब्याग उरतें करून कांय चिल्लर पयशे आसातगी म्हण सोधुंक सुरू केलें. ब्यागाच्या एका कोनश्यार एका रुप्याची पावली मेळताना... परत म्हजो जीव भरोन आयलो. कसलिगी एक नवीच अव्यक्त सकत भोगुंक लागताना... सट्ट कर्न उटोन टीनाक फोन कर्च्याक कोयीन फोन बुता तेवशीं सरारां तरी, बिंदास मेटां काडुंक लागलीं...!

राकणो फेबरेर ०७, २०१३

मोद्याने रातीं

‘मुंबयी चलियेचेर अत्याचार: इषटाचें कर्तूब?’

ताणें लिकणी सकयल दवरली. तो मिश्या इड्यांतल्यान हासलो. फाल्यांच्या दिसाळ्याचेर छापच्याक निमाणें तरी एक सेन्सेशनल खबर घडच्यांत तो यशस्वी जाल्लो. पाटल्या दिसांनी हेच खबरेचेर जायतें विशलेषण चलतालें तरी, अपराधिक धरूंक पोलीस सकोंक नातल्ले. हरेक दिसा म्हळ्ळेबरी विवीध खबरो छापून येताल्यो... लोकाची आतुराय वाडोनच आसल्ली. माध्यमांनी ह्या संदर्भाचो भूपूर फायदो उटयिल्लो.

ताणें ग्लासांतलो निमाणो पेग खाली केलो. ‘जर म्हजी ही वर्दी फायस जाली तर, हांवें काम कर्च्या दिसाळ्याच्यो चडीत प्रतियो विकून वेतल्यो. तशें म्हणतच, म्हज्या बोल्साक चार कास चडीत पडतले. जर असल्यो सेन्सेशनल खबरो फायस जायनांत तर, तसलें पत्र कोण वाचता? त्या हरामी संपादकाचें धोरण अखंड- एकच सेन्सेशनल खबर दिया, ना तर काम सोडन घरा बसा. म्हजी आयची ही वर्दी वाचीत तर, संपादक जरूर खूश जातलो’ परत ताच्या ओंटां हासो खेळोंक लागल्यो.

पाटल्या बारा वर्सांथावन तो ‘मोद्याने रातीं’ दिसाळ्या पत्राचो वर्देगार जावन वावून आसा. संपोन गेल्ल्या वर्सांनी ताच्यो जायत्यो वर्द्यो फायस जाल्यात तर, ताचे प्रास चडीत वर्द्यो संपादकाच्या कचऱ्या डब्ब्याक पावल्यात. पत्रकर्त जावन कामाक भर्ती जाताना, आपूण सत गजालीं विशीं मात्र वर्द्यो लिक्तलें म्हण ताणें निचेव केल्लो. पूण थंयसर स्ताक जागो ना म्हळ्ळें कठोर सत थोड्याच दिसांनी ताका गमल्लें. लोकान आशेंवची सेन्सेशनल खबर. मीट-मिसाँग नासतां पत्र विकून वचना. हकीगत अशी आस्ताना, ताचे तसल्या सतेवंतांक पत्रिकोद्यमांत फुडार ना. निर्वोग नासतां बदलाल्लो; बदलाल्लो न्हय, ताका बदलिल्लो! तो ‘सेन्सेशनल रिपोर्टर’ जाल्लो. स्ता सांगाता फटिंची शिकळ गुंतून, घडपां घडून तो ‘घडपांगार’ जाल्लो. घडपां घडिना तर, पोटाक शेळें उदकच गत. कशेंय पत्रांनी फायस जांवची खबर तज्वीज कर्न व्हरवन पळेंवच्या पांवड्याक वाचपी एदोळ पावोंकनांत म्हळ्ळें तो बरयान जाणा. आमचे वाचपी वाडन दिल्लें जेवंक मात्र जाणा आसचे ‘जान्वारां जातिचे’ म्हण ताणें केदनांथी आपणायितल्याक चिंतून हासचें. हाचो भूपूर फायदो उटवंक ताचे तसल्या पत्रकर्तांनी... भोगशिया... घडपांगारांनी जायतें प्रेतन केलां. पत्रांनी फायस जांवचीं घडपां फट म्हण, ताचे विरोध आवाज उटंवचे जवाब्दारेचे वाचपी आजून जल्मोंक नांत! देकूनच थोड्या तेंपाक पुणी असलीं घडपां जरूर फायस जातलीं.

ताणें हळू आपणाचे खाड पोशेले. आपणे तयार केल्ली सेन्सेशनल वर्दी संपादकाक मेयल करूंक म्हण उटता म्हणतानाच वीजसकत बंद पडली. ‘शिड्ड’ घडपांगार निरासलो. हातांतलें वाच वोरं साडेधा दाकयतालें. जर ती वर्दी इक्रा वोरं भितर पावली ना तर, फायस जांवची ना. तो हुळवुळोंक लागलो. ‘आज सबार तेंपा उपरांत असली खबर लिक्ून तयार करतानाच अशें जायजे?’ तो शीण उचारुंक लागलो. आतां ऊरल्ली एकच वाट- वर्दी व्हर्न पत्राच्या दफतराक पावीत करची. ताचेलागीं चड वेळ नातल्लो. ताणें वेळ विभाडिनास्ताना, थंय थावन उटून मुस्तायकी बदलिली. वर्दी, स्कूटराची चावी घेवन

तो दर्बडान घरा भायर आयलो. सदां तक्षण चालू जांवचें स्कूटर आज वोहुवोरांत करूंक लागलें. ताची सोसणिकाय उणी जावन येताली. रागान आसल्लें सक्कड बळ एकटांय कर्न कीक मारताना, स्कूटर चालू जाल्लेंच. ताणें राजरसत्याची वाट धरली.

स्कूटर श्हेराक वेच्या निर्जन रसत्यार वेगान धांवोन आसल्लें. थंड वारें कुडीक आपटाताना, कुडिची ल्हंव नीट जाताली. रात जाल्ल्यान रसत्या कुशिच्या घरांचे वीजदिवे पालवल्ले. मोद्याने रात पात्रोन येताना सर्वां विशेवाक गेल्लीं तर, तो कामाक लागल्लो. रसत्यार आपणाक सोडन हेर कोणी आशार पाशार जांवचीं ताका झळकालिंनांत. हे मोद्याने रातीं रसत्यार एकसुरें पयण कर्चें रिसकेचें तरी, निर्वांग नासतां वचाजे पडल्लें. जर आपूण पत्रकर्त जावंक नातल्लों तर, आपूणयी ह्या लोकाबरी घरा वोली पंदा उबेक नीद काडतां आसल्लों. पूण कितें करचें? आपणेंच खूद पत्रकर्त जांवची विंचोवण केल्ली. समाजेंतले अन्याय खंडन कर्न, पत्रांनी बरवन सत उगताडाक हाडुंक आपूण पेचाडतलों म्हळ्ळ्या भर्वश्यान आपणें पत्रिकोद्यम म्हळ्ळ्या विशाल सागोरांत उडकी मारल्ली. पूण हो सागोर कितल्या गुंडायेचो म्हळ्ळें सत, हांतूं बूडल्ल्या उपरांतच आपणाक समजाल्लें. स्ताचे सोधनेर, फटिचे शिकळेक आरायिल्लें, फकत चार कास जोडुंक. पत्रकर्त जावन आपणाक आसची सामाजीक जवाब्दारी सयत विसर पडल्ली. कांय आपूण समाजेक अन्याय करून आसां? अपरूप ताचें अंतसरकर्न कांतयतालें. सगळी समाज जर दोळ्यां मुकार घडचीं अनाहुतां अनीत सोसून व्हरूक सक्ता तर, हांवें कित्याक नजो?' ताणें आपणाकच भुजयिल्लें. आपणें बरयिल्लें फट, फकत एक घडप म्हण लोकाक कळ्ळ्यार? कांय भिरांत ना. कित्याक ती खबर फट म्हण कळचे भितर, तसलीच आन्येक सेन्सेशनल खबर फायस जाता. तवळ आपापीं ही खबर लोकाक विसर पडता. असलीं बरपां, घडपां बरंवचो आपूण एकलो मात्र न्हय, आपणा तसले घडपांगार हर माध्यमांनी जायते आसात म्हळ्ळें तो बरयान जाणा आसल्लो.

‘कीं... कीं...’ जोरान होर्न मारन आपणाच्या पाटल्यान वेगान येवची रिक्षा पळेवन तो वासतविकतेक पाटीं पर्तालो. ‘हाका कितें जीव तुटता, येवदी पाटल्यान’ ताणें रागान आनी हटान म्हळ्ळेबरी, रसत्या मधेंच आपणाचें स्कूटर धांवडावंक सुरू केलें. रिक्षावालो उचांबळ जावन जोरान आवाज करनच आसल्लो. ‘कांय पिडेस्ताक आस्पत्रेक व्हरून आसात?’ घडपांगार चिकके मोवाळ्ळो. ताणें वाट सोडन दितच रिक्षावालो ताका उत्रोन वेगान मुकार गेलो. खिणांनी रिक्षा ताच्या दोळ्यां मुकली नपंयच जाल्ली. घडपांगार ताची पर्वा करिनासतां, ताचे वाटेक लागलो.

कांय थोडी वाट चमकाजे तर, तीच रिक्षा परत पळेवंक मेळ्ळी. रिक्षा सवकास वेग उणो करित रसत्या बगलेक रावली.

‘कांय रिक्षार आसल्ले म्हाका लुटुंक आयल्यात?’ हे मोद्याने रातीं, निर्जन रसत्यार... ताणें भियान स्कूटराची ब्रेक दांबली. स्कूटर बंद करताना, दिवो आपापीं पालवलो. रिक्षाथावन तेग तर्नाटे देंवले. कसलिंगी एक वसत रिक्षाथावन देंववन व्हांवंचें ताका चांदन्याच्या उज्वाडाक अस्पष्ट दिस्तालें. खिणांनी ताणीं ती वसत रसत्या बगलेचे खणियेंत उडयली आनी परत रिक्षार बसोन, थंय थावन नपंयच जाले.

‘माल्दिसांव खंचे... हांकां कचरो उडवंक हो जागो! घर्चो कचरो रातिच्या वेळार रसत्या बगलेन उडयल्यार हांचें घर नितळ जालें... नोन्सेन्स! असले मनीस आस्ता परयांत आमचो राषट्ट उद्धार जायना’

तो मतिंतच त्या तर्नाट्यांक येटुंक लागलो. खिणांनी ताची मत चून्यूक जाली. 'ती कसली वसत जाव्येत? हे तर्नाटे कित्याक दर्दडतात? ह्या काळोकांत उडवचे तसली कसली वसत जाव्येत?' ताचे भितरलो पत्रकर्त जागो जाल्लो. पूण ताचेलागीं वेळ नातल्लो. एदोळच वेळ जावन येतालो.

'हाचे पाटल्यान रावल्यार वेळ जायत' ताणें स्कूटर चालू करुन दफतराक वचोंक मुकार व्हेलें. कांय थोडें मुकार पावजे तर... आतुराय तडवोंक सकनासतां... ताणें ती वसत आसल्ल्या जाग्यार स्कूटर परत रावयलें. काळोकांत कितेंच दिसनातल्लें तरी, सरारां मेटां काडन ती वसत उडयिल्ल्या जाग्यार तो उबो जालो.

'मै गोड!' घडपांगार एकच पावटीं उडोन पडलो. कितलेश्या वर्सां उपरांत ताच्या तोंडांत देवाचें नांव भायर पडल्लें, कित्याक ताचें मुकलें दृश्य पळेवन ताची झिंत ऊडल्ली. ती वसत न्हय, बगार एक चली म्हण कळोंक ताका वेळ गेलो ना. सूक्ष्मायेन पार्किताना चलियेचो प्राण उबला म्हळ्ळें ताका नख्खी जाल्लें.

'तेग तर्नाटे, एके चलियेची निर्जीव कूड... हे रातीं...' थंयसर कितें घडलां म्हण समजोंक पतेदाराची गर्ज नातल्ली. 'जी गजाल हेर गांवांनी घडोन आसल्ली, जे गजालिविशीं आपूण वर्दी दीवंक भायर सरलां, तसलेंच घडीत आपणाच्या दोळ्यां सामकार!' तो मात्सो घडबडलो. 'आतां कितें करूं? चलियेक हांगाच सोडन स्कूटर घेवन दफतराक वचों वा पोलिसांक खबर दीव?' एके चलियेक अन्याय जाताना आपूण सामाजीक जवाब्दारे थावन चुकारी मारूं?' तो घुस्पडलो. 'कितेंय जांव, पोलिसांक खबर दिव्यां' पयले पावटीं ताचेथंय सामाजीक जवाब्दारी जागृत जाल्ली. वेळ विभाडल्यार अपराधी चुकारी मारतीत! ताणें पोलिसांक खबर दीवंक, मोबायल काडुंक बोल्साक हात घालो. दफतराक वेच्या दर्दडान मोबायल घेवंक विसर पडल्ली गजाल ताका त्या वेळार कळ्ळी. आतां ऊरल्ली एकच वाट... ताणें पोलीस स्टेशनाची वाट धरली.

रातिचो वेळ जाल्ल्यान स्टेशनांत थोडेच पोलीस आसल्ले. गजाल समजोन, पोलिसांनी लागशिल्या पोलीस क्वार्टरसांत आसल्ल्या एसपे-क खबर दिली. निदेन पीकल्लो एसपे शीण उचारून कसोय स्टेशनाक पावताना, वोरां साडेइक्रा उत्रोन गेल्लीं. घडपांगारा थावन विवर घेतल्ल्या उपरांत, पोलिसांनी घडपांगाराचो पाटलाव केलो. थोड्या वेळान ते चलियेची कूड आसच्ये सुवातेक पावले. पोलिसांनी निर्जीव कूड, भोंवतणिचो जागो बाकायेन तजवीज करुन पळयलो.

तर रिक्षार आयिल्ल्या तर्नाट्यांनी ह्ये चलियेचेर अत्याचार चलवन तिची खून केल्या म्हण तूं म्हणताय? घडपांगारान व्हय म्हळ्ळ्या जिन्सार तकली हालयली.

त्या तेगां तर्नाट्यांक तुजे मुकार उबें केल्यार तूं तांची वळक धरुंक सकलोय?

काळोक आसल्ल्यान तांचीं तोंडां म्हाका दिसलिनांत. घडपांगारान सत सांगलें.

तुवें रिक्षाचें नंबर नोट केलांय?

त्या वेळार तें म्हज्ये मतीक गेलें ना. हांव आमसोरार आसल्लों.

तर ते कोण म्हण सोधचें आनी तांकां कशें धरचें सायबा?

तें तुमचें काम सर घडपांगाराचीं उत्रां आयकोन एसपे ताका दोळे वाटारन पळेवंक लागलो.

ही बरी गजाल जालिने सायबा. एदोळच्या अपराध्यांक धरुंक आमच्यान जावंक ना म्हण पबलीक आमचेर उपराटल्यात. आतां कसलीच रुज्वात नासतां ह्या अपराधिक धरचें कशें? एक काम करयां ही कूड व्हर्न खंय पुणी तळ्यांत उडव्यां. चलियेन जीवघात केला म्हण उपरांत रिपोरट दिल्यार जालें. अत्याचार आनी खुनी म्हण कळीत जाल्यार मुंबयी आनी डेलिलंत जाल्लेपरीं हांगाय गलाटो जायत. प्रतिभटनां आनी गलाटो चलोक भेषटेंच आवकास करन दिवचें नाका. गर्जेविणें समस्से वोडन घेवंचे नाकात. उपरांत चारयी कुशितावन दबाव. एक काम कर. तूं हांगाथावन वच. ह्या विशयांत कोणायकी सांगोंक वचनाका. कशेंय तुवें आनी आमी सोडन हेर कोणेंय ही कूड पळेवंक ना. ऊरल्लें सक्कड आमी सांबाळतांव. तूं घरा वच, बरें निदे. ना तर तुवें तवळ तवळ कोडतीक येवन साक्स दीजे पडत. ही सगळी तकली फडाफड कित्याक? एसए-चीं उत्रां आयकोन घडपांगार अजापलो. 'कांय ह्या अपराधिनी ह्या एसए-ची पर्वणगी घेवनच हें खोटें कर्तूब आधारुंक नामू? ना तर एका एसए-च्या तोंडाथावन असलीं उत्रां!' घडपांगार दुबावलो.

हो कसलो न्याय? हांगासर एके चलियेचेर जुलूम चल्ला. तिचो जीवच काडला. तिका न्याय दिया म्हण तुमचेलार्गी आयल्यार, तुमी अशें उलयतात! ह्या निरपराधी चलियेच्या जिवाक मोल ना? लोकाक न्याय दीजे जाल्ल्या तुमचेथावन हीं उत्रां? घडपांगाराचीं उत्रां एसए-क तिरापरीं लागलीं.

'तोंड धांप सुण्या... म्हाका बूद शिकवंक आयला खंचो! मरयादीन वेच्या जातिचो न्हय तूं. सगळी रात कोण कितें करता म्हण आमी पारोत कर्न बसोन पळेवंक जायना. कोणाक कळीत ही चली कसल्या खास्ताची म्हण. असलीं हांगाच्या गल्ले-गल्लेंनी जायतीं आसात... ह्ये रातीं ह्या चेडवान भोंवची कितें गर्ज? घरा भितर आसल्लें तर, ही गत येती? आनी तूं भारीच उसाळताय! मेल्ली चली तुका कितें लेक्ता? तुजी भयण? बायल? आवय? एसए-चें तोंड रागान विद्रूप जाल्लें.

सर... हांगासर तें म्हाका कितें लेक्ता म्हळ्ळें सवाल न्हय. तें म्हजेबरीच नागरीक म्हण हांव समजातां. ताका खंच्याय वेळार खंयसर वचुंकयी स्वातंत्य आसा घडपांगाराचीं उत्रां आयकोन एसए संगीं सक्कड पोलीस हासले. मानेसत नागरिका, ही खून तुवेंच कित्याक करुंक नजो? ह्ये रातीं तूं खंय वेतालोय? अवचीत उदेल्लें सवाल आयकोन घडपांगार घुस्पडलो.

हांवें ही खुनी केल्ली तर, बोवश्या तुमचेलार्गी खंडीत येतोना. हांव 'मोद्याने रातीं' पत्राचो वर्देगार... क्रेम रिपोर्टर... वर्दी दीवंक पत्राच्या दफतराक वेताल्लें. आमकां पत्रकर्ताक दीस आनी राती मधें फरक ना.

हो पत्रकर्ता! तुजी ऐडी पळेव्येत? पुन्याक ऐडी बोल्सांत आसल्ली. घडपांगारान ती एसए-क दिली. हो मोद्याने रातीं पत्राचो वर्देगार. देकूनच मोद्याने रातीं स्कूटरार तुजी सवारी एसए-चीं नंजी उलवणें आयकोन पोलिसांक हासो तडवलयोनांत.

तूं पियेलाय? घडपांगारान व्हय म्हळ्ळ्या जिन्सार तकली हालयली.

तुजे तसले पत्रकर्ता आजकाल सेन्सेशनल खबर म्हण, तेच अक्रम कर्त्यानी दुषकर्मीक सांगात दीवन उपरांत पत्रार पर्गटतात. दगलबाज खंचे! चलियेची कूड विलेवारी कर्च्या बदलाक एसए घडपांगाराची तनखी चलवन आसल्लो!

सर, आमी पत्रार पुणी पर्गटतांव. पूण तुमी... दोळ्यांक मुकार अनीत घडतानाय हिजड्यांबरी वोगेच रावतात घडपांगारान सोडन दिलें ना. तितलेंच पावलें.

कितें म्हळेंय पिवड्या, सोरो पियेवन चलियेचेर जुलूम चलवन, आतां आमकां हिजडे म्हणताय? थंयसर कितें घडता म्हण कळचे आदीं एस्पे-च्यो, एका पाटल्यान एक मुठी घडपांगाराचे कुडीर बसल्यो... एस्पे आपलो राग निवता परयांत मार्नच गेलो. सोरयाच्या अमालार आसल्लो घडपांगार बळ नासतां थंयच कुसकालो... आतां एस्पे-न आपल्या पांयांक काम दिलें... थोड्या वेळान... चलियेची निर्जीव कूड थंऊच सोडन, मत चूकल्ल्या घडपांगाराक जिपार पाटल्यान निदावन, पोलिसांचें जीप काळोकांत नपंयच जालें.

मोद्याने रात उत्रोन दीस उदेल्लो. रसत्या बगलेक चलियेची रगतान बूडल्ली निर्जीव कूड आसची गजाल खिणांनी गांवार गाजल्ली. लोकाची खेट चडचे आदीं पोलिसांनी गर्जेची तनखी चलवन कूड सर्कारी आस्पत्रेक पोसटमोर्टेमा खातीर व्हेली. चलियेचेर अत्याचार चलवन खुनी केल्या म्हळळी प्राथमीक वर्दी तयार जाली. चली एके कोलेजिची विद्यार्थिण म्हण कळोन आयलें.

गांवांत एदोळच लोकाचीं, विद्यार्थिचीं प्रतिभटनां सुरू जाल्लीं. पोलिसांचेर दबाव चडोन येतालो... उचांबळ लोकाक समाधान करूंक स्थळीय शासकान प्रेतन केलें तरी, परिस्थिती हाता भायर वेचीं लक्षणां दिसोन येतालीं...

हाचे मधें आन्येक मोद्याने रात पाशार जावन नवो दीस उदेल्लो... ह्या नव्या दिसा सर्व दिसाळ्या पत्रांनी एकच खबर- 'कोलेज विद्यार्थिनिचेर अत्याचार, खून- तनखी चलोन आसा. गर्जेची रुजवात लाबल्या.' आज पत्रांच्यो हरशेंचे प्रास चड प्रतियो विकून गेल्ल्यो... दुषकर्मी कोण म्हण जाणा जावंक लोक आतुरायें राकोन आसल्लो...

दीस धांवताले. जायत्यो मोद्याने राती पाशार जाल्ल्यो... चलियेची खून जाल्ल्ये त्ये मोद्याने रातिची गजाल सवकास लोकाचे मतिंतली माज्वोन वेताली... सक्कड संपले म्हण लेक्ताना... अवचीत एक खबर दिसाळ्या पत्रांनी फायस जाल्ली.

'चलियेचेर जुलूम चलवन खुनी केल्ल्या अपराधीन जीवघात केला! अट्टांग रानांत लाबल्ली कूड... मरण जावन जायते दीस जाल्ल्यान आनी रान मोनजातिंनी कूड खेल्ल्यान, फकत हाडां मात्र उरल्यांत. ताणें न्हेसल्ल्ये मुस्तायकेवरवीं ताची वळोक धरूंक साध्य जालां. अपराधी 'मोद्याने राती' पत्राचो वर्देगार... तो एक आमाली आनी विचित्र स्वभावाचो मतिविकल. चलियेक हिंसा दीवन जिवेशीं मारल्ल्या उपरांत तो नपंयच जाल्लो... पोलिसांनी रुजवाती एकटांय कर्न अपराधीक कयद करुंकाचीं सोधनां कर्ताना... ताचो कूड जीवघात केल्ले स्थितेर रानांत मेळ्ळ्या. घडीत घडल्ल्या दिसा, त्ये सुवातेर ताची पत्रकर्ताची ऐडी लाबल्ल्यान तोच खुनिगार म्हळळें स्पष्ट जालां...! थोड्याच दिसां भितर घडिताची तनखी चलवन, सत उताडाक हाडल्ले पासत, सर्कारान संबंद जाल्ल्या पोलीस स्टेशनाच्या एस्पे आनी ताच्ये शिबंधेक पन्नास हजारांचें इनाम घोशीत केलां. चलियेक निमाणें तरी नीत लाबल्या म्हळळी अभिपराय सार्वजणिकांथावन आयकोक मेळोन आसा...!

राकणो सप्टेंबर १९, २०१३

जाप

इन्सपेकटर अरुणराजान फायल मेजा वयर दवरलें.

तर तुजे पर्माणें लक्षिमची खून जाल्या. ही खून म्हण सांगोंक तुजेलागीं कांय रुज्वात आसा? इन्सपेकटराचें सवाल आयकोन शंभू मोनो उरलो.

पळे शंभू, तूं सांग्ताय देकून आमी कोणायचेरयी फीन्याद मांडुंक जायना. कोणेंगी सांगलें म्हण, तूं गर्जेविणे तकली विरार कर्न घेताय. एकल्याचेर आमकां दुबाव आसा म्हळ्ळ्याफरा ताका अपराधी म्हण लेकून ताचेर केज दाखल कर्न ताका बंधेंत घालुंक जायना. तुका हांवें आदले पावटीं सारकें समजयलां. पूण तूं परत आज आयलाय इन्सपेकटरान शंभूक समजवंक प्रेतन केलें.

तशें म्हणनाका धन्या. म्हजे मेल्ल्ये धुवेक न्याय मेळजे म्हळ्ळेखातीर हांव तुमचे सर्शीन आयलां शिवाय, कोणायचेरयी फटकिरो अपराध मांडचो उद्देश म्हजे थंय ना शंभून मावन मोडलें.

शंभू, लक्षिमचें मरण एक आकस्मीक घडीत. पांय चुकोन न्हंयक पडताना, तें आवराक व्हाळोन गेलां. तशें उदकांत पडोन तें मेलां म्हळ्ळें आमी तुका एदोळच स्पष्ट केलां. त्या भायर पोसटमोर्टेम वर्दी सयत तेंच दाकयता. ही केज एदोळच आकेर जाल्या. त्या दिसा तुवेंच स्टेशनाक येवन तुजो बोटां गूरत दांबलाय. शंभू, धुवेक होगडायिल्ल्या बापायचें दूक हांव खंडीत समजोंक सक्तां. साध्य तर सर्काराथावन तुका कांय इल्ली आर्थीक कुमोक मेळाशें करुंक हांव प्रेतन करतां. त्या भायर हांव कितेंच करुंक सकना इन्सपेकटराच्या उत्रांनी मोवाळाये संगीं निमाणें उतर मिसळोन गेल्लें.

म्हाका पयशे नाकात धन्या. म्हाका नीत जाय. लक्षिमचें मरण आकस्मीक घडीत न्हय. ती एक व्यवस्थीत खून. हाचे पाटल्यान कोण आसात म्हण तुमच्यान खंडीत सोधून काडुंक जाता. पूण तुमी मन करिजे. हांव कोणायचेंय आयकोन उलयना. म्हजें काळीज आजून लक्षिमची खून जाल्या म्हण म्हाका

जागयता. लक्ष्मी म्हज्ये धुवेक कोणें कित्याक जिवेशीं मारलें म्हळ्ळ्या म्हज्या सवालाक म्हाका जाप मेळाजे. लक्ष्मीक नीत मेळाजे आनी ताच्या अत्म्याक शांती मेळाजे तर, ताची खुनी केल्ल्या अपराधिक कठीण शिक्षा जायजे... शंभुचो ताळो गदगदीत जालो. थंय थोडो वेळ मावनपण राज करूंक लागलें.

शंभू लक्ष्मीची कूड न्हंयच्ये गुंडायेंतली वयर काडताना, तूं थंय हाजर आसल्लोय. तें उदकांत पडोन मेलान म्हळ्ळ्याक ताच्या पोप्सांत भरल्लें उदकच साक्स. ताच्या मर्णाची सविस्तार वर्दी तुका वाचून सांगल्ले तवळ सयत तुवें कितेंच तक्रार उटयिल्लेनांत. तशें आसतां आतां स महिन्यां उपरांत कोणाच्यागी दबावाक लागोन तूं गर्जेविणें त्या पटेलाचेर आनी ताच्या आळांचेर अपराध मांडून आसाय. जर ही गजाल पटेलाक कळीत जाल्यार, कितें जातलें म्हण तूं जाणांय? तूं त्याच पटेलाच्या घरा पाटल्या सबार वर्सांथावन वावर केल्लो आळ. पटेलान तुज्ये धुवेक जिवेशीं मार्चें तसली कसलीच चूक तुवें जावन वा तुज्ये धुवेन जावन करूंक ना. तशें आसतां तुज्ये मासूम मतिंत दुबावी बीं वोंपल्लो तो मानेसत कोण म्हळ्ळें हांवें जाणा जाव्येत? इन्सपेकटरान शंभुचें तोंड सोडवंचें प्रेतन केलें.

लक्ष्मी न्हंयत पडलां म्हण आमी जाणांव. लोटल्यार कोणी पडता. कोणें तरी ताका न्हंयक लोटून घालुंक ना म्हळ्ळी कसली खात्री? जर लक्ष्मीची खून जावंक ना तर, ताच्ये निर्जीव कुडीर घायांचे गूरत कशे उदेले? एदोळ पन्यांत मावन रावल्ल्या केशवान सवालां वयर सवाल उडयताना, इन्सपेकटर दोळे वाटारन ताकाच पळेंवच्यार पडलो.

मानेस्ता, तूं कोण म्हण हांवें जाणा जाव्येत?

हांव केशव, शंभुच्या इश्टाचो पूत. लक्ष्मी आनी हांव ल्हान थावन सांगाती. ताका नीत मेळाजे म्हण हांव झुजोन आसां केशवाचीं अखंड उत्रां.

पळे केशव, तूं तर्नाटो, तुका बरो फुडार आसा. तकली घट आसा म्हण फात्राक धाडांवचें प्रेतन करिनाका! इन्सपेकटर कित्याक अशें उलयता म्हळ्ळें शंभूक समजालें ना.

जर म्हजी तकली फुटोन पुणी लक्ष्मीक नीत मेळत तर, हांव ताकायी तयार. आज लक्ष्मीक जाल्ली गत मुकार खंचेय चलयेक जावंक नजो केशवाच्या ताळ्यांत धूडता आसल्ली.

तुमी कित्याक इतलें हट करतात म्हळ्ळें म्हाका समजाना. तर एक काम करा. लक्ष्मीची खुनी जाल्या म्हळ्ळें रुजू करूंक एक बळवंत साक्स हाडन येया. उपरांत पळेव्यां. कितें म्हणतात? इन्सपेकटराचो ताळो इल्लो गरम आसा म्हळ्ळें शंभून पार्किलें.

धन्या, साक्स तुमी हाडिजे. आमच्या सवालांक जाप तुमी दीजे. म्हज्ये धुवेक नीत मेळाजे शंभू गळगळ्यां रडोंक लागलो. इन्सपेकटराक विराराय भोगली. सकाळीं घडेंच एक तकली फडाफड. जर शंभू एकलोच आसल्लो तर, पुसलावन वा भेषटावन पुणी पार्टी धाड्येतें. केशवाक आनी ताच्या पाटलावदारांक कितें करचें? विषय भोव सूक्ष्म. गर्जेविणें आपणाचें नांव पाड करुं घेवंक इन्सपेकटर तयार नातल्लो.

शंभू... तूं खंत करिनाका. तूं सांग्ताय देकून हांव परत ही केज हातीं घेवन तनखी चलयतां. जर तुवें सांग्च्यांत सत आसा तर, खुनिगार जरूर सांपडतलो. तुवें म्हजेर भर्वसो दवरन आतां धयरण पार्टी वच्येत. जायत म्हळ्ळ्या जिन्सार तकली हालवन शंभू कदेला वयलो उटलो. दोळ्यांतलीं दुकां आपल्या तुवाल्यांत पुसित्त, तो केशवा संगीं स्टेशनाथावन भायर पडलो.

चाळीस वर्सां आदीं घाटा वयल्या सकलेशपुराथावन, स्वर्णपुरांतल्या सदाशीव पटेलाच्या घरा कामाक भर्ती जाताना, शंभूक फक्त सात वर्सांची प्राय. आपल्या आवय-बापायक होगडावन, बापल्या सांगाता जियेवन आसल्ल्या ताका, पटेलान आपल्या घरा हाडल्लो. प्रायेंत ल्हान तरी, कामांत शंभू सर्वां प्रास चुरूक. पटेलाच्या कोडक्याक लागोन आसल्ल्या ल्हान कुडांत ताची वसती. माडार चडोन नारल काडचे, कोबरीं घाल्चीं, तोटांत काम, रेड्यांख, गोर्वांक पोसचें म्हणताना शंभूक दीस बूडल्लोच कळनातल्लो. सुर्वे सांबाळ म्हण कितेंच मेळनातल्यारयी, पोटभर जेवण आनी फेसतां परबेक नवी मुस्तायकी मेळताना, शंभू दादोशी. पटेलाक शंभूचेर विशेस मोग.

शंभूक प्राय तिसां लागीं जाताना, पटेलानच घाटा वयल्या तीर्थहळिळच्या सुंदरिलार्गी ताचें काजार केल्लें. दोगांयच्ये वसतेक कोडकें पावाना जाताना, पटेलानच आपणाच्या जाग्याक लागोनच व्हाळच्ये न्हंय बगलेश शंभूक एक ल्हान बिडार बांदून दिल्लें. सुंदरी सयत पटेलाच्या घरा कामाक वेतालें. दोगांयकी मेळचो सांबाळ तांचें जीवन सारूंक पावतालो.

अवचीत सदाशीव पटेल पिडेन मर्ताना, शंभू बापायक होगडायिल्ल्या ल्हान भुर्ग्यांपरीं रडल्लो. पटेला उपरांत ताचो पूत शंकर, पटेल जाल्लो तरी, शंभुलागीं ताचो संबंद तितल्यारच म्हण्येत. पूण दीसभर काम केल्ल्याक हातभर सांबाळ मेळताना, शंभू पटेलाविशीं चड तकली पाड केल्ली ना.

शंभू आनी सुंदरिच्या मोगाचो फळ जावन लक्ष्मी जल्मल्लें. दीसभर काम करन थकल्यारयी, लक्ष्मी सांगाता खेळताना वेळ गेल्लोच कळनातल्लो. आपणाचें घर आनी पटेलाचें घर सोडल्यार शंभूच्या मोगाचो आन्व्येक जागो आसल्लो... आपणाच्या घरा लागशिल्यान व्हाळची ती चामुंडी न्हंय आनी तिचे मधेगात आसल्लो तो फातर. आपणाक संतोस जाताना वा दूक भोगताना शंभूचो चडावत सांजेचो वेळ, ते न्हंय सरशीन आनी ताचे मधें आसच्या फात्राचेर पाशार जातालो. अपरूप सुंदरी आनी लक्ष्मी सयत ताका सांगात दितालीं. न्हंय आनी शंभू मधें सबार वर्सांचो गांच आसा. आपल्या बाळपणाथावन शंभू ह्येच चामुंडी न्हंयत न्हाला, उय्येला, मासळी धरल्या, पटेलाच्या रेड्यांक न्हाणयलां. एके रितीन त्या चामुंडी न्हंयक आपणाची आवय जशी ताणें लेकलां. पावशिल्या दिसांनी आवर भर्ताना, न्हंयचें उदक शंभूच्या घरच्या मेटां परयांत पावलां तरी, शंभूच्या कुटमाक कसलोयी अपाय जाल्लो ना. ताका एक कारण आसा. हरेक वर्सा चामुंडी न्हंयक चार कुंकडांचें रगत आनी दूद समर्पुंक शंभू विसरल्लो ना. चामुंडी आपणाची आवय आसल्लेपरीं म्हण शंभू चामुंडिविशीं बडाय उलयताना, सुंदरी आनी लक्ष्मी ताका तुकलायतालीं.

आपूण अशिकपी तरी, लक्ष्मीन बरें शिकप जोडन बरया कामाक लागजे, हांगाथावन पयस वचोन खंय पुणी एक बरें घर बांदून जियेजे म्हण शंभूची सबार तेंपाची आशा. शंकर पटेल ताच्या बापायपरीं मोवाळी न्हय. ताच्या हाताखाल वावर करुं शंभू निजायकी थकला. एक पावटीं पटेलाच्या बांदपासांतले सुटल्यार आनी लक्ष्मी कांय चार कास जोडीत जाल्यार, खंय पुणी स्वतंत्र जावन जियेव्येत म्हळळी वोडणी शंभूच्या काळजा कोनश्यार तवळ तवळ जागी जाता. हाकाच राकोन आसल्लेपरीं पटेलान सयत शंभूक आपणाचें घर सोडन वचोंक सुचन दिल्लें. शंभूचें घर आसल्ल्ये सुवातेर सर्कारान एक वीजसक्तेचें योजन आरंभ करुंक येवजिल्लें आनी ताचेथावन शंकर पटेलाक जायतो मुनाफो जांवच्यार आसल्लो. हे येवजणेक

न्हंय आनी ताचे लागशिली सुवात गर्ज आसल्ली. पूण बापायच्या काळाथावन थंय घर बांदून जियेवच्या शंभूक कशें थंय थावन धांवडांवचें म्हण कळीत नासतां ताची मत विरार जाल्ली. घळाय केल्यार येवजण हेर जाग्याक वचत आनी आपणाक जांवचो मुनाफो चुकत! देकून शंभूक जाता तितलें वेगीं थंय थावन धाडिनासतां पटेलाक निर्वोग नातल्लो. शंभूक उटयजे तर, मुनाफयांतलो एक वांटो दीनासतां साध्य नातल्लें. पयश्यांची आशा दाकयल्यार शंभू घर सोडुंक कबूल जायत म्हळ्ळें पटेलाचें चिंतप फट जाल्लें. शंभू वचुंक तयार आसल्लो खरें, पूण लक्षिमचें शिकप संप्ता परयांत थंय थावन सुटोक तो बिल्कूल तयार नातल्लो. लक्षिमचें शिकप संपलें तर, आपणाक पटेलाचें ऋणयी संप्ता. उपरांत पटेलाचे बंदडेविणें स्वतंत्र जावन संतोसान जियेव्येत. शंभू जायतें सपणेल्लो... तेणें पटेलाचें लेक वेगळेंच आसल्लें.

शंभूचें सपण जारी जावंक थोडोच काळ बाकी आसल्लो. लक्षिमचें पियुसी शिकप संपोन येतालें. पूण अवचीत शंभूचें सपण ह्या वर्साच्या पावशिल्या दिसाच्या आवरांत व्हाळोन गेलें... न्हंय देगेचे वाटेर कोलेजिथावन पाटीं घरा चलोन येताना, लक्ष्मी पांय निस्रोन न्हंयच्या आवरांत व्हाळोन गेल्लें. शंभूण आनी सुंदरीन जायतीं सोधनां केलीं तरी, फायदो जालो ना. निमाणें धयर चुकोन पटेलाची मजत मागताना, पटेलान पोलिसांक खबर दिल्ली.

दुस्रे सकाळीं पटेलाच्या घरा काम कर्च्या एका आळान लक्षिमची निर्जीव कूड न्हंय देगेच्या झिल्कुट्या मधें पळेताना, खिणा भितर गांवार खबर गाजल्ली. शंभू आनी सुंदरी हाकबोब मारुंन आसल्लीं. गांवचो सगळो लोक न्हंय देगेर जमल्लो तरी, लक्षिमची कूड न्हंय थावन वयर काडुंक कोणी तयार नातल्ले, कित्याक शंभू कीळ जातिचो. निमाणें पटेलानच आपल्या आळांक धाडन कूड वयर काडयिल्ली. पोलिसांनी गर्जेची तनखी चलवन पोसटमोर्टेमा खातीर कूड व्हेली. दोनपारां कूड पाटीं मेळताना, पटेलानच कूड हुल्पांवचेखातीर फुंक्याक लांकूड दिल्लें. जळच्या लांकडां सांगाता शंभूचो भरवसो गोबोर जाल्लो...!

शंभू आनी सुंदरी सगळिंच धर्णीक शेवटोन गेल्लीं. शंभूचे मतिंत सवालांचो दाळोच आसल्लो. 'आपणें आवय म्हण लेकल्ले चामुंडी न्हंय कित्याक आपणाक असलो घात करुंक पावली? आपणाच्या मोगाचे एकेच धुवेक कशें तिणें आपणाथावन वोडन घेतलें? पाटल्या सबार वर्सांथावन लक्ष्मी त्येच वाटेर चलोन आयलां. ह्याच पावटीं कित्याक चामुंडी आपणाचेर उपराटली? आपणें कितें चूक केल्या? जर पटेलाच्या उत्राक आपणें मान दीवन घर सोडल्लें तर, अशें घडतें?' शंभूलागीं आसल्लीं फकत सवालां, शिवाय जापी न्हय!

दीस उबोनच आसल्ले. पोलिसांची तनखी संपल्ली. लक्षिमचें मरण एक आकस्मीक घडीत म्हळ्ळें तीर्प लीकल्लें. महिने पांच उत्रोन गेल्ले. ह्या मधें शंभूचो ईश्ट जगुचो पूत केशव एक खबर घेवन शंभूच्या घरा पावल्लो.

लक्षिमचें मरण एक आकस्मीक घडीत न्हय, बगार एक व्यवस्थीत खून. पटेलान आपल्या आळां करुना लक्ष्मीक जिवेशीं मारवन, उपरांत कूड न्हंयत उडयल्या. केशवाचीं उत्रां आयकोन शंभू ताचेर रागार जाल्लो. आपणें देवा सारकें लेकच्या पटेलाच्या घराण्याचेर बदलाम! शंभू बिल्कूल पात्येलोना. पूण

केदाळा परयान? केशवान लक्ष्मिचे कुडिचेर घाय आसची ती तस्वीर दाकयता परयांत. तस्वीर पळेवन शंभू आनी सुंदरिची झिंट ऊडल्ली. लक्ष्मिचे निर्जीव कुडीर, गळ्या भोंवारीं, हाताचेर आसल्ले ते घायांचे गूरत मर्णा दिसा तांच्या गुमानाक गेल्लेनांत. शंभुलागीं परत सवालांची रास भरोन येताली. शंभू केशवाक घेवन स्टेशनाचीं मेटां चडल्लो. कूड न्हंयत व्हाळताना, आवराक व्हाळोन आयिल्ले रुका कुडके वा झिल्लुकटांक सांपडोन हे घाय जाल्यात आसतले इन्सपेकटर जाप तयार दवरनच आसल्लेपरीं उलयताना, शंभू निराशी जावन पाटीं परताल्लो.

‘जर लक्ष्मी आवराक व्हाळोन गेल्लें तर, ताची एक व्हाण कित्याक न्हंय देगेच्या माडामुळांत मेळ्ळी? पटेलान आनी पोलिसांनी कित्याक उटाउटीं कूड हुल्पांवची विलेवारी केली?’ नवीं नवीं सवालां चारांय कुशिंथावन शंभुच्या कानांक आपटाताना, तो केशवाक घेवन परत परत पोलीस स्टेशनाचीं मेटां चडल्लो. शंभूक जाय आसल्लें तरी कितें? फकत जाप! लक्ष्मिची खून कोणें कित्या खातीर केल्ली म्हळ्ळ्या सवालाची जाप!

पोलिसांथावन आपणाक मजत मेळत म्हळ्ळो भरवसो शंभुथंय उणो जावन येतालो. ह्याच वेळार शंभुचो ईश्ट शीना सर्व सवालांक जाप दीवंक सकच्या एका ‘देव-मनशा’ विशीं खबर हाडन आयिल्लो.

भोवश्या तो तुजे धुवेविश्यांतल्या सवालांक जाप दीवंक सकत शीनान सांगताना शंभूकयी तें बरें म्हण भोगल्लें. मनशान खोट मारल्यारयी, देव हात सोडचो ना म्हळ्ळी अखंड पात्येणी शंभुच्या काळजा कोनश्यार उदेवन आयिल्ली. तांचेलागीं हांचेलागीं रीण घेवन, शंभून शीना मारिफात त्या ‘देव-मनशाक’ पयश्या रुपांची काणीक फारीक केल्ली.

नभियारल्ल्या दिसा रातीं धा वोरार शंभू सुंदरी सवें पांच कुंकडां घेवन लक्ष्मिची निर्जीव कूड मेळल्ल्ये सुवातेक पावल्लो. शीन आनी तो देव-मनीस एदोळच थंयसर पावल्ले. चांदन्याचे रातीं कसलोच दिवो घेनासतां पुजा चलयजे आसल्ली. कित्याक ती सुवात पटेलाची. जर पटेलाक कळत तर वांच ना म्हळ्ळ्या भियान शंभून ही गजाल कोणायकी सांगल्ली ना. पुजा सुरू जावन थोडो वेळ जायजे तर... त्या मनशाची कूड कांपोंक सुरू जाल्ली. देवी ताच्या आंगार प्रवेश जाल्या म्हण कळतच तीं तेगांय देवी मुकार सर्पडलीं. देव-मनीस भिरांकूळ रितीन नाचोंक लागल्लो. ताचे कुडिची कांपणी वाडल्ली... ताचें वदन विद्रूप जाल्लें चांदन्याच्या उज्वाडाक सारकें दिस्तार्लें... ताचे उचांबळायेक एदोळच तीन कुंकडां जीव आनी रगत होगडावन धर्णीक शेवटाल्लीं. ताचो आवतार पळेवन शंभू आनी सुंदरी सगळिंच भियेवन गेल्लीं.

‘हूं...हूं...’ देव-मनशाची पिंगोणी सवकास घर्जोवणेक बदलोन येताली. कित्याक म्हाका हांगा आपयलो? देविचें पयलें सवाल आयकोन परत तीं तिचे मुकार सर्पडलीं.

भियेनाकात... पात्येल्ल्यांक हात दितां, सर्गेल्ल्यांक आधार दितां... जाप दिया हूं... देविचो आवेश उणो जावन ती मोवाळ्ळी.

आमकां बचाव कर देवी. आमी कषटार आसांव शीन भियानच उलयलो.

हूं... कितें जाय तुमकां? कसले कषट आसल्यारयी हांव परिहार करतां. धयर घे... सत सांग... कितें जाय तुका... हूं...

ह्या तुज्या भक्ताची धूव कशी मेली म्हळ्ळें जाणा जावंक आमी हांगा तुज्या पांयाथळां उर्बीं आसांव. आमच्या सवालाक दया करून जाप दी देवी इतलें आयकोन एकच पावटीं देवी उचांबळ जाल्ली पळेवन तीं तेगांय भियान उडोन पडलीं.

जाप... हूं... तुमी जापीक राकोन आसात... देवीक आनी तिच्या उत्रांक मान दितात तर, आयका... जाप जाय तर आयका. तुजी धूव... हेच चामुंडी न्हंयत बुडोन मेलें. पांय निसोन न्हंयक पडताना आवराक व्हाळोन गेलें हूं... हूं... देवीन जाप दिल्ली.

पूण लोक ताची खुनी जाल्या म्हण उलयता शीनाचीं उत्रां आयकोन देवी रागान पेटली. आवेश चडोन देवी नाचोंक लागली... आवेश चडताना... थंय आसल्ल्या माडाक आपणाची तकली धाडावंक लागली. देविचो आवतार पळेवन तिका राग आयला म्हण शीनाक सुस्ताताना, ताणें आन्येक कुंकाड देवी मुकार वोड्यायलें. रगत चिंवतच देवीन रागान मेल्लें कुंकाड शीना मुकार उडयलें.

हूं... हूं... हांवें जाप दिल्ल्या उपरांतयी तुमकां दुबाव. म्हजी सकत जाणांत तुमी? म्हजी सकत तुमकां दाकयजे? देविचो राग निवोंक नातल्लो.

आमकां माफ कर देवी. आमकां आशीर्वाद दी तीं परत देवी मुकार सर्पडलीं.

भक्ता... तुज्या घराचेर देव-देविंचो शिराप भेजललो आसा... ह्या घरांत तुका सूख ना. तुजें घर सांडून पयस गेलोय तर, तूं बरो जातलोय... ना तर, धुवेल जाल्ली गत तुका येतली... पयस वच... हांव तुका आशीर्वाद दितां... तूं पयस वचोन बरो जा... हूं... हूं... देवीन तेगांयचे तकलेचेर आपणाचो उज्वो पांय दवर्न आशीर्वाद दिलो. देवी राग आनी आवेश निवता पन्यांत माडामुळांत बसली.

थोड्या वेळान तीं तेगांय धर्णीतलीं उटताना, तांकां आजप राकोन आसल्लें... दिवो घेवन तांचे सर्शींन येवचो पटेल...!

शंभुची कूड बाकायेन कांपोंक लागली. सुंदरी भियान चार बाक्कारां पाटीं धांवलें. शीना एदोळच माडा पाटल्यान आडोसाक लिपोन रावल्लो.

‘पटेल हांगा कसो पावलो? तेंय ह्ये काळके रातीं!... ताका आमी देव-मनशाक आपयिल्ली गजाल कशी कळ्ळी?’ शंभू मिसतेरांत बुडलो...

एदोळ परयान उचांबळ जावन नाचोन आसलली देवी एकाच्छाणें माडामुळांतली उटोन पटेलाच्या पांयां मुकार सर्पडली. हें पळेवन शंभू निजायकी शेर्मेलो!

शंभू तुज्या सवालांक देवीन जाप दिली? पटेलाचो दरग ताळो आयकोन शंभून व्हय म्हळ्ळ्या जिन्सार तकली हालयली.

हेर कांय दुबाव मतिंत आसात?

ना धन्या शंभून हळू ताळ्यान जाप दिली.

बरे... हो निदचो वेळ... मोद्याने रात उतरल्या... पटेल चडीत उलयनासातं आयल्लेपरिंच पाटीं पर्तालो.

देवी आंगार आयिल्लो ‘देव-मनीस’ आनी शीन तांची वाट धर्न गेले. वेताना मेल्लीं चारयी कुंकाडां व्हरुंक ते विसरलेनांत.

देवीन दिल्ल्ये जापी सवें शंभू, सुंदरी आनी ऊरल्ल्या एक कुंकडा बराबर घरा तेवशीं मेटां काडुंक लागलो... लक्ष्मिच्या मरणाविश्यांतल्या सर्व दुबावी सवालांक देवीन जाप दिल्ली... मनशांनी हात सोडताना... देवीन दिल्ली जाप! देवी वर्ते हेर कितें आसा? देविच्ये जापी उपरांत सवाल करुंक जाता?’

पूण कितें करचें... शंभुच्ये तकले भितर परत नवीं नवीं सवालां उदेवंक लागल्लीं. 'देवी येंवची खबर पटेलाक कशी मेळ्ळी? ह्या दिसांनी देवी सयत कित्याक पटेला तसल्या मनशांच्या पांयांक पडता? देव-देवी सयत मनशांक भियेवंक लागल्यांत? आपणें घर सोडन गेल्ल्यान मात्र आपणाचें कुटुम बरें जातलें म्हळ्ळ्या देविच्या उत्रांचो मतलाब कसलो?’

असलीं सबार जाप नातल्लीं सवालां परत परत मतिंत धोस्ताना... शंभुची मत पिसांतूर जाता. हीं सवालां मतिपड्ड्यार उदेताना... शंभूक आपणाची आवय चामुंडी न्हंयचो उगडास येता. ती आपणाक केदिंच फटवची ना म्हण तो खूब जाणा. संपोन गेल्ल्या सबार घडितांक आपणाची मोगाची चामुंडी न्हंय मात्र साक्स. ती पुणी आपणाच्या सर्व सवालांक जाप दीत म्हळ्ळ्या भर्वश्यान शंभू सदांनीत ते न्हंय मधल्या फात्रार बसोन दुकां गळवन दिसाचो चडीत वेळ खर्चिता. आजकाल चामुंडी न्हंय सयत कित्याक आपणालागीं उलयनासतां मावन जावन व्हाळता म्हळ्ळें शंभूक सुस्ताना... पूण ताच्या काळजा कोनश्यार व्हाळोन आसची ती भर्वश्याची झर आजून सुकोक ना. न्हंयच्ये जापिखातीर तो आजून राकोन आसा... तिची जाप फट जांवचिना म्हण ताचेथंय भर्वसो आसा...

पूण न्हंयची गजाल वेगळीच... शंभू तसल्यांच्या दोळ्यांनी उदेल्ल्या दुकांववीं उबजल्लो आवर, आपणाच्या गर्भांत लिपोन ऊरल्ल्यो सर्व सवालांच्यो जापी वयर घालुंक सकत म्हळ्ळ्या जिन्सार चामुंडी न्हंय आवाजाविणें आजूनयी व्हाळोनच आसा...

(राकणो अमृतोत्सव साहित्य स्पर्धो २०१३, मोटविकाणी विभागांत प्रोत्सावाचें इनाम जोडल्ली
काणी- राकणो, जनेर २३, २०१४)

पयली भेट

१३ जनेर २०२२

वोरां सांजेचीं साडेपांच...

आज आमची पयली भेट... आमी मोगार पडल्ल्या उपरांतली पयली भेट...

हांव ताच्या येण्या खातीर अत्रेगान राकोन आसल्लों... धा वर्सां उपरांत आमी दोगांयनी सांगाता मेळचें... पूण ही मोगाची 'पयली भेट' ह्या जाग्यार जातली म्हण धा वर्सां आदीं आमी दोगांय नेणासल्ल्यांवां...!

आमी पयलेंच निर्धार केल्लेपरीं तें आज म्हाका मेळोंक येवचें आसल्लें... म्हाका मेळोंक तें धांवांधांवीं येवचें आसल्लें... आनी ताका दोळेभर पळेवंक हांवयी आतुरायेन राकोन आसल्लों...

आज जो आनी म्हजी मोगाची 'पयली भेट' ... जो... व्हय म्हज्या मोगाचें जो... जोस्ना पिररा, कटपाडी.

कुटमाच्या बरेपणा खातीर हांवें उण्यार पांच वर्सां तरी, ह्या पर्गावांत काम करिजे... पांच वर्सांनीं इल्ले तरी जोड्येत आनी म्हजी सक्कड जवाब्दारी संपव्येत... उपरांत हांव तुजेलागीं लग्न जावन तुजे सांगाता सदां जियेवच्याक गांवाक येतां... आमी मोगार पडल्ल्या उपरांत तिच्च आमची पयली भेट जातली... ताच्या उपरांतली सगळी जिणी एकामेका पासत... सैपरस पावल्ल्या दोन महिन्यां उपरांत जोस्मान हीं उत्रां सांगताना... ताचें विचित्र शर्त आयकोन हांव सुर्वेन निराशी जाल्लों... पांच वर्सां पन्यांत जोस्नाक पळेनासतां रावोंक म्हज्यान साध्यच नातल्लें. पूण... निवोंग नातल्लो देकून, हांव ताचे वयल्या खत्कतीत मोगान ताचे खातीर पांच वर्सां राकोंक तयार जाल्लों... वर्सां वेगान उबतलीं आनी पयली भेट वेगिंच घडोन येतली म्हळ्ळ्या भर्वश्यान!

जोय फुर्ताडो... हांवें जल्माताना म्हाका व्हडिलांनी दवरल्लें नांव. उद्यावर फिर्गजेच्या पित्रोडिचों.

शिकपांत इल्लों पार्टी तरी, तांत्रिक संगितंनी म्हाका विशेष आसक्त. धावी कषटांनी पास केल्ली. मुकार शिकाना... खंय पुणी कामाक लागतां म्हणोन बाबाक सांगलें तरी, विगारान सांगलें देकून बाबान म्हाका ऐटिऐ शिकोंक बळ केलें.

ऐटिऐ शिकप संस्रच थोडो तेंप हांवें मेक्यानीक जावन काम केलें. सगळो दीस म्हेळें वसतूर न्हेसोन भोराचें काम करुंक... म्हाका तें काम आंवडलें ना. काम सोडन घराच बसलों.

त्याच वेळा उडुपित एक माल आरंभ जालें. थंय तर्नाट्यांक कामाक आवकास आसात म्हण वाड्याच्या गुर्कारान बाबाचे कान फुंकले. बाबाकयी घरा लोळच्या, इषटां सांगाता भोंवोन वेळ विभाडच्या म्हाका कशें पुणी कामाक धाडुंक जाय आसल्लें.

उडुपी सेंट्रल माल... हांगासर म्हज्या जिविताचो नवो अध्याय आरंभ जाल्लो. सकाळीं धा थावन रातीं नोव पन्यांत काम... सांबाळ विशेष म्हणचे तितलो नातल्लो तरी, नितळ मुस्तायकी, पांयांक शू, सलीसायेचें काम म्हणताना हांव संतुषट जालों. दोन वर्सां थंय काम केल्ल्या उपरांत परत उबगण

आयली... पूण निमाणें, हांवें मुकलीं थोडीं वर्सां थंयच काम करुंक मन केलें... कित्याक, जोस्ना कामाक भर्ती जाल्लें.

जोस्ना आनी हांव पयल्ये माळियेर मुस्तायकेच्या विभागांत काम करुं आसल्ल्यांव. थोड्याच दिसांनी आमी एकामेकाक वळकिचीं जाल्यांव. पावशिल्या दिसांनी गिरायक उणे आस्ताना आमी सांगाता वेळ खर्चुंक सुरु केलें. ताचो सांगात म्हाका वर्ती दादोसकाय दितालो. तशें म्हण आमी कांय मोगार नातल्ल्यांव... फकत इषटागत!

जोस्ना... नांव अपुरबायेचें तरी, विशेष म्हणचे तितली सोभाय नातल्ली, मातशें सावळें... पूण गुणोसत आनी लक्षणाची चली... कामाक भर्ती जाल्ल्या तीनच महिन्यांनी तें मालांतल्या सर्व वावराड्यांक मोगाचें जाल्लें... पुरासण लेकिनासतां वावुचीं सुडसुडीत चाल, कामांत समर्पीत मनोभाव, गिरायकांनी रित्या हातांनी पार्टी वचानाशें तांकां भूल घाल्ची चलाकी... फकत दोन वर्सांनी 'जोस्ना नातल्यार माल बंद पडता' म्हणचे तितलें तें फामाद जाल्लें!

पाटल्या दोन वर्सांनी जोस्ना आनी म्हजी इषटागत चड दाट जाल्ली... त्या मालांत आमी दोगांच कथोलीक वावराडी म्हळ्ळें हाका एक कारण जाव्येत. जेवणावेळीं, विरामाच्ये वेळीं उलयताना, हांव ताचेविशीं जायतें जाणा जाल्लों. जोस्ना कुटमाच्ये दुबळिकायेक लागोन पद्वी शिकप अध्याय राववन कामाक भर्ती जाल्लें. बापय पिडेसत देकून कामाक वचानातल्लो. आवय बिडी बांदून कुटम सांबाळुंक प्रेतन करुं आसल्ली. कुटमांत भुरग्यां पयकी जोस्ना म्हालगडें; ताचे उपरांत दोग भाव आनी दोगी भयणीं. तांकां बरें शिकप दीवंक, बरो फुडार लाबवंक जोस्ना मालांत काम कर्तालें. मालांतल्या चलियांक सांजेर स वरां पन्थांत ड्यूटी जाल्ल्यान, तें सांजेर घर-कामांत आनी बिडी बांदुंक आवयक कुमक कर्तालें. अपरूपशें आपल्ये ल्हान भुतियेंत म्हजे खातीर कितें ना कितें हाडतालें... आनी तें बरें रांदपीण म्हळ्ळें हांव जाणा जाल्लों.

हांव जोस्ना प्रास पयलें कामाक भर्ती जाल्लों तरी, आजून सेल्स विभागांत आसल्लों. पूण जोस्नाक दोनच वर्सांनी क्याशियर जावन भडती मेळल्ली आनी महिन्याक पांयशीं रुपय चडीत सांबाळ. तशें म्हण, ह्या खातीर म्हाका जोस्नाविशीं मत्सर जाल्लोना. कित्याक, कुटम सांबाळुंक ताका दुडवाची गर्ज आसल्ली.

ह्या दिसांनी लोकाची गडदी चड आसल्ल्यान जोस्नाक म्हजेलागीं उलवंकथी वेळ मेळानातल्लो. कामावेळार ताचेलागीं वचोन उलवंक म्हाकाय आवकास नातल्लो. तें जेवणाकथी वेळ करुं वेतालें. ताका दिसाक दोन पावटीं मेळानातल्यार म्हाका कितेशें भोगतालें. हांव कांय ताच्या मोगार आसल्लों? हांव नेणां...! एकेक पावटीं क्याशियराची जवाब्दारी सोडन म्हज्या विभागाकच पार्टी ये म्हण सांग्यां म्हण भोगतालें तरी, तें कांय वेगळेंच चिंतून पयस वचत म्हळ्ळ्या भियान हांव वोगे रावतालें. पूण एक मात्र सत... दिसाक दोन पावटीं जो खंचेंय एक नीब घेवन हांवें काम कर्च्या विभागाक येवन म्हजेलागीं इल्ल्यो गजाली मारुं वेतालें... तीच व्हड दादोसकाय!

कितलो तेंप थंयच लोळतायरे? मेक्यानीक काम शिकोन थंय वसतुरां वित्ताय. गलफाक गेल्यार जायनांगी? पोर्वा काजार जाताना, तुजो आट हजार सांबाळ पावतागी? एक दीस बाबान सांगताना... हांवयी चिंतुंक लागलों. बाबान सांगल्ल्यांत सत आसल्लें. मालांत हांव सीनियर सेल्सम्यान तरी, सांबाळ आतांय भिकेचो. म्हाकाय गलफाक वेची आशा उदेली. घळाय करिनासतां म्हजो सांगाती, गलफागार राकेशाक कोल कर्न, काम आसल्यार खबर दी म्हळें.

तीन महिन्यां भितर राकेशान आपणाच्या वळकिच्या मनशांलागीं म्हाका गलफाच्या कामाची व्यवस्था कर्न जाल्ली. दस्तावेजां, सर्टिफिकेट म्हणताना हांवें मधें मधें रजा काडिजे पडली.

कितें ह्या दिसांनी रजेरच आसाय? भलायकी बरी नांगी? कांय खबर ना तुजी एक दीस म्हज्या विभागाक आयिल्लें जो विचारी.

काम सोडचें म्हण चिंतलां म्हजें उतर आयकोन जो अजापलें.

आनी खंय वेताय? घरा बस्ताय? ताचें आतुरायेचें सवाल.

ना, गलफाक वेचें म्हण चिंतलां. ह्याच कामांत रावल्यार सेविंगस कांय ना. सांबाळयी चडयनांत हांवें कारण दिलें.

गूड, आल द बेस्ट जो-न म्हाका हासो पाटवन बरें मागलें तरी, तीं उत्रां फकत जिबेचीं, काळजाचीं न्हय म्हण समजोंक म्हाका वेळ गेलोना.

केदाळा वचोंक?

कळीत ना. विजा येतच सांग्तां हांवें जप दिताना तें सकयल पळेवन आसल्लें.

‘इतली वळक आसोन पयलें सांगोंक ना म्हण हाका कांय बेजार जालें?’ म्हज्ये मतिंत एक दुबावी चिंतप पाशार जालें.

बेजार जालेंगी? सककड जाल्ल्या उपरांत सांग्तां म्हण आसल्लों... फ्रेंडस जावनयी सांगानातल्ल्याक सोरीं हांवें चुचुरी उचारले.

ना... ना... तशें कांय ना... म्हाका कित्याक बेजार. तूं वेताय म्हण म्हाका संतोस. हांगा कितलो तेंप दीस काड्येत... जायत तर, कौंटरांत रश आसा. हांव चल्लीं जो चडीत उत्रांक आवकास दीनासतां चलतच रावलें.

रंजानाचो महिनो जाल्ल्यान म्हजी विजा प्रक्रिया पाटीं पडल्ली. राकेश आनी म्हजो धनी सककड प्रेतन कर्न आसल्ले... तरी, हांवें दोन महिने राकाजे पडलें. कशेंय विजाची प्रती म्हाका पावताना हांव संतोसाच्या ल्हारांनी उपेलों. येंवच्या महिन्याच्या धा तारिकेर हांव गलफांत! दूसऱ्याच दिसा म्यानेजराक मेळोन काम सोडची खबर दिली. ताणें चडीत सवालां घालिनासतां म्हाका बरें मागलें.

आतां ही खबर हांवें जो-क दीवंक आसल्ली. पूण आज जो कामाक येवंक ना म्हण कळताना हांव निरासलों... उपरांतले तीन दीस जो कामाक आयलेंच ना. विचान्यां म्हळ्यार जो लागीं मोबैल सयत नातल्लें. ताचें घर खंय म्हळळेंय म्हाका कळीत नातल्लें... जो-ची भलायकी बरी ना? कांय समस्से जाल्यात? जो कित्याक कामाक येना म्हळळें कोणाकच कळीत नातल्लें. आज कित्याकगी जो नास्ताना काम करुंक मन आयकालेंना. जो येनातल्ल्याक हांव कित्याक इतलोय भावूक जालां? जो-विणें म्हजे

कळवळे आनी तळमळे उचारुंक जायनातल्ले... एदोळ पय्यांत म्हाका अशें भोगल्लें ना...! जो म्हजी इषटीण व्हय... पूण पंद्रा दिसांनी हांवें सकडांक आदेवस मागोन गलफाक वचोंक आसा. आज थावन फकत पांच दीस हांव ह्या मालांत काम कर्तलों... म्हळ्यार, फकत पांच दीस जो म्हजेसंगीं आसतलें! तीन दीस जो विशयांत नियाळून हांवें पाशार केल्ले. मालांत इतलीं जणां आस्ताना फकत जो विशीं कित्याक नियाळ? सवाल उटलें तरी... हांवें जाप सोधचें प्रेतन केलेंना.

चवत्या दिसा माला भितर रिगताना म्हजी दीश्ट क्याश कौटाराचेर पडली... आज थंय जो आसल्लें... तेंच हासकुरें वदन, तीच सुडसुडाय. ताणें म्हाका पळेलोना. हांव शीदा म्हज्या वावराक गेलों. दनपारां विरामाच्या वेळार जो म्हजे सर्शान आयलें.

कितें हीरो, फूल बिझिगी?

बिझी तूं. तीन दिसांथावन पातोच्च ना तुजो. खंय पावल्लेंय? हांवें तीन दिसांचे उब्देस आनी आकलास भायर घाले.

हांव गर्जेच्या कामांत बिझी आसल्लीं जो चडीत उलयलें ना.

तीन दीस बिझी? काजार आसागी कितें? कोणी भेटलागी? म्हाका जो-च्ये गैर हात्रेचें कारण जाय आसल्लें.

ना ने. तुका सोडन खंय काजार. तूं आस्ताना दुस्रे कोणाक जाय जो म्हाका तुकलावन जोरान हासलें. हांवें ताचें उतर गंभीर रितीन घेतलेंना.

जोय, हांव सैपरस भायर सरलीं जो एकच पावटीं हासचें राववन गंभीर जालें.

कित्याक?

कामाक... तूं गलफाक वेताना, हांव सैपरस वेतां जो सकयल पळेवन उलयतालें.

तूं नातल्यार आतां माल धांपिजे पडलें हांवें कृतक हासो दिल्यो. जो-चीं उत्रां म्हाका दूक दीवंक सकल्लीं. तें पयस वेता म्हण हांव दुकेसत जालों.

तूं गेल्यार हांव कितें करूं? म्हाका कोण फ्रेंडस आसात? आसल्लें तूं एकलें. आतां तुंयी वेताय म्हणताय म्हजें मासूम सवाल.

तुवें गलफाक वेची आलोचन कर्ताना, म्हजेविशीं चिंतलेंय? जो अनिकी चड गंभीर जालें.

हांव हांगा पांच दीस मात्र. वेच्या पयलें म्हजें मोबैल नंबर दितां. साध्य तर संपर्क दवर हांव चडीत उलवंक मन नासतां थंय थावन निकळ्ळों.

पांच दीस खिणांनी पाशार जाल्ले. आखरेच्या दिसा हांव आनी जो निमाणे पावटीं भेटल्यांव. पूण ह्या पावटीं मालांत न्हय... क्रीम पारलरांत. त्या दिसा आमी जायतें उलयल्यांव. कुटमाक सांबाळुंक आपूण सैपरस कामाक भायर सरल्यां, एजेंटा मुखांत्र पांच लाक दीवन वेचें. एक वर्सान रीण फारीक कऱ्येत आनी चार वर्सां कामरिल्लें तरी जोडून उरव्येत म्हण ताणें सांगलें.

आखरेक...

तुका केदिंच विस्रोंचो ना. म्हज्या काळजांत तुजे तसल्ये इश्टिणेक सदांच जागो आसतलो हांवें जो-चो हात घट्ट धरलो. तें कितेंच उलयलें ना. आमी एकामेकाक आदेवस मागलो.

गलफांत म्हजे दीस बरयान पाशार जावन आसल्ले. काम इल्लें कषटांचें तरी, बरो सांबाळ म्हणताना हांव खूश आसल्लों. पूण काम आनी राटावळीं मधें हांवें जो-क विसोन सोडुंक नातल्लें... विसोंक जायना तितलें तें म्हज्या काळजाक लागशिलें जाल्लें. तें सैपरस पावलां वा ना म्हळ्ळें म्हाका कळीत नातल्लें... पूण दिसाक उण्या पांच पावटीं ताचें नांव म्हाकाच कळीत नातल्लेपरीं म्हज्या ओंठार खेळतालें. जो म्हाका कोल करीत वा मेसेज करीत म्हळ्ळो भर्वसो नातल्लो तरी, हांव आशेवन रावलों... कित्याक हांव ताच्या मोगार पडल्लों! गांवांत आस्ताना सांगोंक धयर नातल्लें, हांगा आयिल्ल्या उपरांत सांग्यां म्हळ्यार जो-चें मोबैल नंबर नातल्लें. सैपरस वेतच तें एक स्मार्टफोन घेता म्हळ्ळो भर्वसो म्हाका आसल्लो.

दोन महिन्यां उपरांत म्हज्या वाटस्यापाक एक मेसेज आयली... जो-ची मेसेज! हाचे खातीर हांव दोन महिन्यां थावन राकोन आसल्लों. हांवें वेळ विभाडिनासतां जो-क कोल केलो आनी ताचेलागीं उलयलों. दोन महिने म्हणताना... म्हाका जायतें उलवंक आसल्लें. म्हजे प्रास चडीत जो उलयलें... आमी ड्यूटेर आसांव म्हळ्ळेंय विसोन एक वोर उलयल्यांव...

जोस्ना, तुजो मसत उगडास येता. तुजेसंगीं खर्चिल्ले दीस पत्यांन येनांत म्हण चिंतून बेजार जाता हांवें पयिल्ले पावटीं लिपयललो काळजाचो घूट भायर घालो.

तुंयी हांगा सैपरस ये. सांगाता काम कऱ्येत. जोस्मान सलहा दिली.

तुंच हांगा ये. तुजो उगडास काडन बसच्या बदलाक हांगा सांगाताच राव्यां हांवें सांगताना जो हासलें.

हांव तुका मसत मीस कर्ता. सांगाता आस्ताना तुजें मोल कळ्ळेंना. तुजीं उत्रां, तुज्यो पोक्री हासो...

मीस यू जोस्ना म्हजीं दांबून दवरल्लीं भोगणां, इड्यांतल्यान भायर येतालीं.

मीस यू टू जो-न म्हाका निराशी केलोना. हांव अजापलों. हांवें चडीत धयर घेतलें...

लव यू जो चार वर्सांची इषटागत मोगांत बदलुंक पळेताना...

लव यू टू जोस्मान सांगात दिलो...

दोगांयचीं काळजाचीं भोगणां सांगाता मेळ्ळीं...

१३ जनेर २०१२

जो आनी हांवें काळजांतलो मोग पयले पावटीं उत्रांनी व्यक्त केल्लो दीस... व्हय पयले पावटीं...

तीन वर्सां थावन आपूण तुज्या मोगार आसल्लीं म्हण जोस्मान घूट उगडताना...

कित्याक लिपयलेंय? हांवें शेर्मेवन सवाल केलें.

म्हजो मोग नीज तर, तूं म्हाका मेळतलोय म्हळ्ळो भर्वसो आसल्लो!

उपरांतले दीस, महिने आनी वर्सां... पाशार जाल्लिंच कळ्ळिंनांत. आमी दोगांय पर्गांवांत घोळोन आसल्ल्यांव... पयस आसोन आमच्या मोग जोगासाणेन सांबाळन, तो वाडवन आसल्ल्यांव.

हाचे मधें आमी थोड्या सगिंती सोडदोड करिजे पडलें. मोग जिवो दवरुंक आनी तो लग्नांत थीर करुंक जो-न ताचो सांजेचो वेळ म्हज्या कोलां खातीर नमियार्न दवरलो... आनी हांव जो-च्या थोड्या शर्तांक खाल जालों. हीं शर्तां म्हारग पडतलीं म्हळ्ळ्याची कुसकूट जाण्वाय त्या वेळार म्हजेथंय ना जाली...

कुटमाची परिगत सुधार्ता पऱ्यांत आनी भांवडां बरया फुडाराक पावता पऱ्यांत आमी असोच मोग मुकारून व्हांवो. तवळ पऱ्यांत तुवें म्हजे खातीर राकाजे. पांच वर्सांनी हांव गांवाक पाटीं वेतां. तवळ

पण्यांत आमी एकामेकाक चुकोनयी भेट दीवंक ना. ना जाल्यार काजार जाव्यां म्हण तूं आम्सोर्ताय... तूं मनीसच आम्सोरी... राकोन रावल्ल्यांत मेळची मजाच वेगळी. पांच वर्सांनी हांवें म्हज्या कुटुमाक आनी भांवडांक सांबाळुंक आसा. आमी मोगार पडल्ल्या उपरांत आमची पयली भेट पांच वर्सां उपरांत. त्याच दीस सयरीक घट कर्ची आनी एकच महिन्यांनी काजार... कुटुमा खातीर आपलो संतोस, आपली जीण आनी मोग पांच वर्सांक त्याग करुंक जो तयार जाल्लें... आनी ताचे खातीर हांव. त्या दिसा म्हाका ताचेर आसचो मोग आनी अभिमान दोडतो जाल्लो.

पांच वर्सां... फकत मोगार आसोन एकामेकाक मेळानासतां पाशार करुंक सलीस न्हय! पूण मोगा खातीर आनी जो-ची सपणां जारी करुंक तें अनिवाच्य आसल्लें. पांच वर्सांनी आमी एकामेका मेळचे संदर्भ चुकले... न्हय, ते आमीच चुकयले. हांवें रजेर गांवाक वेताना, जो सैपरस आस्तालें. ताणें रजेर वेताना, हांव गलफांत. कांय केन्नां शर्त मोडून, जो गांवाक वेताना हांवेंयी वचाजे म्हण जब्बोर आशा भोगल्ली आसा... मंगू, एदोळ राकलाय, आनी थोडो तेंप राकरे चेड्या. संसार वोमतो उदारो जायना. भयणिंचें आनिकी शिकोन जावंक ना जो म्हाका जागवणी दितालें.

साडेचार वर्सांनी जो-न परत विनती केली. भावाक काम मेळोंक ना... घर पडोंक जालां... भयणिंचें शिकोन जावंक ना. आनी दोन वर्सां काम कर्ता. म्हजे खातीर प्लीस राक... हांव नाखुशेन ओपलों. दोन वचोन चार जाताना... नोव वर्सां पाशार जाल्लीं.

म्हज्या काजाराच्या खर्चाक आनी जिविताच्ये भद्रतेक... निमाणें एक वरस, प्लीस... पांच वर्सां धा वर्सांक पावलीं. 'एके चलिये खातीर इतलेंय राकचें... धा वर्सांची लांब आवदी... तवळ पण्यांत एकामेकाक मेळोंक ना... कसलें पिशें शर्त!' धा वर्सां म्हणताना, म्हजी प्राय पंतीसांक उत्रोन मुकार गेल्ली. घर्च्याक कितें जाप दीव. कितेंय जांव, इतली वर्सां राकलां, आनी थोडो तेंप. आमची 'पयली भेट' सुमधूर कर्च्याक हांवेंयी त्याग केलो. रजेर वेताना घरा काजार जावंक वत्ताय कर्तालीं. पूण सत लिपवन हांव चुकारी मार्तालीं... सगळें म्हज्या ज्यो खातीर... म्हज्या मोगाच्या जो खातीर!

१३ जनेर २०२२

वोरां सांजेचीं स...

आजीक जो आनी म्हज्या मोगाक धा वर्सांची तर्नी प्राय...

थंड वारें व्हाळोन आसल्लें... प्रथवेर काळोक चरोन येतालो... हांव आनिकी जो-क राकोन आसल्लों...

तितल्यार...

पयस थावन चलोन येवचें म्हजें जो दिसलें...

म्हाका जाल्लो संतोस उत्रांनी वर्णुक असाध्य! खुशेन भरोन जोरान बोबाट मारुंक मन जालें तरी, हांव सकलौना... हांव दुकेसत जालों!

गुलोबी रंगाचें फुलांचें शर्ट... काळें प्यांट... काळे शू... हातांत फुलांचो तुरो... वारयाक उबचे केस... धा वर्सां उपरांत म्हजें जो निजायकी सोभीत दिस्तालें... धांवोन वचोन ताका वेंगेंत घेव्यां म्हण भोगलें, पूण हांव ताका राकलों... तेंच धांवोन येवदी म्हळ्ळ्ये आशेन...

खिणांनी तें हांव आसल्लेथंय येवन रावलें... हांवें भोव लागशिल्ल्यान ताका पळेलें... आपड्यां म्हण भोगलें तरी, म्हज्यान ते साध्य नातल्लें...

धा वर्सांनी जो जायतें बदलाल्लें... शिर्पुटो जीव भरोन आयिल्लो... केस थंय हांगा धवे जाल्ले... वदनार प्रायेची रुज्वात दाकंवचीं खतां उदेल्लीं... पूण ताची सोभाय चडल्ली... कुटमाच्यो सक्कड जवाब्दारयो संपयिल्ली तृप्ती ताच्या वदनार उटोन दिस्ताली... पूण ताच्या तोंडार हासो नातल्ल्यो...

जो उमाळून येवचीं दुकां तडवुंक जायनासतां... ल्हान भुर्ग्यांबरी उसकेवन उसकेवन रडलें... आपूण उत्पे सुवातेर आसां म्हळें सयत विस्रोन तें रडलें... वेगळाचाराचीं दुकां तीं... फकत धा वर्सांचीं न्हय... शाश्वत वेगळाचाराचीं!

हांव गांवाक पाटीं येतां. तवळ पन्यांत आमी एकामेकाक भेट दीवंक ना. ना जाल्यार काजार जाव्यां म्हण तूं आमसोर्ताय... तूं मनीसच आमसोरी... जो-न धा वर्सां आदीं सांगल्लीं उत्रां म्हाका उगडासाक आयलीं.

व्हय हांव आमसोरलों... निजायकी आमसोरलों... धा वर्सां संपचे आदीं आमसोरलों... पयली भेट घडोन येवच्या थोड्याच दिसा आदीं आमसोरलों... म्हजे खातीर धा वर्सां राकोन, म्हाकाय राकाशें करून, म्हजे खातीर गांवाक येवच्या जो-क मेळचे आदीं हांव आमसोरलों... देकून आज जो दुकां गळवन आसल्लें. ताच्या दुकाक हांवच जवाब्दार!

हांव दसेंबर दसऱ्या हफत्यांतच गांवाक पावलों... दोन महिन्यांच्ये रजेर. जो जनेर १३ तारिकेर पांवचें आसल्लें... जिवीत दिल्ल्या सैपरसाक विदाय मागोन...

जो तूं दसेंबरांतच ये... हांवें आमसोर दाकयिल्लो.

धा वर्सां राकलाय... आनी एक महिनो राक, आमसोर्नाका जो-न परत तिंच उत्रां उचारल्लीं.

तें म्हज्या भयणिच्या काजाराकयी हाजर जांवचें आसल्लें... म्हजी इषटीण जावन न्हय, आमच्या घचीं मुकली सून आनी वोनी जावन... जो आनी हांवें एदोळच आमच्या धा वर्सांच्या मोगाविशीं घर्च्याक खबर दिल्ली. चडीत राकोंक साध्य नातल्लें...

ताचे आदीं जनेर १७ तारिकेर म्हज्ये भयणिचें काजार चल्लें आसल्लें...

दसेंबर २९ तारिकेर खरार... वोरां बारा जाल्लीं... नवीं सयरीं एदोळच माटवा भायर रावोन आमकां राक्तालीं... तांकां स्वागत करुंक पान-पोड सोधताना... हांव हाडतां म्हळ्ळो दाडू राटावळीं मधें विसरलो... देकून, पान-पोड हाडुंक हांवच बैक घेवन धांवलों... आमसोरान... नव्या सयऱ्यांक चडीत राकोंक मन नासतां...

जो-चीं उत्रां विस्रोन सोडन हांव आमसोरलों... बलायिपादेलागीं हेंवे उत्रल्यार शांतिसागर होटला बगलेन भय्याचें पान स्टाल आसा... हांवें स्टालाचेर दीषट घाली... मंगळूर थावन उडुपीक येवचें एक्सप्रेस बस कशें आयलें कळ्ळेंना... भोवश्या तो द्रैवरयी म्हजेबरीच आमसोरार आसल्लो... सगळें खिणांनी घडोन गेल्लें...

काळोक जाल्लो तरी, जो-चें मुखामळ म्हाका सारकें दिस्तालें... तें दिंबियांनी पडोन म्हज्या फोंडाचेर तकली दवर्न हाकबोब मारुन रडतालें... ताच्या दोळ्यांतलीं थेंबे थेंबे दुकां म्हज्या फोंडाचेर पडोन आसल्लीं...

ताणें हातांतलो फुलां तुरो म्हज्या फोंडाचेर दवरलो... म्हज्या फोंडाचो उमो घेतलो...

ही आमची मोगाची पयली भेट... हाचे खातीर हांव कितलों आशेल्लों... आमी दोगांयनी मोग फळाभरीत करुंक केल्लो त्याग, साक्रिफीस... चिंताना दूक भोगलें. पूण हांव रडोंक सकलोंना!

धा वर्सां उपरांत अर्धे वोर आमी एकामेकाच्या सांगात्पणांत खर्चिलीं... उपरांत... हेर वाट नासतां व्हाळच्या वारयासंगीं मेळोन हांवें जो-चे केस मोगान पोशेले... ताच्या गालार मोगाचो उमो दिलो... पूण ताका तें कळ्ळेंना... तें म्हाका पळेवंक आनी आपडुंक सकलेंना...

थोड्या वेळान सिमेसत्रिच्ये गेटिलागीं रावल्ल्या जो-च्या भावान फोंडालागीं येवन जो-क उकलन उटयलो... म्हज्या फोंडाचेर एक दीषट घालन दुकां पुसित्त जो पाटीं वचोंक भाराधीक मेटां काडिलागलें...

ताचीं मेटां म्हजे थावन पयस पयस जाताना... म्हाकाय जोरान रड्यां म्हण भोगलें तरी, हांव खरेंच सकलोंना... कसलो निर्भागी हांव!

धा वर्सां उपरांतली आमची मोगाभरीत 'पयली भेट' आनी भोवश्या, आमची निमाणी भेट, संपल्ली!

माद्रिची धूव

मे ऐ कम ईन सिस्टर?

सिस्टरिची दीषट दारालागीं उबें आसल्ल्ये ते चलियेचेर खंचली.

कम ईन. ती चली भितर रिगली.

बस बा.

थांक्यू सिस्टर चली सिस्टरीक हासो पाटवन कदेलाचेर बसली.

सिस्टर हांव शैनी. हांव काल तुमचेलागीं फोनार उलयिल्लीं चल्येन आपणाची वळक सांगली.

ओह शैनी मिनेजस, म्हाका आतां वळक मेळ्ळी बा एदोळ परयांत गंभीर आसल्लें सिस्टरिचें वदन सवकास हास्यांत बदलोन फुल्लोक लागलें.

तुज्यो सर्टिफिकेटस हाडल्याय? शैनीन आपणाचे हातीं आसल्लें फायल सिस्टरिचे मुकार वोड्डायलें. सिस्टरिन फायल उतें करन तांतल्यो सर्टिफिकेटस आनी मार्क्स कार्डस पळेवंक सुरू कर्ताना, शैनिच्या काळजा कोनश्यार एके रितिची कावजेणी धोसुंक लागली.

‘जर सिस्टर म्हाका काम दीना जायत तर? ना तशें जांवचें ना. म्हजे मार्क्स बरे आसात. वयल्यान हांव हेच फीरगजेचीं. हांगासर एके टिचेरिची गरज आसा जाल्ल्यान हें काम म्हाका खंडीत लाबतलें’ शैनीन आपणाकच भुजयलें.

वेरी गूड शैनी. तुजे मार्क्स बरे आसात. तुका बरी अन्हता आसा सिस्टरिन फायल धांपून मेजा वयर दवरलें.

काल तुवें फोन केल्या उपरांत तुजेविशीं हांव कोंवेंतांतल्या सिस्टरां लागीं उलयलीं. हांवें हांगासर पावोन फकत दोन हफ्ते जाले. म्हाका हांगासर कोणायची वळक ना. सांगल्लेबरी तूं सिस्टर सेलिनाची धूव म्हण हांवें आयकालें. सिस्टरिचें निमाणें वाक्य आयकोन शैनीक तळमाट्याक बळान मारल्लेपरीं भोगलें.

‘गजाल हिच्या काना परयांत पावल्या!’ शैनिचें वदन लजेन आनी रागान बावोन गेलें. ‘काम दितल्या तुका म्हज्या कुटमाविशीं खंत कित्याक?’ सिस्टरिक शीदा विचारान सोड्यां म्हण भोगलें तरी, शैनी मोनं उरलें.

तुजी आवय सेलीन बरें भुर्गे. आमच्याच मेळांत माद्र जावन आसल्लें. म्हजे प्रास तीन वर्सांक ल्हान. भारी हुशार आनी तालेंतवंत. ताची सामर्थी पळेवन ‘मुकार एक दीस तूं आमच्या मेळाची प्रोविनशियल जाताय’ म्हण आमी ताका चिडांवचें आसल्लें. तसल्या भुर्गाक कितें जालें म्हण हांव नेणां. मोगार पडलें आनी भेस सोडन चलतच रावलें. काजार जावनयी ताका कांय सूख मेळ्ळेंना. चारच वर्सांनी विधव जालें. सो स्याड...! ताचे उपरांत हांवें ताका पळयिल्लें ना. काल तुजेविशीं उलयताना सेलीन हांगा आसा आनी तूं ताची धूव म्हण आमच्या सिस्टरांनी सांगतानाच म्हाका कळीत जालें. कशें आसा सेलीन? एक पावटीं म्हाका मेळोंक सांग बा. जावन गेल्लें चिंतून आनी उलवन फायदो ना पळे सिस्टरिन शैनी मुकार ताच्ये आवयची चरित्रा सोडयली.

‘उलंवचें सक्कड उलवन निमाणें एक पूर्ण विराम घालता’ शैनीक ही सिस्टर मातशें ‘अधीक प्रसंगी’सिस्टर म्हण भोगुंक लागलें. ‘असल्या लांब जिबेच्यांक कित्याक तरी इसकोलांत मुखेलमेसत्रीण जावन नेमतात?’ शैनिची तकली तापोन आसल्ली.

तुका काम दीजे म्हण आमचीं सिस्टरां काल थावन म्हजेर दबाव घालन आसात. ह...ह...ह... सिस्टर व्हडल्यान हासोंक लागली.

‘तिच्या हास्यांचो मतलाब आपणाक चिडांवचो आनी हल्क कर्चो’ शैनिचे सोसणिकायेची गड तुटोंक लागली.

आमच्या इसकोलांत भुर्गाचो संको चडोन आसा देकून एके टीचेरिची गर्ज आसा. तुजी आवय आमच्याच मेळाची सांदो जावन आसल्ली म्हणताना...

सिस्टर शैनी मधेंच उलयलें.

म्हजे मार्क्स आनी अन्हता पळेवन म्हाका काम दिया. म्हजे आवय खातीर म्हाका काम दीनाकात एदोळ परयांत दांबून दवरल्लो राग काट तुटोन शैनिच्या उत्रांनी भायर आयलो. शैनीक राग आयला

म्हळें सत समजोंक सिस्टरीक चड वेळ लागलो ना. शैनिचीं उत्रां सिस्टरीक आढूक लागताना, तिचें वदन मातशें सावळेंलें. थोडो वेळ थंयसर मावनपण राज करुंक लागलें.

पळेबा शैनी सिस्टरीन मावन मोडलें. हांगा निजायकी टीचरिची गर्ज आसा वा ना म्हळें म्हाका पयलें तज्वीज कर्न पळेवंक आसा. तशें जाल्ल्यान तुका आतां तक्षण कामाक घेवचें चिक्कें कषट. तशें म्हण हांव तुका निरास करुंकयी आशेना. आमच्ये एके टीचरीक चार महिन्यां उपरांत काजार आसा म्हण हांवें आयकालां. जर ती राजिनामो दीत तर, हांव तुका हांगासर कामाक घेतां. बेजार पावनाका बा सिस्टरीन फायल शैनिचे हातीं पाटीं दिलें.

‘एदोळ परयांत काम दितां म्हळेंबरी उलयिल्ले सिस्टरिचो जिनेस इतले वेगीं बदल्लो!?’ दोळ्यांत भरोन येवचीं दुकां तडवुंक सकानासतां शैनी कदेली वयलें उटलें.

थांक्यू सिस्टर पाटीं घुंवोन सयत पळेनासतां शैनी दफतराथावन भायर आयलें. एके वाटेन काम मेळ्ळें ना म्हळी बेजाराय तर, दुस्रे वाटेन असल्या ‘अधीक प्रसंगी’ सिस्टरिच्या हाता सकयल काम कर्चें चुकलें म्हळें समाधान!

‘छे, कसली नालिसाय. म्हजे आवयक लागोन हांवें हरेका जाग्यार अक्मान आनी अवमन्याद भोगुंक पडता’ शैनीक आवयचेर कठीण राग आयलो.

‘माद्रिची धूव...! लोकाचे नद्रेन हांव आजून माद्रिची धूव. म्हजी आवय आज माद्र न्हय तरी, हांव आजून माद्रिची धूव...!’

अळेगो सायबीण आयली. माद्रिच्ये धुवेचे शेले पळयागो शैनीक पळेवन ताच्या सांगात्यांनी तुकलायताना, ताका तांच्या उत्रांचो मतलाब कळानातल्लो. ‘हांव चडावत माद्रीं सांगाता केदळाय भोंवोन आसतां देकून हांकां मोसोर’ शैनीन तांच्या उत्रांक गण्णे केलेंना. पूण इसकोलांत, फिर्जेंत, चार जणां मधें ‘माद्रिची धूव’ म्हळ्ळीं हिणसुंचीं उत्रां परत परत कानांक आपटाताना, ताच्ये मतिंत सवालांचो पुंजोच उबो जाल्लो.

माम्मी, म्हज्यो इषटिण्यो म्हाका ‘माद्रिची धूव’ म्हण तुकलायतात शैनीन पयले पावटीं आपणाची बेजाराय आवय लागीं उचारल्ली.

मुनी तुवें इसकोलाक वेचें शिकोंक. तीं कितेंय म्हणोंदी. तूं बरें कर्न शीक पुता. हाचे उपरांत तीं तुका धोसतीत तर, म्हाका सांग. हांवच खूद इसकोलाक येवन हेडमेसत्रिणेलागीं उलयतां सेलिनान धुवेक भुजयिल्लें. आवयच्ये पासळेंत शैनीक सरव बेजाराय विस्त्रोन गेल्ली.

हैसकूलाचें शिकप संपोन पियुसीक भतीं जाल्ल्या उपरांत सयत इषटिण्यांचो तमासो रावना जाताना, शैनी निजायकी उचांबळ जाल्लें.

माद्रिची धूव म्हण तुमी म्हाका वोलावंक हांव कांय माद्रीक जल्मोंक ना. घोड्या, म्हज्या रगळ्यांक येशी तर जाग्रूत शैनीन पयले पावटीं एके इषटिणेक झडतेक घेवंक धयर घेतल्लें.

माद्रिचे धुवेक तशें आपयनासतां आनी कितें पाद्रिची धूव म्हण आपयजेगी? कोंवेंतांत माद्र आसल्ली तुजी आवय, भेस सांडून कोयर मेसत्रिलागीं काजार जाल्लें आमकां कळीत ना म्हण चिंताय? म्हजो गळो कित्याक चिर्दिताय? तूं जल्मोन तीन वर्सांनी तुजो ड्याडी सरलो म्हण हांवें घरा उलंवचें आयकालां.

म्हजी गजाल सोड. ही गजाल सगळ्या गांवाक कळीत आसा. म्हजेर चिडल्यार पावना, धयर आसल्यार तुजे आवयलागीं विचारन पळे इषटिणेन एकाच उस्वासान मिसतेर उगडापो करताना, शैनी सगळेंच गळोन गेल्लें. त्या दिसाची क्लास आकेर जांवचे आदिंच आपणाचें ब्याग घेवन तें घरा पावल्लें.

माम्मी तूं माद्र जावन आसललीय? ड्याडिचेर मोगार पडोन भेस सांडून काजार जाल्ली गजाल नीजगी? अवचीत आपणा मुकार उबें रावल्लें सवाल आयकोन सेलिनाक आपूण उबीं आसा ती धर्ती कोसळोन आसा म्हळ्ळेपरीं भोगल्लें.

शैनी तो विषय आतां कित्याक? सेलिनान शैनिच्या सवालाथावन निस्सोंचें प्रेतन केलें.

माम्मी ही गजाल म्हजेथावन कित्याक लिपयलीय? तुका अशें करुंक लज दिसली ना? अशें मन्याद नासतां जियेंवचे प्रास तुका मन्येतें न्हय?

‘पट! पट!’ एका पाटल्यान एक थापड शैनिच्या कान्सुलार पडोन आसल्लें. आपणाचे हात वोळता परयांत सेलिनान शैनीक मारलें. पाटल्या सत्रा वरसांनी एकच एक पावटीं सेलिनान शैनिचेर हात उबारल्लो ना! दूक तडवुंक सकानासतां सेलीन कुडाक वचोन बेड्डार निदोन रडोंक लागलें. हेणें मारांची दूक सोसुंक जायनासतां शैनी चवकेंत धर्णिचेर लोळोन जोरान रडोन आसल्लें. दोगांय कितलो वेळ रडलीं म्हळ्ळें तांकांच कळीत! ती रात... जेवण आनी नीद नासतां पाशार जाल्ली.

‘माद्रिची धूव’ एक बिल्लो जावन समाजेन शैनिचेर थापाना, शैनी काळजा भितर रडतालें. ताच्या दुकांची गुंडाय, ताचें असकत रडणें लोकाच्या कानांक नाटवानातल्लें. लोका जिबो पाटल्यान आनी थोडे पावटीं शैनिच्या मुकारच हुळुळताल्यो... दीस उबोनच आसल्ले. हाचे मधें शैनीन आपणाचें बी.एड शिकप संपयिल्लें.

सायमन बायक अवघडान अंतर्ताना, शैनी तीन वर्सांचें बाळ. ब्यांकांत काम आसल्ल्यान सायमनान ताचेंच म्हळ्ळें घर बांदल्लें तरी, रिणाचें वोजेंयी तितलेंच आसल्लें. सायमनाच्या मर्णावरवीं सेलिनाच्या जिवितांत अंधकार फांकल्लो. सायमन आनी सेलिनाच्या कुटमाच्यांनी तांकां सांडल्लें. सेलिनाच्ये जिण्येचो दिगोच कोसळोन पडलो. संतोसभरीत कुटमा जिणी जियेंवचें तें सपण रेंवेर बांदल्ल्या घराबरी कोसळोन पडल्लें. सायमनान काम करच्या ब्यांकाथावन थोडी कुमोक मेळल्ली तरी, तो ऐवज रीण फारीक करुंकच खर्चोन गेल्लो. एलऐसी थावन थोडो ऐवज मेळल्लो तरी, हेल्मेट घालिनातल्ल्याक चडीत अवघड विमो मेळोंक नातल्लो. वसतेक घर आसल्लें तरी, खर्चाक पयशे नातल्ले. सायमनाविणें जियेंवचे प्रास मर्चें बरें म्हळ्ळी वोडणी तवळ तवळ येताली तरी, सेलिनान जियेजे आसल्लें... फकत नेणत्या भुर्यां शैनिखातीर! ब्यांकान बिर्मतिच्या आधाराचेर सेलिनाक ब्यांकांत गुमासतिणिचें काम दिल्ल्यान खर्चाक एक आसो लाबल्लो.

सेलिनाच्या दोळ्यां मुकार आसल्लें फकत एक सपण... शैनिचो बरो फुडार. बापय नातल्लें भुर्गें तरी, कसलेंच उणेपण जायनातल्लेबरी सेलिनान शैनीक वाडयलें. पूण जिण्येवाट तितले सलीसायेची नातल्ली. ‘माद्र आसल्लें काजार जालें. हाच्या हंकारान देवाचो शिराप सायमनाचेर भेजलो. इतलें सर्व जावनयी आजून नाक दाकवन गांवार भोंवता, लज मन्याद नातल्लें!’ लोकाच्यो जिबो सेलिनाच्या दोळ्यांनी दुकां हाडयताल्यो. पूण शैनीक ह्येविशीं कितेंच कळीत जायनाये म्हळ्ळ्या चिंतनांनी सेलीन

सर्व दूक काळजांत जिरवन दीस लोटतालें. आर्विल्या दिसांनी सेलिनाक असलीं हिणसुंचीं उत्रां सदांचीं जाल्यांत. लोकाकयी सेलिनाच्ये पाटले जिणियेची विसर पडल्या म्हळ्ळी गजाल सेलिनाक दादोसकाय दिता.

पूण आतां... अवचीत आपणाच्ये जिण्येचो घूट शैनीक कळताना सेलीन परत कुसकाल्लें. लोकाच्या जिबेची पर्वा करिनातल्लें सेलीन, आपणाच्ये धुवेक फूड करुंक तांक नातल्ले तितलें असकत जाल्लें! घूट उगडापो जाल्ल्या उपरांतले दीस निजायकी कळवळ्यांचे जाल्ले.

इंटरव्यूवाक गेल्लें शैनी खंतीषट वदन घेवन कुडा भितर रिगताना, सेलिनान ताचो पाटलाव केलो.

कितें जालें पुता, सिस्टर कितें म्हणाली? सेलिनान खाट्येर निदोन दुकां गळवन आसल्ल्या शैनीच्या केसांचेर हळू आपणाचो हात चरयलो.

आपडनाका म्हाका... भायर वच. म्हाका म्हजे इतल्याक सोड सेलिनान आपणाचो हात पार्टी वोडलो.

इसकोलांत शैनी मिनेजसाक काम ना कंय. थंय माद्रिची धूव शैनीक मात्र काम आसा कंय इसकोलांत कितें घडलां आस्येत म्हळ्ळ्याचो थोडो हिशारो सेलिनाक मेळ्ळो. कांय तरी उलव्यां म्हण भोगलें तरी सेलिनाची जीब सुटली ना.

माम्मी तुवें अशें कित्याक केलेंय? तुज्या भोगणांचेर तुका नियंत्रण नातल्लें तर, कोवेंताक कित्याक गेल्लीय? मोगार पडोन काजार जावन एक चूक केल्ली पावनातल्ल्याक, म्हाका जल्म दीवन आन्येक व्हड गुन्यांव आधारलोय. कित्याक तरी म्हाका जल्म दिलोय? तुज्ये चुकीक लागोन हांव सगळे म्हजे जिण्येंत कषट सोसून आयल्यां आनी आतांय सोसूनच आसां. हाचेववीं तुका संतोस मेळता? आज लोकाचे नद्रेन हांव शैनी मिनेजस न्हय; आज लोक म्हाका फकत एकच नांवान वळकाता... 'माद्रिची धूव' ... ऐ हेत यू माम्मी, हांव तुका कांटाळतां... व्हड ताळ्यान बोबाटून शैनी जोरान रडोंक लागलें.

'एदोळ गांवचो लोक म्हाका कांटाळतालो. आज म्हजी धूवच म्हाका कांटाळता!' थंयसर चडीत वेळ रावोंक मन नासतां, सेलीन दोळ्यांतलीं दुकां पुसून भायर आयलें. कित्याक म्हाका जल्म दिलोय? आपणाच्या आवयपणाक हेडांवचें सवाल काळजाक भालियेपरीं तोसना, सेलीन कुजनाक वचोन गळगळ्यां रडोंक लागलें. 'जर आज सायमन जिवंत आसल्लो तर, शैनीन इतलो अक्मान सोसची गर्ज नातल्ली... हांव कित्याक तरी चुकोन पडलीं?' सेलिनाक भुजवन ताचीं दुकां पुसतेलीं थंयसर कोणच नातल्लीं!

त्या दिसा सेलिनाचें घर परत मर्णाचें घर जाल्लें...!

आज सकाळीं उटोन भायर गेल्लें शैनी, इक्रा वोरारशें पार्टी घरा पावलें. 'खंय गेल्लेंय' म्हण विचारयां म्हण भोगलें तरी, सेलिनाची जीब सुटली ना. दोनपारां जेवणा वेळार दोगांय मधें उलवणें चल्लें ना.

माम्मी प्लेट धुवंक उटोन वेताना धुवेन उलो केल्लें आयकोन सेलीन पार्टी घुवलें.

हांव कोवेंताक वेतां. ह्या करकट्या वोताक धुवेक भायर धाडुंक सेलिनाक मन जालें ना.

आतां वोट कठीण आसा. सांजेर वच पुता सेलिनान मोवाळ्याय दाकयली.

माम्मी, हांवें कोर्वेताक वचोन पाटीं येतां म्हळ्ळें न्हय, हांव माद्र जावंक कोर्वेताक वेतां एदोळच दख्या पाटल्यान दखो सोसून लाचार जाल्ल्या सेलिनाक परत आन्येक दखो! शैनिचीं काळीज कडवचीं उत्रां आयकोन सेलिनाचे दोळे वोले जाले.

माद्र जावंक...? सेलीन उत्रां सुटनासतां थोडो वेळ मावन रावलें.

एदोळ परयांत तुवें तुका माद्र जावंक मन आसचेविशीं केदनांय म्हजेलागीं सांगल्लें ना. ह्या वर्सा न्हय तर, येवच्या वर्सा पुणी काम मेळतेलें. रागान तुवें घेवचो निर्धार चुकिचो म्हळ्ळें तुका आतां समजोचें ना. कित्याक पुता हो अवचीत निर्धार? सेलिनाच्या उत्रांनी चेतावणी आसल्ली.

माम्मी तुवें घर सांडून कोर्वेताक वेताना वा उपरांत कोर्वेत सोडन ड्याडिलागीं काजार जाताना, तुजो निर्धार सार्को आसल्लो? शैनिचीं उत्रां तिरा सार्कीं काळजाक तोसना सेलीन एक खीण घुस्पडलें.

त्या निर्धारांक लागोन हांव आजून दुकां गळवन आसां सेलिनाची जाप स्पष्ट आसल्ली.

पूण म्हज्या निर्धारांत हांव अखंड आसां माम्मी.

तूं म्हाका सोडन वेशीं तर, म्हाका कोण आसात पुता? हें घर तुजेंच न्हय? कित्याक माम्मिलागीं असोयी जिद्द?

माम्मी हो जिद्द न्हय; हांवें सारकें चिंतून घेतल्लो निर्धार.

पूण तुका बरें शिकप आसा. तूं दवडोन आसाय पुता. एक वर्स राकोन उपरांत तुवें निर्धार घेव्येत. कित्याक अवचीत तुका माद्र जावची आशा? सेलीन शैनीक समजोंक आशेतलें.

माम्मी... जिणभर हांव माद्रिची धूव जावन जियेलीं. हांव माद्र जालीं तर, तुका लागोन हांवें भोगल्लो अक्मान पुसून वेतलो... लोकाच्यो हुळवुळच्यो जिबो सासणाक बंद पडतेल्यो. जें कितें तुवें होगडायलांय, तें हांव परत जोडुंक आशेतां!

‘एदोळ परयांत पाटीं जाप दीनातल्लें शैनी आज अशें उलवंक खंय थावन शिकलें?’ सेलिनाची मत पिसांतूर जावन येताली.

माद्र जावन जियेवचें तुवें चिंतल्ले तितलें सलीस ना पुता.

हांव जाणा माम्मी. तुका हाचो बरो अनभोग आसा म्हळ्ळेंय म्हाका कळीत आसा. जर एक माद्र आपणाच्ये स्वखुशेन तिचो भेस सांडून काजार जाल्या उपरांतयी तिचें धूव ‘माद्रिची धूव’ जावन उर्ता तर, तेच माद्रिच्ये धुवेन ‘माद्र’ कित्याक जायनाये? शैनिची जाप झगलाण्याबरी सेलिनाच्या तळमाट्याक मारल्ली. आतांच्ये स्थितेर शैनीक समजवंक साध्य ना म्हळ्ळें सत कळीत जाताना, चडीत वाद मकारून व्हरुंक मन नासतां सेलीन कुजना भितर रिगलें.

म्हज्या भांगारा... लोकाथावन तुवें पळापळ घेतल्यारयी, मतिंतलें पळापळ घेवंक तुज्यान साध्य ना. म्हजेवचीं जाल्ले चुकिखातीर म्हाका पश्चात्ताप आसा. म्हाका लागोन तुका अक्मान सोसचें पडलें. ह्या विश्यांत म्हाकाय बेजाराय आनी चुर्चुर आसात पुता. म्हज्ये चुकिची सजा हांवें सगळे म्हजे जिण्येंत भोगल्या आनी अजून भोगून आसां. परत म्हजी जीण अंधकाराची करिनाका. ही दूक म्हज्यान सोसुंक जावची ना. हात जोडून मागतां पुता... उमाळोन येवचीं दुकां तडवुंक जायनासतां सेलीन कुजनाथावनच रडोन शीदा आपल्या कुडा भितर गेलें. शैनीन हात धुवन सेलिनाचो पाटलाव केलो. सेलिनान पाटीं घुवोन पळेलें... शैनीक घट आरावन धरलें.

माम्मी... हांवें एदोळच सी। वीणालागीं उलवन जालां. म्हज्या निर्धारक तुजी पर्वणगी आसा म्हण हांवें तिका सांगलां. येंवच्या आयतारा म्हाका आपोवन व्हरंक तिणें इक्रा वोरार घरा येतां म्हण कळयलां. प्लीस माम्मी... म्हाका म्हज्ये वाटेर मुकार वचुंक सोड शैनी आवयच्ये वेंगेंत आनिची कड बळान घुसलें. सेलिनाचें रडणें थांबलें ना... कितलेश्या वर्सां उपरांत शैनी सेलिनाच्ये वेंगेंत आसल्लें!

पाटल्या दोन दिसांथावन सेलिनाचें घर मर्णाच्या घरा सारकें जालां. हे दोन दीस उत्राविणें पाशार जाल्ले. शैनिची कोवेंताक वेची तयाराय जावनच आसल्ली. ताचीं वसतुरां, गर्जेच्यो वसतू आनी शिकपाच्यो सर्टिफिकेटस एदोळच ब्यागा भितर विशेव घेवन आसल्ल्यो. मात्र जाल्ल्या उपरांत मेळाच्या इसकोलांत टीचर जावन वावर करयेत म्हण सी। वीणान एदोळच शैनीक कळयिल्लें. सायमनाच्या मर्णा उपरांत आज परत सेलिनाची मत जिण्येचे आन्येक कठीण दुकाभरीत घडयेक तयाराय करन आसल्ली. शैनिबरी सेलिनानयी मुकल्ये एक्सुरे जिण्येक तयाराय करुंक आसल्ली. एक्सुर्पण सोसाना जालें तर, सायमनाचो पाटलाव करुंक सेलिनान एदोळच निर्धार केल्लो...

हेणें शैनिची मतयी समाधानाविणें आसल्ली... दोन दिसां थावन आपल्ये जल्म दिल्ल्ये आवयक फूड करुंक ताच्यान जाल्लेंना... हकीगते थावन पयस वेताना, वेगळाचार तितलो सलीसायेचो न्हय म्हण तें जाणा... ताच्ये मतिंत कठीण सवालां धोसून आसल्लीं. 'हांव कित्याक इतलिय जिद्दी जावंक पावल्यां? माम्मीक कित्याक अशेंय दूक दीवन आसां? हांव कांय माम्मिचेर फारिकपण घेवन आसां?' शैनिचें अंतसकर्न विपरीत धोस्तालें. पूण शैनिलागीं आसल्लीं फकत सवालां... जापी न्हय!

आयताराचो दीस उदेल्लो... शैनीन कोवेंताक भर्ती जांवचो दीस... 'माद्रिची धूव' म्हळ्ळो बिल्लो सासणाक काडुंक, कुल्पां काडतेल्यां थावन पयस वचुंक ताणें केल्ल्या निर्धाराचो पयलो दीस... सेलीन काळीज घट कर्न, दूक दांबून दवरुंक प्रेतन करन आसल्लें. दोगांय सकाळिंच्या मिसाक वचोन पाटीं घरा पावल्लीं. आज शैनी सबार तेंपा उपरांत परत आदलेपरिंच सुडसुडीत दिस्तालें. ताणें मिसा उपरांत ताच्या इश्टिण्यांसंगीं संतोसान उलंवचें सेलिनान आडोसाथावन पळयलें.

'कितें जालां ह्या चेडवाक? माम्मिविणें एक घडी जियेवंक सकानातल्लें चेडूं कोवेंतांत कशें जियेतेलें? जिणी म्हळ्यार कांय खेळ म्हण चिंतागाय?' सेलीन मिसतेरांनी रेवडोन गेल्लें.

मिसा उपरांत पाटीं आयिल्लें सेलीन हरशेंचेबरी रांदपाचे तयारायेर पडलें. मधें मधें पेटो घोंकचो आवाज आयकाताना, कांय सी। वीणा पुणी आयलिगाय म्हण कुजनाच्या जनेतांतल्यान तीळन पळेंवचें कामथी ताणें चालू दवरलें. इक्रा वोरार येजे जाल्ली सिस्टर बारा वोरार सयत पावना जाताना, सेलिनाक दुबाव धोसुंक लागलो. पूण शैनी मात्र हे विशीं कांय फिकीर नातल्लेपरीं टिवी पळेंवच्यांत व्यसत आसल्लें. सेलिनाक शैनिचें वर्तन विचित्रशें दिसलें. कितें गजाल म्हण विचारयां म्हण भोगल्यारयी सेलिनाक मन जालें ना. एका वोरार शैनी टिवी बंद कर्न कुजनांत आसल्ल्या सेलिनाच्ये बगलेन उबें जालें.

माम्मी भूक लागता जेव्यांगी?

हूं सेलिनान शीत आनी मासाचें निसतें एके बोश्येंत वाडून शैनीक दिलें. पाटल्या चोवीस वर्सांनी पाळल्ली रिवाज सेलिनान आजयी पाळ्ळी. परत हें भाग केदाळा मेळात म्हळ्ळें सवाल धोस्ताना...

सेलिनाचे दोळे भिजले तरी, शैनीक कळनाशें ताणें चत्राय घेतली. आपणाची बोशी घेवन सेलीन शैनिचे बगलेक बसलें. जेवताना मधें मधें आवयन आपणाच्या मुखामळाचेर चोरयां दीष्ट घाल्चें शैनिच्या गुमानाक आयलें.

कितें जालें माम्मी?

न्हय... कांय ना... सिस्टर एदोळ पावोंक ना तशें... सेलीन नारगोनच उलयलें.

कोण सिस्टर माम्मी? शैनी हातांतली शिता उंडी परत बोश्येंत दवरन आवयक पळेंवच्यार पडलें.

ती सिस्टर... तूं... कोवेंत... आज... सेलिनाची जीब गर्जे प्रास चडच कांसाली.

ओह सी! वीणा विशीं उलवन आसायगी? ती येना माम्मी. म्हाका कोवेंताक भर्ती जावंक खुशी ना म्हण हांवें कालच तिका कळयलां.

सेलिनाक गेल्लो जीव परत पाटीं आयिल्ले तितलो संसोस जाल्लो. सबार तेंपा उपरांत ताचें वदन संतोसान पर्जळोंक लागलें. ताणें एक दीर्घ स्वास घेतलो.

तुवें निर्धार बदलिल्ल्याचें कारण विचान्येत? आतुराय दांबून दवरुंक सकनासतां सेलिनान विचारनच सोडलें.

कारण कांय व्हडलें ना माम्मी. अशेंच... तुका लागोन हांव एदोळ 'माद्रिची धूव' जावन जियेलीं. आतां म्हाका लागोन आन्येक भुर्ग्यां 'माद्रिची धूव' वा 'माद्रिचो पूत' जावन जियेंवचें म्हाका मन ना... तितलेंच. पाटल्या दिसांनी कांयच घडोंक ना म्हळ्ळेबरी शैनीन काडी मोडल्लेबरी उलयताना... सेलिनाच्या दोळ्यां खांचिंनी दुकां थेंबे उदेवन आयले. पूण तीं दुकां संतोसाचीं वा दुकाचीं म्हळ्ळें सत मात्र शैनिचे तन्यें मतीक झळकलें ना!

राकणो अक्तोबर ३०, २०१४

मिषन मंगळूर

पयणारायांच्या गुमानाक..., गाडी संको १२४३२, हज्रत निजामुद्दीन-त्रिवेंड्रम राजधानी एक्सप्रेस, थोड्याच वेळान प्ल्याटफार्म नंबर एक थावन सुटतली...

मंगळूर जंक्शन रैलवे स्टेशनाच्या ध्वनिवर्धकांत तीन भासांनी ही पगटणी जाताना ताच्ये कान चुरूक जाले. हांगा रावल्यार ट्रेयन चुकत म्हळ्ळ्या भियान, एका हातांत च्हायेचें कोप, आन्येका हातांत आपणाचें ब्याग घेवन तो ट्रेयना कुशीन आमसोरीं मेटां काडिलागलो. मुकले तीन दीस रजेचे जाल्ल्यान, मंगळूर थावन केरळ तेवशीन वेच्या लोकाचो व्हड जमोच थंयसर आसल्लो. मुकार आसल्ल्यांक बगलेक लोटून तो आपणाक वाट करन, आपणें पयण कर्च्या कंपार्टमेंटा तेवशीन धांवोंक लागलो. रातिचो वेळ जाल्ल्यान चडावत कंपार्टमेंटांचीं दारां धांपून आसल्लिं. हेर ट्रेयनिंचेर खंच्याय कंपार्टमेंटाक रिगल्यार पावता. उपरांत आपणाच्या कंपार्टमेंटाक पाव्येत. पूण डेल्ली थावन त्रिवेंड्रमाक वेच्या राजधानी ट्रेयनीर अशें करुंक तितलें सलीस न्हय. ही ट्रेयन मंगळूर जंक्शन रैलवे स्टेशनांत फकत धा मिनुटां रावता. लोका जम्या मधें रिगोन आपल्या कंपार्टमेंटा सर्शीन पावजे तर ताका जिवार आयलें.

‘ट्रेयन सुटता पन्यांत दारालागीं रावोन एक हुनोनी च्हा पियेल्यार कशें?’ ह्ये राती ताका च्हा पियेवची गिरांत सुर्वाताना, ताणें एक च्हा घेतल्ली. तो आतां ट्रेयनिच्या दारालागिंच उबो रावलो. धांवच्या आमसोराक च्हायेचें कोप अर्धें खाली जाल्लें. स्टेशनांत उबें आसच्या, घुंवोन भोंवाडे मारून आसच्या, मोद्याने रातीं वा फांट्याच्या ट्रेयनीं खातीर राकोन आसच्या, निदोन आसच्या लोकाचेर दीषट घालित ताणें च्हायेचें कोप खाली केलें.

च्हायेचें कोप भायर उडवंक हात उकलता म्हणताना... चवग धडंग जिवाचे तनटि कंपार्टमेंटा भितर रिगोंक दारा मुकार उबे जाले. ताणें तांकां वाट सोडन दिली. भितर रिगल्ले तनटि कंपार्टमेंटांत आपल्या बसकें तेवशीन वचनासतां आपणालागिंच उबें आसचें पळेवन तो चिक्केशे घुस्पडलो.

‘हातांत ब्याग सयत नासतां हे खंय पयणार भायर सरल्यात?’ मतिंत सवाल उदेलें तरी, तें गर्जेचें सवाल न्हय म्हण ताका भोगलें.

च्हायेचें कोप भायर उडवन, ताणें बोल्सांतलें मोबैल हातांत घेतलें. मैक्रोम्याक्स कंपनीचें क्यान्वास ज्यूस; नवेंच मोडेल. डेल्लिथावन पयण सुरू कर्च्या चार दिसां आदीं ताणें ओनलैनीर तें मोलाक घेतल्लें. सर्व सुविधा आटापचें मोबैल तरी, भोव उण्या मोलाक ताका मेळल्लें. गात्रांत चिक्के व्हड आसोन पळेवंक आकरपीक दिस्तालें. फकत स हजारांक एक उंचले कालेतितें मोबैल मेळताना ताका निजायकी संतोस जाल्लो. मोलांतल्या आंगडिंनी वा भायर रिटेल आंगडिंनी घेतल्लें तर, धा हजारां प्रास उण्याक मेळतें ना. मोबैलाचेर दीषट घुंवडावन ताणें तें बोल्सांत चेपलें. बोल्सांतली पर्सा भायर काडून, च्हायेचे ऊरल्ले सुटे पयशे ताणें पर्सा भितर दवरले. हजारांचे चार-पांच नोट पर्सा भितर सुशोग घेवन आसल्ले. ताणें ताची दीषट त्या तर्नाट्यांचेर खंचयली. ते आपणाकच पळेवन असात म्हळ्ळें ताका नखवी जालें. ताणें तक्षण आपणाची पर्सा बोल्सा भितर चेपली.

होर्नाच्या आवाजासंगीं ट्रेयन सवकास मुकार वचुंक लागली. थंय हांगा रावोन आसल्ले थोडे पयणारी ट्रेयन सुटली म्हण कळतच दर्वडान ट्रेयनी भितर रिगोंक धांवोंक लागले. ‘आमच्या लोकाची सवय हीतो

मती भितर हासलो. ताणें परत त्या तर्नाट्यांचेर चोरयां नदर घाली. ते आजून आपणाकच पळेवन आसात म्हण ताका सुस्तालें.

‘काय हे म्हजो पाटलाव कर्न आसात? ना तर बसकेर बसनासतां हांगासर रावोन आपणाचो पारोत कर्ची गर्ज तरी कसली?’ दुबावाची कीड ताच्ये मती भितर रिगोन जाल्ली. त्या तर्नाट्यां पयकी एकल्याक च्हायेच्या स्टोलालागीं पळेल्लो अस्पष्ट उगडास ताच्ये मतीक खंचताना, तो मात्सो चुरूक जालो. ‘मंगळूर रैलवे स्टेशनांत रातिचें आक्रमण कर्चें चोर आसात.’ डेल्लिथावन भायर सर्ताना ताच्या बोसान सांगल्ल्या उत्रांचो ताका उगडास आयलो. ‘कितेंय जांव, आपणें चत्राय सांबाळची भोव बरी.’

ताणें दाराथावन आपणाच्ये बसके तेवशीन चमकुंक घुंवता म्हणताना... एकाच्छाणें त्या तर्नाट्यां पयकी दोगांनी ताचे हात घट धरले. एकल्यान ताचें ब्याग वोडन घेतलें तर, आन्येकल्यान ताच्या बोलसांत आसल्लें मोबैल आनी पर्स आपल्ये ताबेन घेतलीं. थंयसर कितें घडोन आसा म्हण कळचे आदीं त्या तर्नाट्यांनी ताका लुटून जाल्लें. आसल्लें सर्व बळ आरावन त्या तर्नाट्यांथावन सुटोक ताणें प्रेतन केलें तरी... फायद्याक पडलेंना. ताणें उडोन आसचें पळेवन त्या तर्नाट्यांनी ताका मारुंक सुरू केलें. एका पाटल्यान एक मूट ताच्या मुसकाराचेर अर्दताना... तो दुकीन वळवळ्ळो. मारांच्या बळाक नाक फुटोन रगत व्हाळताना, ताणें दुकीन एक खिळंच मारली... ना, कितेंच उपकारलें ना. ट्रेयन सवकास वेग आरावन आसल्ल्यान स्टेशनांत बसल्ल्या लोकाक हें दिसनातल्लें. त्या तर्नाट्यांनी ताका धर्णीक शेवटावन खोटावंक सुरू केलें. ताणें बोब मारल्यारी ताणीं रावयलें ना. धर्णीर थावन उटोक ताणें प्रेतन कर्चें आदीं... ते तर्नाटि ताचें ब्याग, पर्स आनी मोबैल घेवन ट्रेयनी थावन भायर उडोन धांवले... सककड खिणांनी घडोन गेल्लें!

तो कषटांनी उटलो तरी, तांचो पाटलाव कर्ची तांक ताचेथंय नातल्ली. ट्रेयनिथावन उडल्यार जीव वेचो खंडीत. ‘एमर्जेन्सी चेयन वोडून ट्रेयन रावयल्यार कशें?’ एक तुर्ताची आलोचन ताचे मतिंत उदेली. ट्रेयन रावत तरी, ते चोर तितले भितर आन्येका गांवाक पांवचें खंडीत. दूक सोसुंक तांकानासतां तो थंयच धर्णीर कुसकालो. नाकाथावन पाजारचें रगत आडावंक ताणें आपणाचो तुवालो नाकाक धरलो.

‘मोलाधीक वसतू गेल्यारयी व्हड न्हय, पुन्यान जीव पुणी वांचलो’ ताणें आपणाकच भुजयलें. ‘इतलें सर्व घडल्यारी त्या कंपार्टमेंटांतल्या पयणारयांक हाची खबरच ना. ना तर ते पुणी कुमकेक येते! आपणें ह्या रातिच्या वेळार दारालागीं रावोन चूक केली?’ तो चुर्चुरलो. सांगल्लेबरी... ताणें त्या चोरांचो पाटलाव करिनासतां रावोक आन्येक बळवंत कारण आसल्लें... ताचें आन्येक ब्याग ताचे बसके पंदा आजून शाभीत आसल्लें. ताचें मुकले मिसांव यशस्वी जावंक कारण जांवच्यो साहेती त्या ब्यागा भितरच आसल्ल्यो!

कुडित कठीण दूक आसल्ली तरी, तो सवकास उटलो आनी आपणाच्ये बसके तेवशीन मेटां काडिलागलो. हाच्याकी पयलें वाश बेसिना सर्शीन वचोन ताणें आपणाचें नाक धुलें. हळू मेटां काडीत तो बसके सर्शीन वचोन बसलो. ताचेसंगीं पयण केल्ले सहपयणारी मंगळुरांत देंवल्ले तरी, नवे पयणारी कोणी येवंक नातल्ल्यान ताच्ये बसकेच्या भंवतणिच्यो बसका खाली आसल्ल्यो. ‘हें बरयाकच पडलें. ना तर हजार सवालां विचारन तकली विरार कर्तें आसल्ले?’ ताणें मतिंतच लेक घालें. मुकार बाग्वोन बसके पंदा आसल्लें ब्याग ताणें मुकार वोडलें. तें उर्तें करून ताचे भितर आसल्लें आपणाचें आन्येक

मोबैल ताणें हातीं घेतलें. खचेंगी एक नंबर सोधून ताका कोल दीवन मोबैल लौड स्पीकरांत दवरलें... ट्रेयन व्हड आवाज करित्त... केरळ तेवशीन मुकार धांवोन आसल्लो.

ताचेविशीं इतल्यो सर्व गजाली सांगोन ताची वळक सांगानातल्यार तें सारकें जायना न्हय? तो डेल्लिथावन एका मिसांवाखातीर दक्षीण भारताक आयिल्लो एक पयणारी. भोवश्या हाचे प्रास चड माहेत दिवची गर्ज हांगासर उदेना.

लोकाच्ये खेटी मधें धांवोन आसल्ले चवग चोर थकल्ले. असली धांव तांकां नवी न्हय तरी, आज ताणीं लूटल्लो पयणारी तांकां सोधून येंवचो ना म्हळ्ळें तांकां बरयान कळीत आसल्लें. कित्याक ताणीं ताचीं हाडां सयत मोडचेपरीं ताका चेंचल्लो. पाटल्या सबार तेंपाथावन ते ही व्याप्त करन आयल्यात जाल्ल्यान, एका थराची वृत्तिपरता ताणीं जोडल्ली. कांय एक दोन पावटीं पोलिसांचे हातीं सांपडल्यारी, मामूली दीवन सुटका जोडल्ले पक्का चोर ते.

ट्रेयन एदोळच सुमार मुकार पावल्या आसतां, आनी धांवची गर्ज ना म्हळ्ळें समजताना, ते एका कोनशार आसच्ये बसकेचेर बसले. धांवोन खरस घेताली तरी, आज व्हड मुनाफो लाबला म्हळ्ळी गजाल तांच्या संतोसाक कारण जाल्ली. ताणीं लूटल्ल्या त्या ब्यागा भितर कसल्यो मोलाधीक वस्तू आसात तें समजोंक ते आतुरायेन आसल्ले... राजधानी ट्रेयनीर सादे मनीस पयण करिनांत... भंवतीं काळोक आसल्लो जाल्ल्यान आनी लोकाची खेट इल्ली उणी आसल्ल्यान ताणीं थंयसरच ब्याग उतें केलें. ब्यागा भितर थोडीं वस्तुरां सोडल्यार हेर कितेंच ना म्हण कळीत जाताना... ते निरासले. एकल्यान परस उती करून तांतले हजारांचे नोट वांटुंक सुरू केलें. तितल्यार ताणीं लूटल्लें फोन रिंग जावंक सुरू जालें... रागान, सीम काडन उडवंचे खातीर मोबैल बंध कर्चे म्हण बटन दांबताना... एक व्हड आवाजासवें थंयसर उज्याच्यो जिबो उबजोन चारयी कुशिंनी विस्तारुंक लागल्यो. कितें घडोन आसा म्हण कळचे भितर रैलवे स्टेशनाचें पाकें मोडून पडलें तर, धर्णीर व्हड फोंड उबजल्लो. लोक भियान चारांयी कुशिंनी धांवोन आसल्लो... हाचे बराबर थंय हांगा भेसां जाल्ल्यो मनशांच्यो कुडी आनी मासाचे कुडके धर्तेर शिंपडोन गेल्ले. धुंवराच्या घाणिसवें, उज्यांत कर्पाळ्या कुडिंचो वास आनी मनशारगताची हिम्साण सांगाता मिसळोन वारयार विस्तारुंक लागल्ली.

ब्रेकिंग न्यूस... मंगळूर जंक्षन रैलवे स्टेशनांत थोड्या वेळा आदीं बॉब विस्फोट जावन सुमार पंचवीस जणांनी जीव होगडायला तर, देडश्यावनीं चड लोक घायेला म्हळ्ळी प्राथमीक वर्दी आयल्या... मुकले थोडे दीस रजेचे जाल्ल्यान स्टेशनांत लोक चड आसल्लेवरीं मेल्ल्यांचो आनी घायेल्ल्यांचो संको चड जांवची साध्यता आसा म्हण कळोन आयलां... उज्यादळाचीं तीन वाहनां थंयसर पावोन उजो पालवंवच्या वावरार आसात... एदोळच रैलवे पोलीस आनी मंगळुर्चे सिटी पोलीस थंयसर पावल्यात... कृत्या पाटल्यान खंच्या भयोत्पदक संघटनाचो हात आसा म्हळ्ळी प्राथमीक वर्दी थोड्या वेळान कळोन येवंक पुरो. बॉब स्फोट जांवच्या थोड्या वेळा आदीं त्याच स्टेशनाथावन केरळ तेवशीन वेची राजधानी एक्सप्रेस ट्रेयन सूटल्ल्यान, चडीत अनाहूत घडचें चुकलां. आमचे वर्देगारयी एदोळच थंयसर पावल्यात तरी, भद्रतेच्या कारणान भितर वर्चोंक आवकास मेळोंक ना. प्यारामिलिटरी फोर्स आनी चडीत

पोलिसांक हाडन बंदोबसत कर्ची साध्यता आसा... थोड्याच वेळान आमी घडिताचो संपूर्ण विवर तुमकां दितेल्यांव. हेर सार्वजनीक जाग्यांनी सयत असले बॉब फुटची साध्यता आसा जाल्ल्यान, मंगळूर आनी भंवतणिच्या लोकान चत्राय सांबाळुंक पोलीस कमिषनरान उलो दिला. एदोळ पन्यांत आमी सुरक्षीत म्हळ्ळ्या चिंतपान जियेवन आसल्ल्या मंगळूरगारांक हें घडीत एक व्हड दखो दीवंक पावलां... टिवीर खबर प्रसार जाताना... मंगळूर श्हेर जागें जाल्लें आनी उडोन पडल्लें... वोली पंदा सुशेग घेंवच्या लोकाची नीद सुटताना.. मोलांनी, मार्केटित, क्लब्बांनी, पब्बांनी रात पाशार कर्चे सयत घरा पाटीं पावोंक दर्वडोन आसल्ले. घरांतले वीजदिवे पालवल्ले तरी, आयची रात वोली भितर लिपोन, जाग्रणेची रात जावन पाशार करुंक मंगळूरची पर्जा आयती जाल्ली.

मोद्याने रातीं साडेबारा वोरां राजधानी एक्सप्रेस क्वालिकट स्टेशनाक पावली. तो आपणाचें ब्याग हातांत घेवन ट्रेनी थावन सकयल देंवलो. भंवतणी दीषट घालताना, पोलिसांची फवजच स्टेशनांत एकटांय जाल्ली ताका दिसलें... कितें तरी वायट घडलां म्हळ्ळें ताका समजालें. ताची दीषट स्टेशनांत चालू आसल्ल्ये टी.वी-चेर खंचली. मंगळूर रैलवे स्टेशनांत घडल्ल्या बॉब स्फोटाविशीं खबर फायस जांवची पळेताना... पोलीस कित्याक ह्या स्टेशनांत रास पडल्यात म्हळ्ळें ताका स्पष्ट जालें. 'सदां मरतेल्यां पासत रडतलो कोण?' तो नंजी हासो हासलो. कठीण दूक दीवन आसच्या नाकाचेर तुवालो धर्न सरारां मेटा काडून तो स्टेशना भायर पावलो.

ताचें मुकलें पयण क्वालिकट थावन चेन्नय वेचें. थंयथावन वेगळेच वाटेन परत डेल्लीक पाटीं. चेन्नयत ताका एक मिसांव आसा... मंगळुरांत आसल्लेबरी थंयसरयी रैलवे स्टेशनांत जायते चोर आसात म्हण बोसान ताका पयलेंच कळयलां. पूण तें मिसांव ज्यारी कर्चे पयलें ताका थोडी तयाराय करुंक आसल्ली. ओनलैनीर एक नवें मैक्रोम्याक्स क्वान्वास ज्यूस मोबैल मोलाक घेवंक आसा... सांगाताच एक ब्याग, थोडीं वसतुरां, पर्स आनी ए.टी.एम थावन थोडे पयशे काडुंक आसात. हाचेखातीर ताचेलागीं एका हफत्याचो वेळ आसा. पूण ताच्याकी पयलें ताका थोड्या विशेवाची गर्ज आसा!

कुडिची आनी नाकाक जाल्ल्या माराची दूक चदोन येताली तरी, 'मिषन मंगळूर' यशस्वी रितीन संपयिल्ली तृप्ती ताच्या वदनार उटोन दिस्ताली. आपणें एदोळच येवजिल्ले पर्माणें, 'मलबार लोडजांत' नमियारून दवरल्ल्या कुडांत विशेव घेंवचे पासत, तो लोडजा तेवशीन मेटां काडुंक लागलो. अंधकाराचे रातीं रसत्या बगलेच्या वीजदिव्यांच्या उज्वाडाक, तो निर्जन रसत्यार चलोन आसल्लो. सरारां मेटां काडून चलोन आसल्लेबरीच... काळोकाच्या भुंयारांत ताची सावळी सयत दिसनातल्लेबरी तो नपंयच जालो...!

उज्वाड, १-१५ जनवरी २०१५

आक्रेचें पत्र

बायम्म पोस्ट

पोसटम्यान अरुणाचो ताळो आयकोन सिलवी घरा भायर आयलें.

फेसत जोर आसागी सिलवी अरुणान विचारल्ल्या सवालाक जाप दीनासतां, फकत हासो पाटवन पत्र घेवन भितर आयलें. हातांत आसल्लें तें पत्र पळेताना, पांच वर्सांचो कुटमाजिवितांतलो नाटक वेगिंच संपच्यार आसा म्हळ्ळें चिंतून ताची मत विरार जाली तरी, जिवितांतलें अन्वार धैरान फूड करुंक आपूण तयार आसां म्हळ्ळो भर्वसो काळजा कोनशार जागो जाताना, तें पत्र वाचुंक तयार जांवच्याक कदेलार बसलें.

फेस्ताक वोरन करुंक काजू मोयो हाडुंक गेल्लो हो खंय पावलागो? आवय लूसी बायेन भितर कुजनाथावन बोबाट घाली.

‘सुनिलासर्गीं आपणाचो पांच वर्सांचो लग्नाबांध तुटोने वेची वेळ-घडी लागीं पावल्ल्या ह्या वगता, आपणाच्ये आवयक मोंतिफेस्ताक वोरन करची खंत!’ सिलवीक बेजारारे मधेंय एक घडी हास्यां म्हण भोगलें. ताका वोरन म्हळ्यार जीव. पूण पाटल्या चार वर्सांथावन तांच्या घरा मोंतिफेस्ताचो संभ्रम चलल्लो ना, वोरन केल्लेंना.

सिलविचें कुटमाजिवीत भेसां जालां. मोंतिफेस्ता दीस वोरन खंच्या संतोसाक? सावेराबाचें काळीज धारुण जाल्लें.

सिलविची दीषट परत त्या पत्राचेर खंचताना, ताच्ये हात बारिकायेन कांपोंक लागले. तसलें एक पत्र येवच्यार आसा म्हण दोन हफत्या आदिंच सुनिलाच्या वाड्याचो गुर्कार लुविसामान खबर दिल्ली.

पाटल्या दिसांनी हरेक दीस म्हळ्ळेपरीं तें पोसटम्यानाक राकोन रावलां... तें पत्र हाताक मेळताना आपणें आयकाल्ली खबर सत म्हण रुजू जातली म्हण तें जाणा. त्या पत्रांत आसची गजाल सत जायजे म्हळ्ळी आशा ताचेथंय बिल्कूल ना. तसलें एक पत्र येनातल्यार बरें आसल्लें म्हण ताका भोगलां तरी... काळजाचे घाय थांबचे न्हय म्हळ्ळें ताका कळीत आसा.

घडोंक आसचें चुकवंक ताणें सूखेर जायतें प्रेतन केल्लें तरी, फायदो ना म्हण समजताना ताका सलवणेचो अनभोग जाल्लो. 'काजार जावनयी आपूण एकसुरी' म्हळ्ळी खंत ताका पाटल्या वर्सांनी धोसूनच आसा तरी, होगडायल्लें जोडुंक तितलें सलीस ना म्हळ्ळें कळीत जाताना, ताणें मावनपण विंचल्लें. संसार आपणाक 'काजार जावन महिन्या भितर घोवाक सोडल्लें' म्हण वळकाता म्हण तें खूब जाणा, पूण आतां ताका संसाराची पर्वा ना.

पप्पाक फोन करगो, नातल्यार आजयी त्या जोर्जी सांगाता मेळून नाकभरन घोटून येवंक आसा. हाका खंचो सोरो लागला म्हण म्हाका कळाना. पियेल्ल्याफरा सगळें सारकें जातागी? नशिबांत आसल्लें जाता. ह्या पावटीं सुनील गांवाक येतना, कितें पुणीं कर्न सगळें सारकें करतां म्हण जन्नाबान सांगलाने आवय लूसी बायेच्या उत्रांनी भर्वश्याचें आक्रेचें कीर्ण उटोन दिस्तालें.

मम्मी, आक्रेचें पत्र आयलां सिलवीन वदनार कसलिंग भोगणानासतां उदास रितीन सांगताना लूसी बायेचें तोंड घड्येन बावोन गेलें. त्या पत्राविशीं सिलवीन तिका एदोळच सांगल्लें. 'अशें जांवचें नाका' म्हण तिणें मागल्लें आतां वेगिंच घडच्यार आसा म्हण कळताना, लूसी बाय सगळीच गळोन गेली.

हांव जीव आस्ता म्हाणास सिलवीक वाटेर पडुंक सोडिना सावेराबाचो ताळो आयकोन दोगांय वासतवीक संसाराक पाटीं पर्तालीं.

पप्प, तुवें म्हजें जिवीत पाड जालें म्हण चिंतून चिंतून कर्गोन अशेंय पियेवन, तुजी भलायकी पाड कर्ची नाका. जिवितान म्हज्याच पांयांर उबें रावोंक म्हाका शिकयलां आनी बळ दिलां. तुमी दोगांयनी मरा परयांत संतोसान आसल्यार म्हाका ताचे प्रास वर्तो संतोस दुस्रो ना संधिग्ध परिगतेरयी सिलवीन धैरान उलंवचें पळेवन लूसी बाय शेर्मेली.

ना सिलवी, तुजें जिवीत सत्यानास केल्ल्यांक हांव सोडिना. सुनील तुका पाटीं ताच्या घरा व्हातागी ना म्हण हांवयी पळयतां सावेराब सोरयाच्या बळान आज इल्लें चडच उलयतालो.

सगळें संपलें पप्पा, आनी कांय फायदोना... सिलविच्या दोळ्यांनी दुकां उदेलीं. ताच्या हातांत आसल्ल्या तप्पाल पत्राचेर दीषट खंचताना, सावेराबायी मोनो जालो.

सिलवी सवकास सोफाचेर बसोन आक्रेचें पत्र उतें करिलागलें.

पांच वर्सा आदीं सैरिकेचो मालो अबुटाबान सिलवीक सुनिलाची सैरीक हाडताना, सिलवीन नाखुशी दाकयल्ली. बी.कोम संपवन दोन वर्सां काम कर्तच एम. कोम करुंक सिलवीन येवजण घाल्ली.

एकलीच धूव सिलविचें काजार जालें तर, आपणाची जवाब्दारी संपली म्हण सावेराबान लेक घाल्लें.

पयलें काजार, उपरांत कितें शिकोंक आसा तें शीक सावेराबान कडक उत्रांनी उलयताना सिलवी निराशी जाल्लें.

सगळें त्या त्या वेळार जाल्यारच ताका सोभाय पुता. बरो चलो, गलफांत बरें काम आसा, तुजे तसल्या दुबळ्या घराण्यांतल्या चेडवाक विचारचेंच तांचें बरें मन. अशें आसतां दारार उबें आसच्या नशिबाक खोट मार्चीं कित्याक? अबुटाबान फोडन दिल्लें.

संदर्भ मेळताना सिलवीन सुनिलालागीं आपली उंचल्या शिकपाची आशा उचारल्ली. काजारा उपरांत शिकच्याक आपणाची आडकळ ना म्हणताना सैरीक घट जाल्ली. दोनच महिन्यांनी सिलवी गलफागाराची पतीण जाल्लें. सुनिलाच्या भरल्ल्या घराण्यांत लाबल्लो मोगाचो येवकार पळेवन, सिलविचें काळीज फुमार जाल्लें.

काजाराचो हप्तो संप्तच, सिलवी एम.कोम कोर्साक भर्ती जावंक अर्जी हाडुंक सुनिला सांगाता भायर सरलें.

सकाळीं फुडेंच खंयरे सुनिला आवय सेलिनान विचार्ताना सुनील कावजेलो.

एम.कोम कोर्साक भर्ती जावंक अर्जी घालुंक वेतांव मम्मी सिलवीन सत सांगलें.

शिकोन कोणाक पोसुंक आसागो? सुनिलान जोडल्लें पावनांगी? सासुमांयचीं उत्रां आयकोन सिलवी मातशें निरासलें.

काजारा पयलेंच ह्या विशयांत सुनील आनी म्हजे मधें उलवणें जालां उत्रां बराबर सिलवीन सुनिलाचेर दीषट घालतना... सुनील तकली पंदा घालन उबो आसल्लो.

तूं सदांय कोलेजीक वेशी जाल्यार, हांगा मांयची चाक्री कोण तुजीं कुळाचीं येवन कर्तातगी? शीकल्ली सून नाका, घरा काम कर्चें पावता म्हणच तुका काजार कर्न हाडल्लें. सुनिलाक हांवें पयलेंच सांगलां. व्हयरे सुनिला... ताका शिकोंक वच म्हण तुवें सांगल्लेंयगी? सुनिलान आवयक कसलीच जाप दिलिना. घरांत सासुमांयचें राज चलता म्हण सिलवीक एदोळच सुस्ताल्लें. ताच्या दोळ्यांनी दुकां उदेलीं. आपूण सुनिलाची पतीण जावन न्हय, बगार घरकामेली आनी सुनिलाच्या प्रायवंत व्हडलिमांयची चाकरन जावन हांगा पावल्यां म्हण कळताना... ताचें सपणां रावळेर कोसळोन पडल्लें!

उपरांतल्या दिसांनी सुनील आनी सिलवी मधें जायतें घडोन गेल्लें.

म्हाका हांगा रावोंक नाका. तुजे सांगाता म्हाकाय व्हर सिलवीन पतिलागीं आडदोस मागलो तरी, घर्च्यां मुकार सुनिलाचें कांय चल्लेंना. दुबळिकाये मधेंय एकलेंच म्हळ्ळेखातीर सुखान वाडल्ल्या सिलवीन, आतां निवोंग नास्ताना कषटांनी म्हळ्ळेबरी दोन हफते आसल्ल्यांची चाक्री कर्नच सारल्ले.

सुनिलान सिलवीक भुजवन आनी धैर दीवन, परत गलफाची वाट धर्ताना सिलवी निजायकी त्या घरांत एकसुरें जाल्लें. सासुमांयची इजा दिसान दीस चडोनच आसल्ली. उत्रां- उत्रांक कुळाचर्चाक दुस्रींचें, तांकां हल्क कर्न उलंवचें सदांचें जाल्लें. त्या घरांत सासुमांयचें मात्र चलतालें जाल्ल्यान, ऊरल्ले पूत आनी सुनो दीस लोटतालीं.

एक स्त्री जावन ही अशें करता! शिकप आसल्ली चली म्हणताना सिलविथंय स्वाभिमान जागृत जाल्लो.

‘ऊरल्ल्या सुनांपरीं हांव कांय अशिकपी न्हय. हिका कित्याक भियेवन चलाजे? हांव शिकप जोडन म्हज्या पांयांर उबीं रावोंक सक्तां. आवय म्हळ्ळेखातीर हिणें सांगल्ल्या सक्कड संतिंक सय घाल्चो म्हजो घोव आसोन कितें प्रेजन?’ मती कोनश्यार आत्म-विश्वास चडोन येताना... सिलवीन महिन्या भितर

कुळाची वाट धरल्ली. सूरवेर सावेराब आनी लूसीन धुवेक समाधान करन पाटीं धाडुंक पळेल्लें तरी, 'सुनिलाविणें त्या घराक पाटीं वचोंक आपणाक बळ केल्यार आपूण मर्ता' म्हण सिलवीन सांगताना, तीं सलवाल्लीं.

खबर मेळतच, सुनिलान सिलवीक जायतें समजावंक पळेल्लें तरी, फायदो जालोना.

तूं रजेर गांवाक येता परयांत हांव थंय पांय दवचीं ना. साध्य तर म्हाकाय आपोवन व्हर सिलविच्या कडक जापी मुकार सुनिलाचें कांय चल्लेंना. पूण सुनिलान सिलवीक कोल कर्चे आनी खर्चाक पयशे धाडचे रावयल्लेंना.

शिकपा मधें सिलवीक कुटमाजिविताचे संघर्ष धोस्ताले तरी, इश्टिण्यां मधें आस्ताना दूक विस्त्रोन वेतालें. तुजें खंय म्हणासर पावलेंगो कांय केन्ना इश्टिण्यां मधल्या कोणेंय विचारल्यारी, सिलवी ताचेविशीं चडीत उलवंक आसक्त दाकयनातल्लें... तांचीं तोंडां आपशेंच धांमालीं.

क्रमेण सुनिलाचीं फोनां आनी पयशे येवचे पातळ जाताना, सिलवी कळवळ्ळें तरी आवय बापाय मुकार रडकुरें वदन दाकवन, तांकां दुकवंक तें तयार नातल्लें. वर्सा भितर सुनिलाचो पत्तोच ना जाताना, सिलविचो भर्वसो उणो जाल्लो. सुनिलाक कोल करुंक, वाटस्याप संदेश धाडुंक प्रेतन केल्लें तरी, सुनिलान आपलें नंबर स्वीच आफ केल्लें... भोवश्या जाय म्हण नंबर बदलिल्लें!

सिलविचें शिकप संपोन तें कामाक लागल्लें. अवचीत एक दीस सुनील तांच्या घरा बागलार उबो जाताना, तें दूक विस्त्रोन ताच्ये वेंगेंत लीपल्लें.

इतले दीस कित्याक कोल करुंकनाय? हांव तुका नाका जालीं? सिलवी ल्हान भुर्ग्यांबरी सवाल घालुंक लागलें.

सिलवी तुजे खुशे पर्माणें शिकप संपयलेंय. आतां तरी घरा ये, प्लीस सुनिलान विनती केली.

सुनील त्या घरांत तुज्या त्या सैतान आवय सांगाता जियेवंक म्हाका जांवचेंना. साध्य तर म्हाकाय तुजे सांगाता व्हर, ना तर हांव हांगाच रावतां. तुका बरें काम आसा, आमचेंच म्हळ्ळें एक ल्हान बिडार तरी भांद्येतने राजा सिलवीन नवी वाट उती करुंक प्रेतन केलें.

इतले वेगीं विंगड घर भांदुंक म्हजेलागीं चड पयशेनांत. दोन वर्सा सुधार्सून त्या घरांत राव. तितल्यार हांव पयश्यांची विलेवारी करतां. तें सोडन तूं हांगा रावशी तर, म्हाका आनी म्हज्या कुटमाक समाजेंत नालिसाय सिलवी सुनिलान आपलें असहायकपण व्यक्त केलें.

घर्चें सुनेक चाकरणेपरीं लेकच्या त्या घरा भितर हांव पर्त्यान पांय दवरिचंना. आमी दुबळीं व्हय, पूण आमकां स्वाभिमान आसा सुनील. म्हाका पोसची तांक म्हज्या बापायक आसा. म्हाका कशेंय काम मेळ्ळां. हांव जाय तर, तुंच हांगा ये. ना तर नवें घर बांधून उपरांत आपय सिलविचें हट बळ जाताना... सुनील रित्या हातांनी पाटीं पर्ताल्लो.

ताचे उपरांत सुनील सिलवीक मेळ्ळो आयलोच ना. ताच्या येण्याक राकोन आसल्लें सिलवी, निमाणें, सुनील आवयचो गुलाम म्हण समजून आपणायितल्याक रावलें. सुनिलाकयी भोवश्या सिलवी आपणाक गर्जेचें म्हण भोगलेंना. सुनील परत पाटीं गलफाक गेला म्हण कोणाथावन खबर मेळताना, सुनिलाक आपणाचेर मोग आसा वा ना म्हळ्ळें व्हड सवाल सिलवी मुकार उबें जाल्लें.

मुकल्या तीन वर्सांनी जायतें घडोन गेल्लें. 'सिलवीक कोण एकलो आसल्लो कंय. देखून कोलेजीक वेतां म्हण हटाक पडोन, महिन्या भितर घोवाक सोडन आयलां कंय' सेलिनान घडल्लीं घडपां सगळ्या गांवार गाजताना, सिलवी हेरांक तोंड दाकवंक सयत लजेले. 'एक्ये कुशीन काजार जावनयी आतां खबरेर नातल्लो घोव, आन्येक कुशीन भोगुंक मेळल्ली लज' सिलवी खंतीन मुदो जाताना, सावेराबान सोरयाचो सांगात सोधल्लो. हाचे मधें परत गांवाक येताना, सुनिलान फिर्गज विगारा मुखांत्र राजिसंधान करुंक पळेले तरी, सासुमांयची फट पात्येवन गांवच्या लोकान आपणाच्या निसकळपणाक सवाल उडयताना सयत सांगात दीनास्ताना खबरेविणें बसल्ल्या सुनिलाक भोगसुंक सिलवी बिल्कूल तयार नातल्लें. 'हाका आवय जाय तर तिका घेवन बसोंदी' सिलवीन निचेव केल्लो. सुनील ह्या पावटिंथी सलवालो!

स महिन्यांनी सुनिलाच्या वाड्याचो गुर्कार लुविसाम नवीच खबर घेवन सिलविच्या घरा पावल्लो. सिलवीन हट धर्न बसोंक नजो आसल्लें. इगर्जेत आनी कुटमा कोडतिंत राजी पंचात्केक आपयताना गेल्यार काजार उर्ता आसल्लें. आतां सुनिलाच्या घर्च्यांनी मेळोन ताका आन्येक काजार करुंक चिंतलां म्हण खबर आसा. सुनील थोड्या महिन्यांनी गांवाक येता कंय. येतच कोडती मुखांत्र तुका विच्छेदन दिता कंय. घर्च्यांनी सुनिलाक चेडूं सोधूनयी जाला कंय. सुनीलयी ओपला म्हण लोक उलयता... गुर्कार लुविसाम आपणें आयकाल्लें सगळें सांगोनच आसल्लो तर, सावेराब स्पिरितान भरोन, सुनिलाक आनी ताच्या कुटमाच्यांक पोजड्यो गाळी येतून आसल्लो. संसारा मुकार हासतें मुखामळ दाकवन, पाटल्या साडेचार वर्सांथावन आपल्या खटल्यार निदोन, वोल पांग्रून दुकां गळयिल्लें सिलवी मात्र आज मावन आसल्लें.

हें घडोन दोन महिन्यांनी लुविसामान सिलवीक फोन केल्लो. सुनील आयला. ह्या हफत्यांत तुका डैवोर्साची अर्जी पोस्ट करता म्हण ताची मांय गांवार सांगोन भोंवते आसा... सगळें आयकुंक मन नासतां सिलवीन कोल डीसकनेकट केल्लो. त्या दिसाथावन पोसटम्यानाक राकचें ताची सदांची दिनचरी जाली.

सिलवीन जडायेच्या काळजान, उमाळोन येवचीं दुकां दांबून दवरन, पत्राचें भायलें कवर उरतें केलें. सावेराब आनी लूसी धुवेचेर दीषट दवरन बसल्लीं.

म्हज्या घोवान म्हाका धाडचें आक्रेचें पत्र मम्मी दुकी मधेंय सिलवी हासचें प्रेतन करिलागलें. ताची हाता-कांपणी चडोनच आसल्ली... काळजा धडदडे विपरीत वाडोन येताले...

कवरा भितर आसल्लें पत्र भायर काडताना... ती डैवोर्साची अर्जी न्हय म्हळ्ळें सिलवीक खिणान मुस्तालें... 'कितें धाडलां हाणें?' सिलवीन आतुरायेन पत्र सोडयलें.

पप्य सुनिलान म्हाका पत्र लिंकलां! सिलवीन सांगताना सावेराबाचे कान नीट जाले. सिलवीन आतुरायेन पत्र वाचुंक सुरू केलें.

मोगाच्या सिलवी... तुका म्हजें मोगाचें म्हणोंकयी हांव फावो न्हय. पांच वर्सांच्या लग्नाजिवितांत तुजो नीज मोग करुंक हांव सकलोना... म्हज्येववीं तूं कितलें कषटालांय आनी खर्गालांय म्हण हांव आतां सगळें जाणां. आवय आनी बायले मधल्ये विंचोवणेंत सलवाल्लो निर्भांगी हांव... समसस्यांथावन चुकारी मारुंक हांवें जिण्येंत पळापळ घेतली. तुवें हटान बस्ताना, हांव रागार जालों. तुजेविश्यांत आयकाल्ल्यो

संगती सत म्हण पात्येवन फसलों. म्हज्या घरा म्हाका आन्येक काजार करुंक तयाराय चलता. एदोळच सार्के करुंक जायना तसल्यो चुकी घडल्यात... ह्या चुकिंची जवाबदारी हांव म्हजेरच घेतां. तुजेसंगीं जोडललो लग्ना साक्रामेंत मोडून, आन्येक व्हड चूक आधरुंक म्हाका मन ना. तुज्या घरा येवन, म्हाका भोगशी म्हण भीक मागचें धैर म्हाका ना देकून हें पत्र लिंकलां सिलवीन हाता कांपणी आजून रावोंक नातल्ली...

सिलवी, लग्नाजिविताचो महत्व घळायेन तरी, आतां म्हाका समजाला. तुजेसंगीं मोगान जियेजे म्हळ्ळी खत्कती आशा काळजांत उदेल्या... म्हाका उदार काळजान भोगसून, जाल्लें सगळें विस्रोन म्हजेसंगीं पर्गावाक येवन, नवी जिणी सुरू करुंक तयार आसाय तर... हांव तुका अत्रेगान राकोन आसां... म्हजें नवें मोबायल नंबर सकयल लिंक्तां. म्हाका फकत एक कोल कर... हांव तुज्या घरा बागलार खिणांनी उबो जातां... हांव तुज्या भोगसाण्याक योग्य जाल्लों न्हय म्हण तुका भोग्ता तर... म्हजेथावन घडल्ल्या चुकिंखातीर जिणिभर प्राचीत करन, एक्सुरें तुज्या उगडासान जिवीत खर्चितां... पूण आन्येक काजार बिल्कूल जांवचोंना... घर्ची, व्हडलिमांयची आनी मम्मिची चाक्री करुंक एक कामाच्यांक सोधून आसां... तूं येशी तर, आमच्ये वसते खातीर एक फ्ल्याट बूक केलां. तुज्ये जापीक राकोन आसां... तुज्या फोन कोलाखातीर भर्वश्यान राकोन आसचों... सुनील...

पत्र वाचतां वाचतां सिलविचो दुकांकाट तुटोन गेल्लो.

' हांवयी सुनिला तितलिंच गुन्यांवकार. म्हजें हटयी चड जालें... पयले पावटीं सिलवीक अंतसकर्नाचीं कांतोवणी सुरू जाल्ली. आपणें चूक केल्या म्हण ताका भोगुंक लागल्लें.

आक्रेच्या पत्रान सावेराब आनी लूसी बायेच्या दोळ्यांनी नवो प्रकास फांकयिल्लो...

मम्मी, मोंतिफेस्ता परयांत राकचेंनाका. आजच वोरन कर... हांवें वोरन खायनास्ताना चार वर्सां जालीं... संतोसाच्या उत्रां बराबर सिलवी, सुनिलान दिल्ल्या मोबायलाक संपर्क कर्च्यांक, आपलें मोबायल हाडुंक कुडा भितर धांवलें.

उज्वाड १६-३०, सप्टेंबर २०१९

चिन्ना

सुनिलाची दीषट आपल्या वाचाचेर खंचली. बोर्डिंग आरंभ जावंक आनिकी अर्धे वोर आसल्लें. एरपोरटांत लोकाची खातड आसल्ली. ताणें तकली उकलन भोंवारीं दीषट घाली. थंयसर चेरांनी बसून बोर्डिंगाक राकोन आसचीं, आरस्यालागीं उबें रावून निल्लाणांत दिसच्या विमानांचेर दीषट घाल्चीं, राकोन बसोन थकोन वेळ पाशार करूंक हेणेतेणे पासायो मार्चीं, रातिचो वेळ देकून पुरासाणेन जेम काडचीं ताका दिसलीं.

‘म्हज्या विमानार पयण करचीं चडावत जणां क्रीसमस रजेर कुटमा समेत गांवांक वेचीं आस्येत’ ताणें मतिंत लेक घालें. तीं गांवाक वचून महिनोभर कुटमा सांगाता वेळ खर्चून परत हांगासर दुबायच्या ह्या रेंवेगांवांक पाटीं येतलीं, पूण हांव...’ हें चिंताना सुनिलाची मत विरार जाली.

ताच्या मुखामळार खंतिची सावळी उटोन दिस्ताली. ताचो बारा वर्सांचो गलफाचो अध्याय संपल्लो...!

* * *

गांवांत ड्रैवर जावन काम कर्न आसल्ल्या सुनिलान केदिच गलफाविशीं चिंतल्लें ना.

तुजे ईषट सक्कड गलफाक पावले. तूं आनिकी गांवांत लोळताय. ह्या भाड्याच्या घरांत कितलो तेंप दीस लोट्येत? मर्ता परयांत ड्रैवर जावन घोळतां आनी कुटमाक वाटेर घालतां म्हण आंगोवण घाल्यायगीं? एजेंटालागीं वच म्हळ्यार वचनाय. हांवच लुविसामालागीं उलयतां म्हळ्यारयी, तुज्ये मरयादीक उणें जाता. तुजो घोव बस्स ड्रैवर खंयने म्हण सकडांनी विचार्ताना म्हाकाच लज दिस्ता बायल लीनाची लदीन ताका सदांची जाल्ली.

हांव ड्रैवर म्हण कळीत आसोनयी मोगार पडोन काजार जाताना लज दिसोंक ना. आतां काजार जावन स महिने जाताना लज दिस्ता? रागान लीनाच्या कान्सुलाक चार वाजवन विचारयां म्हण भोगतालें तरी, सुनील सोसणीक जातालो.

हाचे मधें गलफागार सेजारी लुविसाम गांवाक पावल्लेवेळीं लीनान घोवाक गलफाक व्हर म्हण ताचेलागीं विनती करताना, ताणें बरें मन दाकयल्लें. काजार जावन नोव महिन्यां भितर सुनील नाखुशेनच म्हळ्ळेबरी दुबाय पावल्लो... तेंय फकत बायलेच्या समाधाना खातीर!

लुविसामान ताका आपलो ईश्ट अंतोनिच्या होटलांत वेयटर जावन कामाक लागयल्लो. सुर्वेरे काम कश्टांचें म्हण भोगलें तरी, उपरांत सदांचें जालें. पूण गलफाच्ये रेंवेभुंयत ताका एक्सुर्पण विपरीत धोस्तालें. वेळ पाशार करुंक ईश्ट जायते आसल्ले तरी, तांचे पाटल्यान भोंवत्यार जोडल्लेय होगडायजे पडत म्हळ्ळ्या भियान तो आपणायितल्याक वेळ पाशार करतालो.

स वर्सांनी जोडल्ल्यांत एक वांटो घर खर्चाक धाडतालो तर, कांय इल्ले उरयल्ले पयशे सांगाता घालन ताणें गांवांत एक हळताचें घर बांधलें. पूण एदोळ बापयपणाचें देणें आपणाक लाबोंकना म्हळ्ळी खंत ताका कठीण धोस्ताली. तशें म्हण लीना आनी तो फळारहीत न्हय. लीनाक दोन पावटीं मीस-क्यारियेज जावन, पिंपरीं गरभांतच नास जाल्लीं.

लीनाच्या गरभांत थोड्या असहज रासायनीक प्रक्रियेंक लागोन अशें जाता. मुकारयी अशेंच जांवची साध्यता चड. एकादावेळा भुर्गे जल्मत्यारयी कुडिंत ऊण आसची साध्यता आसा. देखून तुमी ह्येविशीं चिंतून मुकार सर्चे बरें दाक्तेरान सलहा दिल्ली तरी, सुनील लीनाच्ये कबलातेविणें परत एक पावटीं रिसक घेवंक तयार जाल्लो... बापय जायजे म्हळ्ळ्ये आशेन!

सुनिलान हट धर्ताना लीनाय कबूल जाल्लें. काजाराच्या आटव्या वर्सा सोभीत चेडूं भुर्गे तांकां जल्माल्लें तरी, दाक्तेराचें उतर सत जाल्लें. भुर्गे जल्मातानाच पिडेची पोटली घेवनच जल्माल्लें. तकले भितर उदक भरल्ल्यान सुर्वेरेच सर्जरी अनिवारय जाली. किडनेंत दोष आसल्लो देखून ताचे खातीर जिणिभर वक्तां घेजे पडतलें म्हण दाक्तेरान कळयल्लें. हाचे शिवाय भुर्गाच्या काळजांत एक ल्हान दोपळो आसा म्हण कळतना आन्येक सर्जरी चलयली.

भुर्गाचेर एका पाटल्यान एक अन्वार उदेताना सुनील आनी लीना कंगाल जाल्लीं.

ह्ये स्थितेर भुर्गे चड तेंप वांच्चेना. कांय जायुत्काय घेतल्यार थोडीं वर्सां मात्र! दाक्तेराच्या उत्रांनी तांकां दखो दिल्लो.

जल्माल्ल्या वीस दिसांनी भुर्गाक पवित्रस्नान दीवन 'सियोना' म्हण सोभीत नांव दवरल्लें तरी, तें सकडांक मोगाचें 'चिन्ना' जाल्लें.

भुर्गाचो जीव वांचवंचे खातीर गलफांतलो घामाचो दुडू, ब्यांक डिपोसीट उदकाबरी खर्चून वेताना सुनील निराशी जाल्लो. उपरांतल्या दोन वर्सांनी गांवांक भेट दिताना, सुनिलाचो चडावत वेळ नेणतुल्या चिन्ना सांगाता पाशार जाल्लो. ताका सोडन तो खंय वचानातल्लो. गलफाक पार्टी वेचें म्हणतना एक हफत्या आदिंच ताचे आटेविटे सुरो जाताले. 'चिन्नाक सोडन खंय वचना' सबार पावटीं ताचें काळीज कळवळतालें तरी, चिन्नाक निरंतर चिकित्सा दिवच्याक दुडवाची गरज आस्ताना, गलफाक पार्टी वचनासतां निर्वाग नातल्लो.

एदोळच भुर्यांचे खंतिंत आसल्ल्या सुनिलाचेर आतां आन्येक अन्वार उदेल्लें. ताचो धनी अंतोनी पायस अवचीत अंतरताना, केनडा आसल्ल्या ताच्या पुतान तांचें होटेल, सबार होटेलांचें उद्यम चलवन आसल्ल्या एक मलयाळी उद्यमीक विकून सोडलें. ताणें ताच्याच गांवच्यांक कामाक दवर्न, सुनिलाबरी सबार वर्सांथावन थंय वावर केल्ल्यांक कामांतलें काडलें. सुनिलाचीं फुडाराचीं सपणां बर्बाबरी कर्गोन गेल्लीं.

* * *

बोर्डिंग सुरू जावन, लोक त्ये कुशीन दर्बडोन म्हळ्ळेबरी लायन लागतना, सुनील चिन्ना संसारांतलो पार्टी पर्तालो. लायन संपोन हेरां बराबर तो विमाना भितर सरोन आपल्ये बसकेर बसलो. फांत्याच्या साडेपांच वोरार विमान मंगळूर पावल्लें. प्रिपेयड ट्याक्सी धर्न घरा पावतना, मांयचें आनी लीनाचें बावल्लें वदन पळेवन ताची निराशा वाडली.

‘गलफाचें काम गेल्ल्याफरा मनीस आपणाचें मोल होगडायता?’ ताच्ये मतिंत सवाल उदेवन खिणांनी पाशार जालें. ताणें बेडरुमा कुशीन मेटां काडलीं. ताचें मोगाचें चिन्ना आजून बेड्डार निदोन आसल्लें. ताची ती सोभाय आनी मासूम आंजा सारकें मुखामळ पळेवन एक घडी तो काम होगडायिल्ली दूक विसरलो. ताणें आपले हात हळू सियोनाच्या मात्याचेर चरयले. ताचीं बापयपणाचीं भोगणां जिवाळ जावंक सुरू जालीं. ‘गलफांतलें काम गेल्यार वचुंदी. चिन्ना आस्ता परयांत ताच्ये सांगाता जियेंवचें भाग तरी मेळता! हें भाग आनी कितलीं वर्सां?’ ताच्या दोळ्यांतलीं दुकां पोल्याचेर देंवून, धर्तेर गळोन गेलीं.

* * *

सुनिलाच्या घरा क्रीसमस चडीत दबाजो नासतां पाशार जाल्लें. गलफाथावन पार्टी येताना खंय तरी काम आसल्यार सांगा म्हणोन ताणें वळकिच्यांक विनती केल्ली. महिने दोन उतरले तरी, कोणायची कांय खबर नातल्ली. थंय हांगा एजेंटांक भेटून विचार केल्लो तरी, ‘गलफ बुडलां सायबा’ म्हळ्ळी जाप मेळ्ळी शिवाय फायदो जालोना. चिन्नाच्या सांगात्पणांत दीस संतोसान पाशार जाताले. ‘गलफांत काम मेळाना तर व्हड न्हय, ड्रैवर पुणी जातां. पूण चिन्नाचो मोग मेळताने’ सुनील आपणाकच भुजयतालो. चिन्नासंगीं दीस पाशार जाल्लेच कळानातल्लें. चिन्नाकयी बापय म्हळ्यार जीव. बापय नातल्यार तें चापें जातालें.

घरा बसच्या बदलाक कामाक वचुंक जायनांगी? सगळो वेळ ल्हान भुर्यांबरी कर्चे दीस वेतां वेतां लीनाची करंदाय चड चड जाताना, सुनील आदलेबरी बस्सार ड्रैवर कामाक लागल्लो. परत गलफाक वेची ताची आशा बावोन येताली!

अवचीत म्हळ्ळेबरी स महिन्यांनी दुबाय थावन एडवर्डाचें फोन आयल्लें.

स्टोर कीपराचें काम आसा. एजेंट धा दिसांनी मुंबय येता. ताका मेळ. हांव ताचेलागीं उलयतां. इंटरव्यूव फकत फोरम्यालिटी खातीर मात्र एडवर्डांन सांग्ताना, सुनिलाथंय जीव भरोन आयल्लो. आपणा खातीर न्हय तरी, चिन्नाखातीर ताणें दुबाय पार्टी वेची गर्ज आसल्ली. चिन्नाचें आस्पत्रेचें आनी मेडिसीन बिल्ल महिन्याक पांच हजारांक उर्तालें. एडवर्डाच्या उत्रांनी सुनिलाक चिन्नाचो जिविता भरवसो झळकाल्लो. काम ना, पयशे नांत म्हळ्ळ्या कारणांक तो चिन्नाक होगडावंक बिल्कूल तयार नातल्लो!

* * *

विन्सिचें कार गेटी मुकार उबें जाताना, सुनील सूटकेज घेवन कुडांतलो भायर आयलो. जून महिनो देकून पावस एदोळच वोतुंक सुरू जाल्लो. पावसार्थेब्याचो आवाज सुनिलाक विरार करुंक लागलो. लीना आनी मांयचें वदन बावल्लें तरी, सुनील परत बरया फुडाराक वेता म्हळ्ळी धादोसकाक थंयसर लिमीं दिस्ताली ती ताणें पार्किली. ड्याडिची सूटकेज पळेवन कितें घडोन आसा म्हळ्ळें कळीत नासतां, सुनिलाच्या मोगाचें चिन्ना सोफाचेर बसून ड्याडीकच पळेंवचार पडल्लें.

चिन्ना डोली जाय म्हण विचारुन आसल्लें. म्हाका वेळ मेळ्ळोच ना. तुंच हाडन दी सुनिलाच्ये दोळे दुकांनी भरोन गयरे गयरे जातना, ताणें तुवाल्यांत आपलीं दुकां पुसलीं.

हेरक वर्सा हांवेंच ताका क्रीसमस गिफ्ट हाडचें आसल्लें. ह्या पावटीं म्हाका जायनाने. तुंच उडासान हाडन दी दोन हजारंचे दोन नोट ताणें लीनाच्या हातीं चेपले.

सुनील, सियोनाची भलायकी भिगडते आसा. ताची किडनी सारकें काम करिना. मुकल्या महिन्याथावन ताका चडीत वक्तां आनी हेर चिकित्सा दीजे पडतली. वयल्यान ताची बिपी उणिंच दाकयता. ताचें हिमोग्लोबीन उणें आसा, ताका उस्वास काडुंक त्रास जातात... खंच्याय वेळार कितेंय घडात. आमचें प्रेतन आमी करनच आसांव. ऊरल्लें देवाचेर सोडल्लें दोन दिसां आदीं दाक्तेरान सांगल्लीं उत्रां, परत परत सुनिलाच्या कानांत प्रतिध्वनीत जातना...

विन्सी, वेळ जालो... यांगी? कशेंय येवच्या वर्सा पाटीं गांवाक येवंक आसा ने? एक वर्स मात्र काम करतां. उपरांत गांवांतच रावतां. भुर्ग्यावर्ते पयशे न्हय! आतां गांवांत ड्रैवरांकयी बरो सांबाळ आसा सुनिलान लीनाक आयकेंचेबरी सांगताना, पयले पावटीं लीनाच्या दोळ्यांनी भरल्लीं दुकां काट तुटोन व्हाळोंक लागलीं.

सुनिलान सवकास सोफाचेर बसून आसल्ल्या चिन्ना सर्शीन मेटां काडलीं.

चिन्ना... ड्याडी वेगिंच येता पुता... ड्याडी चोकलेटां, गिफ्ट हाडन येताना तू राकोन रावतायमू? सुनिलान सियोनाचेर उम्यांचो शिंवोर वोत्ताना, सियोनाचें वदन पर्जळीक जाल्लें थंय आसल्ल्यांक दिसनासतां गेलेंना!

उज्वाड दसेंबर १६-३१, २०१९

आक्रेची आशा

एलिजा तुवें दुबय थावन पार्टी पांवचे भितर हांव पुक्क जांवचोंनामू? बेडरुमाच्या दारालागीं उबो रावोन बायलेकच पळेवन आसल्ल्या दान्येलामान हासोन विचार्तांना, ब्यागांत लोणच्याची बोटल भर्न आसल्ली एलीज बाय पार्टी घुंवली.

कितेंय सांग, तूं पाटल्या दोन महिन्यांथावन सारकोनांय. उटता-बस्ताना नाका जाल्लेंच उलयताय. सक्कड आमी चिंतल्लेबरी जाल्लें तर, संसार खंयगी आसतो. तुजे प्रास पयलें हांवेंच मेल्यार पुरो म्हण हांवें मागचें एलीज बायेच्या उत्रांनी बेजारायेची सावळी आसल्ली.

तशें न्हय एलिजा, प्राय जाल्ल्या उपरांत मनशाचें सांगोंक जायना पळे दान्येलाम खटल्यार बसलो.

तुवें वच म्हळ्ळ्याकने हांव भायर सरल्लीं. म्हाका कांय दुबय वचाजेच म्हण व्हडली आशा ना. डेन्नून आपयल्ल्याक वेचें. तुका मन ना तर, हांव वचाना एलीज बाय ब्याग थंयच सोडन दान्येलामाच्ये बगलेन बसली.

छे... छे... तूं वचोन ये. हांवें तुका इल्लें चिडवंक तशें सांगलें दान्येलाम परत हासलो.

येंवच्या हफत्यांत डयाना गांवाक पावताने. ताची टिकेट पार्टी पडल्ल्यान समस्से जाले. ना तर हांवें सुटच्या पयलें चेडूं गांवाक पावतें. सुशीला आनी सुनील तुका जाय जाल्लें हाडन दितात, रांदून दितात. डयाना येता म्हणासर एक हफतो सुधार्सून व्हर एलीज बायेन दान्येलामाचो हात घट्ट धरलो. तांतू मोगाची साय आसल्ली.

त्या झावरा भितर आसल्ल्या पत्राचो उडास आसांने? हांव मेल्यार म्हजी आक्रेची आशा संपूर्ण कर दान्येलाम परत जोरान हासलो.

वोगे बस्तायगी ना. ना जाल्यारी ह्या दिसांनी तुका मर्णाचोच जोप. तुवें अशें उलंवचें तर, हांव आतांच डेनजिलाक फोन करून म्हजी टिकेट क्यान्सल करुंक सांग्तां. दुबयक मात्ती पडोंदी. तुका एकल्याकच हांगा सोडन वचोंक म्हाका मनच ना. त्या लोरेसाबाच्या मर्णा उपरांत तू कितें कितें उलयताय. म्हाका पयलें तें पत्र वाचिजे एलीज बायेच्या दोळ्या खाचिंनी दुकां उदेलीं. बायलेक राह आयला म्हण कळताना, दान्येलाबान एलीज बायेचें मातें हळवायेन पोशेलें.

ना ना तें आज वाचुंक ना. तो दीस येताना वाच दान्येलाम गंभीर जालो.

पयलें न्हावन ये, उपरांत बिग्री उलय एलीज बायेन दिल्लो तुवालो घेवन दान्येलाम न्हाण्ये कुशीन चमकालो.

कुटमाच्या बरेपणाखातीर दान्येलामाचीं तीस वर्सां गलफांच्ये रेंवेर पाशार जाल्लीं. जोड सगळी घर बांदुंक, भुर्ग्यांच्या शिकपाक, तांकां काजार करुंक म्हण खर्चून गेल्ली. निवृत्त जाताना उरवणेचे साडेआट लाक ब्यांकांत दवरल्ले. ताच्ये वाडित दीस बरयान वेताले तरी, दोन वर्सां आदीं धाकटो भाव डेनीस वाहन अवघडांत घायेताना, देड लाक ताच्या पाटल्यान खर्चोन गेल्ले. एलीज बाय पुर्पुरोंक लागल्ली तरी, ह्येविशीं ताका कसलेच चुर्चुरे भोगल्ले नांत. दोगांय भुर्गीं बरया कामार आसल्लीं तरी, दान्येलामान तांचे मुकार हात वोड्डायिल्ले नांत! भुर्ग्यांनी ताका कळीत नातल्लेबरी आवयच्या ब्यांकां एकोटाक पयशे धाडचे कळताना, तो रागार जाल्लो.

तांकां तांचेंच म्हळ्ळें कुटम आसांने एलिजा. आमकां खर्चाक पयशे धाडा म्हण कित्याक हात वोड्डांवचे? तीं बरयान आसल्यार आमकां संतोस भुर्ग्यांविशीं दान्येलाम थोडे पावटीं चडच उदारपण दाकयतालो.

दोन महिन्यां आदीं दान्येलामाचो ईश्ट लोरेस पिडेंत पडोन मरण पावल्ल्या उपरांत दान्येलामाच्या चिंत्पांत विशेस बदलावण जाल्ली. लोरेसान दोगांय भुर्ग्यांक बरया फुडाराक पावयल्लें तरी, बापयक क्यान्सर पिडा येताना बरी चिकित्सा दीवंक भुर्ग्यांनी मन केल्लेंना देकून लोरेस वेगिंच मेलो म्हळ्ळी बेजारय दान्येलामाक कठीण धोस्ताली. भुर्ग्यांनी प्रायवंत व्हडिलांतंय इतली कठिणाय दाकवची सार्की न्हय म्हणोन तो एलीज बायेक तवळ तवळ सांगोनच आस्तालो. लोरेसाच्ये पिडे खातीर भुर्ग्यांनी कितेंच खर्चुंक नातल्ले तरी, मर्णा दीस सांजेर बापायन पोट मारन उरयल्ल्या सात लाकां खातीर भुर्ग्यांनी झूज चलयल्लेविशीं दान्येलामाक खबर आसल्ली.

त्याच पयश्यांनी पोटाक पुणी खातो भावडो. आसत्याक गेल्लो तर, बरें वकत पुणी मेळतें आनी थोडो तेंप वांचतो इश्टाविशीं चिंताना दान्येलामाची तकली विरार जाताली. हें घडीत दान्येलामाचेर विशेस प्रभाव घालुंक सकल्लें.

आजकाल व्हडिलां लागीं पयशे आसल्यारयी फायदो ना. भुर्ग्यांनी येंवचें आवय बापय मेल्ल्या उपरांतच, तेंय तांचे पयशे आनी भांगार आसल्यार व्हरुंक मात्र. भुर्ग्यांक शिकप दीजे, पावनातल्ल्याक आसत करून दवरिजे. आमच्या भुर्ग्यांक आमी बरया फुडाराक पावयलां. म्हजे चड दीस उत्रोन गेले, थोडे

दीस उरल्यात. म्हजी एक आक्रेची आशा आसा. हांव मेलों जाल्यार कितें सगळें करिजे म्हण हांवें एक पत्रांत बरयलां. तें पत्र ड्रावरांत दवर्ता. तुवें तें आतां बिल्कूल वाचुंक ना हें दान्येलामाचें सदांचें रजार जाल्लें.

** *

एलीज बाय दुबय पावोन पांच दिसांनी कोवीड-१९ पिडा आडावंक सर्कारान लोकडौन घोषित केल्लें. अंतराष्ट्रीय विमानां रद्द केल्ल्यान कुटमा सांगाता गांवाक पावाजे जाल्लें डयाना दुबयच उरलें. हेणें सुशीला आनी सुनील येतालीं तरी, दान्येलाम घरा एक्सुरो जालो. हेरक महिन्यांत बिपी, शुगर परीक्षा करुंक आस्पत्रेक वचुंकयी जालेंना. तेणें एलीज बाय दुबयत घर-बंधडेंत दीस सारून आसल्ली. एलीज बाय, डेनजील, डयाना दिसाक दोदोन पावटीं फोनां कर्न एक्सूरया दान्येलामाचो विचार कर्तालीं, धयर दितालीं. 'इल्ली घळाय जाल्ली तर, ताचे सांगाता गांवांतच राव्येतें. भावडो, पाटल्या वर्सांनी म्हाका सोडन एक दीसयी रावल्लो ना... बिर्मत कितें कर्ता कोण्णा!' एलीज बाय कळवळे उचार्ताली.

पयल्या हंताचें लोकडौन संपोन, दुस्रें लोकडौन जारियेर आसल्लें. घरा भितर उबगण धोस्ताली तरी, दान्येलामाचे दीस टिवी मुकार न्यूस पळेवन पाशार जाताले. अवचीत एके रातीं आट वरार जेवण संपवन निदोंक तयार जाल्ल्या दान्येलामाक काळजांत कठीण दूक सुरू जाली. तक्षण सुनिलान डेनिसाक आपयलें. दोगांयनी सांगाता मेळोन चार-पांच ट्याक्सिवाल्यांक फोन केलो तरी, पोलिसांच्ये भिरातेन कोणी ट्याक्सिवाले येवंक आयकालेनांत. दान्येलामाची दूक चडूनच आसल्ली. आक्रेक रातिच्या इक्रा वरार आंबुलेन्स हाडवन दान्येलामाक आस्पत्रेक व्हरिजे तर ताची मत चूकल्ली.

खबर दुबय पावताना एलीज बाय सगळीच देदेस्पर जाली. डेनजिलान बापलो डेनिसाक, गांवांत आसच्या आपल्या इश्टांक, वळकिच्या वयजांक फोनां करून बापायची जतन करुंक विनती केली तरी... दान्येलामान दूसऱ्या सकाळीं संसाराक आदेवस मागलो.

इल्लें पयलें हाडल्लें तर कितें पुणी कऱ्येतें दाक्तेरान आपलें असहायकपण व्यक्त केलें. अवचीत मरण देकून कोवीड पिडा ना म्हण खात्री करिजे म्हण दाक्तेरांनी सांगल्ल्यान कूड त्या दिसा सोडन दिलिना.

विमान नासतां दुबय आसल्लीं एलीज बाय आनी भुर्गीं गांवांक पावोंक सकलिनांत. ताणीं पाटीं पावता परयांत राकच्यांक अर्थ ना म्हण समजताना, डेनिसाच्या मुखेलपणार मर्णाच्या रितिविशीं आसल्लीं सर्कारी नियमां पाळून दान्येलामाक मात्येक पावयलो. वाड्यागारां आनी कुटमार्ची थोडीं घरा येवन दान्येलामाचेर निमाणी दीश्ट लावन, ह्या वेळार मरोंक नजो आसल्लें म्हणोन बिर्मत उचारून पाटीं पर्ताल्लीं. मीस भेटवंक आवकास नातल्लो देकून निर्जीव कूड शीदा सिमसत्रीक व्हेली. मर्णाची रीत चल्लाना फोंडालागीं वीस जणांक आवकास आसल्लो तरी, कोवीड पिडेच्या भियान फकत आट जणां मात्र आसल्लीं. आट हजारांची सादी पेट... कांय एक हजाराचीं फुलां... एक हजाराचो फोंडाचो खुरीस... कोविडाच्या निबान सगळें धा हजारांनी संपल्लें!

** *

पांच महिन्यांनी 'वंदे भारत' विशेश विमानां आरंभ जाताना, एलीज बाय डयाना सर्गीं गांवांक पावली. घरा भितर रिगताना दान्येलामाचो, ताणें आपणें दुबय वेचे आदीं उचारलल्या उत्रांचो उगडास येवन ती गळगळ्यां रडली. डयानान तिका सोफाचेर बसवन भुजयलें. थोड्या वेळा उपरांत एलीज बायेक

दान्येलामाच्या त्या पत्राचो उगडास येताना... तें पत्र हाडुंक कषटांनी म्हळ्ळेबरी ती बेडरुमाक गेली. ड्रावर उरतें कर्न कवरा भितर आसल्लें तें पत्र तिणें उरतें केलें... दान्येलामाक तिका बरयिल्लें आक्रेचें पत्र तें! कितें बरयलां आस्येत?... ताची निमाणी आशा कितें आसल्ली? तिणें आतुरायेन पत्र वाचुंक सुरू केलें.

एलिजा, तुवें हें पत्र वाचताना हांव ह्या संसाराक आनी तुका आदेवस मागोन, मोर्चुवरित आसोंक पुरो. जिण्येचीं लिसांवां शिकोंक प्रायेची गड ना म्हणतात. म्हज्ये जिण्येंत हांवें जोडल्लें सगळें भुर्ग्यांक दिलें. पूण आतां ऊरल्ल्यांतले थोडें म्हाका गरजेचें म्हण भोग्ता. म्हजी गत लोरेसाबरी जांवची म्हाका नाका. ब्यांकांत तुका कळीत आसचेबरी साडेपांच लाक आसात. तांतले चार लाक तुज्या नांवार दवरल्यात. ते मुकल्या दिसांनी तुका उपकारतेले. तुवें भुर्ग्यां मुकार हात वोड्डांवचे नाकात. ऊरल्ले देड लाक म्हज्या मर्णांक खरची. भुर्ग्यांक बरो फुडार दिंवचे खातीर म्हज्या सगळ्या जिण्येंत हांव सादो मनीस जावन जियेलां. काजार, जुबलेव सगळें साद्या रितीर चलयलें. मुकार म्हजे कसलेच संभ्रम चलवंक हांव जिवो आसचो ना. देकून म्हज्या मर्णांची रीत तरी गदाळायेन आनी संभ्रमान जांवदी. साग्वणेची पेट, फामाद एवरशैन ब्यांड, पेटभर फुलां, मर्णां दिसा सांजेर जेवण, हफ्त्याचें मीस आनी हेर खर्च म्हणताना देड लाक खंडीत खर्चून वेतीत. पूण म्हज्या मर्णांची रीत सावेराबाच्या मर्णांच्या रितीबरी गड्ड जायजे म्हळ्ळी म्हजी आक्रेची आशा. जोडल्ल्यांतलें कांय इल्लें तरी म्हज्येच खातीर खर्चिल्यार म्हज्या अत्म्याक शांती मेळत. म्हजी आक्रेची आशा तूं संपूर्ण करतलेंय म्हण भर्वसतां. तुजी भलायकी सांबाळ.

एलिजा बायेन कुडाथावन भायर येवन पत्र धुवेच्या हातांत दिलें. दान्येलामाची आक्रेची आशा संपूर्ण जालिना तें चिंताना तिच्यान दूक तडवुंक जालेंना. दान्येलामाचें वर्साचें मीस तरी ताणें आशेल्लेबरी गडद संभ्रमान करिजे म्हळ्ळो निर्धार तिचे मतिंत बळ जायित्त येताना... सिमेत्रेंत आसल्ल्या दान्येलामाच्या फोंडाक भेट दिंवच्याक, दोळ्यांतलीं दुकां पुसून गेटिलागीं उबें आसल्ल्या कारा तेवशीं ती मेटां काडिलागली.

उज्वाड जून १६-३०, २०२०

निमाणी आशा

‘देवा, एक पावटीं जोकीन फोन काडल्लें तर!’ म्हजे काळजा दडधडे चडोन आसल्ले. म्हजेलार्गीं चड वेळ नातल्लो.

फेलिक्स तुजो बाब कांय तीन चार दीस वांचत. ताची कांय निमाणी आशा आसा तर समजोन घे. दाक्तेरान दोन दिसां आदीं म्हजेलार्गीं सांगताना, हांव निजायकी कुसकाल्लों. म्हज्या बाबाक होंगडावन घेवंक हांव खंडीत तयार नातल्लों. तरी हेविशीं हांव असहायक म्हळ्ळें म्हाका सारकें कळीत आसल्लें.

हलो ते कुशीन जोकिचो ताळो आयकोन, म्हाका गेल्लो जीव पाटीं आयिल्ले तितलो संतोस जालो. जोकी, बिड्डी आसल्लोय?

हां...! मासटेराम कशे आसात? कितें अवचीत म्हजो उगडास आयलो?

तुजेथावन एक उपकार जायजे आसल्लो, हांव नर्गोनच उलयलों.

सांग मासटेराम, साध्य तर करयां.

तूं ह्या दिसांनी शिकारेक पुणी गेल्लोयगी? रान दुक्राचें मास पुणी आसागी तुजेलार्गीं? म्हजीं सवालां आयकोन जोकी हासोंक लागलो.

आतां खंय थावन रान दुक्रामास? रान दुक्राचें सीसन आकेर जालेंने मासटेराम! जाय तर रान सोस्याचें मास आसा. जोकिचीं उत्रां आयकोन म्हाका निरास जालो.

म्हाका रान दुक्राचें मासच जाय आसल्लें. व्हड न्हय जोकी, हेर कोणालार्गीं तरी मेळतागी म्हण पळेयतां. म्हाका चडीत उलवंक मन नातल्लें.

मासटेराम, कितें अवचीत रान दुक्राचें मास खांवचें मन जालें?

म्हाका न्हय, म्हज्या बाबाक, म्हजो बाब गडीस आसा. रान दुक्राचें मास खायजे म्हळ्ळी निमाणी आशा ताणें उचारल्या.

व्हयगी, बिर्मत सिरील मासटेर... बरो मनीस! ताची निमाणी आशा अधुरी उरनाये. हांवयी ताचो विद्यार्थी. मासटेराम, फाल्यां भितर मासाची विलेवारी करुंक जातागी म्हण पळेतां. म्हजे वळकिचे थोडे, दिसाक बोंट आंबडुंक वेतात. तांचेलार्गीं खबर काडन पळयतां. खंत करिनाका मासटेराम.

जायत, देव बरें करूं जोकी.

मोबायल बगलेन दवर्न हांवें सवकास बाबाच्या कुडा तेवशीं मेटां काडलीं. बाबाचे निसतेज दोळे म्हजे कुशीन घुंवले. हांवें हळू बाबाचे हात म्हज्या हातांत घेतले.

बाबा, रान दुक्राचें मास फाल्यां भितर मेळता. खंत करिनाका हांवें बाबाक भर्वसो दिलो.

हूं बाब सवकास पिंगालो. विल्मा नीस घेवन कुडा भितर आयलें. हांवें बाबाक धर्न हळवायेन उटयलो आनी हांव ताच्या पाटल्यान बसलों. आपलेसतकीं बसचे तितलें त्राण सयत ताचेलार्गीं नातल्लें. तितलोयी लाचार जाल्लो बावडो.

विल्मा कुलेरांत नीस घेवन बाबाच्या तोंडाक दितालें तरी, तो नीस गिळुंक ताका सकत नातल्ली. कषटांनी एका पाटल्यान एक कुलेर नीस सेवतालो. मधें मधें खोंकली येताना... तो कठीण दुकीन कषटतालो. त्या वेळार ताच्या दोळ्यांनी दुकां थेंबे उदेताना म्हज्या दोळ्यांत दुकाच्यो झरी व्हाळताल्यो.

विल्मा सयत उमाळोन खेंवचीं दुकां दांबून दवरुंक सकनासतां प्लेट घेवन रडोनच कुडा थावन भायर गेलें. हांवें बाबाक निदावन, ताचे वयर वोल वोडली. म्हज्या हातांनी बाबाचे केस पोशेताना... हांव सवकास चिंतनां सागोरांत बुडोन गेलों.

बाब गांवार 'सिरील मासटेर' म्हण वळकिचो. ताचें जिवीत सादें. कोणाकच दुकयनासतां जियेंवचो मयपासी स्वभाव. हाका लागोन तो सर्वांक मोगाचो जाल्लो. फिर्जांत सयत ताका बरो मान मेळतालो. इसकोलांत आपणाच्या विद्यार्थिनी चुकी केल्ले तवळ तांकां शिक्षा दीनास्ताना, मोगान तिद्वितालो. परत ती चूक करुंक भुर्ग्यांक मन येनातल्लें. ही बाबा विश्यांत हांवें उचाचीं व्हडविकाय न्हय, बगार ताच्याच विद्यार्थिनी ताचेविशीं करची तारीफ. हजारों विद्यार्थिक बरो फुडार लाबाशें केल्लो गुरु - आज हे परिगतेक पावला! हांव तीन वर्सांचो आस्ताना, म्हजी मांय पिडेवर्वीं अवचीत देवाधीन जाताना, बाब सगळोच गळोन गेल्लो. तरी आपणाचें दूक काळजा भितर दांबून दवर, म्हाका आनी म्हज्या दाडूक रोनीक ताणें मोगान सांबाळल्लें. हांव ल्हानपणार पोत्री. पूण बाब म्हजे नक्रे सोसून व्हांतालो. बाबाच्या सांगात्पणांत जियेताना, म्हजी मांय ना म्हळ्ळें उणेपण म्हाका विसरून वेतालें. एका उत्रान म्हजो बाबच म्हाका 'मांय आनी बाब'

हांवें बाबापरिंच शिक्षक वृत्ती विंचल्ली. म्हजो दाडू रोनी गलफाक पावल्लो. ताणें पयले पावटीं गलफाक वेताना बाबान ल्हान भुर्ग्यांपरीं रडल्लें तें दृश्य आजून म्हज्ये मतिंत जिवें आसा. 'असल्या मयपासी बापायक आपणायल्ले आमी दोगी पूत निजायकी भागी!' हांव सबार पावटीं चिंतलों.

दाडूचें काजार जावन चार वर्सां पाशार जाल्लीं. दाडू वोन्येचें उतर आयकोन गलफाचें काम सोडन गांवांत रावल्लो. ताणें गांवांतच एक उद्यम सुरू केल्लें. काजारा उपरांत ताणें आमचेलार्गां उलंवचें क्रमेण उणें केल्लें. वोनियेन बाबालार्गां उलयल्लें हांवें पळेवंक ना म्हळ्यार कांय उत्प्रेक्षा जांवची ना. केदाळाय मोन्या देंवचाराबरी आस्ताली. दाडू मोगार पडोन काजार जाल्लो देकून, ताचे खातीर आमी सक्कड मोनीं ऊरल्यांव. बाब सेवेथावन निवृत्त जावन घरांत आपली निवृत्त जिणी जियेवन आसल्लो.

हांव तीन वर्सांच्या उंचल्या शिकपा खातीर मैसूर पावल्लों. पूण हरेक दिसा फोनार बाबालार्गां उलवंक हांव विस्मानातल्लों. अपरूप रजेर घरा पावोन, बाबा संगीं दीस खर्चिताना वर्तीं दादोसकाय मेळताली.

ह्या मधें दाडू थंय विशेस बदलावण दिसोन येताली. ताणें ल्हान ल्हान संगतीं खातीर बाबाक धोसचें चडोन येतालें. ही गजाल बाबान म्हाका सांगोंक नातल्ली तरी, सेजाच्यार््या विल्ली मारिफात म्हाका पावल्ली. बाबालार्गां हांवें विचार केल्लो तरी, तो कांय जावंक ना म्हळ्ळेपरीं उलयतालो. वोनी दाडुलार्गां झगडोन तवळ तवळ कुळारा वेताना, दाडू तिच्या घरा वचोन रावतालो. ह्ये प्रायेर बाबान एक्सुरो जियेंवचें पळेवन म्हाका दूक भोग्तालें. बाबान नाका म्हळ्यारी, हांवें विल्लीक फोन करन बाबाक खाणा-जेवणाची व्यवस्था करयिल्ली. घरांत कितेंगी चलोन आसा म्हळ्ळो म्हजो दुबाव बळ जावन येतालो. कशेंयी दोन महिन्यांनी म्हजी परीक्षा आकेर जाता. उपरांत हांव घराच आसतलों, बाबाक मोगान सांबाळतलों म्हळ्ळ्या भर्वश्यान हांवें दोन महिने पाशार केल्ले.

दोन महिन्यांनी घरा पावताना म्हाका दखो बसल्लो. बाब खंतीन बुडोन सगळोच पिगळोन गेल्लो.

कितें जावन आसा बाबा हांगा?

हो घर-जागो ताच्या नांवार करिजे म्हण तुजो दाडू म्हाका धोसून आसा.

आमी खंय वेचें बाबा? बाब मोनो उरलो.

ह्या दिसांनी घरांत नासमाधान चडोन येतालें. म्हजें सयराण चुकोन वेताना, हांवें दाडूक सोडन दिलेंना. म्हज्या बाबाक धोस्ताना हांव कशें वोगे बसूं? आसती खातीर झगडें चडताना, बाबान घर आनी जाग्याचो एक वांटो दाडूच्या नांवार कर्न दिल्लो. हांवें कितलो विरोध दाकयल्यारयी बाब ताच्या निर्धारांत अचल रावताना, म्हाका निजायकी दूकल्लें. आमकां रावोंक घर ना जाल्लें!

दाडून आमी घर सोडन दीवंक एक महिन्याची आवदी दिल्ली. बाबान कित्याक अशें केलें? तो कित्याक तो दर्वडलो? घर आपणाक दवर्न फकत जागो दिंवच्या बदलाक बाबान बरो जागो आनी घर दाडूक दिल्लें. म्हज्या वांट्याक थोडी सुवात मेळल्ली तरी, घर नासतां कशें जियेवचें? म्हाका पयिल्ले पावटीं बाबाचेर राग आयिल्लो. म्हाका वर्तीं बेजाराय भोगल्ली तरी, हांव बाबाक दुकोवंक तयार नातल्लों. आसतिचो धनी बाबच घर सोडन दीवंक तयार आस्ताना, हांवें कितें कऱ्येत? हांवयी मोनो जाल्लों.

हांवें आनी बाबान भाड्याच्या घर्चों आस्रो घेतल्लो. हांवें शिक्षक वृत्तेन जोडल्ले कांय इल्ले पयशे शिकपा खातीर खर्चून गेल्ल्यान तक्षण घर भांदुंक म्हज्यान साध्य नातल्लें. एक दीस जेवणार आस्ताना बाब म्हाकाच पळेंवच्यार पडलो.

कितें जालें बाबा?

कांय ना. भोवश्या हांवें घर तुका दीनास्ताना, तुका अन्याय केला म्हण तुका भोगुंक पुरो. ह्येविशीं तुका बेजाराय आसा म्हणयी हांव जाणां. पूण तुजो दाडू घर मेळानातल्यार सोडचो ग्रायक न्हय. नासमाधान मतिंत घेवन एका पाक्या पंदा कितले दीस साऱ्येत? देकून हांवें हो निर्धार घेजे पडलो. घर बांदुंक तुजेलागीं पयशे नांत म्हण तुवें चुर्चुर भोगचे नाकात. कषटांच्या काळार उपकाराक पडतीत म्हण हांवें सांबाळन दवरल्ले थोडे पयशे आसात. ते तुका दितां. आमचो जागो कसोयी आसा. तूं घर बांदुंक सुरू कर पुता! परत तीच मोवाळाय!

नाका बाबा. ते पयशे तुजे, ते तुंच दवर. म्हाका आतां काम मेळ्ळां. एका वर्सा भितर रीण पुणी घेवन घर बांदतां. तूं खंत करिनाका, हांवें बाबाक भुजयलें.

वर्सा भितर घर बांदचें योजन पोंताक पावल्लें. आमचें घर पळेवन भोवश्या दाडू कितलो मत्सर पावला कोण जाणा! ताचे आनी आमचे मधलो संबध एका वर्सा आदिंच तुटोन गेल्लो. म्हाका मन नातल्यारयी बाबाच्ये आनी हेरांच्ये वत्तायेक लागोन ताका घर-वोकलाक आपोवणें दिल्लें तरी, ताचें कुस्डें मन तो खंय सोडता! ताचे उपरांत हांवें केदिच दाडूविशीं चिंतल्लें ना. पूण बाबाक दाडू वयर आजून विशेश मोग आसा म्हळ्ळें हांवें पार्किल्लें.

घराचें रीण फारीक जाल्ल्या थोड्या तेंपान विल्मा सर्गीं म्हजें लग्न जाताना, म्हजी प्राय पंतीस उत्रोन गेल्ली. 'जर दाडू बरो आसल्लो तर अशें जातेना!' चिंताना दाडूचेर राग उमाळोन येतालो. पूण बाबा खातीर सक्कड सोसून न्हर्ची अनिवाऱ्यता म्हजी जाल्ली!

आमचें कुटमाजिवीत बरयान चलोन आस्तानाच बाबाची भलायकी अवचीत भिगडोंक लागल्ली. उतर प्राय आनी दाड्डुच्ये खचितीन बाब लाचार जाल्लो. वयजालागीं तवळ तवळ भेटेक वेताना हांवें इसकोलाक रजा घालिजे पडतालें. बाबा वर्तें खंचें इसकोल! वक्तां बाबाचेर कसलोच प्रभाव घालुंक सकनातल्लो. क्रमेण बाबान कोन्सो धरल्लो. विल्माक भुर्याच्ये जत्नेसवें बाबाची चाक्री करुंक पडताली तरी, तें केदेंच शीण उचारिनातल्लें. आपणाक धुवेपरीं लेकच्या बाबाक तें दुर्सातलें तरी कशें? दाकेरान, बाबान बरया भलायकेक पाटीं येवची आशा सांडताना... हांव सगळोच धेदेस्पर जाल्लो. बाबाक सयत आपणाची वेळघडी लागीं पावल्या म्हळ्ळें सुस्ताल्लें जायजे!

ह्या दिसांनी बाबान उलयल्लें समजानातल्लें. ताच्यान कितेंच गिळुंक जायनातल्लेववीं तो नित्राणी जाल्लो. अवचीत बाबान रान दुक्राचें मास खावची आशा उचार्ताना हांवें दुस्रें चिंतिनासतां हाडन दिंवचो भर्वसो दिल्लो. बाबाची 'निमाणी आशा' आयकाताना म्हाका विचित्र दीसल्लें! 'कितेंच गिळुंक सकत नातल्लो बाब रान दुक्राचें मास खातलो तरी कशें?' हांवें मासा खातीर जायत्या जणांचो संपर्क केल्लो तरी, फायदो जालो ना. म्हजो दाडू गांवांत रावल्ल्या उपरांत शिकारेक वेतालो म्हळ्ळें हांव जाणा आसल्लो. मन केल्यार ताका भेट दीवन बाबाची निमाणी आशा संपूर्ण करयेती. बाब बरया भलायकेत ना म्हळ्ळें कळीत आसोनयी, बाबाची भेट करिनातल्ल्या कसाप्पी मनशाथावन मास हाडवंक हांव तयार नातल्लो. ताची सावळी पऱ्यांत कांटाळच्या म्हाका ताच्या पांयांथळीं वचोंक कुसकूट मन नातल्लें. पूण हांवें कितें पुणी करन मर्णाच्ये तणीर आसच्या बाबाची आशा संपूर्ण करुंक आसल्ली - बाबाची निमाणी आशा!

आज सकाळीं सेजाचीं ऐरीनबाय बाबाक पळेवंक आयिल्ली. आज-फाल्यां भितर देवाचें निर्मोणें जारी जांवचेबरी दिस्ता म्हण तिणें सांग्ताना... हांव भितर वचोन गळगळ्यां रडोन तोंड धुवन आयलो. परत भायर येवन तिचेलागीं उलवन आस्तानाच जोकिचें फोन आयलें. 'रान दुक्राचें मास मेळ्ळां, व्हरुंक येया' म्हण ताणें कळयताना, म्हाका जाल्लो संतोस सांगचो न्हय. हांव वेळ विभाडिनासतां बैक घेवन जोकिच्या घरा पावलो. जोकीन च्हा पियेवन वचाजे म्हण वत्ताय केल्ल्यान निर्वांगनासतां रावाजे पडलें. बाबाक दोन फोडी मास दिता म्हणासर म्हाका समाधान नातल्लें. तरी म्हजे खातीर वादे घेवन मास हाडल्ल्या जोकीक दुकवंक मन नातल्लें. च्हा पियेताना मास हाडवंक आपणें कितले कषट काडल्यात म्हळ्ळेविशीं जोकीन ल्हान शेर्मांव दिलो.

हांवें अनिलाक ओत्ताय करन शिकारेक धाडलो मासटेरामा! ताची बायल चेकर्या भुर्याक प्रसूत जाल्या. दोन महिने शिकारेक वचोंक नजो म्हण तिणें ताका ताकीद दिल्या कंय. ताणें तिचे सांगाता रावाजे कंय. तिका समजावन अनिलाक आनी लुविसाक शिकारेक धाडिजे तर, जिवार आयलें. तांचे सांगाता जेर्मी आसल्यार रान दुक्राक मात्र न्हय, रान रेड्याकयी निदायतीत. लुवीस साळिच्या माट्यांत रिगोन साळीक मारल्लो प्रायक! जोकी हास्ताना हांवयी मन नातल्यारयी हासलो. कशेंयी मास घेवन जोकी थावन सुटाजे तर, म्हाकाय जिवार आयिल्लें. हांवें पयशे दिले तरी, जोकीन बिल्कूल घेतलेनांत. मासाची थयली घेवन हांवें घर्ची वाट धरली. एदोळ पऱ्यांत बाबाची मोगान सेवा करुं, आतां बाबाची निमाणी आशा संपूर्ण कर्चे वर्तें भाग म्हाका फावो जाल्लें दैकून हांव संतोसाच्या ल्हारांनी उपेतालो!

हांवें बैक गेटी भितर रिगयजे तर, घरा भायर सेजाच्यो थोड्यो स्त्रियो उर्बी आसचें पळेलें. 'कांय बाब गडीस आसा म्हण खबर मेळोन, बाबाक पळेवंक आयल्यांत आसतेलीं' अशें चिंतून बैक बंध करन स्ट्यांड घाल्ताना, घरा भितर विल्मान जोरान रडचो आवाज आयकालो.

हांव भियान भितर धांवलों. बाबाच्या कुडाक पावाजे तर... हांव समजाल्लों. बाब दोन फोडी रान दुक्राचें मास खावंक आसा म्हळ्ळें सयत विसर्न, म्हाका राकोन रावानासतां, आदेवस मागोन परत पाटीं येवंक जायनातल्ल्या संसाराक उत्रोन गेल्लो.

बाबा... हांव बाबाच्ये निर्जीव कुडीर पडोन रडोन आसल्लों. हातांतली मासाची थयली धर्तेर गळल्ली. रडानाक फेलिक्सा... समाधान कर. तुवें पांवचें आदिंच बाबान निमाणो स्वास सोडलो. देवाची खुशी तशी आसल्ली पुता ऐरीन बाय म्हाका भुजावन आसल्ली. ऐरीन बाय... रान दुक्राचे... दोन फोडी... बाबाची... निमाणी आशा... हांव कुडक्या उत्रांनी उलवनच आसल्लों...

बाबाची निमाणी आशा संपूर्ण जालिरे फेलिक्सा. मासाची कडी सेवनच बाबान प्राण सोडला. हांवें विज्मीत पावोन ऐरीन बाये कुशीं घुंवताना... ती कोणाकगी बोट जोकून आसचें म्हाका दिसलें. पाटीं घुंवोन पळेजे तर... कुडाच्या एका कोनश्यार तुवाल्यांत आपले भीजल्ले दोळे पुसून आसचो रोनी दाडू...!

रान दुक्राचें मास खावंची, बाबाची निमाणी आशा म्हण रोनीक जोकी थावन कळ्ळें कंय. काल रातिंच शिकारेक वचोन रान दुकोर मार्न सकाळीं फुडेंच रांदलां बावड्यान. तुवें वचोन थोड्या घडियांनी रोनी मास हाडन आयलो. ताच्याच हातांनी मासाची इल्ली कडी सेवन बाबान प्राण सोडलो. भोवश्या सिरील मासटेर रान दुक्राच्या मासाक न्हय, रोनीकच राकोन आसल्लो जायजे... आतां दोगयी सांगाता मेळोन मर्णाची विलेवारी करा पुता... ऐरीन बाय उलवनच आसल्ली.

म्हज्या हातांतलें निसोन धर्तेर पडल्ल्या मासाच्ये थयलेथावन रान दुक्राचें जिवें रगत धर्तेर पाजारोन आसल्लें... सांगाताच दाडूच्या आनी म्हज्या दोळ्यांतलीं दुकां!

नमान बाळोक जेजू

दान्येलामाचो कोवीड रिपोर्ट

नेक्सट

भितर थावन नर्साचो ताळो आयकाताना... दान्येलाम उटोन उबो रावलो. ताणें पयलें बायलेक भितर धाडलें तरी, ती कांय भियेत म्हण तो तिच्या पाटल्यानच भितर गेलो. दोगांयचें कोवीड टेस्ट संसच तीं त्या कुडाथावन भायर आयलीं.

सर, एक मिनूट

नर्सान जोरान आपयताना... एदोळच दारा भायर पावल्ल्या दान्येलामान परत पार्टी घुंवोन पळेलें. रिपोर्ट येवंक दोन तीन दीस लाग्तीत. तुमच्या मोबैलाक मेसेज येता. पोसिटीव जाल्यार एकच दिसान रिपोर्ट येवंक पुरो. रिपोर्ट येता म्हणासर घरा भायर वचनाकात. दान्येलामान जायत म्हळ्ळ्या जिन्सार तकली हालयली.

सर, ताप आसल्यार ही गुळी घेया. ताप येवन तो रावानातल्यार, एडमीट जायजे पडत. कोवीड ऐसोलेशन वार्डाचे तुमकां संपर्क कर्तात. तिका कांय पिडेचीं लक्षणां नांत देकून भियेंवची गर्ज ना नर्सान सांगताना दान्येलामाचो जीव हळतान कांपोंक सुरू जालो. नर्सान दिल्ल्यो गुळियो घेवन तो भायर आयलो.

दोगांय आयिल्ल्याच रिक्षार पार्टी घरा भायर सरलीं. लोकडौन आसल्ल्यान रसते सगळे खाली खाली आसल्ले... एक जाग्यार दोग पोलीस आसल्ले सोडल्यार, हेर कोणच ना. वाटेर दान्येलाम कितेंच उलयलो ना.

पंद्रा मिनुटांनी रिक्षा तांच्या घर्च्या गेटी मुकार रावली. दान्येलामान भाडें फारीक कर्चे भितर सेवरीन बाय घरा भितर पावलली.

अंकल, कोवीड टेस्ट जालेंगी? कुशिच्या घर्च्या अविंलाचो ताळो आयकोन दान्येलाम तेवशीन घुंवलो.

व्हय, जालें दान्येलामाची मोटवी जाप.

न्हय, एका वर्साथावन तूं भायर म्हळ्ळो येवंक नाय अंकल. तुका कशी ही पिडा सुरू जाली? हांव फ्रेडसां सांगाता सगळो वेळ भायरच आसां. रिपोर्ट केदाळा येता कंय?

दोन दिसा भितर दान्येलामाक अविंलालागीं उलवंकच मन नातल्लें.

अंकल घरा भितर भियेवन बसल्यार दीस काडचेबरी नांत. म्हजेबरी बिंदसा आसाजे. तूं भितर बस, नातल्यार माळ्यार बस, ही पिडा येंवची आडावंक साध्यच ना. अविंलाचीं उत्रां दान्येलामाक आपणाकच तीर जोकल्लेपरीं भोगलीं तरी, चडीत उलवंक मन नासतां तो शीदा घरा भितर गेलो.

‘म्हजो रिपोर्ट आजून येवंक ना. हो म्हाका एदोळच पिडा आसल्लेबरी उलयता. कोवईड आयलीच म्हण्यां... हांव कितें अपराधी जातां?’ दान्येलामाक अविंलाचेर राग आयलो.

अविंलाच्या बैकाचो आवाज ताका आयकालो तरी, ताणें जनेलांतल्यान तीळन पळेलें ना.

* * *

वर्सा आदीं कोवीड पिडेचो वोसो विस्तार्ताना, म्हाल्गड्यांक आनी पिडेसतांक ही पिडा वेगीं लागता म्हण माध्यमांनी आयिल्ली खबर पळेवन, दान्येलाम सगळोच भियेवन कंगाल जाल्लो. ताका आतां सत्तर वर्सांची प्राय, पावनातल्ल्याक डयाबेटीस, काळजाची पिडा आसा. तशें म्हण तो मर्णाक भियेंवचो मनीस न्हय... आपूण मेल्यार बायलेची गत कितें म्हण ताची खंत.

देवान दान्येलामाक आनी सेवरीन बायेक भुर्यांचें देणें फावो करुंक नातल्लें तरी, एकामेकाक आधार दीवन ताणीं काजारी जिविताचीं चाळीस आनी पांच वर्सां यशस्वी रितीन संपयिल्लीं. शिक्षक वृत्तेथावन निवृत्त जातच दोगांय इगर्जेंत सेवा दीवंक लागल्लीं. दान्येलाम इगर्जेच्या दफतरांत लेक पळेतालो तर, सेवरीन बाय साक्रिसतित सेवा दिताली.

तांची दिनचरी चडीत बदलावण नातल्ली... हरेक दीस तीं मिसाक हाजर जातालीं. विशेंत पावल सभा, मरियेचें लीजन, कथोलीक सभा म्हणताना वेळ पाशार जाल्लो कळनातल्लो. अपरूप सैरयांगेर गेल्यारी, एक दिसा प्रास चडीत थंय रावानातल्लीं... आमी नासतां विगाराक बेजार जायत आनी ताका कषट जातीत म्हण तांचें चिंतप!

पूण एक वर्साथावन तांची दिस्पडती दिनचरी बदल्ली. सर्कारान लोकडौन थापाना, इगर्जेचीं दारां धांपलीं, मिसां बंद जालीं, भायर वचोंक आडवारलें. दिसाचें वेळ पाशार करुंक तांकां आसल्लो एक मात्र अवकासयी चुकलो.

सगळ्यानितल्यान पिडा आसा. तुमी इल्लें जाग्रूत कर्चे बरें. थोडो तेंप घराच रावा पयलें लोकडौन पार्टी काडल्ल्या थोड्या दिसां उपरांत विगारान सांगताना, दोगांयकी दुकलें तरी, ताणीं तें व्यक्त केलेंना.

मेसत्री, तुका आतां प्राय जाली. ही पिडा वेगीं वेचेबरी दिसाना. एक दोन वर्सां घराच रांवचें बरें दाक्तेरानयी विगाराचिंच उत्रां परत सांगताना, दान्येलामा घरा भितर फिचार जालो. कांय गर्जेच्यो वसतू हाडुंक आसल्यार सेवरीन बायच वेताली. अपरूप भायर गेल्यारी, रिक्षारच वेतालो शिवाय बस्सार न्हय.

सकाळीं उटोन मागणें जातच, सेवरीन बायेन तयार कर्न दिल्लो नाषटो काणयेंवचो... उपरांत भायर वेरांडार बसोन दिसाळीं, आदले बूक वाचचे आनी सदांय धा वोरार बैक घेवन भायर वेच्या अविलाक हासो दिंवच्यो... 'हो चेडो कित्याक ह्या लोकडौनावेळार अशेंय कारण नासतां भायर भोंवता? हरेक कडे पिडा चडताना हाका घरा बसल्यार कितें जाता?' म्हण मतिंतच चिंतचें... दनपारां जेवण जातच इल्लो विशेव... तीन वोरार दोगांयनी सांगाता मेळोन दैवीक काकुळतिचो तेर्स म्हणचो, उपरांत सांजेची च्हा. एक वोर आंगणांत वाक करन, न्हाण संपवन तेर्स करचो. जेवण जातच थोडो वेळ न्यूस पळेंवचें आनी उपरांत निर्दोक वेचें. हेंच सवयेर पडताना, दान्येलामाक भायल्या संसाराचो उगडास विस्मोन गेलो.

दान्येलामान निवृत्त जाल्ल्या थोड्या दिसां उपरांत सांजेचें सेवरीन बायेसंगीं गजाली मारून आस्ताना, आपणाचे कितले एफडी आसात, एकौटांत कितले पयशे आसात, इनश्युरेन्सांत कितले आसात हो सक्कड विवर वांटून घेतल्लो. एक पावटीं घर जागो विकून म्हाल्गड्यांच्या घरांत प्रैवेट रूम कर्न रांवची आलोचन केल्ली तरी, घर तें घरच म्हण चिंतून ती आलोचन विस्मोन सोडल्ली. पेनशनाचे पयशे आस्ताना... खर्चाविशीं खंत कर्ची गर्ज नातल्ली.

कोरोना वैरसाविशीं माध्यमांनी फायस जांवची खबर पळेवन दान्येलामाची भिरांत चडताली. थोडे पावटीं ताची परिस्थिती पळेवन सेवरीन बाय ताका टिवी पळेवंकच सोडिनातल्ली.

हांव मेल्यार तूं एक्सुरें कशें जियेतलेंय सेवरी? एक पावटीं दान्येलामान विचारल्ल्याक सेवरीन बाय ताचेर रागार जाल्ली.

तुजे प्रास पयलें हांवेंच मराजे म्हण तिणें सांगताना, दान्येलामा सगळोच गळोन गेल्लो. ताच्या उपरांत मर्णाचो विशय उलवंकच नजो म्हण ताणीं निर्धार केल्लो.

* * *

दान्येलामान कोवीड टेस्ट करवन दोन दीस पाशार जाल्ले तरी, ताचो आनी सेवरिबायेचो रिपोर्ट आजून येवंक नातल्लो. ताका मोबैलाची चड गिरांत ना तरी, रिपोर्टां खातीर दोन दिसांथावन घड्ये घड्ये मोबैल पळेंवचेंच एक काम जाल्लें.

सेवरी आजयी येवंक ना तीसऱ्या सकाळीं उटतच दान्येलामान मोबैलाचेर दीषट घालन, व्हडल्यान सांगताना... सेवरिबायेक आयकालें तरी, तिणें जाप दिलिना.

चार दिसां आदीं दान्येलामाक इल्लें आंग दूक सुरू जाल्लें. सेवरिबायेकयी शेळ जाल्ली. ताणें तक्षण ताच्या दाक्तेराक फोन केलो.

ह्या दिसांनी इल्लो पावस आसाने. थंडाय जावन कांय इल्लें आंग दुक्ता आसतलें. भियेंवची गर्ज ना. सांज पन्थांत बरेपण नातल्यार कोवीड टेस्ट कर्न येवचेंच बरें. कोविडाचें दुस्रें ल्हार इल्लें मारेकार जालां... दाक्तेरान सांगताना दान्येलामाचो काळजादाब चडल्लो. कोवीड पिडा आयिल्ल्यांचीं घरां सीलडौन केल्लें, पिडेसतांक कोवीड ऐसोलेशन वाडार्त घालन सारकें जतन घेनातल्लें, थोड्यांनी थंयसर भियानच

मरण पावल्लें... दान्येलामान दिसाळ्यांत ह्या विश्यांत जायतें वाचल्लें. 'म्हजो रिपोर्ट पॉसिटीव आयलो तर!?' तो कंगाल जालो.

मोबैल मेजाचेर दवरन तो खटल्यार आड पडलो. ताणें दुकीन व्हळवळचें पळेवन सेवरीन बायथी कळवळळी. सांज जाताना आंग दूक चडलें देकून दूसऱ्याच दिसा कोवीड टेस्ट करुंक वेचें म्हण निर्धार जालो. सेवरीन बायेकयी शेळ आसल्ल्यान दोगांय टेसटाक तयार जालीं.

* * *

चवत्या सकाळीं उटतच दान्येलामान पयलें मोबैल पळेलें. रिपोर्ट आजून येवंक नातल्लो.

सेवरी, रिपोर्ट येवच्या पयलें हांव मर्तांगी म्हण दान्येलामाचीं उत्रां आयकोन सेवरीन बायेक बेजार जालें तरी, तिणें भायर दाकयलें ना.

तुजें सुरू जालेंगी? रिपोर्ट येवंक ना म्हण तूं टेनशन कित्याक करताय? तुजी आंग दूक रावल्या. ताप कांय ना. एक वर्साथावन भायर म्हळ्ळें वचुंक नाय. तुका कशी पिडा येवची? सेवरीन बायेन ताका समजावंक पळेलें.

तशें न्हय सेवरी, हांव कांय मेल्लें... सेवरिबायेन आपलो हात दान्येलामाच्या तोंडार दवरन, ताका कदेलार बसयलो.

पिडेचें आनी रिपोर्टाचें सोडन दुस्रें कितेंय आसल्यार उलय सेवरी बाय ताचे बगलेन बसली.

सेवरी, न्हय हो अवील कित्याक अशेंय भोंवता? ताका पिडेची भिरांत नांगी?

संसाराची खंत तुका कित्याक? तो कितेंय करुंदी. तो कांय आमचो पूत... आपणाक भुर्गीं नांत म्हळ्ळें कोडू सत तोंडांत उचारुंक मन नासतां... सेवरिबायेन आपलीं उत्रां अध्यांरच रावयलीं.

थोडो वेळ दोगांय उलयलिनांत. ताणीं मोगान एकामेकाचीं तोंडां पळेवन आसतां...

अविलाच्या घरा अवचीत बोबाट-विळाप जाल्लें आयकोन दोगांयनी जनेलांतल्यान तीळन पळयलें. थोड्या तर्नाट्यांनी अविलाच्या घर्च्या आंगणांत उबें रावोन उलवन आसचें तांकां दिसलें. अविलाच्या घरा सकडांनी रडोन आसचें आयकातालें तरी, थंयसर कितें घडोन आसा म्हण तांकां कळ्ळेंना. दोगांय एक घडी एकामेकाचें तोंड पळेंवचार पडलीं. अविलाच्या घरा रडणें-रुदान मुकारून आसल्लें तरी, दान्येलामान भायर वचोन गजाल समजुंक धैर घेतलेंना.

वोरां इक्रा जाताना... वाड्यागारांनी एकल्या पाटल्यान एकलो म्हळ्ळेबरी अविलाच्या घरा येवचें दान्येलामाक जनेलांतल्यान दिसलें. तो परद्या इड्यांत लिपोन रावोन अविलाच्या घराचेर नदर दवरन आसल्लो. बारा जाताना परत अविलाच्ये आवयचें आनी भयणिंचें रडणें सुरू जालें. एक वोरार फिर्गज विगार अविलागेर पावलो. दान्येलामाक मिसतेर समजालोना... तो जेवचें सयत विस्रोन म्हळ्ळेबरी अविलाच्या घराचेर पारोत कर्च्या वावरांत व्यसत जालो...

देड वोरार जेवणाक बस्ता म्हणताना मोबैल वाजलें.

मेसत्री, हांव डो. प्रशांत. आज तुमची भलायकी कशी आसा?

आज हांव बरों आसा. आमचो रिपोर्ट आजून येवंक ना दान्येलामान खंत उचारली.

कांय भियेनाका मेसत्री, तशें कांय जांवचेंना. सांगल्लेबरी तुमचो सेजारी अवील सरल्ली तुमकां खबर आसागी? दाक्तेराचीं उत्रां आयकोन दान्येलाची झिंट उडली.

कितें उलयताय डोकर. काल सकाळीं हांवें ताका भायर वेताना पळ्हेला. आज सकाळीं थावन ताच्या घरा वाड्यागारांनी भेट दिंवचें पळ्ळें. म्हजी पिडा घेवन भायर वचोन विचारुंक धैर पावलेंना. कितें जालें? बैक अवघडगी?

आज सकाळीं सात वोरार आंगडीक गेल्लो. सामान घेवन पाटीं धुंवताना थंयच कोसळोन पडलो कंय. तक्षण आस्पत्रेक हाडलें. हांगा पावताना ताचें आक्सिजन लेवेल कंपलीट उणें जाल्लें. आमी आमचें प्रेतन केलें. साडे इकरा वोरार सरलो. भोवश्या 'ह्यापी हैपोक्सिया कोवीड केज' आसतेली म्हण आमचो दुबाव. ह्या दिसांनी सुमार तर्नाटे अशेच सरले. कोवीड रिपोर्ट आयिल्ल्या उपरांत कळता. तुमी भायर वचनाकात. जाग्रुत्काय सांबाळा. बरें दवर्ता दान्येलाम कदेल्याचेर गळ्ळो. विशय कळताना सेवरी बाय रडोंक लागली. तीं दोगांय जेवलिंगांत.

सांजेर चार वोरार अविताची निर्जीव कूड घरा हाडन पांच मिनुटां भायर आंगणांतच दवरली... ती निळश्या थयलेंत धांपल्ली. ती उप्ती करुंक अवकास नातल्लो देकून, सेजाचीं मासक घालन पयस रावोन तीळन गेलीं. इगर्जे भितर व्हर्चे भाग सयत नासतां फकत मागण्याविधी चलवन अविताची कूड अर्ध्या वोरान मात्येक पायली.

भायरच भोंवोन आसल्ल्या अविताचेर आयिल्लें हें अवचीत आन्वार चिंतून दान्येलामाच्या दोळ्यां कांचिंनी दोन थेंबे दुकां उदेवन, खिणान गालांतल्यान देंवोन धर्णार गळोन गेलीं. ताची आंग दूक परत कठीण जाली... काळजा धडदडे चडोंक लागले... आपूण मर्ताशें ताका भोगुंक लागलें...

'अविताबरी म्हाकाय कोवीड पिडा लागल्या तर...? हफत्या भितर सेजारा दोन मर्णां जाल्लेबरी जाता... सेवरीक पयश्यांविशीं, इनश्युरेन्साविशीं पत्यारिण विवरून सांगल्यार कशें...? तर्नाट्या अविताक सोडिनातल्लें कोवीड म्हाका सोडीत?' दान्येलाम मर्णाक तयार जाल्लो... कोवीड पिडेच्या मर्णाक!

तितल्यार मोबैलार मेसेज आयिल्लो आवाज आयकोन दान्येलाम मर्णा-चिंतांतलो भायर आयलो. कषटांनी म्हळ्ळेबरी मोबैलार आयिल्ली मेसेज वाचिलागलो... ताचो आनी सेवरिबायेचो कोवीड रिपोर्ट नेगेटीव आयिल्लो...!

उज्वाड जून १-१५, २०२१

निकुचें घर आनी नेकेत्र

पेंटेक गेल्लो सावेराब साडेबारांक पार्टी घरा येवन पेज जेवन, घर्च्या होलांत सोफाचेर बसलो. वर्सा आदीं पनें घर मोडन, नवें उबारतांना आदली चवकी वचोन नवें 'होल' आयिल्लें. म्हाल्याड्यांनी बांदल्लें आदलें घर मोडुंक सावेराबाक कुसकूट मन नातल्लें तरी, इजनेर पूत सावियोन बळ कर्तांना ताका दुस्री वाट नातल्ली. ह्या नव्या टेरेसाच्या घरांतली धग सोसुंक जायनास्ताना, थोडो वेळ भायर बस्यां म्हण सावेराब सोफा वयलो उटलो. जनेला भायर दीषट घाल्ताना, पयस थावन ताच्या घरा कुशीन मेटां काडून येवचो निकू दिसलो.

सेलिना, निकू येते आसा, हांव जेवन आड पडलां म्हण सांग. ताचे कर्करे कोणें आयकुंचे? सावेराब बायलेचे जापीक राकानासतां शीदा बेडरुमाक गेलो.

तूं एक खंच्या कास्ताचो मनीस सायबा, निकू आयल्यार कितें जालें? तो कितें वागगी? तुवें चोराबरी लिपोन बसचें कित्याक? सेलिनान आयदानां धुंवचें आनी पुर्पुचें काम सांगाता केलें.

घरा पन्यांत आयिल्लो निकू राकोन राकोन पार्टी वेता म्हणासर सावेराब भायर आयलोच ना.

* * *

निकुचें घर सावेराबाच्या घराथावन चड पयस नातल्लें. सावेराबाचें माडिये तोट उतरल्यार जेनिचें तोट. ताच्या उपरांत एक ल्हान व्हाळ उत्रोन गेल्यार निकुचें घर. घर म्हणच्या बदलाक कोडकें म्हळ्यार चड बरें. घर न्हंयचे बगलेन आसल्ल्यान पावशिल्या दिसांनी आवर भर्ताना निकू कुटमा समेत सावेराबागेर पावतालो. पावसाकाळार उण्यार एक महिनो सावेराबाचें कोडकें निकुच्या कुटमाक रावळेर!

घाटार आसल्ली निकुची विधव आवय पांच वर्सांच्या निकूक घेवन चाळीस वर्सां आदीं इनासाबागेर कामाक रावल्ली. तिचेर बिर्मत पावोन इनासाबाबान ताच्या तोटा मधें आसल्लें कोडक्या सारकें आदलें ल्हान घर इल्लें दुरुसती कर्न, तिका थंय वसती करूंक आवकास कर्न दिल्लो. मर्चे आदीं इनासाबाबान त्या कोडक्या भोंवतणियो पांच सेंटस जागो निकुच्ये आवयच्या नांवार करूंक नातल्लो तर, आज निकुचें कुटम वाटेर पडतें. इनासाब सरल्ल्या उपरांत ताच्या कुटमान निकुच्या कुटमाक इल्लें पयस केल्लें. निकुचें एदोळचें जिवीत त्याच घरांत खर्चून गेलां. ताचें काजार, भुर्ग्यांक पाळण्यांत दवरचें काच्यें, पयलो कुमगार सगळें थंयच संपलां. तशें म्हण निकुच्या घरा येतलीं तरी कोण आसात? अपरूप बायलेच्या कुटमाचीं येतालीं तर, वर्साक एक पावटीं विगार घर-बेज्मेंताक येतालो. सैरीं म्हण आपोवंक हेर कोणी नातल्लीं.

थंय हांगा कूली काम कर्न निकू कुटम सांबाळतालो. पाटल्या सबार वर्सांथावन निकू सावेराबाच्या तोटांत काम कर्न आसा. ताच्या एकल्याच्या सांबाळांत घर चलवचें, दोगां भुर्ग्यांक शिकप दिवचें असाध्य म्हण भोगताना, निकुची बायल मोनिकान घर कामाक वचोंक सुरु केल्लें. काळजांतले सककड अत्रेग दांबून दवर्न, कषटांनी दीस साच्या निकूक एक नवें घर बांधिजे म्हळ्ळी जब्बोर आशा आसल्ली तरी, ती एदोळ सुफळ जाल्लिना. पोट मारन पुंजावन दवरल्ले चार कास आवयच्ये पिडेक, तिच्या मर्णाक, मिसाक म्हण खर्चोन गेल्ले. कामाची पुरासण काडुंक, तकलेची विराराय पयस करूंक निकू अपरूप इल्लें शेकालो तरी, ताचें लेक चूकल्लें ना. पूण काच्यें-सोभणांक गेल्ल्या वेळार फुक्याक मेळ्ळ्यार नाकभर घोटतालो. कांय संदर्भांनी पियेल्लें चड जावन दूसऱ्यांक धोशी दिताना, सावेराबाबान ताका घरा पन्थांत पावयिल्लेंय आसा. तशें म्हण निकू कांय उपराळी न्हय; सादो आनी खाल्लो.

सांगल्लें काम बरयान कर्तालो देकून सावेराबाकयी निकुचेर विशेष मोग. दिसाक एक पावटीं निकू घरा तेवशीं येना तर, सावेराबाक नीद पडाना. सांजेर स जालीं म्हणताना निकू सावेराबागेर हाजर. आयतारा मीस जाल्लेंच निकू सावेराबाच्या घरा पावतालो. ल्हान ल्हान कामां कर्न, वाडल्ली पेज जेवन भायर कोडक्यालागीं विशेष घेतालो. मन जालें तर, सावेराब निकूक थोडे पयशे दितालो. सावियो गांवाक येताना निकुच्या भुर्ग्यांक चोकलेटां, निकूक मुस्तायकी चुकानातल्ली. सेलिनाचीं पनीं कापडां, नैटी मोनिकाक पावतालीं. देकूनच निकूकयी सावेराबाचेर विशेष अभिमान.

* * *

थोड्या दिसा आदीं निकुची भेट जाल्ल्या उपरांत सावेराबाबान निकुथावन चुकवन काणघेवंक सुरु केल्लें. हाचे पाटल्यान एक बळवंत कारण आसल्लें. सावेराबाचें नवें घर वोकाल जावन दोन दीस जाल्ले मात्र. सांजेर निकू हरशेंचबरी सावेराबागेर पावल्लो.

सावेराबा, कितेंय जांव, तुजें घर मात्र रावळराबरी सोभता निकून उलवण्याक बुन्याद घाली.

सावियोच्या काजारा पयलें नवें घर तयार जायजे म्हळ्ळी आशा आसल्ली. ह्या कोरोनाक लागोन म्हाका काम जातागी ना म्हळ्ळो दुबाव आसल्लो. येंवच्या महिन्यांत सावियोचें काजार बरयान जाल्यार पुरो सावेराबाबान दीर्घ स्वास घेतलो.

जातलें सावेराबा, तूं कांय खंत करिनाका.

ह्या दिसांनी काजाराक दोनशीं जणांक मात्र आपोवंक म्हण सर्कारान रेग्र ठरायल्याने. हांव चार चवगांच्या बरयाफाल्याक वचोन जेवन आयलां. आतां तांकां आपयना जाल्यार सारकें जातागी?

आसचो एकलो पूत. आटशीं लोकाक आपोवन काजार गडद करिजे म्हण आसल्लो. कोरोना सगळें वोमतें घालें.

जनवरित परत कोरोना येता म्हण आंगडिचो माधव म्हणतालो. काजारयी जनवरित आसा. चिक्कें जाग्रूत करिजे. मासक कड्डायेन घालिजे पडत निकू चड शिकप नातल्यारयी जाणारयांपरीं उलयलो.

कोरोना आसा म्हण काजार पार्टीं घालुंक जाताये निकू? येंवच्या वर्सा म्हणताना सावियोक तीस लागतात. पावनातल्ल्याक होकाल सेजाच्यें फिर्गजेचेंच. हीं दोगांय मोगार आसात म्हण चार वर्सांथावन लोक उलयता. चड पार्टीं घाल्ल्यांत अर्थ ना. रोसाक आनी काजाराक लागशिल्या सैरयांक आनी वाड्यागारांक मात्र आपोंवचें म्हण चिंतलां. दूसऱ्या दिसा रातीं गडद रिसेपशन कर्न, सकडांक आपोंवचें. सोरो, बिथर वांटून आयिल्ल्यांक खूश करचें. ना तर सुराती सावेराबान सकडांचें खावन येवन, आतां हाच्याक आपयलेंच ना म्हणोन लोक उलयत.

लोक उलयता म्हण तकली हून केल्यार जायत. तुका कशें जाता तशें कर. म्हजी कुमक जाय तर विचार, पयशेएक सोडन. खंच्याय कामाक हांव तयार निकू मिश्यां इड्यांतल्यान अमृको हासलो.

पयलें नतालां फेसत जांवदी. काजाराचें उपरांत चिंतचें. तयाराय केल्या, मागीर जाल्लेपरीं जाता सावेराब राजांव उलयलो.

सावेराबा, क्रीसमस म्हणताना उगडास आयलो. म्हजेविश्यांत विगारालागीं उलयलोगयी? निकून ताणें आयिल्लो उद्देश, उत्रांनी व्यक्त केलो.

निकू, क्रीसमस फेस्ता लेकार आमचे फिर्गजेच्या एका कुटमाक घर बांदून दीवंक येवजण घाल्या न्हय. तुजेबरी बारा जणांनी अर्जी घाल्या. तुका रावोंक कोडकें पुणी आसा. मासैलाचें घर आज-फाल्यां पडच्यार आसा...

म्हजेंय घर पडोंक जालां सावेराबा निकू मधेंच उलयलो. ह्या वर्साच्या आवराक आमचें घर अर्थें बूडल्लें; तें तुवें तुज्याच दोळ्यांनी पळयलांय. मात्येच्यो वणती आज-फाल्यां कोसळोन पडचेपरीं आसात. तुवें उलयल्यार जाता सावेराब. एक उपकार कर निकून आडदोस मागलो.

पळे निकू, तुकाय एक बरें नवेंच घर जाय म्हण म्हाका कळता. पूण ह्या कोरोना मारीन सकडांचे हात लासून घाल्यात. दियेसेजेन येवजण घाल्या देकून उपाय नासतां एक घर बांदून दीवंक आर्थीक समितीन नाखुशेन पर्वणगी दिल्या. आमची फिर्गज ल्हान; आसचीं एक्षें पंद्रा कुटमां. तांचे हांचे पांय धर्न पुणी घर बांदचें योजन संपयजे. दियेसेजीक वर्दी दीवंक आसाने. एक वर्स सुधारसून व्हर. येंवच्या वर्सा कितें पुणी करन तुका घर बांदून दिवची जवाब्दारी म्हजी सावेराबान असहायकपण व्यक्त केलें.

म्हाका कांय जाल्यार व्हड न्हय, ल्हान भुर्गीं आसातने. तुवें विचारल्यार कोणी ना म्हणानांत सावेराबा निकू सलवणी मानून घेवंक तयार नातल्लो.

इल्ली सोसणिकाय सांबाळ निकू, तुका हांवें एदोळ इगर्जेथावन कुमक मेळाशी करुंक नावे? हरेक वर्सा तुका विशेंत पावल सभेथावन कुमक दितात, भुर्ग्यांक शिकपाक कुमक मेळता. तुज्या मांयच्या पिडेवेळार हांवेंच तुका वीस हजार मेळचेबरी केल्ले. तुकाच दिल्यार ऊरल्लीं म्हाका सोडतातगी? हांव तुजेविश्यांत उलयलां. आतां वेळ सार्कोना तर हांवें कितें करचें? खंच्याकयी सावियोचें काजार एक जांवदी. उपरांत

कांय करुंक जाता तर पळेव्यां. आतां सद्व्याक इल्ले दितां. त्या पयश्यांत इल्ली सिमेंट हाडन वणतीक लाय. एक वर्सा भितर नवें घर बांदुंक व्यवस्था कऱ्यां सावेराब चुकारी मारुंक वाट सोधतालो.

रातिच्या आट वोरां पऱ्यांत दोगांय मधें चर्चा चल्ली. निकू पाट सोडुंक तयार ना म्हळ्ळें सावेराबाकयी कळीत आसल्लें. हाचे आदीं ताणें सबार पावटीं निकूक इगर्जेथावन कुमक मेळाशी केल्या. घर म्हणताना उण्यार तीन लाक तरी जाय. पर्गावांत आसल्ल्या जायत्या फिर्गजगारांनी कामां होगडायल्यांत. अशें आसतां तांचेलागीं कशें विचारचें? फिर्गजेंत इल्लो अनकूलवंत म्हळ्यार सावेराबच. सक्कड हात उदारे कर्न ताचेलागिंच वेतीत तर, तो कितें कर्तलो बावडो? घर बांदच्या कामाक हात घालन तो लाचार जाला. म्हागांय चडोन तीस लाकांनी जायजे जाल्लें घर, चाळीस आनी पांच लाकांचें वोजें जाताना, तो मातशें कुसकाल्लो. येंवच्या महिन्यांत पुताचें काजार म्हणताना, हातांत कांय थोडे लाक तरी आसाजे. ताची भद्रती ताणें एदोळच केल्ली. घर बांदुंक पुतान पयशे धाडल्ले तरी, व्हड वांटो सावेराबाचोच. तोटाची उत्पत्ती, रुकाच्या व्यारांत जाल्लो मुनाफो सांगाता घालन बांदून दवरलली भुती, नव्या घराक लागोन खाली जाल्ली. निकूक घर बांदून दीवंक सावेराबाकयी मन आसल्लें. पूण चड बळ केल्यार ताची जवाबदारी आपणाचेरच पडत म्हळ्ळी कावजेणी ताका आसल्ली. 'सुरू कर्ताना सक्कड आसतीत, उपरांत हांवेंच मातें मारिजे पडत' म्हण भियेवन सावेराब मौन जाल्लो. निकू निराशी जावन घरा पावल्लो. ताचे उपरांत हेरेक दीस म्हळ्ळेबरी निकू सावेराबाक सोधून आयलो तरी, सावेराबान काजाराच्या राटावळिचें नीब दीवन चुकारी मार्चें सदांचें जालें.

* * *

क्रीसमस फेस्ताक थोडेच दीस ऊरल्ले. सावेराब काजाराच्या राटावळिंनी व्यसत आसल्लो. सावियोन एदोळच घरा मुकार व्हड जयत एलइडी नेकेर उमकाळायिल्लें. ह्या दिसांनी निकून सावेराबागेर येंवचें उणें केल्लें. हें सावेराबाच्या गुमानाक आयिल्लें तरी, बरयाकच पडलें म्हण चिंतून तो त्येविशीं चडीत तकली आटवंक गेलोना. दसेंबर बावीस तारिकेर निकू कुटमाक घेवन भाड्याच्या घराक गेला म्हळ्ळी खबर जेनिचो पूत जोन्सना थावन आयकाताना सावेराब अजापलो. 'कांय खबर दीनास्ताना कित्याक गेलोगाय? पाप... बावडो... म्हजेर रागार जाला आस्येत. उटाउटीं घर सोडन कित्याक गेलो? घर पुणी कोसाळ्ळेंगाय? छे... कोरोना एक नातल्लें तर, कशें पुणी ताका घर बांधून दिव्येतें' सावेराब कळवळ्ळो.

खंय वेतां म्हण सांगोन गेलोरे? सावेराबान सवाल केलें.

तें कांय सांगोंक ना. घर पडोंक जालां. वर्सा उपरांत इगर्जेथावन कुमक घेवन दितां म्हण सावेराबान सांगलां. आवराच्या उदकाक वणतिची माती मोव जाल्या. कोळिंद्रांचीं माटीं भरोन गेल्यांत. घर केदाळा कोसळोन पडत म्हण सांगोंक जायना. रातीं भुर्ग्यांक घेवन त्या घरांत रावोंक भिरांत दिस्ता. थोडो तेंप भाड्याच्या घरांत रावतां म्हण ताणें बाबालागीं सांगताना हांवें आयकालें जोन्सनान आपणाक कळीत आसल्ली गजाल सांगली.

सांजेर पेंटेक गेल्ल्या वेळार सावेराबान निकुविशीं विचार केलो तरी, कोणाय थावन सार्की जाप मेळ्ळना. सावेराबाक जिवा भितर तळमळे भोगुंक सुरू जाले. रातीं खटल्यार आड पडल्यारयी दोळ्यांच्यो आस्ड्यो धांपुंक आयकाल्योनांत. पावनातल्ल्याक कठीण झड-वारें, जगलाणें आसल्लें

आनी शिरांधारिचो पावसथी वोत्तालो. दरयांत तुफान ऊटल्ल्यान, अवचीत हिंवाळ्या दिसांनी पावसाचें येणें जाल्लें. सावेराबाक झेम येताना फांतें जाल्लें.

* * *

सकाळीं उटोन भायर येताना सावेराबाची दीषट तोटाचेर खंचली. रातिच्या झड-वारयाक थोड्यो पन्यो असकत माडियो धरणीक शेवटाल्ल्यो. घडाय घाल्ले केंळबे आड पडल्ले. 'निकू आसल्लो तर, तोट नितळ करूंक आपव्येतें...' तोटांत एक भोंवाडो काडताना, अवचीत सावेराबाक निकुचो उडास आयलो. 'निकुचें घर कितें जालां आस्येत' सावेराब आतुरायेन निकुच्या घरा तेवशीं सरारां मेटां काडिलागलो. व्हाळ उत्रोन, निकुच्या घर्च्या आंगणांत उबो रावाजे तर... मुकलें दृश्य पळेवन ताची झिंट उडली. निकुचें घर सगळेंच कोसळोन पडल्लें! कुंबू जाल्लें पाकें, मात्येच्यो वणती धरणीर विशेव घेताले.

'निकुचें कुटम काल्चे रातीं ह्याच मोडकर घरांत आसल्लें तर?' सावेराबाक मुकलें चिंतुक नाका आसल्लें. निकुचें उतर सत जाल्लें... सावेराब खर्शेवन म्हळ्ळेबरी घरा कुशीन मेटां काडिलागलो.

* * *

नातालांच्ये जाग्रणे रातीं सावेराब कुटमासवें मिसाक पावलो. ह्या वर्सा इगर्जेक चडीत वीजदिव्यांची सुर्गाराय करूंक नातल्ली. मिसा उपरांत केक एलम आनी हेर सांसकृतीक चटुवटिको आसच्योनांत म्हण पयलेंच कळयिल्लें. कोरोनाच्ये भिरांतेन फेसत चापें जाल्लेपरीं दिस्तालें. मिसाक चडीत लोक हाजर नातल्लो. मिसाच्ये आखरेक कळवण्यो वाचून सांगोंक विगार मुकार आयलो. ताणें सकडांक फेस्ताच्ये शुभाशय पाटयले.

मोगाच्या भावां-भयणिंनो.. ह्या वर्सा फिर्गजेंतल्या एका दुबळ्या कुटमाक घर बांदून दीवंक दियेसेजी तर्फेन येवजण घाल्ली. सकडांची आर्थीक परिस्थिती बरी ना म्हण आमी जाणांव तरी, घाल्ली येवजण आमी पोंताक पाववंक आसा. जेजू गोट्यांत जल्मालो. आमच्ये फिर्गजेंत गोट्या साकार्या घरांत जियेतलीं सबार आसात. तांकां घर बांदून दीवंक तुमच्या बरया मनाची गर्ज आसा. आर्थीक समितिच्ये जमातेर ह्येविशीं विचार विनिमय चलवन, आमच्ये फिर्गजेच्या मारसेल मॅडोन्साच्या कुटमाक कुमक करूंक निर्धार घेतला. तुमी फूल या पाकळी दीवन आधार दीवंक विनती करतां. तुमचेर बाळोक जेजुचीं विंचणार आशीर्वादां माग्तां.

इगर्जे मधेगात आसल्ल्या बांकार बसोन आसल्ल्या सावेराबाच्या दोळ्यां सामकार घर बांदुंक फिर्गजेथावन कुमक विचारुंक परातून आसल्ल्या निकुचें रुपणें, ताच्या दोगां मासूम भुर्ग्यांचें रुपणें उबें जालें... ताचें अंतसकर्न ताका विपरीत धोसुंक लागलें... कुडी भितर कसलिंगी अव्यक्त भिरांत... हवो थंड आसल्लो तरी, तो घामेवन आसल्लो... मीस संमच कोणायकी फेस्ताच्ये शुभाशय पाटवंक सयत राकानासतां, कुटमाक घेवन तो घरा पावलो.

सेलिनान सावेराबाक पसंद म्हण दुक्रा मास रांदल्लें. सावेराब इल्लें जेवन ऊटल्लें पळेवन ती विज्मीत जाली.

कितें चाप्यो दिस्ताय? भलायकी बरिनांगी? सेलिनान सावेराबाक सवाल केलें.

सावेराब जाप दीनास्ताना हात धुवंक गेलो. इल्ल्या वेळान भायर येवन सोफाचेर बसलो.

पप्पा, काजाराक थोडे दीस मात्र उरले. भलायकी सांबाळ. फाल्यां सकाळीं रिसेपशनाक कोणाक आपयजे म्हळ्ळी पट्टी करुंक आसा... सावियो उलवनच आसल्लो.

सावियो तुज्या काजाराचें रिसेपशन रद्द करयां म्हण चिंतलां. कितें म्हणताय? सावेराबान मौन मोडलें. कित्याक...? सावियोचें तुर्ताचें सवाल.

मिसाक वचोन आयिल्ल्या उपरांत हें चिंतप मतीक आयलें... सावेराबाचें उलोवणें मिसतेराभरीत आसल्लें.

तें कशें जाता पप्पा, काजाराक कशेंय दोनशीं लोक. रिशेपशनयी ना म्हळ्यार कशें? कोरोना येत म्हण तुका भें दिस्तागी? सावियोचें तोंड बावलें.

रिसेपशन रद्द केल्यार उण्यार दोन लाक तरी ऊरतात सेलिनाक आनी सावियोक सावेराबाच्या उत्रांचो मतलब समजालोना.

फेस्ता दीस कालें पिश्यांबरी उलयताय सायबा? कोरोना कोरोना म्हण रोसाक आनी काजाराक सकडांक आपोवंक जायना म्हण रिसेपशन दवरलां. रिसेपशन गडद करयां म्हण तुंच म्हणतालोय. आतां कितें जालें? तुजी तकली पुणी पीरवोंकनामू? सेलीन घोवाचेर उपराटली.

सेलिना, रिसेपशन रद्द केल्यार संसार वयर पंदा जायना. वांचोन उरल्यार, देवान बेसांवां दिल्यार, कोरोना पयस गेल्यार, काजाराच्या पयल्या वार्षिकोत्सवाचोसंभ्रम गडद करयां सावेराब तकली सकयल घालन सवकास उलयलो.

रिसेपशनाचे दोन लाक उरवन कितें करुंक चिंतलांय? सेलिनाचें अवचीत सवाल.

येंवच्या वर्साच्या नतालां फेस्ता पयलें निकुचें नवें घर उबें जायजे, ताच्या घरा मुकार एक नेकेत्र उमकळायिल्लें म्हाका दिसाजे... सावेराबाचो ताळो हळतान कांपालो तरी, ताच्या उत्रांनी धूडता निशेताली!

उज्वाड दसेंबर १६-३१, २०२०

प्रतिकार

हिंसा केदिच सोसुंक जायना... अपराधिनी चोवीस वोरां भितर कयद जाल्लें म्हाका पळेवंक जाय एस. पी. दुैराजाचो ताळो, तो कठीण रागार जाला म्हळ्ळें दाकयतालो.

मेजा भोंवतणी बसल्ले पोलीस अधिकारी मोनेपण पांगून बसल्ले. ह्या वगता मोनेपणच बरी विंचोवण म्हण तांकां एदोळच सुस्ताल्लें.

इन्सपेकटर मुरळी, एका हफत्या भितर तीन खुनियो... तुज्या ठाण्या व्याप्तेर कितें घडोन आसा? एस. पी. दुैराजनाची तीक्ष्ण दीषट आपणाचेर पडताना, इन्सपेकटर मुरळी कालुबुलो जालो.

एका हफत्या भितर दोन धर्माच्या तेग निरपराधी तर्नाट्यांचीं मोडीं पडताना, सहज जावन सीतापुरांत उजो पेटल्लो... पाटल्या आट महिन्यां थावन शांत आसल्ल्या गांवांत दोनी धर्माचे तर्नाटे तलवार, कोयत्यो घेवन रसत्याक देंवल्ले... वर्सा आदीं एका धर्माचो गांवांत फासटफूड स्टाल आरंभ करन, तांतू यशस्वी जाल्लो. तो सकडांक जाय जाल्लो जाल्ल्यान, सांज जाताना स्टाला मुकार लोकाची खेट जाताली. थोड्या दिसां आदीं आन्येक धर्माच्यान लागसरच ताचें फासटफूड स्टाल आरंभ केल्लें. आपणाच्या स्टाला मुकार नव्यान स्टाल उरें जाताना, आदलो सोडुंक तयार आसा? दोनी धर्माच्यांनी तांच्या तांच्या समुदायाच्या स्टालवाल्याक पाटिंबो दीवंक लागताना, फासटफूडाच्या खाणाक धर्माचें म्हळें लागोन जाल्लें. ल्हान विषय व्हड जाताना... उज्या वयलो गोबोर उबोन, इंगळो जळोंक लागल्लो... अशें पेटल्लो उजो तेगांच्या मर्णाक कारण जाल्लो.

राजकीय पाडतिंच्या मुखेल्यांनी मरण पावल्ल्या तर्नाट्यांचें अंतीम दर्शन घेवंक येताना, तांच्याच पाडतिच्ये तर्नाटि चाळ्वाल्ले... 'पाडतिच्या निर्दोषी कान्यकर्ताक भद्रती दीवंक सकनातल्ल्यांची आमकां गर्ज ना' म्हणोन थोड्यांनी बोबाट घाल्ली आयकोन, लोकाथावन पयस रावोन माध्यमां मुकार व्हड व्हड वाकमूलां दीवन, हेर धर्मांच्या संघटनांचेर बोट जोकून, मुखेली खबरेविणें पार्टीं धांवल्ले...

परिस्थिती नियंत्रणाक हाडचे खातीर तुर्तान कर्फ्यू ज्यारी केल्ली तरी, थोडे उचांबळ तर्नाटि बैक रयाली कर्न, रसत्यार टयरां हुल्पावन, परिस्थिती आनीकी भिगडोंक कारण जाताना... पोलिसांनी निर्वाग नासतां थोड्यांक आपणा ताबेन घेतल्लें आनी सबारांक लाठीची रूच दाकयिल्ली...

मेल्ल्या तर्नाट्यां पयकी दोग जण आडळत्या पाडतिचे कान्यकर्त देकून अपराधिक धर्म, चाळवल्ल्या तर्नाट्यांक शांत करन, परिस्थिती नियंत्रणाक हाडुंक सर्कार पोलीस इलाख्याचेर दबाव घालून आस्ताना... एस. पी. दुरैराजान भोंवतणिच्या सर्व ठाण्यांच्या पोलीस अधिकारिंची तूर्त जमात आपयिल्ली.

मुरळी फकत दोन महिन्यां आदीं सीतापूर ठाण्याचो ठाणाधिकारी जावन नेमक जाल्लो. हाचे आदीं तीन ठाण्यांनी ठाणाधिकारी तशें अपराध विभागांत अधिकारी जावन सेवा दिल्लो अनभोग आसल्लो तरी, सीतापूर म्हणताना तो मातशें कावजेल्लो... ताच्ये कावजेणेक कारणयी आसल्लें. सीतापूर पाटल्या धा वर्सांथावन कोमुसूक्ष्म प्रदेश म्हण कुख्यात जाल्लो गांव. धर्मा मधल्या संघरषाक लागोन हांगासर केदाळा कितें घडता म्हण सांगोंक साध्य नातल्लें.

सीतापुराक पावोन, आनी कितें समाधानाचो स्वास घेतां म्हणताना, मुरळी मुकार व्हड पंथाहवान उबें जाल्लें... एकच हफत्यांत तेग जण तर्नाट्यांची हत्या! तर्नाट्यांक कोणें कित्याक जिवेशीं मारलां म्हळ्ळें कळीत जांवचे आदिंच, माध्यमांनी 'ब्रेकिंग न्यूस' दीवन दोनी धर्मा मधें पेटच्या उज्याक तेल वोतून जाल्लें... सीतापूर परत राज्य मड्डार खबरेर आसल्लें!

सर, आमी एदोळच आमचो वावर आरंभ केला. थोड्यो रुजवाती आमकां मेळ्ळ्यात. अपराधिक वेगिंच धर्तेल्यांव मुरळी हळू ताळ्यान म्हणालो.

थंयसर पावल्ल्या उपरांत अपराधी पाटथळ आसल्ल्यांक ठाण्याक हाडवन, तांचें विचारण चलयिल्लें तर, असली परिस्थिती येनाशें जागृत्काय घेवंक साध्य आसल्लें. टू लेट नौ. तुजे सांगाता वावर करुंक चार टीमां दितां. खंच्याय तर्नाट्यांचेर दुबाव आसा तर, दाक्षेण नासतां विचारण करा. लोकाथावन कसलीय गर्जेची माहेत मेळता तर, ती एकटांय करा. अपराधी पाटथळाच्या व्यक्तिंचें फोन संभाषण दाखल करा. तुमचें काम तुमी प्रामाणिकपणान केलें तर, हफत्या भितर सक्कड अपराधिक धरुंक आमकां साध्य जातलें दुरैराजान लांब स्वास सोडलो.

जमात आखेर जांवची साध्यता दिस्ताना, सक्कड अधिकारिंनीय स्वास घेतलो. पांच अधिकारिंच्या मुखेलपणार तनखी चल्ची आसा देकून, मुकले थोडे दीस सक्कड पोलिसांक नीद नातल्ले जातले म्हण थंयसर हाजर आसल्ल्यांक बरयान कळीत आसल्लें.

डियर फ्रेंडस... हातांत मोबायल घेवन दुरैराज उटलो. आमकां पोलिसांक धर्म ना. देकून, कोणायच्याय प्रभावाक वळग जायनासतां, धर्म लेकिनासतां प्रामाणिकपणान तुमचें काम करा. लोकान शांतीन जियेजे

म्हळ्ळीच आमची आशा. खंच्याय कारणान अपराधिंच्ये भुलवणेक सांपडन, तांकां बचाव करुंक वचोन, इलाख्याची मरयाद काडिनाकात. ऐ रिपीट... पोलिसांक धर्म ना! आमकां फकत मनशाधर्म मात्र. वीश यू आल द बेस्ट तांच्ये जापीक राकानासतां एस. पी. दुैराज चल्लतच रावलो. पोलीस अधिकारी तांच्या मिसांवाक तयार जाल्ले...

इन्सपेक्टर मुरळी आपल्या कोन्सटेबलांसंगीं वावराक लागल्लो. दुबाव आसल्ल्या आनी एदोळच क्रिमिनल पाटथळ आसल्ल्या दोनी धर्मांच्या तर्नाट्यांक ठाण्याक आपोवन विचारण केलें तरी, चडीत माहेत मेळ्ळना. खुनिये पाटल्यान राजकीय सक्तिंचो हात आसा म्हण लोक उलयतालो तरी, ताका पूरक दाखले नातल्ले. मरण पावल्ले तर्नाट दुबळ्या कुटमाचे आसोन, कूली काम करन दीस साताले. तांचे पयकी दोग आपणाच्या धर्मांचे देकून, मुरळीक आन्येक धर्मांचेर आसचो क्रोध चड जाल्लो. ते खुनिगार सांपडल्यार, तांकां एनकौंटर करन उडयजे म्हळ्ळी ताळणी ताचेथंय बळ जायित येताली. पूण एस. पी. दुैराजाचीं उत्रां ताका धोस्तालीं, आमकां पोलिसांक धर्म ना.

इन्सपेक्टर मुरळी प्रामाणीक आनी खडक अधिकारी म्हण नांव व्हेल्लो पोलीस अधिकारी. हाचे आदीं सबार अपराधिक धर्म, ताणें जायत्या जणांक नीत लाबाशी केल्या. लोंच दीवन काम जोडची सलीस वाट आसल्यारयी, आपूण हें कर्चोना म्हण घट नीरधार केल्ल्यान, ताका काम मेळताना ताची प्राय पंतीसांक लागीं जाल्ली. पाटल्या पंद्रा वर्सांनी ड्यूटेर आस्ताना, ताणें केदनांय धर्म लेकल्लो ना. न्याय-नीतच ताचो धर्म जाल्लो.

पूण... ह्या पावटीं तो इल्लो बदलाल्लो... परिस्थितेन ताका बदलिल्लें म्हळ्यार चड सारकें जायत. मेल्ल्या त्या आपणाच्या धर्मांच्या तर्नाट्यांच्या भुयर्चांचें, आवय्यांचें आनी विशेश करून बायलांचें रुदान पळेवन... ताची काळजाची धारुणाय बर्बाबरी कर्गोन गेल्ली. आन्येक धर्मांचोयी एकलो तर्नाटो मेल्लो तरी, तांची जात मर्णाकयी तयार आसची, भिरांत नातल्ली म्हण तो जाणा. राज्यांत जाल्ल्या चडावत अपराधांनी तांच्या धर्मांचेच चड आस्तात; चार कास जोडुंक दुस्मानांक चार-चवगां मुकार उत्ये सुवातेर कातर्न घालुंक दाक्षेनातल्ल्या तसल्या हरामी धर्मांच्यांनी मेल्यारच बरें म्हण ताका दोन दिसांथावन भोगूनच आसा... हाका कारणयी आसा. महिन्या आदीं सीतापुरांत प्रभावी राजकीय मुखेल्यान आपल्ये पाडतिचो समावेश मांडून हाडल्लो. मुरळी थंयसर ड्यूटी करुंक गेल्लो. समावेशाच्या मुखेल सयन्यांचीं उत्रां आयकोन पयिल्ले पावटीं मुरळीची ल्हंव नीट जाल्ली, ताचें रगत हून जाल्लें, ताची कूड हळतार कांपोन आसल्ली... त्या हरामी धर्मांच्यांक लागोन आमचो राष्ट्र आनी आमच्या धर्मांचे अपायांत आसात. हांचो संको असोच चडल्यार देशाक संचिकार आसा म्हण मुरळीक भोगल्लें... पावनातल्ल्याक दोळ्यां मुकार म्हळ्ळेबरी आपणाच्या धर्मांच्या दोगांनी जीव होगडायला म्हणताना... तो सगळोच निराशी जाल्लो. ताची मत आन्येक धर्मांचेर प्रतिकार घेवंक आशेताली. पूण कशें? एक प्रामाणीक पोलीस अधिकारी जावन आपणें अशें करुंक जाता? कोणाकच कळीत जायनाशें आन्येक धर्मांच्यांक कशी बूद शिक्वची? जायतें चिंतल्ल्या उपरांत... प्रसतूत परिगतिंत आपणाच्या धर्मांच्यांक साध्य तितली कुमक कर्चीच आन्येक धर्मांचेर ताणें घेव्येत जाल्लें व्हड प्रतिकार म्हण ताका सुस्ताल्लें. मुरळीचो तो दीस अपराधिक धर्मे प्रस धर्मां मधल्या कच्चाटाविशीं चिंतनां आटवच्यांत पाशार जाल्लो.

* * *

दूसऱ्ये सकाळीं ठाण्याक पांवचे भितर मुरळीक कंट्रोल रुमाथावन तुर्ताची खबर आयिल्ली. आन्येक धर्माच्या तर्नाट्याक मारल्ल्या अपराधिनी सीतापुराथावन साट किलो मीटर पयस आसच्ये एके ल्हान हळ्ळेंत आसो घेतला म्हण पोलिसांच्या तीसऱ्या पंगडान सोधून काडल्लें. वेळ विभाडिनासतां चवग कोन्सटेबलांक घेवन मुरळीन हळ्ळेची वाट धरल्ली.

‘मेल्लो तर्नाटो आन्येक धर्माचो, परवाना; पूण अपराधी आपणाच्या धर्माचे न्हय जाल्यार पुरो’ जीप वेगान धांवतना, मुरळीची मत ताका धोसुंक लागल्ली. आपणें आतां धरुंक वेचे अपराधी आपणाच्याच धर्माचे आसची साध्यता चड आसा म्हण ताची मत सांगताली तरी, हकीगत स्वीकार करून, आपल्या धर्माच्या अपराधिक कयद कर्न, धर्मद्रोही जावंक तो तयार नातल्लो!

‘म्हज्या धर्माक ऊंच उबारुंक वावुर्च्या ह्या दुबळ्या तर्नाट्यांक हांव कशें कयद करूं?’ जिपार पयण कर्ताना... मुरळी खंतीषट जालो.

त्या घरा सशीन पावतना... अपराधीं लागीं पिसतूल आनी हेर हातेरां आसात देकून चत्राय घेजे म्हण तीसऱ्या पंगडाचो मुखेली इन्सपेक्टर राजवर्धनान मुरळीक चत्राय दिली. उग्या रसत्यार चलोन, अपराधिक मुखामुखी जावन तांकां धर्चें रिसकेचें जाल्ल्यान, पोलिसांनी घर्च्या पाटल्यान आसच्ये गल्लेची वाट विंचल्ली.

अपराधी प्रतिरोध दाकयतीत तर, तांचेर फार सोडचे म्हण मुरळी आनी राजवर्धनान एदोळच आपले सर्वीस रिवालवर हातांत घेतल्ले.

फकत वीस मिनुटांनी पोलिसांनी त्या मोडकर घरा भोंवतणी वेडो घालन जाल्लो. पूण एदोळ भितर थावन कसलोच प्रतिरोध नातल्लो.

‘हे कांय निदोन पडल्यात? लगबग वीस पोलिसांनी घरा भोंवतणी वेडो घाल्यारयी हांकां खबर ना!’ मुरळी घुस्पडलो.

सर, भितर सात जण आसात. तांतलो एकलो पारोत कर्न आसचेबरी दिस्ता. ऊरल्ले भितर कितेंगी खांवच्यार मन आसात. कोन्सटेबलान आपणें पाक्या वयर थावन कितें पळेल्लें तें मुरळीक सांगलें.

‘जर हे म्हज्या धर्माचे तर... अनिवाच्य जावन ते कयदी जातले. न्हय तर, चुकारी मार्च्या प्रेतनांत गुळ्यांक बली जातले’ असल्ये संधिग्ध परिस्थितिंत सयत मुरळी थंय धर्माचो मोग जागृत जाल्लो. ताच्ये तकले भितर धर्माचें अमाल सवकास चडोन आसल्लें.

सर, आतां सककड भितरल्या रुमांत आसात. एकच पावटीं वेडो घाल्येत.

रावा, हांवें सांगता पऱ्यांत आमसोरनाकात मुरळी इल्लें जोरच पुस्पुसलो. ताचीं उत्रां आयकोन राजवर्धन विजमीत जालो. तांचेलागीं चडीत वेळ नातल्लो... कांय इल्ली घळाय जाल्यार, अपराधिनी चुकारी मार्ची वा पोलिसांचेरच आक्रमण करची साध्यता आसल्ली. राजवर्धनान मुरळीचेर दीषट घाली. मुरळी जनेलांतल्यान भितर तिळुंक प्रेतन कर्न आसल्लो... आपलो जीव रिसकेर घालन!

मै गोड... मुरळी उदगारलो. भितर आसल्ले आपणाच्याच धर्माचे म्हण ताका नखवी जाल्लें...

‘आपणाच्या धर्माच्या दोग तर्नाट्यांक जिवेशीं मारल्ले आजून कयद जावंक नांत. अशें आसतां आपूण कित्याक हांकां धरूं? कित्याक पासत हांची शिकारी करूं? कसाप्यां थावन म्हज्या धर्माक राकण

दीवंक असल्या निषटावंत तर्नाट्यांची गर्ज आसा' मुरळीन निचेव केल्लो... कशें पुणी कर्न त्या अपराधिंनी चुकारी मारुंक अवकास कर्न दीवंक तो तयार जाल्लो... फकत आपल्या धर्माच्या मोगान...

राजवर्धन आनी स पोलीस घरा पाटल्यान तर, ऊरल्ले घर्च्या दोनी कुशिंनी... मुरळी घर्च्या मुकल्या दारालागीं पावोन जाल्लो...

पोलिसांक धर्म ना...!

ह्या संघर्षाच्ये घडिये एस. पी. दुैराजाचीं उत्रां मुरळीक नाका नाका म्हळ्यारयी धोसुंक लागलीं... पूण तो धर्माचो राकोणदार जांवच्याक जीव रिसकेर घालुंक तयार जाल्लो... कोणेंच ताका प्रेरण दीनासतां...

मुरळीची दीषट दारा बगलेन आसच्या एका बेताचेर खंचली... खिणांनी ताचें योजन तयार जाल्लें... बेतांत दाराचेर टोके मार्चे आनी पाटीं धांवोन चुकारी मार्चे... तितल्यार भितर आसल्ल्यांक भायर धांवोंक जाय पुर्तो वेळ मेळता...

' तूं चूक करून आसाय... समाजघातुकांक कुमक कर्न तुजेर भर्वसो दवरल्ल्यांक मोस कर्न आसाय...' ताचें अंतसकर्न निमाणे पावटीं म्हळ्ळेबरी ताका जागवन आसल्लें. पूण ह्या वगता तो कोणायचें आयकोंक तयार नातल्लो... ताणें ताच्या धर्माक राकोंक आसल्लें... देशद्रोहिंक बूद शिकवंक आसल्ली...

ठक्क... ठक्क... ठक्क... मुरळीन दाराचेर टोके मारले...

आनी तितल्यार... घरा भितर थावन तीन पावटीं फार जाल्लो आवाज आयकालो.

थोड्याच खिणांनी थंयसर जायतें घडोन गेल्लें... चिंतुंक नातल्लें सयत...

परत सात-आट पावटीं फार जाल्लो आवाज...

राजवर्धन आनी ताच्या पंगडान चुकारी मारुंक प्रेतन कर्च्या पांच अपराधिंच्या पांयांक फार सोडन कयद कर्न जाल्लें... दोग मुखेल अपराधी चुकारी मार्च्यांत यशस्वी जाल्ले...

आपणाच्या धर्माच्या दोगांक पुणी सुटका दिंवच्यांत मुरळी जयतेवंत जाल्लो!

* * *

थोड्याच मिनुटांनी आख्ख्या राज्यांत व्हड ब्रेकिंग न्यूस प्रसार जाल्ली.

प्रामाणीक पोलीस अधिकारी सीतापूरचो पोलीस इन्स्पेक्टर मुरळी आपल्याच धर्माच्या अपराधिंच्या गुळ्यांक बली... माध्यमांनी ह्या घडिताकयी धर्माचो लेप सारवन जाल्लो...

अपराधिक धर्म ना... सीतापुरांत हें परत रूज जाल्लें... आनी आतां सीतापूर संपूर्ण शांत जाल्लें!

उज्वाड अक्तोबर १६-३०, २०२२

निमाणी भेट

१३ नवेंबर १९९७

वोरां सांजेची साडेपांच.

हांव जे. सी. नगर मार्केटिथावन खर्शेवन म्हळ्ळेबरी धांवोन आसल्लों. म्हजेलागीं चडीत वेळ नातल्लो. स वोरां भितर कब्बन पार्कांलागीं पावनातल्यार, ताचेसंगीं म्हजी निमाणी भेट चुक्तली. तें म्हजे पासत चडीत वेळ राकचें ना म्हण हांव बरयान जाणा आसल्लों, कित्याक ही आमची 'निमाणी भेट' हाचे उपरांत तें म्हाका मेळचें ना... सासणाक म्हजेथावन पयस वेतलें!

मार्केटित घेतल्लो तांबडो गुलोब ब्यागा भितर चेपून, हांव आम्सोरी मेटां काडून आसल्लों. जे. सी. नगर थावन कब्बन पार्कांलागीं पावोंक उण्यार अर्धें वोर तरी जाय. बस्सार गेल्यार पांवचेबरी ना म्हण हांव एक आटोचेर चडलों.

कब्बन... पार्क... आटोवालो हांवें अशेंय खर्शेवचें पळेवन म्हाकाच पळेंवच्यार पडलो.

प्लीस वेगीं धांवडाय, म्हाका तुर्तान पावाजे.

सर, बेंगळूचें ट्राफीक तुमकां कळीत आसा. भितरल्या गल्लेंनी गेल्यार पाव्येत. पूण भाडें इल्लें चड दीजे.

हांव ओपलों.

म्हज्या मोगाच्या आंजाक निमाणे पावटीं मेळचो आवकास होगडावन घेवंक हांव बिल्कूल तयार नातल्लों.

आटो गल्ले-गल्लेंनी धांवोन आसल्ली... तितल्याच वेगान म्हजी मत आदल्या घडितांचो पाटलाव कर्न आसल्ली!

१८ आगोसत १९९५

चेतन मेलवीन सिकवेरा, नीरुडे... म्हजी मोटवी वळक.

१९९५ इस्वेंत म्हज्या गांवच्या चडावत तर्नाट्यांनी फुडारा खातीर मुंबयची वाट धर्ताना, हांव आगोसत १८वेर बेंगळूर पावलों... मामाचो पूत स्ट्यानिकचे कुमकेन बरें काम आनी बरो फुडार जोडच्या भर्वश्यान. स्ट्यानी प्रेस्सांत काम कर्तालो... ताच्ये वशीलायेन म्हाकाय थंयसर काम मेळ्ळें... प्रेस्सांत छापल्लें ग्राहकांक व्हरें दिवचें! भिकेचो सांबाळ... म्हाका कांटाळो आयलो. हांव थंय थावन भायर आयलों... राजिनामो दीवन न्हय... खबरेविणें!

हांव बरया कामाच्ये सोधनेर पडलों. वसतेक स्ट्यानिकचें घर आसल्ल्यान चड कषट जालेनांत. पूण, चड तेंप हेरांचेर पात्येवन रांवचें बरें न्हय. चार महिन्यां उपरांत स्ट्यानिकच्या इषटाच्ये वळकीन फामाद 'नक्षत्र' होटेलांत क्याशियाराचें काम मेळ्ळें. म्हजो सांबाळ वाडलो... पूण विशेस न्हय!

दीस, महिने खिणांनी उबोन गेले, कित्याक, म्हाका अवचीत तें भेटलें... संगीता. नांवा तेकीद मधूर ताळो. विल्सन गार्डन इगर्जेंत तें गायन पंगडांत आसल्लें. हांव चड भक्तिवंत न्हय तरी, ताका पळेयल्या उपरांत हांवें हरेका आयतारा मिसाक वचोंक सुरू केलें. विगार प्रायवंत देकून मीस देड वोर पन्यांत

लांबतालें, पूण म्हाका पर्वा नातल्ली... कारण, आता' तां हांव देवा प्रास चडीत संगीताक पळेवंक वेतालें. ताचेलागीं उलयजे म्हळ्ळी जब्बोर आशा जाताली तरी, वळक नातल्लो उलयलो म्हण तें रागार जायत तर समस्से जातले म्हळ्ळी कावजेणी काळजा कोनश्यार आसल्ली.

शोड्याच दिसांनी संगीताचो बापय स्ट्र्यानिच्चे वळकिको म्हण कळ्ळें. म्हाका जाल्लो संतोस वर्णुक साध्य ना तसलो... त्या दीस संगीता पयले पावटीं म्हाका पळेवन अमृकें हास्ताना... हांव सपणां ल्हारांनी उपेलों.

स्ट्र्यानिचो सयरो म्हळ्ळ्या निबान हांवें हरेक आयतारा जाय म्हण संगीताच्या मुकार पाशार जावन ताका हासो पाटवंक सुरू केलें... ताकाय तें पसंद जालें जायजे... आमी एकामेकाची इषटागत केली, सांगात सोधलो... आनी सकडां थंय घडता तशें मोगार पडल्यांव...

म्हजी जोड घर खर्चाक धाडुंक आनी संगीताक भोंवडावंक पांचे तितली आसल्ली. संगीता एक ब्यांकांत वावुर्तलें. तें मेळल्ल्या उपरांत बेंगळुरांत हांवें भोगल्लें तें एकसुर्पण नपंयच जालें. मोबायल फोनां नातल्लो काळ तो. फकत आयतारा मात्र भेटल्यार पावना म्हण भोगताना... आमी दिस्पडतें भेटल्यांव. ताका मेळचे खातीर हांव दिस्पडतें वेतालें. दोन वर्सां उपरांत आमी काजार जांवची आलोचन केली... पूण एक आडकळ आसल्ली. आमची जात न्हय, बगार भास. तें कन्नड उलयतालें आनी हांव कोंकणी. म्हजीं कुटमादारां ताका सून जावन स्वीकार करुंक तयार आसतीत? ताचीं व्हडिलां म्हाका जांवय जावन घेतीत? कुटमाची पर्वणगी नातल्यार? आमी तांचेविणें आमचो संसार बांदुंक तयार जाल्ल्यांव!

अवचीत कितें घडलें कळ्ळें ना... संगीता म्हजेथावन पयस रावलें. ताणें म्हाका मेळचें, उलंवचें सगळें बंध केलें. म्हाका मिसतेर समजलोना. एक दीस धयर आरावन मिसा उपरांत ताका हातांत धर्म राववन हांवें ताचो विचार केलो. तें कितेंच उलयनासतां हात फापुडन चलतच रावलें... हांव पिसांतूर जावन ताचे पाटल्यान धांवलो. तें मेळ्ळें ना.

स्ट्र्यानीक गजाल सांगली. तो ताचेलागीं उलयलो.

तूं ताका विसोन सोडरे भावा. तुका गांवांत हाचे प्रास चडीत बरीं आनी सोभीत चेडवां मेळतीत...

एक पावटीं म्हाका संगीताक मेळाजे. एक निमाणी भेट, प्लीस हांव स्ट्र्यानी समोर ल्हान भुर्ग्याबरी रडलों. स्ट्र्यानी म्हाका पळेवन कळवळ्ळो जायजे... हप्त्या भितर संगीताक विनती करन आमची 'निमाणी भेट' मांडून हाडच्यांत तो जयतेवंत जालो.

१३ नवेंबर १९९७

वोरां स.

हांव कब्बन पार्काच्ये गेटी भितर रिगलों. पार्काच्या एका कोनश्यार संगीता बसोन आसल्लें... तें म्हाकाच राक्तलें... भोवश्या तशें हांवें चिंतलें...!

हाय, हांव पावलें म्हजीं उत्रां आयकोन ताणें म्हज्या दोळ्यांची दीषट चुकवन कृतक हासो दिल्यो.

संगीता, आमचो मोग पाटल्या देड वर्सांचो, अवचीत कित्याक असली बदलावण?... हांव सवालां उपरांत सवालां विचारनच गेलों. तें तकली उकलनासतां आयकातालें... हांव वीस मिनटां उलयलों... काळजांतले भोगणां उमाळे ताचे समोर वोमतून सोडले... एका हंतार हांवें रावयलें... चडीत उलवंक कितेंच नातल्लें!

संगीता, तुका म्हजे प्रास बरो कोण तरी भेटला?

ताणें जाप दिलिना. संगीता म्हाका एक आवकास दी हांवें परातलें.

चेतन, तुवें निमाणी भेट मागलीय देखून, हांव आयल्यां. चडीत भर्वसो दवरिनाका ताच्या उत्रांनी स्पष्टता आसल्ली.

हांवें तुजो मोग केल्लो व्हय. पूण पाटल्या देड वर्सांनी तूं म्हाका कितलो समजलाय? पियुसी शिकलाय आनी त्या होटेलांत काम करताय. प्रैवेट बिकोम कर्न ब्यांकिगाक ये म्हळें. तूं तयार नाय... म्हाकाय म्हजिंच म्हळ्ळीं सपणां आसात चेतन. म्हजेंच म्हळ्ळें घर, म्हजें कुटम, म्हजो संतोस... जिणिभर त्याच होटेलांत क्याशियराचें काम कर्न तूं म्हजीं सपणां ज्यारी करुंक सकल्लोय? फाल्यां हांव ब्यांक म्यानेजर जाल्यार, म्हज्या सांगात्यां मुकार तुका क्याशियराक म्हजो पती म्हण कशें वळकूं? समाजेंत गौरवान जियेवचें म्हळ्यार कितें म्हण नेणा आसल्ल्या तुजे सांगाता हांव कशी म्हजी सगळी जिणी सारूं? आमी एकच धर्माचीं व्हय तरी, तुजीं कुटमादारां आमचो मोग स्वीकार कर्चिनांत. हो गांव सोडन हांव थंयसर येवंक तयार ना. पावनातल्ल्याक तुजी ती सिग्रेट वोडची दळधीर सवय...छी... ताणें वेगळाचाराचीं कारणां दिताना... हांव मोनो उरलों.

चेतन, तुका एक बरी चली मेळतली. म्हाका म्हजे वाटेन चलोक सोड. तुका बरें माग्तां. वेगळाचाराच्या निमाण्या उत्रांसवें निमाणी भेट संपवन तें उटलें.

संगीता, हांव तुजो मोग करतां. तुजे खातीर गौरवान जियेतां... शिकप मुकारितां... सिग्रेट सोडतां म्हज्या दोळ्यांनी दुकां आसल्लीं. हांवें ब्यागांतलो तो सोभीत गुलोब ताचे मुकार वोड्डायलो.

ताणें पयले पावटीं तकली उकलन म्हज्या दोळ्यांक आपले दोळे मेळयले.

१४ फेबरेर २०२३

उपरांत कितें जालें मम्मी? स्यांड्रान आतुरायेन विचारलें.

तुज्या ड्याडिच्या दोळ्यांत लिपलल्या त्या नितळ मोगा मुकार हांव सलवालीं पुता. निमाणी भेट, आमच्या नव्या मोगाजिविताची पयली भेट जाली संगीता मधूर हासो हासलें.

तुज्या मम्मिच्या मोगान म्हाका जायतें शिकयलें... बिकोम, एमकोम, गौरवाची जिणी, स्थानमान. आट हजारांक घोळचो क्याशियर आसल्लों हांव आज व्हड कंपणेचो धनी जालां. आमची कंपनी आज उंचल्या पांवड्याक पावल्या तर, ताचे पाटल्यान तुज्या मम्मिचो चोवीस वर्सांचो मोगाचो सांगात आसा... हांव उत्राविणें भावूक जालों.

ड्याडी आनी मम्मी, ह्यापी आनिवर्सरी टू यू. लव यू सो मच... स्यांड्रान म्हाका आनी संगीताक आरावन धरलें.

उज्वाड नवेबर १-१५, २०२२

आशावादी प्रकाशनाचीं पुस्तकां (प्रिंट)

२००२

आशावादी (कथाजमो, वल्ली क्वाड्रस)

२००३

च्यार मुखां (कविता जमो, वल्ली क्वाड्रस)

जिविता सोभाण (तर्जण कविता, जोर्जी पींत आयकोळ)

२००४

खिळो (कथाजमो, वल्ली क्वाड्रस)

कटपुतळी (कविता जमो, वल्ली क्वाड्रस)

कयद्याच्यो कविता (कविता जमो, एच्चेम)

व्हळू व्हळू व्हाळ व्हाळ्या (कविता जमो, आंडन्यू एल. डिकुन्हा)

२००५

विंचणार चिंतप आनी भगणां (लेखनां, जेम्मा पडील)

सतां आनी खतां (नैतीक कथा, वल्ली क्वाड्रस)

सर्गावयली मांय (कथाजमो, रोनालड ओलिवेरा पडुकोणे)

कंगाल आनी ताची कुक्केहळ्ळी (कथाजमो, वल्ली क्वाड्रस)

मोतियां आनी तारां (कविता संकलन, वल्ली क्वाड्रस)

कवितापाठ (कविता विशलेषणां, वल्ली क्वाड्रस)

२००६

पाटीं गांवाक (कादंबरी, वल्ली क्वाड्रस)

बामुणांचें चेडू (कविता जमो, एच्चेम)

दर्भारांतली पिगोण (कविता जमो, वल्ली क्वाड्रस)

दन्याक उदक (कविता विशलेषणां, वल्ली क्वाड्रस)

सागोराच्या वाटेच्यो झरी (कविता संकलन, वल्ली क्वाड्रस)

२००७

आडोसांतलीं फुलां (कविता जमो, डॉ.आसटीन डिसोज प्रभू)

आटव्या रंगाचो धोणू (कविता जमो, मेलवीन जे. वास, केलराय)

शिंपडलेलीं मोतियां (कविता संकलन, वल्ली क्वाड्रस)

मुखां पाटलीं रुपां (कविता जमो, अनील पेर्नाल)

मोळबावयलीं स्वपणां (संपादकीयां, वल्ली क्वाड्रस)

कुलकुलो (कविता जमो, सिज्येस ताकोडे)
 तितेरांत पितुरां (कविता संकलन, वल्ली क्वाड्रस)
 काळोक नातल्लो गांव (कविता विशलेषणां, वल्ली क्वाड्रस)

२००८

म्होंव आनी मूस (कविता जमो, मा. मेलवीन पिंटो, नीरुडे)

२०१७

बंध (कथाजमो, वल्ली क्वाड्रस)
 अपवित्र संबंध (कथाजमो, वाल्टर लसादो)
 सर्गावयली मांय (कथाजमो, रोनालड ओलिवेरा पडुकोणे)
 बजार (कन्नड कविता जमो, वल्ली क्वाड्रस)
 मुगदनातलीं गितां (कविता विशलेषणां, वल्ली क्वाड्रस)
 मोनी बोब (कविता जमो, जोन सुंटिकोप्प)
 मुखामुखी (संपादकीयां, वल्ली क्वाड्रस)

२०१८

बजार (नागरी कविता जमो, वल्ली क्वाड्रस)
 पार्टीं पर्तल्लीं ल्हारां (तर्जण कथा: वाल्टर लसादो)
 तान (कविता जमो, प्रसन्न निड्डोडी)
 बायील बम्मणू (कविता जमो, वसुधा प्रभू)
 सुक्ती भर्ती (कविता विशलेषणां, वल्ली क्वाड्रस)
 पडबिंब (कविता जमो, रीटा आलबुकर्क)
 काळजा उडी (कविता जमो, रोशुबाबा, बार्कूर)
 चाबूक आनी हेर कथा (कथाजमो, रोनालड मोंतेरो, कटपाडी)
 पर्नो रूक आनी तर्नी वाल (कथाजमो, एवरी पांगळा)
 शिमटी आनी हेर कथा (कथाजमो, स्टेनरो, अजेकार)

२०१९

कंगालन कुक्केहळ्ळीय कतेगळू (कथाजमो, वल्ली क्वाड्रस)
 एक नवो संसार (कथाजमो, मा.चेतन कापुजीन)

२०२०

नवी दिशा (कथाजमो, मोनिका डे'सा मथायस, डबलीन)
 फांत्यापाराचें सपण (कथाजमो, वाल्टर नंदळिके)

कोंबो आनी झूज (कथाजमो, स्टीफन पिंटो, कुंटल्पाडी)

२०२१

पडसाद (कन्नड, संपादकीयां, वल्ली क्वाड्रस)

२०२२

पडसाद (नागरी, संपादकीयां, वल्ली क्वाड्रस)

२०२३

आटवो सूर (कविता जमो, सलोमी मियापदव, मोगर्नाड)

पानांच फुलां जाताना (कविता जमो, मोनिका डे'सा मथायस, डबलीन)

दानियेल आनी एस्तरे राणी (नाटक, मा. रोनालड सेरावो)

२०२४

मृगजळ (कथाजमो, डॉ. एडवर्ड एल. नज्जेत)

मायानगरी (कथाजमो, वल्ली क्वाड्रस)

निर्वासीत यात्रिची भंवडी (कविता जमो, शैलेंद्र मेहता)

आशावादी प्रकाशनाचीं डिजिटल ई-पुस्तकां

२००५

सागोराच्या वाटेच्यो झरी (कानडी, कवितासंकलन, पयलें ई-पुस्तक)

२०२१

विलफी रेबिंबसाच्यो कथा (कानडी, कथासंकलन)

विलफी रेबिंबसाच्यो कथा (नागरी, कथासंकलन)

विलफी रेबिंबसाच्यो कथा (रोमी, कथासंकलन)

नवी दिशा (नागरी, कथाजमो, मोनिका डे'सा मथायस)

छाबूक आनी हेर कथा (कानडी, कथाजमो, रोनालड मोंतेरो, कटपाडी)

फांत्यापाराचें सपण (कानडी, कथाजमो, वाल्टर नंदळिके)

सिसिफस तेंगशेर (कानडी, कविताजमो,)

इंद्रधोणू उदेंव (कानडी, कविताजमो,)

आत्मनाद (नागरी, कविताजमो, उर्जिता भोबे)

२०२२

चल दोन चंद्रांक (कानडी, कथा अध्ययन)

चल दोन चंद्रांक (नागरी, कथा अध्ययन)

कथाविहान (कानडी, कथा अध्ययन)

कथाविहान (नागरी, कथा अध्ययन)

कथाविहान (रोमी, कथा अध्ययन)

मनस्फोट (नागरी, कविताजमो, सियालिनी फेर्नाडीस)

मनाचें नातें (नागरी, कविताजमो, फिलोमेना सांफ्रान्सिको)

पडसाद (नागरी, संपादकीय, वल्ली क्वाड्रस)

तांब सूच्या हांव (नागरी, कविताजमो, प्रकाश द. नायक)

सत्यकाम (नागरी, कविताजमो, आर. एस. भासकर, कोचीन)

माय (नागरी, कविताजमो, सरस्वती द. नायक)

२०२२

लोकडावन (कानडी, नागरी, रोमी कवितासंकलन)

पयणारी डिजिटल जर्नल (कानडी)

पयणारी डिजिटल जर्नल (नागरी)

पयणारी डिजिटल जर्नल (रोमी)

सूच्यो उदेला (कानडी, कथासंकलन, वल्ली क्वाड्रस)
 क्याथरीन रोड्रिगसाच्यो कथा (कानडी, कथाजमो, क्याथरीन रोड्रिगस, कटपाडी)
 सांकव (कानडी, कथासंकलन, वल्ली क्वाड्रस)
 सांकव (रोमी, कथासंकलन, वल्ली क्वाड्रस)
 आपलो पर्की (कानडी, कविताजमो, प्रसन्न निड्डोडी)
 आपलो पर्की (नागरी, कविताजमो, प्रसन्न निड्डोडी)

२०२३

कवी आनी कविता (नागरी, कविताजमो, शरतचंद्र शेणय, कोचीन)
 मौन शब्ध (नागरी, कविताजमो, बालकृष्णा मल्य, कोचीन)
 आत्मनाद (नागरी, कविताजमो, वैषणवी. पी. रायकर)
 साळकाच्या सिरिवंताच्यो कथा (कानडी, कथाजमो)
 साळकाच्या सिरिवंताच्यो कथा (नागरी, कथाजमो)
 साळकाच्या सिरिवंताच्यो कथा (रोमी, कथाजमो)
 पयणारी डिजिटल जर्नल (कानडी)
 पयणारी डिजिटल जर्नल (नागरी)

२०२४

मृगजळ (कानडी, कथाजमो, डो.एडवर्ड एल. नज्रेत)
 मृगजळ (नागरी, कथाजमो, डो.एडवर्ड एल. नज्रेत)
 तिची काणी (कानडी, कथाजमो, डो.जयंती नायक)
 पयली भेट (नागरी, मा. रोयसन फेर्नांडीस)
 आमगेल्यो कोंकणी काणियो (कानडी, मा.जेसन पिंटो)
 आमगेल्यो कोंकणी काणियो (नागरी, मा.जेसन पिंटो)
 सपणांतल्या गांवचाची वाट (कानडी, कविताजमो, उदय म्हांबरो)

आशावादी प्रकाशनाचीं डिजिटल आ (आडियो) पुस्तकां

२०१८

कथादायज (वल्ली क्वाड्रसाच्यो ३० कोंकणी कथा)

२०१९

सूच्यो उदेता (राश्ट्रीय मट्टाच्यो २७ कोंकणी कथा)

२०२०

मायानगरी (वल्ली क्वाड्रसाच्यो मुंबयच्यो ३० कथा)

लोकडावन (कोंकणी कविता संकलन)

२०२१

सूच्यो उदेला (राश्ट्रीय मट्टाच्यो २७ कोंकणी कथा)

कथामृत (क्लोरेन्स कैकंबच्यो २० कोंकणी कथा)

२०२२

कथाझर (कोंकणी कथा संकलन ६० कोंकणी कथा)

२०२४

मृगजळ (डो. एडवर्ड एल. नज्रेताच्यो २० कोंकणी कथा)

कथाहार (कोंकणिच्यो पन्यो ३५ कोंकणी कथा)

कथन (कातोलीक पाद्री कथाकारांच्यो कथा)

स्टेन अगेराच्यो कथा (स्टेन अगेराच्यो ३० कोंकणी कथा)

गोलिमारच्यो कथा (डो.एडवर्ड एल. नज्रेताच्यो २० कथा)

संपादन केल्लीं कोंकणगार प्रकाशनाचीं पुस्तकां

२०२०

- माडाथावन तेलाखणी परयांत (लेखनां, ए. वेरोनिका फेर्नाडीस)
- सांकव (नागरी, कथाजमो, वल्ली क्वाड्रस)
- मयलाफातर (कवितासंकलन)

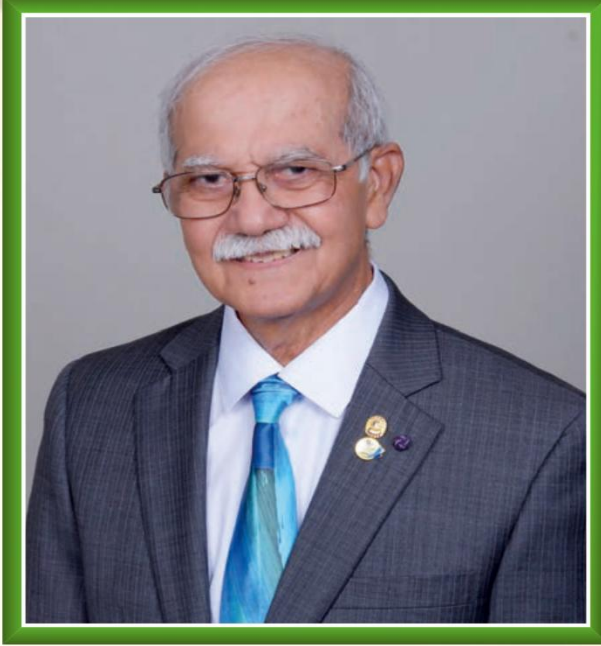
२०२१

- केनरा काथोलीक काजारांनी वोवियो (मा.मायकल सांतुमायेर)

२०२२

- नवी दिशा (रोमी, कथाजमो, मोनिका डे'सा मथायस)

आशावादी प्रकाशन,
कोंकणी साहित्य प्रकाशनांत २५व्या वर्साक
मेटां काडच्या संघर्भार सर्व बरें माग्तां

डॉ. आस्टिन डिझोज प्रभु
आनी कुटाम

मा. रॉयसन फेर्नांडीस

उज्वाड नेमाळ्याचो संपादक जावन चार वरसां वावर केल्लो हो कथाकार. १९८७ इस्वेच्या एप्रिलाच्या १५ तारिकेक कणजारांत जल्मोन, बि.एस.सी. सनद जोडून, त्ये उपांत याजकी शिकप जोडिल्ल्या हाच्या लिखणेंत उदेल्ल्या कथेंचेर आधारीत 'पासपोर्ट' आनी 'क्रिस्ताकिरण' म्हळ्ळीं ल्हान फिल्मां लोकामोगाळ जाल्यांत. सभार साहितीक सर्तेनीं इनामां जोडल्यांत. आशावादी प्रकाशनासवें मोटव्या कथेंचेर राश्ट्रीय मट्टाचें 'कथापाठ' आध्ययन कामासाळ आयोजन केलां. 'पयली भेट' हाच्या मोटव्या कथेंचें पयलें पुस्तक, कन्नड लिपियेंत प्रकाशीत जाल्ल्या ह्या पुस्तकाक कर्नाटक कोंकणी साहित्य अकाडेमीचो '२०२३ इस्वेचें उत्तीम पुस्तक (कथा) पुरस्कार' लाभला. प्रस्तुत इटलींत उंचलें शिकप जोडून आसा.

आशावादी प्रकाशन